

SANDY NIEMANN - DEVORAH GREENSTEIN - DARLENA DAVID

Giúp đỡ trẻ điếc

Sách dành cho cha mẹ và cộng đồng

*(Dịch từ nguyên bản tiếng Anh "Helping Children Who Are Deaf",
Nhà xuất bản Hesperian)*

Người dịch:

NGUYỄN THỊ THỤC AN
ĐINH BÍCH HẠNH
NGUYỄN THỊ CẨM HƯỜNG

Người hiệu đính:

NGUYỄN THỊ HOÀNG YẾN
TRẦN THỊ THIỆP
LÊ THỊ THANH NGỌC
Sửa tranh minh họa:
TRẦN NGỌC TUẤN
ĐỖ MINH TIẾN

Copyright by The Hesperian Foundation, 2004.

Hesperian Foundation khuyến khích mọi người sao chép, tái bản và điều chỉnh cho phù hợp với nhu cầu sử dụng bất cứ phần nào hoặc toàn bộ cuốn sách, kể cả tranh minh họa, cung cấp những sản phẩm miễn phí hoặc thu tiền nhưng không vì mục đích lợi nhuận.

Bất kỳ tổ chức hoặc cá nhân nào muốn sao chép, sản xuất lại hoặc thay đổi một phần hoặc toàn bộ cuốn sách này với mục đích thương mại phải được sự cho phép của Hesperian Foundation.

Trước khi dịch sách hoặc thay đổi nội dung cho phù hợp, hãy liên hệ với Hesperian để được gợi ý về những thông tin cần thiết trong sách, cập nhật các thông tin và tránh lặp lại những gì không cần thiết. Hãy gửi cho Hesperian Foundation bản copy của bất cứ tài liệu nào trong đó lời hoặc hình minh họa của cuốn sách đã được sử dụng.

Hesperian Foundation cho phép dịch, xuất bản bản dịch tiếng Việt: **Tổ chức Pearl S. Buck International Vietnam, năm 2006.**

Mọi sự sao chép hoặc điều chỉnh một phần hay toàn bộ bản dịch tiếng Việt cuốn sách này cần liên hệ và được sự cho phép của Hesperian Foundation hoặc Pearl S. Buck International Vietnam.

Địa chỉ liên hệ:

- **The Hesperian Foundation**

1919 Addison Street, Suit 304

Berkeley, California 94704-1144 United States of America

Email: hesperian@hesperian.org. Website: www.hesperian.org

Telephone: (510)845- 1447 Fax: (510)845-9141

- **Tổ chức Pearl S. Buck International Việt Nam**

Phòng 403, Toà nhà Vạn Phúc, Số 2 Núi Trúc, Ba Đình, Hà Nội

Điện thoại: (844) 8465401; Fax: (844) 8465402

Email: psbi@fpt.vn. Website: www.psbi.org

Ảnh trang bìa: Một trẻ điếc (5 tuổi) ở Nhân Chính - Hà Nội đang trò chuyện với mẹ.

Chịu trách nhiệm xuất bản: NGUYỄN ĐÌNH THIÊM

Chịu trách nhiệm nội dung: PEARL S. BUCK INTERNATIONAL VIETNAM

Trình bày bìa: THANH HUYỀN

Nhà xuất bản Lao động - Xã hội

Tầng 6, 41B Lý Thái Tổ - Hà Nội

ĐT: (04) 9346024 - 9350581. Fax: (04) 9348283

In 5.000 cuốn, khổ 18,5 × 25 (cm), tại Xí nghiệp in Nhà xuất bản Lao động - Xã hội.

Giấy chấp nhận kế hoạch xuất bản số: 297-2006/CXB/06-59/LĐXH.

In xong và nộp lưu chiểu Quý II/2006.

Lời Nhà xuất bản

Những năm đầu đời (từ 0 - 6 tuổi) là giai đoạn mà sự phát triển của trẻ em đạt tốc độ phát triển rất nhanh về tất cả các mặt so với bất cứ giai đoạn nào khác trong cuộc đời. Đối với các trẻ khuyết tật, đặc biệt là trẻ khuyết tật thính giác thì việc phát hiện sớm khuyết tật và có sự can thiệp sớm sẽ giúp giảm thiểu đáng kể ảnh hưởng của khuyết tật đối với sự phát triển của trẻ đặc biệt là về khả năng giao tiếp.

Cuốn sách này chủ yếu được viết cho các bậc cha mẹ và những người trong cộng đồng có trẻ bị điếc hoặc nghe kém từ 0 - 5 tuổi, tuy nhiên nội dung cuốn sách cũng có thể sử dụng cho các đối tượng khác làm việc trong các lĩnh vực liên quan đến trẻ điếc và giáo dục trẻ điếc. Với những chỉ dẫn hết sức đơn giản về cách hỗ trợ trẻ phát triển các kỹ năng ở các khía cạnh khác nhau và hình minh hoạ hết sức cụ thể, cuốn sách có thể dễ dàng sử dụng và phổ biến trong cộng đồng.

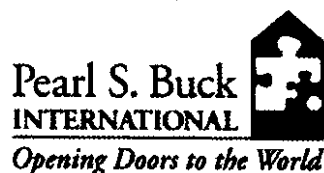
Nhà xuất bản Hesperian (Mỹ) đã cho phép cho tổ chức Pearl S. Buck International Vietnam bản quyền dịch, điều chỉnh, xuất bản sách ra tiếng Việt với nguồn tài trợ từ Tổ chức Hợp tác và Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID), sự hợp tác và hỗ trợ chuyên môn của Trung tâm Đào tạo và Phát triển Giáo dục đặc biệt - Trường Đại học Sư phạm Hà Nội. Bản thảo cuốn sách đã nhận được góp ý của 22 chuyên gia trong nước và hơn 100 giáo viên, phụ huynh và người khiếm thính của 5 địa phương (Hà Nội, Thái Nguyên, Đà Nẵng, Thành phố Hồ Chí Minh và Đông Tháp). Tất cả các ý kiến thu thập được đã được điều chỉnh, thể hiện cụ thể trong nội dung sách, trong đó điều chỉnh đáng kể nhất là về các tranh minh hoạ ngôn ngữ kí hiệu và một số vấn đề phù hợp với văn hoá Việt Nam.

Nhà xuất bản Lao động - Xã hội xin trân trọng giới thiệu cuốn sách "Giúp đỡ trẻ điếc" tới độc giả và rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của đông đảo bạn đọc để có sự điều chỉnh kịp thời cho lần tái bản sau.

Lời cảm ơn

Pearl S. Buck International Vietnam đặc biệt cảm ơn các đơn vị hỗ trợ và phối hợp xuất bản

Ấn phẩm này được ra đời dưới sự tài trợ của Tổ chức hợp tác phát triển quốc tế Mỹ - USAID (theo điều khoản tài trợ dự án số 492-G-00-98-00040-00) do Pearl S. Buck International Vietnam thực hiện.

Xin được đặc biệt cảm ơn Nhà xuất bản Hesperian đã cho phép bản quyền xuất bản cuốn sách ra tiếng Việt và hỗ trợ tài liệu liên quan đến cuốn sách.

Hesperian Foundation

Cuối cùng, xin được bày tỏ lời cảm ơn sâu sắc tới Trung tâm Đào tạo và Phát triển Giáo dục đặc biệt - Trường Đại học Sư phạm Hà Nội đã giúp tổ chức việc dịch thuật, hiệu đính và chịu trách nhiệm về mặt chuyên môn để cuốn sách này được tiếp cận tới các độc giả Việt Nam theo cách phù hợp nhất.

Pearl S. Buck International Vietnam cũng mong muốn được bày tỏ lời cảm ơn tới các chuyên gia trong nước đã góp ý, sửa bản thảo và chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm với chúng tôi:

Tiến sĩ Vũ Nhi Công
Đại học mở bán công
Thành phố Hồ Chí Minh

Bà Lê Thị Đức
Trung tâm nghiên cứu
Giáo dục Mầm non, Viện
Chiến lược và chương trình
Giáo dục

Ông Tạ Hải Giang
Khoa Giáo dục Đặc biệt,
Đại học Sư phạm Hà Nội

Bà Đặng Thị Thu Hà
Trung tâm nghiên cứu
giáo dục trẻ khuyết tật
TP Hồ Chí Minh

Bà Nguyễn Thị Thu Hà
Tổ chức Save Children US

Tiến sĩ Trần Thị Thu Hà
Khoa Phục hồi chức năng,
Bệnh viện Nhi Trung ương

Bà Nguyễn Bích Hào
Trường Phổ thông cơ sở
Xã Đàn - Hà Nội

Tiến sĩ Huỳnh Thị Thu Hằng
Khoa Tâm lí Giáo dục,
Đại học Sư phạm, Đại học
Đà Nẵng

Thạc sĩ Bùi Thị Lâm
Khoa Giáo dục Đặc biệt,
Đại học Sư phạm Hà Nội

Bà Trần Thị Lệ
Trường nuôi dạy trẻ khuyết
tật Đồng Tháp

Thạc sĩ Phạm Thị Liên
Trung tâm Giáo dục trẻ em
thiệt thòi tỉnh Thái Nguyên

Bà Nguyễn Thị Như Mai
Trường nuôi dạy trẻ khuyết
tật Đồng Tháp

Tiến sĩ Trần Thị Quốc Minh
Trường Cao đẳng Sư phạm
Nhà trẻ mẫu giáo Trung
ương 3

Tiến sĩ Trần Thị Nga
Trường Cao đẳng Sư phạm
Trung ương

Bà Nguyễn Thị Kim Nhung
Trung tâm Giáo dục trẻ em
thiệt thòi tỉnh Thái Nguyên

Tiến sĩ Lê Văn Tạc
Trung tâm giáo dục
chuyên biệt, Viện Chiến
lược và chương trình Giáo
dục

Tiến sĩ Đỗ Xuân Thảo
Trung tâm Giáo dục từ xa,
Đại học Sư phạm Hà Nội

Bà Trần Bích Thủy
Trường khuyết tật Tương
Lai - Đà Nẵng

Ông Đỗ Minh Tiến
Trường Phổ thông cơ sở
Xã Đàn - Hà Nội

Ông Nghiêm Xuân Tuệ
Văn phòng Điều phối các
hoạt động hỗ trợ người tàn
tật Việt Nam

Tiến sĩ Nguyễn Ánh Tuyết
Khoa Giáo dục Mầm non,
Đại học Sư phạm Hà Nội

**Giáo sư, Tiến sĩ Nguyễn
Quang Uẩn**
Khoa Tâm lí Giáo dục,
Đại học Sư phạm Hà Nội

Pearl S. Buck International Vietnam xin gửi lời cảm ơn tới những đơn vị sau đây đã nhiệt tình hỗ trợ trong quá trình hiệu đính bản thảo của cuốn sách:

Bình Dương:	Hà Nội:	Trường Hi Vọng Quận Bình Thạnh
Trung tâm Giáo dục trẻ khuyết tật Thuận An	Trường Phổ thông cơ sở Xã Đàn	Trường Hi Vọng Quận 1
Đà Nẵng:	Trường Hi Vọng Gia Lâm	Trường Hi Vọng Quận 6
Trường chuyên biệt Tương Lai	Trường Dân Lập Dạy Trẻ Điếc Nhân Chính	Trường Hi Vọng Quận 8
Trường chuyên biệt Thánh Tâm	Chi hội người điếc Hà Nội	Trường khiếm thính Anh Minh
Khoa Tâm lí giáo dục, Đại học Sư phạm Đà Nẵng	Khoa Giáo dục Đặc biệt; Đại học Sư phạm Hà Nội	Trường chuyên biệt Vi Nhân
Đồng Tháp:	Thái Nguyên:	Tiền Giang:
Trường nuôi dạy trẻ khuyết tật Đồng Tháp	Trung tâm giáo dục trẻ em thiệt thòi tỉnh Thái Nguyên	Trường chuyên biệt dạy trẻ khiếm thính Tiền Giang
Khoa Giáo dục Đặc biệt, Đại học Sư phạm Đồng Tháp	Thành phố Hồ Chí Minh:	
	Trung tâm Giáo dục trẻ khuyết tật	

Nội dung cuốn sách đã được điều chỉnh dựa trên những ý kiến đóng góp đã thu thập từ các chuyên gia cũng như những người sử dụng tại các địa phương cho phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh Việt Nam. Ban Biên tập đã cố gắng lựa chọn và điều chỉnh dựa trên những góp ý mang tính phổ quát và vì vậy có thể đôi chỗ chưa thể hiện được toàn bộ các ý kiến đóng góp của một vài chuyên gia hoặc địa phương.

Hà Nội, tháng 6 năm 2006

VỀ CUỐN SÁCH NÀY

Trong cuốn sách này, chúng tôi cung cấp các thông tin, giải thích, gợi ý, đưa các ví dụ và các ý tưởng giúp bạn đáp ứng nhu cầu của con mình một cách linh hoạt và sáng tạo. Mỗi đứa trẻ điếc hoặc nghe kém là một cá thể và được giúp đỡ chủ yếu bằng các cách tiếp cận và các hoạt động trong tình yêu thương phù hợp với những nhu cầu và khả năng cụ thể của trẻ.

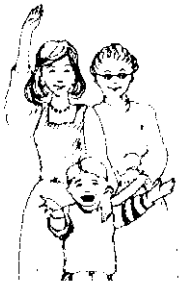
Bằng tất cả những gì có thể, chúng tôi cố gắng lý giải những nguyên tắc cơ bản và đưa ra những lý do cho mỗi việc làm. Sau khi đã hiểu những nguyên tắc cơ bản, sau những hoạt động và bài tập khác nhau, cha mẹ sẽ dần thích ứng được với trẻ. Cha mẹ có thể tận dụng một cách tốt hơn những nguồn hỗ trợ tại địa phương và những cơ hội trong cộng đồng.

Trong cuốn sách này, chúng tôi định nghĩa “trẻ điếc” là những trẻ không còn nghe được chút nào. Chúng tôi dùng từ “trẻ nghe kém” để chỉ những trẻ có bị suy giảm sức nghe nhưng vẫn có thể nghe thấy một vài âm thanh (nhiều người gọi là “trẻ nghễnh ngãng”). Đôi khi, khi chúng tôi đề cập đến cả hai nhóm trẻ cùng một lúc, chúng tôi dùng thuật ngữ “trẻ điếc hoặc nghe kém”. Nhưng đôi khi để đơn giản hoá, chúng tôi dùng ngữ thuật ngữ này hoặc thuật ngữ kia với nghĩa chỉ toàn bộ những trẻ bị suy giảm sức nghe.

VỀ TRANH MINH HOẠ TRONG SÁCH

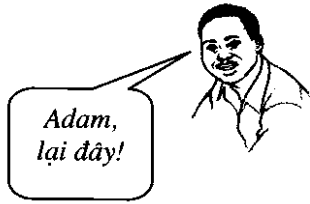
Cuốn sách này được viết để những người quan tâm tới trẻ có vấn đề về nghe trên toàn thế giới có thể sử dụng hình ảnh con người trong các tranh vẽ là những người ở nhiều nơi trên thế giới. Chúng tôi hi vọng rằng hình minh họa trong sách này sẽ nhắc bạn nhớ rằng mọi người trên thế giới cũng đang đối mặt với thử thách như bạn.

CÁCH CHÚNG TÔI TRÌNH BÀY NỘI DUNG HỘI THOẠI TRONG SÁCH

Chúng tôi trình bày nội dung hội thoại theo 3 cách: lời nói, suy nghĩ và làm kí hiệu (sử dụng bàn tay và cơ thể theo cách của ngôn ngữ kí hiệu để giao tiếp)

Khi mọi người nói chúng tôi thể hiện như sau:

Hộp tròn chứa các từ có đuôi móc chỉ về phía người phát ngôn.

Khi mọi người suy nghĩ chúng tôi thể hiện như sau:

Hình đám mây chứa các từ bên trong có những vòng nhỏ hướng về phía người suy nghĩ.

Khi mọi người làm kí hiệu chúng tôi thể hiện như sau:

Hộp vuông chứa các từ có đường kẻ chỉ vào người làm kí hiệu.

NGÔN NGỮ KÍ HIỆU TRONG SÁCH

Có thể trên thế giới số lượng ngôn ngữ kí hiệu cũng nhiều như ngôn ngữ nói. Ngôn ngữ được kí hiệu cũng có lịch sử lâu đời. Đó không phải là những ngôn ngữ mới được phát minh gần đây. Nhiều nước có ngôn ngữ kí hiệu quốc gia cho người bản xứ sử dụng. Nhiều nước có ngôn ngữ kí hiệu dùng cho từng địa phương.

Hầu hết tranh minh họa trong sách nguyên bản tiếng Anh thể hiện ngôn ngữ kí hiệu Mỹ vì sách này được tác giả là người Mỹ viết (một số kí hiệu là của ngôn ngữ kí hiệu Me-hi-cô hoặc của một vài nước khác). Tuy nhiên được sự cho phép của Nhà xuất bản Hesperian, các tranh minh họa kí hiệu trong sách đã được điều chỉnh để phù hợp với ngôn ngữ kí hiệu Việt Nam. Những phần ngôn ngữ kí hiệu đã được sử dụng trong sách hầu hết được trích từ nguồn Ngôn ngữ kí hiệu do Pearl S. Buck International Vietnam phối hợp với Trung tâm Giáo dục chuyên biệt, Viện Chiến lược và chương trình Giáo dục biên soạn (gồm 3 tập) và một số kí hiệu được lấy từ Ngôn ngữ kí hiệu của Chi hội người điếc Hà Nội.

Hiện nay Việt Nam chưa xây dựng được ngôn ngữ kí hiệu thống nhất vì thế những kí hiệu được đưa ra trong sách có thể không giống như kí hiệu tại địa phương bạn. Tuy nhiên bạn hoàn toàn có thể áp dụng những kí hiệu trong sách để sử dụng trong giao tiếp với người điếc tại địa phương.

VỀ CÁCH SỬ DỤNG THUẬT NGỮ “CẬU BÉ” VÀ “CÔ BÉ” (HOẶC “TRẺ”) TRONG SÁCH

Hầu hết các sách nói về trẻ điếc đều đề cập tới đứa trẻ như là những bé trai và từ “cậu bé” là để nói đến bất cứ đứa trẻ nào. Có trường hợp này là vì xã hội coi trọng con trai hơn con gái và suy nghĩ này đã ảnh hưởng đến ngôn ngữ mà chúng tôi sử dụng.

Thực tế, các bé gái không phải không được đề cập đến trong ngôn ngữ nhưng các em nhận được sự quan tâm và chăm sóc ít hơn. Điều này có thể dẫn đến việc trẻ được cho ăn ít hơn và ít được chăm sóc sức khoẻ hơn - những điều này có thể ảnh hưởng đến tật điếc.

Từng bước một, chúng ta đang cố gắng phản ánh càng nhiều sự công bằng càng tốt bằng cách dùng từ “cậu bé” hoặc “cô bé” để chỉ trẻ em nói chung. Bởi vì việc dùng từ “cậu bé” hoặc “cô bé” nhiều khi không thuận tiện, nên trong một số trường hợp, chúng tôi dùng từ “cậu bé”/ “trẻ” và trong trường hợp khác, chúng tôi dùng từ “cô bé”/ “trẻ”. Nếu điều này làm bạn khó hiểu, hãy cho chúng tôi biết.

Hãy nhớ rằng, tất cả trẻ em cần và xứng đáng được hưởng tình yêu thương và sự ủng hộ của chúng ta.

BẮT ĐẦU SỬ DỤNG SÁCH

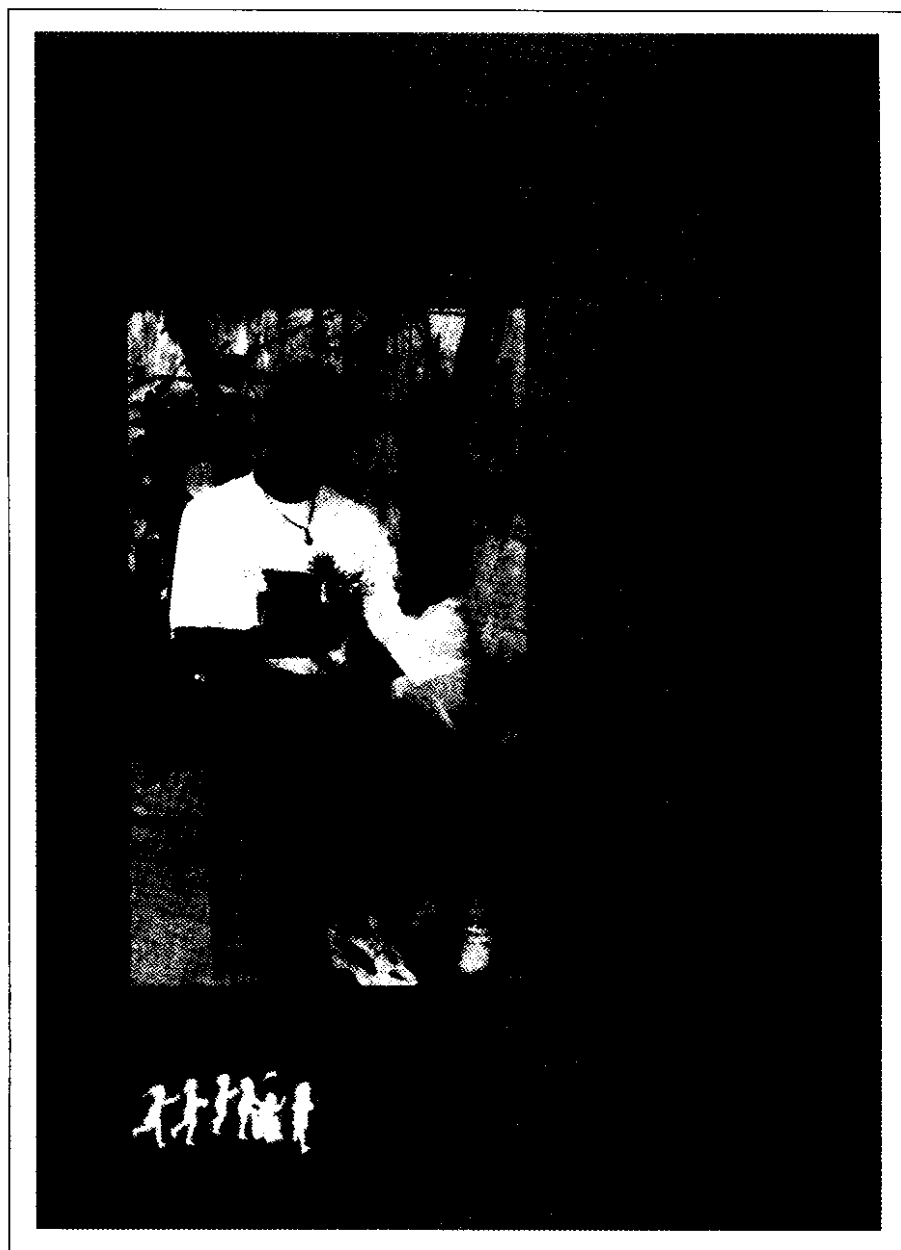
Chương đầu của sách giải thích các vấn đề mà nhiều trẻ và gia đình phải đối mặt khi trẻ có vấn đề nghe. Chương 2 giải thích cách cha mẹ có thể tạo được sự thay đổi bằng cách giúp trẻ phát triển khả năng tốt nhất của mình. Chương 2 cũng mô tả những điểm khác biệt trong những mục khác của sách.

Trong mỗi chương, chúng tôi đều chỉ dẫn nội dung những mục khác trong sách nếu bạn muốn tìm thêm thông tin.

Một số thông tin liên quan đến
nguyên bản tiếng Anh

Bìa sách

Những người tham gia

Điều phối dự án:

Darlena David

Điều phối nghệ thuật:

Sarah Wallis, Nicole Perez,
Devorah Greenstein

Thiết kế và sản xuất:

Sarah Wallis

Thiết kế trang bìa:

Sarah Wallis

Viết bài bổ sung:

Todd Jailer, Susan McCallister,
Nicole Perez, Tawnia Queen,
Sarah Shannon, Sarah Wallis

Hỗ trợ nghiên cứu:

Amina La Cour Mini, Nicole
Perez, Tawnia Queen, Rebecca
Ratcliff, Amy Wilson

Quản lý sản xuất:

Susan McCallister, Sarah Wallis

Kiểm tra và kết nối:

Amina La Cour Mini, Nicole Perez, Tawnia
Queen, Rebecca Ratcliff, Kathryn Young

Minh họa bổ sung:

Sara Boore, Barbara Carter, Joy Conway,
Christine Eber, Regina Faul-Doyle, Sandy
Frank, Anna Kallis, Susan Klein, Joyce
Knezevich, Gabriella Nunez, Kate Peatman,
Nicole Perez, Petra Rohr-Rouendaal, Mona
Sfeir, Christine Sienkiewicz, Sarah Wallis,
Lihua Wang, David Werner

Biên tập bản thảo:

Todd Jailer, Jane Maxwell

Đọc sửa bản in:

Leona Benten

Giám sát biên tập:

Sarah Shannon, Todd Jailer

*Và tất cả các đồng nghiệp, các tình nguyện
viên tại Hesperian đã ủng hộ sự ra đời của
cuốn sách này.*

Các quỹ hỗ trợ

Ấn phẩm này được ra đời dưới
sự hỗ trợ của tổ chức Plan,
Childreach - thành viên của tổ chức
Plan tại Mỹ, Bộ ngoại giao Hoàng
gia Đan Mạch, Tổ chức May và

Stanley Smith Charitable Trust, Quỹ Nhi đồng Liên hợp Quốc (UNICEF), Tổ chức hỗ trợ
phát triển quốc tế Hoa Kỳ (theo hiệp định liên kết số 442-00-02-00172-00).

Một số nhà tài trợ trên cũng chính là những người hợp tác, chia sẻ những hiểu
biết của họ về nhu cầu của cha mẹ và người bảo trợ sức khỏe làm việc với trẻ em.
Họ đã kiểm nghiệm lại phiên bản trước và tăng cường rất nhiều nội dung trong
phiên bản này.

Các đơn vị và cá nhân góp ý và sửa bản thảo

Nếu như không có sự giúp đỡ của các bậc cha mẹ, các giáo viên, những người điếc trưởng thành và những người làm công tác chăm sóc sức khoẻ cộng đồng trên khắp thế giới chắc chắn chúng tôi không thể hoàn thành được cuốn sách này. Họ đã chia sẻ với chúng tôi những kinh nghiệm, những câu chuyện, những thách thức mà họ phải đối mặt và những cách mà họ đã làm để giải quyết vấn đề.

Những nhóm tác giả đã đóng góp trái tim nhiệt thành và trí tuệ của họ để giúp chúng tôi sửa những tư liệu bản thảo của cuốn sách:

Băng-la-dét:

Trung tâm Phát triển cho trẻ khuyết tật

Ca-ma-run:

Hội trợ giúp cuộc sống cho trẻ em điếc và mù

Cộng hoà nhân dân

Trung Hoa:

Trung tâm phục hồi chức năng nghe Tianjin

Gha-na:

Trường dạy trẻ điếc Ashanti

Haiti :

Pazapa

Ấn Độ :

Balavidyalaya

Ja-mai-ca :

Hội người khuyết tật Clarendon, Hiệp hội người điếc Ja-mai-ca

Mong-go-li-a :

Trường dạy trẻ điếc và mù

Tan-za-ni-a:

Chama Cha Viziwi
Tan-za-ni-a (CHAVITA)

U-gan-da :

Hội trẻ em khuyết tật
U-gan-da

Việt Nam:

Tổ chức cứu trợ và phát triển CRS
Tổ chức Pearl S. Buck International

Zim-ba-bue:

Trung tâm trẻ em điếc NZEVE

Tổ chức Fundacion Puntos de Encuentro đã tạo điều kiện thuận lợi giúp chúng tôi rà soát lại chương 1 tại Ni-ca-ra-go-a với các thành viên của Trung tâm Centro Fe, Esperanza y Amor, Escuela Cristiana de Sordos ở Managua; Asociacion por un Mundo sin Barreras ở Chinandega và Hiệp hội Asociacion Nacional de Sordos de Nicaragua (ANSNIC).

Một số câu chuyện trong cuốn sách này được viết dựa trên những bài báo của các tác giả và các tổ chức sau:

Judith Collins (trang 103), Birgit Dyssegaard (trang 142, 161 và 166), Elina Lehtomaki (trang 148), Asocicao de Pais e Amigos dos Surdos do Cabo (trang 150), M.Miles (trang 162), Paul Mumba (trang 163), EENET - Enabling Education Network và DICAG - Disabled Children Action Group (trang 189).

Bảng kiểm tra máy trợ thính (trang 226) được biên tập lại dưới sự cho phép của Balavidyalaya, Ấn Độ

Những người góp ý, người sửa bản thảo và người đã chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm:

Carol-lee Aquiline, Tổ chức người điếc quốc tế tại Phần Lan

Jonathan Brakarsh, Family Support Trust, Zim-ba-bue

Freda Briggs, Astralia

Arlene Brown, Khoa khoa học, thính giác, ngôn ngữ và lời nói, Đại học Colorado, Mỹ

Gonzalo Delgado, Plan International, Anh

Charlie Dittmeier, Chương trình phát triển cho người điếc Maryknoll, Cam-pu-chia

Birgit Dyssegaard, DANIDA, Đan Mạch

Jill Ellis, Trung tâm giáo dục cho trẻ điếc nhỏ tuổi, Mỹ

Roxanna Pastor Fasquelle, Me-hi-co

Teresa Glass, Mỹ

Gulbadan Habibi, UNICEF

Kathleen Huff, Tổ chức cứu trợ và phát triển CRS, Việt Nam

Khairul Islam, Plan International, Băng-la-det

Namita Jacob, Chetana, Ấn Độ

Patrick Kangwa, Giáo dục hoà nhập, Zam-bi-a

Liisa Kauppinen, Tổ chức người điếc quốc tế tại Phần Lan

Margaret Kennedy, Giáo viên huấn luyện về khuyết tật và làm dụng, Anh

Elina Lehtomaki, Đại học Syvaskyla, Phần Lan

Susie Miles, EFNET, Anh

David Morley, TACL, Anh

Nancy Moser, Trung tâm Điếc, DCSE, Mỹ

Natalia Popova, Los Pipitos, Ni-ca-ra-go

Shannon Reese, Mỹ

Charles Reilly, Đại học Gallaudet, Mỹ

Marilyn Sass-Lehrer, Đại học Gallaudet, Mỹ

Judy Shepard-Kegl và James Shepard-Kegl, Dự án ngôn ngữ kí hiệu Ni-ca-ra-go, v.v. Mỹ

Andrew Smith, Tổ chức y tế thế giới

Theresa Smith, Trường phiên dịch ngôn ngữ kí hiệu Mỹ ở Seattle, Mỹ

Ester Tallah, Plan International, Ca-ma-run

Abiola Tilley-Gyado, Plan International, Anh

Andrew Tomkins, Viện chăm sóc sức khoẻ trẻ em, Anh

Joanne Travers, Mỹ

Madan Vashista, Mỹ

Susan Wecht, Mỹ

Cindy Weill, Tổ chức cứu trợ và phát triển CRS, Việt Nam

Amy Wilson, Đại học Gallaudet, Mỹ

Sheila Wirz, Anh

Doreen Woodford, Hội người điếc châu Phi, Anh

Gabriela Woodford, Trường lời nói cho trẻ điếc Jean Weingarten Peninsula, Mỹ

Owen Wrigley, Burma

Sửa bản thảo nội dung y tế: Brian Linde, Mỹ

Chris Forshaw, Uganda
Mike C.F. Smith, Anh và Ne-pan

Nội dung

Chương 1: Những khó khăn về nghe và vấn đề giao tiếp	1
Tại sao giao tiếp lại quan trọng	2
Ngôn ngữ giúp cho việc học và giao tiếp trở thành hiện thực.....	10
Chương 2: Trẻ nghe kém cần phải được hỗ trợ từ sớm	13
Trẻ phát triển những kỹ năng mới như thế nào?.....	14
Học ngôn ngữ	15
Ngôn ngữ giúp trẻ phát triển trí tuệ như thế nào?.....	17
Chương 3: Một số hướng dẫn dạy ngôn ngữ cho trẻ	21
Giao tiếp càng nhiều càng tốt	21
Cho trẻ tham gia vào cuộc sống thường ngày của gia đình	22
Chương 4: Những kỹ năng giao tiếp cơ bản	33
Trẻ giao tiếp như thế nào?	34
Chuẩn bị cho trẻ học ký hiệu và nói.....	37
Chương 5: Trẻ nghe thấy gì	47
Những hiểu biết về âm thanh.....	48
Trẻ nghe thấy những âm thanh nào?.....	50
Chương 6: Các kỹ năng nghe.....	59
Lời khuyên cho cha mẹ	61
Chương 7: Lựa chọn và học một ngôn ngữ	67
Trẻ học ngôn ngữ như thế nào?	68
Ngôn ngữ và tư duy phát triển đồng thời....	69
Ngôn ngữ ký hiệu và ngôn ngữ nói	72
Chương 8 : Học ngôn ngữ ký hiệu	85
Giúp trẻ học các loại ký hiệu khác nhau....	87
Học cách làm ký hiệu.....	89
Hiểu các nhóm ký hiệu.....	94
Cùng nhau bảo vệ quyền lợi cho trẻ điếc	11
Tất cả trẻ em đều có thể học giao tiếp....	12
Trẻ điếc cần được giúp đỡ càng sớm càng tốt.....	18
Làm thế nào để biết trẻ có cần giúp đỡ không?	18
Nhiều người có thể tham gia vào hoạt động này	24
Một số gợi ý giúp đỡ trẻ học.....	26
Thay đổi hoạt động cho phù hợp với trẻ...	31
Giao tiếp bằng ký hiệu của gia đình	40
Một số ký hiệu	42
Khuyến khích trẻ phát ra âm thanh	44
Kiểm tra thính lực của trẻ như thế nào?...	51
Các hoạt động giúp trẻ chú ý tới âm thanh...	62
Sử dụng ngôn ngữ ký hiệu	73
Sử dụng ngôn ngữ nói	75
Sử dụng câu hỏi để khuyến khích trẻ suy nghĩ.....	99
Dạy cha mẹ trẻ điếc ngôn ngữ ký hiệu...	103

Chương 9 : Học ngôn ngữ nói	105
Cách dạy trẻ học tiếng nói	106
Cách giúp trẻ học những từ đầu tiên...	107
Khuyến khích trẻ trả lời những câu hỏi đơn giản	111
Chương 10: Kỹ năng xã hội.....	121
Trẻ học kỹ năng xã hội như thế nào?	122
Tật điếc làm cho việc học kỹ năng xã hội trở nên khó khăn hơn	124
Chương 11 : Hợp tác để cùng giúp đỡ trẻ điếc	139
Cộng đồng là gì ?	139
Làm cho cộng đồng trở thành nơi tốt hơn cho trẻ điếc	142
Thành lập các nhóm hỗ trợ	146
Chương 12: Giáo dục.....	151
Trường học và ngôn ngữ	154
Trẻ điếc có thể học cùng với trẻ nghe được bình thường	155
Trẻ điếc có thể học tại lớp chuyên biệt... ..	157
Chương 13: Ngăn chặn xâm hại tình dục trẻ em	167
Một số vấn đề xâm hại tình dục trẻ em.....	168
Tại sao trẻ điếc có nguy cơ xâm hại tình dục cao?.....	169
Ngăn ngừa nạn xâm hại tình dục.....	171
Chương 14: Hỗ trợ cho cha mẹ và những người chăm sóc.....	179
Khi lần đầu tiên bạn thấy con mình nghe kém.....	180
Hiểu rõ những cảm xúc của bạn	181
Chương 15 : Tại sao trẻ em bị mất thính lực và chúng ta có thể làm gì ?	191
Nhiễm trùng tai	193
Một thứ gì đó ngăn không cho âm thanh qua tai	198
Các chứng bệnh ở trẻ nhỏ	201
Thuốc gây mất thính lực	206
Giúp trẻ chú ý tới việc nói từ như thế nào?	112
Hiểu cụm từ người khác nói	116
Học cách nói cụm từ	118
Nên kiểm soát hành vi của trẻ như thế nào?	125
Khuyến khích trẻ phát triển kỹ năng xã hội...	132
Đưa trẻ điếc đến với người điếc	147
Mọi người đều có quyền tham gia hỗ trợ trẻ điếc	149
Các trường tốt đáp ứng nhu cầu của trẻ điếc	160
Các trường học tốt chuẩn bị cho trẻ điếc sống	164
Làm thế nào để tôi biết là con tôi bị xâm hại tình dục?.....	176
Nếu con bạn bị xâm hại tình dục	176
Hãy làm cho mọi trẻ trong cộng đồng an toàn hơn	177
Quan tâm đến những người chăm sóc trẻ....	182
Các nhóm cha mẹ.....	184
Lập kế hoạch hành động	187
Sức khoẻ của người phụ nữ có thể làm tổn thương hoặc bảo vệ thính lực của trẻ.....	207
Các tiếng động và chấn thương	213
Mất thính lực vì hôn nhân cùng huyết thống.....	215
Phụ lục A: Máy trợ thính	219
Phụ lục B: Cấy điện cực ốc tai và việc nghe	227
Phụ lục C: Biểu đồ sự phát triển của trẻ	231
Có thể biết thêm thông tin ở đâu?	239

Chương 1

Những khó khăn về nghe và vấn đề giao tiếp

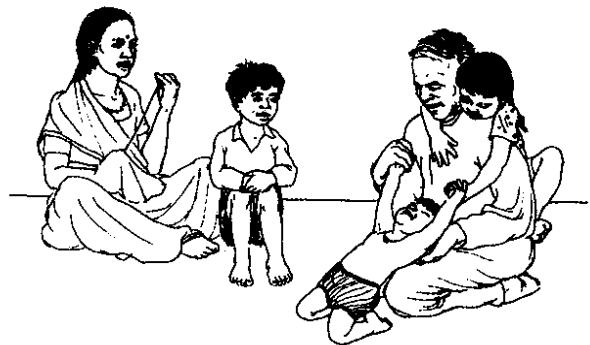
Trên thế giới, có nhiều trẻ bị điếc hoặc nghe kém, nhưng cha mẹ có thể không biết nguyên nhân nào khiến cho con họ bị điếc. Tật điếc có thể là hậu quả của bệnh viêm tai giữa, những bệnh khác như viêm màng não, chấn thương hoặc có thể là do di truyền. Xin xem Chương 15 để biết thêm thông tin về nguyên nhân gây điếc.

Giống như tất cả trẻ em, trẻ điếc hoặc nghe kém cần được yêu thương, quan tâm, cần có tình bạn, có cảm giác được che chở và cần được giáo dục. Vì không nghe được nên những trẻ này không thể học ngôn ngữ nếu không có sự giúp đỡ và nếu không có ngôn ngữ, trẻ không thể giao tiếp với người khác, không biết thể hiện bản thân và không thể học một cách dễ dàng như những trẻ em khác.

Nếu được giúp đỡ sớm, trẻ điếc có thể học ngôn ngữ như bất kì trẻ nào khác. Do vậy, nguồn hỗ trợ quan trọng nhất đối với trẻ điếc là cha mẹ, các thành viên trong gia đình và bạn bè vì họ là những người gần gũi trẻ thường ngày nên có điều kiện để giúp trẻ học giao tiếp.

Với sự trợ giúp, gia đình của trẻ có khó khăn về nghe có thể chấp nhận trẻ, nhận ra những điểm mạnh của trẻ và tạo ra môi trường lành mạnh ở gia đình, cộng đồng để trẻ có bạn bè, được học tập và sống hạnh phúc.

Tại sao giao tiếp lại quan trọng

Những năm đầu đời (từ lúc mới sinh cho đến 7 tuổi) là những năm tháng quan trọng nhất cho việc học kỹ năng giao tiếp và ngôn ngữ. Do vậy, phát hiện sớm những

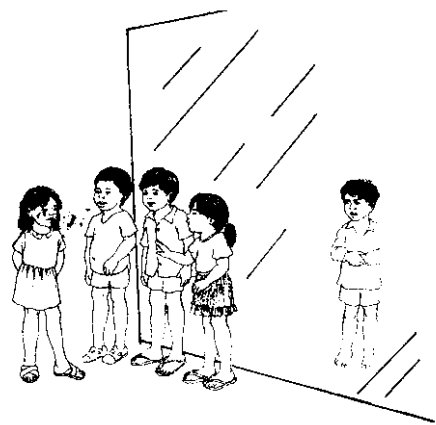
Giao tiếp được diễn ra khi ta **hiểu** những gì người khác nói và phản ứng lại, và khi ta **diễn đạt** để người khác hiểu những suy nghĩ, nhu cầu và cảm xúc của mình.

khó khăn về nghe của trẻ và giúp đỡ trẻ hiệu quả là rất cần thiết. Càng bắt đầu học ngôn ngữ sớm và thực hành giao tiếp sớm thì trẻ càng phát triển tốt.

SỰ CÔ ĐƠN CỦA TRẺ ĐIẾC

Đối với một đứa trẻ, bị điếc có thể giống như việc sống trong một nhà kính. Trẻ điếc có thể nhìn thấy mọi người đang nói nhưng lại không hiểu họ nói cái gì.

Mọi người có thể giao lưu với nhau vì họ học được ngôn ngữ để giao tiếp, nhưng trẻ điếc không thể học được ngôn ngữ nói khi mà trẻ không nghe thấy gì. Điều này có nghĩa là nhiều trẻ điếc lớn lên mà không thể học hoặc sử dụng ngôn ngữ nói để giao tiếp với những người ở xung quanh mình.

Mọi người đều có một nhu cầu lớn đó là giao tiếp và xây dựng mối quan hệ với người khác. Khi một trẻ không có kỹ năng giao tiếp để xây dựng mối quan hệ với người khác, và khi người khác không biết làm thế nào để giao tiếp hay xây dựng mối quan hệ với trẻ, trẻ có thể bị bỏ rơi thậm chí ngay cả với những người thân. Cứ như vậy, sau một thời gian, trẻ bị cô lập về mặt xã hội.

Hàng xóm của tôi không muốn trông An-ni-ta khi tôi phải đi chợ. Họ bảo cháu chẳng hiểu bất kỳ điều gì họ nói.

Đôi khi, những trẻ khác đến sau lưng chúng tôi và gọi Ha-bi bằng những cái tên xấu. Tôi ước gì mình có thể bảo vệ cháu khỏi tất cả những điều tệ hại này.

VAI TRÒ CỦA GIAO TIẾP ĐỐI VỚI HỌC TẬP VÀ TƯ DUY

Trẻ giao tiếp để nhận biết thế giới xung quanh, để xây dựng quan hệ với người khác, để thể hiện bản thân và suy nghĩ cũng như phát triển tư duy của mình. Nếu không có một hình thức giao tiếp nào đó, trẻ điếc không thể phát triển toàn diện trí tuệ hoặc khả năng của mình.

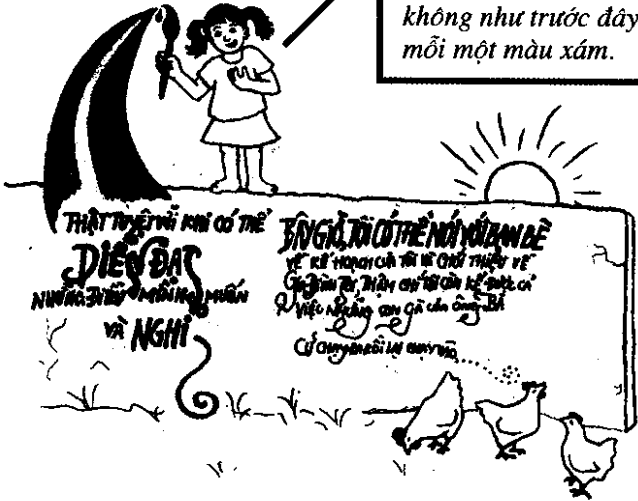
Càng có nhiều khả năng học ngôn ngữ trẻ càng có thể hiểu được nhiều về thế giới xung quanh, suy nghĩ và lập kế hoạch cũng như tạo các mối quan hệ với mọi người.

Để có thêm thông tin về ngôn ngữ và sự phát triển của trẻ, hãy đọc thêm Chương 2.

Xin chào. Tên tôi là Các-men. Tôi dùng tay để giao tiếp vì tôi là người điếc. Tôi đi học ở một trường dành cho trẻ điếc ở Ni-ca-ra-goa. Tại đó, chúng tôi đã tạo ra ngôn ngữ kí hiệu đầu tiên của Ni-ca-ra-goa. Tôi vẫn còn nhớ cảm giác như thế nào khi tìm ra cách để mọi người hiểu mình.

Bây giờ tôi đã thấy thế giới quanh mình rực rỡ sắc màu không như trước đây chỉ có mỗi một màu xám.

Tôi sẽ kể cho bạn nghe câu chuyện của riêng tôi nhưng trước tiên tôi muốn nói với bạn về chuyện của một vài trẻ không nghe được. Không phải mọi trẻ đều có may mắn được đến trường như tôi. An cũng bị điếc như tôi nhưng cháu không thể học giao tiếp được. Sau đây là câu chuyện về bé An.

Chuyện về An

An sinh ra đã bị điếc gần như hoàn toàn song bố mẹ cháu lại không hề phát hiện ra điều này cho đến khi cháu 4 tuổi. Lúc còn nhỏ, họ thấy cháu rất mạnh khỏe và hoạt bát. Ngay cả khi em gái của cháu là Loan chào đời, họ cũng chẳng lo lắng về việc An không hề học nói. Họ nghĩ rằng cháu chỉ chậm phát triển một chút thôi.

Một hôm, có người hàng xóm hỏi: “Chị có chắc là cháu nghe được không?”. Mẹ của An, chị Vân trả lời: “Ồ, vâng”. Rồi chị Vân lớn tiếng gọi tên con, An quay đầu lại.

Nhưng khi 3 tuổi, An vẫn chỉ mới nói được vài từ. Trong khi đó em gái 2 tuổi của cháu là Loan mỗi ngày lại nói được thêm nhiều từ mới. Loan cười nhiều hơn cả An khi chị Vân trò chuyện hay hát cho cháu, vì vậy chị Vân nói và hát với Loan nhiều hơn là với An. Loan đòi mẹ lấy cho cái này cái kia, cháu hát được cả những bài hát đơn giản và chơi vui vẻ với những trẻ khác. Còn An chỉ lủi thủi chơi một mình, vì nếu chơi với trẻ khác, thường bao giờ cũng kết thúc bằng việc đánh lộn hay khóc nhè.

Một lần, khi đang ở chợ làng, Loan đòi mua một cái dây buộc tóc. Chị Vân mua cho cháu ngay. Một phút sau, An lảng lạng nhón lấy một cái dây khác và buộc lên tóc của mình. Vừa xấu hổ và vừa thất vọng, chị Vân giật cái dây ra. Thế là, An nằm lăn ra đất, dậm chân dậm tay và gào khóc.

Khi bố của An nghe kể về những gì diễn ra ở chợ, ông giận dữ và quát An: “Bao giờ con mới biết nói xin cái gì đó? Con đã 4 tuổi rồi mà vẫn chẳng chịu học nói gì cả. Tại con ngu ngốc hay là do con lười nhác?”

An nhìn bố. Cháu không hiểu bố đang nói gì, nhưng cháu hiểu sự giận dữ thể hiện trên khuôn mặt của bố. Nước mắt cháu ứa ra trên hai má. Bố lại xoa dịu và ôm cháu vào lòng.

Tối hôm đó khi cả nhà ngồi quây quần trò chuyện bên nhau, chị Vân nhớ lại câu hỏi của người hàng xóm về khả năng nghe của An. Chị quyết định thử làm một số tiếng động ở phía sau lưng An để xem cháu có nghe được không. Khi gia đình nhận thấy An không hề phản ứng với tiếng động, họ nhận ra rằng cháu bị điếc. Đó là một ngày thật buồn với cả nhà.

Gia đình lo lắng rằng An sẽ không bao giờ có thể phát triển được như những trẻ khác.

Làm sao tôi có thể giải thích được với một người không nghe không nói được? Tôi muốn cháu có một cuộc sống bình thường như em gái của cháu. Tương lai của một bé gái điếc rồi sẽ ra sao đây?

Bố mẹ của An đã cố gắng hết sức mình để giúp cháu. Họ quá bận với việc chăm sóc những đứa con khác và lại cả việc đồng áng nữa, vì vậy, họ khó lòng mà dành cho An sự quan tâm mà cháu cần. Họ hy vọng rằng một ngày nào đó, An có thể có một cuộc sống đầy đủ nhưng họ lại không biết phải giúp cháu như thế nào.

An không ngốc nghếch. Vì chẳng ai dạy cháu nói và học cách giao tiếp với cháu nên An và mọi người ở quanh cháu thường hiểu lầm và thất vọng lẫn nhau.

An và nhiều trẻ điếc khác có thể cư xử kém vì chúng không hiểu mình nên làm gì. Vì An không thể nghe rõ lời nói, điều đó làm cho việc học ngôn ngữ nói từ gia đình khó khăn hơn đối với cháu. Từ đó, cháu gặp khó khăn trong việc hiểu ý muốn của mọi người và cũng không thể nói cho mọi người biết mình muốn gì.

Cũng chẳng ngạc nhiên khi thấy những trẻ nghe kém đôi khi cảm thấy mình đơn độc hoặc bị lãng quên, từ đó xuất hiện những “hành vi khác thường” hay tỏ ra chậm chạp trong việc học cách tạo mối quan hệ với người khác. An cần giúp đỡ để phát triển ngôn ngữ, như vậy cháu mới hiểu những gì đang diễn ra xung quanh mình.

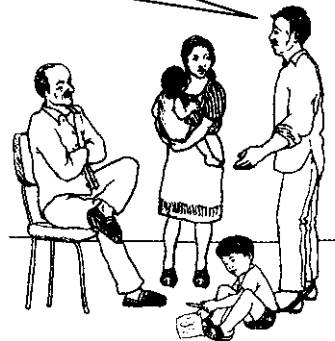
Còn đây là chuyện về Minh. Minh không bị điếc bẩm sinh mà cháu điếc sau khi đã học nói.

Chuyện về Minh

Lúc mới sinh, Minh là một trẻ nghe được bình thường và là cậu bé hay nói. Mấy năm liền, cháu liên tục bị viêm tai nhưng gia đình không có điều kiện mua thuốc điều trị. Sau mỗi lần viêm tai, sức nghe của cháu lại giảm dần. Đến lúc 4 tuổi, cháu không còn hiểu nổi bố mẹ đang nói gì với mình. Cháu nhìn bố mẹ một cách dò xét và càng ngày càng ít nói hơn.

Ông của Minh cũng bị điếc khá nặng do tuổi cao, ông cho rằng có thể giúp cháu bằng cách nào đấy. Ông nói rằng ông có thể hiểu mọi người qua việc sử dụng phần thính lực còn lại và bằng cách nhìn vào hình miệng của người nói.

Con nghĩ, Minh vẫn còn nghe được đôi chút.

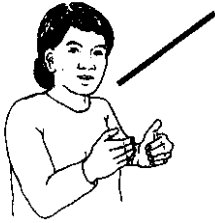
Nhưng ông của Minh cũng nhận thấy: thỉnh thoảng ông rất khó hiểu mọi người nói gì, vì có nhiều từ hình miệng trông rất giống nhau. Ông phân vân rằng không biết đeo máy trợ thính thì có giúp gì được Minh không.

Bố của Minh đưa cháu đi đến bệnh viện để khám tai. Mọi người ở đây kiểm tra thính giác của cháu và cho rằng máy trợ thính sẽ có tác dụng với cháu. Vì vậy, bố của Minh đã vay tiền để mua máy trợ thính cho Minh. Gia đình đã giúp Minh hiểu từ và nói được chính xác. Do vẫn còn bé nên máy trợ thính của Minh sẽ cần phải thay thế nhiều bộ phận mới khi cháu - và cả cái tai của cháu nữa - lớn hơn.

Một số trẻ ở tình trạng như Minh, tức là vẫn còn nghe được đôi chút, có thể nói và đọc hình miệng. Máy trợ thính có thể giúp Minh vì cháu vẫn còn một chút thính lực, điều đó cũng giúp cháu hiểu ngôn ngữ trước khi cháu điếc hoàn toàn.

Bố mẹ của Minh có lẽ phải rất vất vả mới kiếm đủ tiền để mua pin và thay những bộ phận mới của máy trợ thính. Nếu họ làm được điều này, Minh sẽ phát triển tốt.

Còn đây là câu chuyện về Giu-li-a. Khi bố mẹ nhận thấy cháu điếc, họ đã tạo ra kí hiệu để giao tiếp với cháu.

Chuyện về Giu-li-a

Hê-len và Pê-drô phát hiện thấy con gái của họ là cháu Giu-li-a bị điếc khi họ thấy những trẻ khác ở tuổi cháu đã biết nói rồi còn cháu vẫn chưa nói được gì.

Hê-len cho rằng Giu-li-a sẽ có mọi cơ hội để học và thành công trong cuộc đời. Bất chấp những nghi ngờ, lo lắng và vô vàn câu hỏi, Hê-len tự nhủ: "Chẳng lẽ chỉ vì không nghe được mà con mình sẽ không học làm được mọi thứ ư?"

Hê-len nhớ lại rằng đã có lần cô gặp một phụ nữ nước ngoài, cô ấy nói bằng một ngôn ngữ khác. Khi không thể nói với nhau, họ đã dùng cử chỉ điệu bộ và phác họa được những gì họ muốn nói. Mặc dù mất thời gian hơn và đôi khi còn hiểu lầm nhau nhưng họ lại thấy rất thú vị.

Vì vậy, để giao tiếp với Giu-li-a, cả nhà tự tạo ra các cử chỉ điệu bộ và "kí hiệu của gia đình" để sử dụng. Ngay cả hàng xóm cũng bắt đầu học cách sử dụng những kí hiệu riêng của Giu-li-a.

Sau đó, chị Hê-len trao đổi với cô giáo ở một trường gần nhà để gửi Giu-li-a đi học. Cô giáo nói rằng mình không có cách nào để dạy những học sinh điếc. Cô giới thiệu với chị Hê-len về một ngôi trường có thể dạy Giu-li-a nhưng việc đi và về phải mất gần 2 tiếng đi bộ. Pê-drô và Hê-len thắc mắc không hiểu đến bao giờ Giu-li-a mới đủ lớn để tự đi học hàng ngày.

Giu-li-a rất thông minh. Hãy nhìn xem, con học những kí hiệu mới nhanh làm sao. Cả Mi-sen cũng đang học đấy.

Nhu cầu giao tiếp của con người là rất lớn. Khi bố mẹ biết cách giao tiếp bằng cử chỉ và kí hiệu riêng thì các em bé như Giu-li-a có thể phát triển thành những đứa trẻ thông minh và hạnh phúc.

Nhưng mọi trẻ đều có quyền đi học! Làm thế nào để Giu-li-a tiếp tục học tập? Tôi có thể đến trường được là nhờ sự thay đổi diễn ra trong đất nước của tôi.

Trước khi nghe tôi kể câu chuyện của riêng mình, bạn phải biết đôi chút về Ni-ca-ra-goa, một đất nước nằm ở khu vực Trung Mỹ, đây là nơi mà tôi đang sinh sống, và cần phải biết khi tôi lớn lên thì đất nước tôi đang thay đổi như thế nào.

Giáo dục cho trẻ khuyết tật ở Ni-ca-ra-goa

Trong nhiều năm, Ni-ca-ra-goa nằm dưới sự cai quản của chính quyền Sô-mô-gia. Họ kiểm soát phần lớn kinh tế của đất nước và cung cấp rất ít các dịch vụ cho người dân.

Chính quyền Sô-mô-gia không coi trọng giáo dục. Họ cho rằng những người cả đời làm việc trên ruộng đồng chẳng cần phải đi học. Sô-mô-gia tự nhủ: Ta cần gì đến những người có học, ta chỉ cần bò thôi.

Do vậy, hầu hết người dân Ni-ca-ra-goa không biết đọc và biết viết. Nhiều trẻ em - con nhà nghèo, bị khuyết tật, trẻ em sống ở các vùng nông thôn và đặc biệt là những trẻ điếc - không hề được tới trường.

Những người nắm quyền lực thấy việc cai trị những người mà có ít quyền và kém cỏi hơn mình như những người nói một ngôn ngữ khác, phụ nữ hoặc là người có tôn giáo khác và đặc biệt là đối với người khuyết tật thì sẽ dễ dàng hơn nhiều.

Sau đó, vào năm 1979, người dân Ni-ca-ra-goa lật đổ chế độ Sô-mô-gia và thành lập chính phủ mới. Chính phủ mới cho rằng mọi người dân đều có quyền được giáo dục và họ tạo điều kiện để mọi trẻ em được đến trường, kể cả những trẻ điếc. Lần đầu tiên ở Ni-ca-ra-goa, một trường học cho trẻ điếc được thành lập.

Nếu mọi người đều cam kết đảm bảo quyền được giáo dục, trẻ điếc sẽ có cơ hội học tập, đến trường và phát triển khả năng cũng giống như mọi người khác.

Chuyện về Các-men

Vài tháng sau khi tôi chào đời, có một đợt dịch nhanh chóng lan ra nhiều đứa trẻ ở làng tôi. Tôi cũng bị ốm, và bị sốt rất cao. Bố mẹ vui mừng thấy tôi hồi phục nhưng họ nhận thấy rằng tôi bị điếc hoàn toàn sau trận ốm. Khi tôi lớn hơn, tất cả chúng tôi đều cảm thấy căng thẳng vì việc trao đổi rất khó khăn dù chỉ là những suy nghĩ hay nhu cầu đơn giản. Gia đình tôi không biết nên giao tiếp hay dạy tôi như thế nào.

Nếu tôi muốn một cái gì đó, tôi phải nói cho mọi người trong nhà bằng cách chỉ vào tận nơi. Nếu không thể chỉ được, tôi không có cách nào làm cho họ hiểu.

Sau cuộc cách mạng ở Ni-ca-ra-goa, một trường dạy trẻ điếc được thành lập và bố mẹ tôi đưa tôi đến học ở đó. Bố mẹ tôi nhận thấy rằng trường có thể giúp tôi theo những cách mà họ không làm được. Giáo viên ở trường cố gắng dạy tất cả chúng tôi đọc hình miệng và nói. Mặc dù nhiều bạn trong số chúng tôi không thể đọc hình miệng và nói tốt nhưng chỉ cần được ở bên những người bạn như thế cũng đã mở ra cho chúng tôi một chân trời mới.

Tôi chưa bao giờ biết lại còn có cả những trẻ điếc khác, hầu hết các bạn trong lớp tôi cũng vậy. Khi tôi nhìn thấy các bạn dùng kí hiệu, tôi cũng bắt đầu dùng theo. Lần đầu tiên trong đời, tôi bắt đầu học.

Nhiều người trong số chúng tôi bắt đầu đi học khi đã lớn tuổi. Chúng tôi giao tiếp với nhau bằng những “kí hiệu của gia đình” mà chúng tôi đã dùng ở nhà, và tất nhiên là mỗi đứa lại có những kí hiệu khác. Nhưng chúng tôi dạy cho nhau những kí hiệu này và cùng nhau nghĩ ra nhiều kí hiệu mới. Sử dụng kí hiệu đã làm cho việc giao tiếp của chúng tôi trở nên thật dễ dàng. Khi chúng tôi càng ngày càng có nhiều kí hiệu hơn, thì những kí hiệu ấy đã biến thành một thứ ngôn ngữ thực sự. Chẳng bao lâu sau, chúng tôi có thể trao đổi với nhau về nhiều điều, về gia đình và bạn bè, về kế hoạch và những ước mơ của chúng tôi và cả những điều đã từng xảy ra với chúng tôi.

NGÔN NGỮ GIÚP CHO VIỆC HỌC VÀ GIAO TIẾP TRỞ THÀNH HIỆN THỰC

Các-men và những trẻ điếc khác ở Ni-ca-ra-goa đã chứng minh cho thế giới thấy rằng ngôn ngữ kí hiệu là một ngôn ngữ tự nhiên, hoàn chỉnh và có thể phát triển trong cộng đồng. Cũng như bất kì một ngôn ngữ nào để sử dụng ngôn ngữ kí hiệu bạn cần một nhóm người biết và sử dụng những kí hiệu.

Khi Các-men và những trẻ khác tạo dựng nên ngôn ngữ kí hiệu Ni-ca-ra-goa và kĩ năng giao tiếp, họ cũng đồng thời có những khả năng mô tả sự vật, giải quyết vấn đề và làm cho cảm xúc, nhu cầu cũng như ý nghĩ của mình được người khác hiểu. Ngôn ngữ kí hiệu không chỉ là một phương thức để giao tiếp mà còn giúp trẻ phát triển khả năng tư duy.

Ngôn ngữ kí hiệu cho phép tôi nói với người khác, biết về thế giới xung quanh và nói ra được điều tôi nghĩ. Tôi không còn đơn độc nữa, không còn cảm giác ức chế hay hiểu lầm. Ngôn ngữ kí hiệu - ngôn ngữ của tôi - cho phép tôi trở thành một thành viên của cộng đồng.

Chấp nhận sự khác biệt có thể đưa mọi người lại gần nhau

Người điếc khác chúng ta ở cách hiểu và dùng ngôn ngữ để giao tiếp cũng như thể hiện mình. Không nên giả vờ rằng những sự khác biệt ấy không tồn tại mà thẳng thắn hơn hãy chấp nhận sự khác biệt ấy và sử dụng chúng để đưa mọi người gần lại với nhau.

Nhiều người nghe được bình thường nói rằng người điếc đã giúp họ cảm thấy "ấm áp hơn" và có ý nghĩa hơn khi liên hệ với người khác.

Đừng quay mặt đi. Tôi không xấu hổ đâu mà. Tôi rất tự hào là một người điếc.

Một trong những lí do mà trẻ điếc ở Ni-ca-ra-goa phát triển được một ngôn ngữ hoàn chỉnh như vậy là vì có nhiều trẻ dùng nó. Trẻ có thể làm tốt được điều này nhờ quyết định đầu tư thêm nhiều nguồn lực vào giáo dục của người Ni-ca-ra-goa. Họ bắt đầu phong trào cải cách giáo dục nhằm tạo ra một hệ thống trường lớp tiêu chuẩn cho tất cả trẻ em - kể cả trẻ điếc hay nghe kém.

Cùng nhau bảo vệ quyền lợi cho trẻ điếc

Nhờ cuộc đấu tranh của người dân Ni-ca-ra-goa, mọi người được đi học và hàng trăm người điếc lần đầu tiên được tới trường. Trong một thế hệ, trẻ bắt đầu tạo ra một hình thức giao tiếp mới và khác - đây là tiền đề của Ngôn ngữ kí hiệu Ni-ca-ra-goa.

Giữa những năm 1980, thanh niên điếc bắt đầu tập hợp và cùng nhau hoạt động để thúc đẩy quyền là người điếc của họ. Họ thành lập Hội người điếc Ni-ca-ra-goa (gọi tắt là ANSNIC). Thành viên của Hội góp phần xây dựng và phát triển Ngôn ngữ kí hiệu Ni-ca-ra-goa, xuất bản một cuốn từ điển và sách cho trẻ em. Họ làm việc với Bộ Giáo dục để bắt đầu đưa ngôn ngữ kí hiệu vào sử dụng trong các trường điếc và cải thiện chất lượng của các chương trình giáo dục cho trẻ điếc.

Ngày nay, ở Ni-ca-ra-goa, ANSNIC là tổ chức xã hội lớn mạnh đấu tranh vì quyền của người điếc, ngoài ra đây còn là một trung tâm xã hội của người điếc.

12 NHỮNG KHÓ KHĂN VỀ NGHE VÀ VẤN ĐỀ GIAO TIẾP

Tất cả trẻ em đều có thể học giao tiếp

Dù với mức độ thính lực khác nhau, trẻ vẫn có thể giao tiếp bằng cách sử dụng cử chỉ, kí hiệu gia đình, ngôn ngữ kí hiệu hoàn chỉnh, đọc hình miệng và nói. Một số trẻ dù nghe được rất ít cũng sẽ có thể nói và đọc hình miệng. Những trẻ khác giao tiếp hiệu quả nhất bằng cách ra dấu tay. Cũng như trẻ bình thường học ngôn ngữ nói, trẻ điếc càng nhỏ học ngôn ngữ kí hiệu càng dễ và tự nhiên.

Để có cảm giác tích cực về bản thân và có cảm giác được che chở, trẻ điếc cần được gặp gỡ nhau và gặp cả người điếc trưởng thành.

Có thể sử dụng người điếc trong cộng đồng để dạy ngôn ngữ kí hiệu cho trẻ.

Một số gia đình gửi con đi học ở một trường chuyên biệt dạy trẻ điếc, nhưng các gia đình khác lại dạy con ở nhà. Một số trẻ có thể được giúp đỡ để mua máy trợ thính và học đọc hình miệng.

Cho dù sử dụng hình thức giao tiếp nào, cuốn sách này cũng sẽ cố gắng giúp bạn giao tiếp được với trẻ.

Mỗi gia đình đều có những câu chuyện về những khó khăn mà họ gặp phải và những gì mà họ đã làm để giúp con. Việc chia sẻ những câu chuyện này có thể giúp các gia đình tìm ra cách giúp đỡ con học và cảm thấy yên tâm hơn.

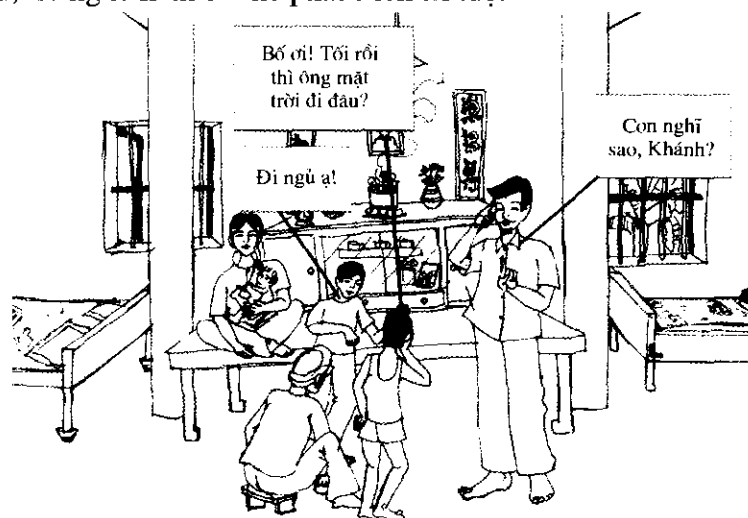
Chương 2

Trẻ nghe kém cần phải được giúp đỡ từ sớm

Trong những năm tháng đầu đời, tất cả trẻ em kể cả trẻ điếc hay không nghe rõ, đều học thêm kỹ năng mới. Thời kì này, trẻ học nhanh và dễ dàng hơn bất kì lúc nào khác trong cuộc đời. Sự phát triển thể chất có thể dễ dàng nhận thấy. Lúc đầu, trẻ tập bò rồi sau đó biết đi và chạy.

Trẻ cũng bắt đầu phát triển về trí tuệ ngay sau khi chào đời. Giống như một cái bọt biển, não của trẻ có khả năng rất lớn trong việc tiếp thu và học hỏi những điều mới. Trong suốt những năm đầu đời, trẻ có thể học ngôn ngữ rất nhanh. Khi ngôn ngữ và giao tiếp phát triển, khả năng suy nghĩ của trẻ cũng cao hơn. Đó là lí do tại sao cha mẹ cần giúp trẻ điếc hay nghe kém học một ngôn ngữ nào đó càng sớm càng tốt. Nhờ ngôn ngữ, trẻ nghe kém có thể phát triển trí tuệ.

Nào, bây giờ đến lượt em!

Trẻ phát triển các kĩ năng mới như thế nào?

Sự phát triển của trẻ em bao giờ cũng gồm bốn lĩnh vực chính, đó là: cơ thể (thể chất), suy nghĩ (nhận thức), nói và nghe (giao tiếp), và quan hệ với mọi người (xã hội). Trong mỗi lĩnh vực, trẻ từng bước học những kĩ năng mới.

Ví dụ: trước khi biết đi, trẻ phải học nhiều kĩ năng kiểm soát cơ thể đơn giản như:

① Đầu tiên, trẻ học giữ đầu cho thẳng, rồi chuyển động tay và chân.

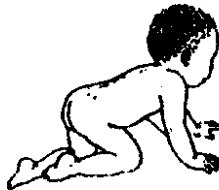
② Sau đó, trẻ sử dụng tay và chân để tự ngồi dậy.

③ Trong khi đang ngồi, trẻ có thể vịn và xoay người, hành động này giúp trẻ nâng cao khả năng thăng bằng.

④ Bò giúp trẻ biết cách phối hợp cử động của tay và chân, đồng thời giúp trẻ phát triển não.

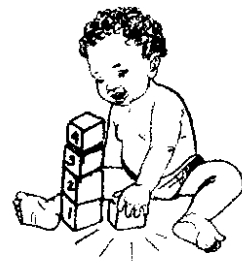

⑤ Sau đó, trẻ tự kéo mình lên ở tư thế đứng thẳng.

Trong tất cả các lĩnh vực phát triển, mỗi kĩ năng mới mà trẻ học đều dựa trên những kĩ năng mà trẻ đã biết và điều đó giúp trẻ có thể học những kĩ năng mới khác và khó hơn.

Khi trẻ không học được một kĩ năng này, trẻ sẽ không thể học những kĩ năng khác phụ thuộc vào nó. Ví dụ, nếu trẻ có khó khăn trong việc giữ thẳng đầu, trẻ sẽ gặp khó khăn trong việc học những kĩ năng như ngồi hay bò, mà với những kĩ năng này việc giữ thẳng đầu là rất quan trọng.

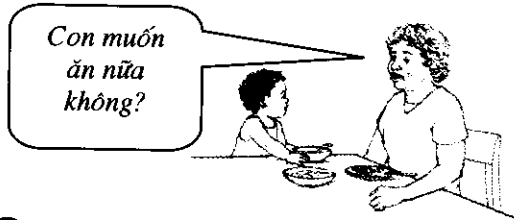

Giống như việc xếp hình khối, mỗi kĩ năng mới được hình thành trên cơ sở những kỹ năng đã có.

KĨ NĂNG GIAO TIẾP VÀ NGÔN NGỮ CỦA TRẺ CŨNG PHÁT TRIỂN THEO TỪNG BƯỚC

Ngôn ngữ của trẻ phát triển giống như các kĩ năng vận động vậy. Ban đầu, trẻ học những kĩ năng đơn giản.

- ① Trẻ bắt đầu thể hiện những suy nghĩ, nhu cầu và cảm xúc bằng cách phát ra những âm thanh hay sử dụng biểu hiện nét mặt và chỉ tay.

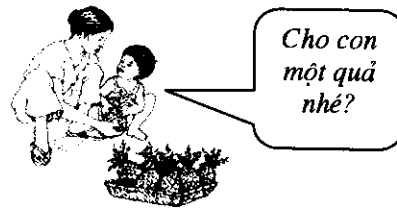
- ② Trẻ nghe và hiểu lời nói của người khác.

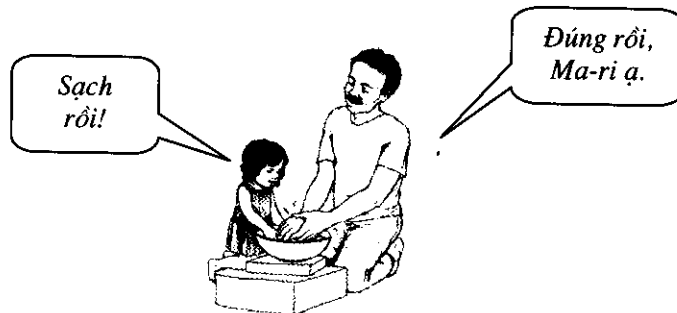
- ③ Trẻ bắt đầu dùng từ. Chúng biết và sử dụng tên của những người gần gũi nhất.

- ④ Sau đó, trẻ bắt đầu nói và thể hiện mình một cách hoàn chỉnh hơn.

- ⑤ Từ giúp trẻ hiểu và học những điều mới.

Học ngôn ngữ

Việc học ngôn ngữ sẽ trở nên dễ dàng khi nghe mọi người trong cộng đồng nói ngôn ngữ đó. Đối với trẻ em, chúng cũng học ngôn ngữ khi nghe mọi người nói với nhau; hay khi theo dõi sự việc diễn ra và cả khi trẻ nói với những người khác. Ngôn ngữ trở thành một phương thức giúp trẻ hiểu những gì xảy ra với mình và nhận biết thế giới xung quanh diễn ra như thế nào.

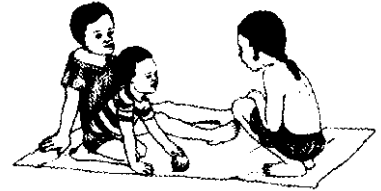
Học ngôn ngữ nói là việc khó khăn đối với những trẻ nghe kém

Khi nghe kém, trẻ sẽ gặp nhiều khó khăn trong việc hiểu từ ngay cả khi đó là những từ đơn giản. Và trẻ em, chúng cần hiểu được nhiều từ đơn giản để học ngôn ngữ.

Khi biết nhiều từ, trẻ có thể học những kỹ năng giao tiếp phức tạp, chẳng hạn như nói thành câu hoặc tham gia vào các cuộc trò chuyện. Trẻ điếc hay nghe kém cần được giúp đỡ để học được kỹ năng, như nói từ đơn giản hay thực hiện một số hành động luân phiên trong giao tiếp.

Trẻ học ngôn ngữ từng bước một

Trẻ nghe thấy các từ

Hiểu và phản hồi với các từ nghe được

Dùng các từ

Nghĩ bằng các từ

Học bằng các từ

Sau đó, trẻ có thể dùng một ngôn ngữ hoàn chỉnh để giao tiếp với mọi người trong cộng đồng

Nhưng nếu không có những bước nghe hay hiểu đầu tiên...

... trẻ không thể học ngôn ngữ vì trẻ không thể phát triển tư duy hoặc giao tiếp.

Trẻ không có cách nào để tham gia vào cộng đồng và vì vậy bị bỏ rơi.

NGÔN NGỮ GIÚP TRẺ PHÁT TRIỂN TRÍ TUỆ NHƯ THẾ NÀO?

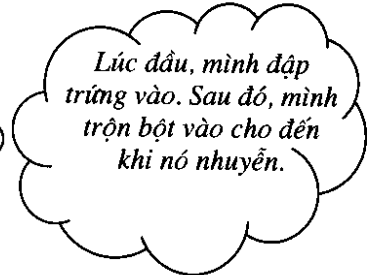
Ngôn ngữ giúp trẻ suy nghĩ, lập kế hoạch, hiểu thế giới xung quanh mình và để trở thành một phần của cộng đồng. Nếu không có ngôn ngữ, trẻ không thể phát triển trí tuệ.

Khi trẻ nghe kém và không được giúp đỡ để học ngôn ngữ phục vụ cho hoạt động giao tiếp, trẻ sẽ gặp phải những khó khăn trong việc phát triển trí tuệ. Nhiều bố mẹ có con nhỏ bị điếc hay nghe kém rất phấn khởi nếu con cái họ học được một vài từ hay cử chỉ điệu bộ đơn giản. Nhưng trẻ cần nhiều hơn như vậy, chúng cần học một ngôn ngữ nào đó.

Trẻ điếc cần học ngôn ngữ sớm, như vậy trẻ có thể sử dụng nó để tự nói với bản thân, có nghĩa là suy nghĩ. Diễn đạt ý tưởng thành lời giúp ta có khả năng suy nghĩ về những ý tưởng đó.

Vì biết các từ lớn hơn và nhỏ hơn nên A-mi có thể học cách so sánh kích thước. Nếu không có ngôn ngữ, cháu không học được kỹ năng này.

Vì cháu biết từ về những việc này theo thứ tự nên Rô-sa có thể lập kế hoạch làm việc.

Trẻ điếc cũng cần ngôn ngữ để diễn đạt những ý tưởng của mình với người khác, để nói với mọi người điều trẻ muốn hay cần. Trẻ cần ngôn ngữ để hiểu lời giải thích. Thông qua giao tiếp với người khác, trẻ nhận biết về thế giới xung quanh. Việc này giúp trí tuệ của trẻ phát triển và giúp trẻ thiết lập quan hệ với người khác.

Nếu không có ngôn ngữ, Quang không thể biết tại sao cháu phải tránh xa nguy hiểm, cháu càng không thể hiểu tại sao cần phải đập nắp giếng lại.

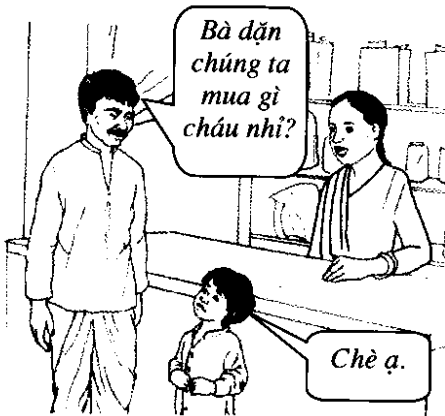

Do mẹ không có cách giải thích, nên Ê-vi không hiểu tại sao mẹ lại biết có một ai đó đang đứng ở đằng sau cửa.

Trẻ điếc cần được giúp đỡ càng sớm càng tốt

Nếu được giúp đỡ, trẻ không nghe được vẫn có thể giao tiếp và học ngôn ngữ. Vì trẻ bắt đầu học ngay khi vừa mới chào đời cho nên điều quan trọng là các gia đình phải chú ý hơn đến việc giao tiếp để giúp trẻ càng sớm càng tốt. Nếu những trẻ nghe kém mà được giúp đỡ để học ngôn ngữ - và đó có thể là ngôn ngữ kí hiệu - trẻ sẽ hiểu và giao tiếp với người khác ở quanh mình. Sau đó, trẻ có thể học những điều mà trẻ bình thường học được bằng cách lắng nghe.

Mẹ thom
một lần nữa
nhé?

Bà dặn
chúng ta
mua gì
cháu nhỉ?

Chè ạ.

Nếu vấn đề về thính giác của trẻ được phát hiện sớm và giúp đỡ hiệu quả thì những năm tháng quan trọng nhất cho việc học ngôn ngữ và kĩ năng giao tiếp (từ lúc sinh cho đến 7 tuổi) sẽ không bị bỏ lỡ. Hãy xem Chương 7, 8 và 9 để biết thêm thông tin về cách giúp trẻ học ngôn ngữ.

Làm thế nào để biết trẻ có cần giúp đỡ không?

Mỗi trẻ phát triển theo một tốc độ riêng. Một số trẻ phát triển nhanh hơn những bạn cùng lứa tuổi. Nhưng hầu hết trẻ hình thành và phát triển kĩ năng mới ở cùng một độ tuổi. Lúc 2 tuổi, hầu hết trẻ có thể nói hay biết các kí hiệu tương đương với 50 - 200 từ. Lúc 3 tuổi, trẻ thường biết khoảng 900 từ và đến 4 tuổi thì biết khoảng 1500 từ.

Một điều rất quan trọng là trẻ phải tiếp tục học những kĩ năng mới. Nhưng khi một trẻ không hề học được một kĩ năng mới mà các bạn cùng tuổi khác đã học được thì đây là một dấu hiệu cho thấy cháu có thể gặp khó khăn và cần được giúp

Bảng dưới đây giới thiệu thời điểm và một số kỹ năng giao tiếp mà hầu hết trẻ nhỏ đều phải học. Các bậc phụ huynh có thể sử dụng bảng này để xác định kỹ năng nào mà con mình đã biết và kỹ năng nào cháu cần phải học. Muốn xác định hoạt động nào cần thực hiện trước, bạn hãy tự hỏi: “Con mình có làm được tất cả những điều mà các cháu bé ở cùng tuổi làm được không?” Để có các thông tin liên quan đến độ tuổi và thứ tự kỹ năng mới mà trẻ học, hãy xem Biểu đồ về sự phát triển của trẻ từ trang 231 đến 238.

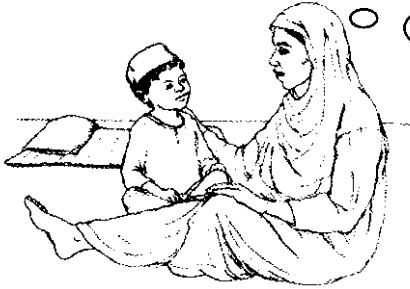

<p>3 tháng</p> <ul style="list-style-type: none"> • Phản ứng với tiếng nói hay khuôn mặt quen thuộc. • Phản ứng với những âm thanh hay cử động bất ngờ. 	<p>6 tháng</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tạo ra những âm thanh hay cử động đơn giản. • Quay đầu về phía có sự chuyển động hoặc nơi phát ra âm thanh.
<p>1 tuổi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Phát ra những âm thanh nối tiếp nhau hoặc lặp lại hình dáng vận động của bàn tay. • Bắt đầu gọi tên đồ vật. • Hiểu và phản ứng với những từ ngữ hay cử chỉ đơn giản. • Bắt chước những kí hiệu đơn lẻ. <p style="text-align: center;"><i>ba-ba ga-ga</i></p> 	<p>2 tuổi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sử dụng những từ ngữ và kí hiệu đơn giản. • Dùng câu có 2 đến 3 từ hoặc kí hiệu. • Biết khoảng 50 đến 200 từ hay kí hiệu. <p style="text-align: center;"><i>Cốc của con.</i></p>
<p>3 tuổi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hiểu được hầu hết lời nói đơn giản. • Biết và sử dụng được khoảng 500 đến 1000 từ hay kí hiệu. <p style="text-align: center;"><i>Bánh quy dâu rồi? Con ăn rồi.</i></p> 	<p>5 tuổi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nói hay ra kí hiệu về việc mình vừa làm. • Hay đặt câu hỏi. <p style="text-align: center;"><i>Người ta đang gì thế à?</i></p>

LƯU Ý: Một số trẻ nghe kém có thể gặp những vấn đề khác. Trí tuệ và cơ thể của chúng có thể chậm phát triển vì một số lí do. Hãy xem thêm cuốn sách **Phục hồi chức năng trẻ tàn tật tại cộng đồng** để biết thêm thông tin về cách chăm sóc trẻ chậm phát triển về trí tuệ và/hoặc thể chất.

BẠN CÓ THỂ GIÚP ĐƯỢC CON MÌNH

Nếu bạn nghĩ rằng giao tiếp của con bạn phát triển không bình thường, bạn có thể giúp con học. Các bậc phụ huynh thường nghĩ rằng chỉ có những người được đào tạo chuyên sâu mới giúp được con mình. Nhưng là bố mẹ, bạn biết rõ con hơn bất kì ai khác, cho nên tự bạn có thể tạo ra sự thay đổi lớn trong sự phát triển của con mình.

Những trẻ khác ở cùng tuổi với A-li đều biết cách ứng xử với người khác. Tôi cho rằng cháu A-li cũng cần học cách sống hoà thuận với các bạn khác.

Từ Chương 3 đến Chương 9, bạn có thể tìm thấy những thông tin sau:

- hướng dẫn dạy ngôn ngữ cho trẻ (Chương 3)
- những kĩ năng giao tiếp cơ bản (Chương 4)
- tìm hiểu xem trẻ nghe được những gì (Chương 5)
- kĩ năng nghe (Chương 6)
- chọn và học một ngôn ngữ (Chương 7)
- học ngôn ngữ nói (Chương 9)
- học ngôn ngữ kí hiệu (Chương 8)

"Chũa". Em làm ký hiệu "chũa" đi.

Kí hiệu đó có nghĩa là gì?

Chương 3

Một số hướng dẫn dạy ngôn ngữ cho trẻ

Trẻ điếc hay nghe kém học giao tiếp bằng cách nhìn. Trẻ sẽ không học từ như những trẻ khác nếu chỉ nghe người khác nói. Trẻ cần nhiều thời gian hơn và cần được giúp đỡ nhiều hơn để học ngôn ngữ - có thể bằng cách nhìn và nghe người khác nói, hay nhìn cách họ làm kí hiệu. Trẻ có thể bắt đầu chú ý đến chữ viết sớm hơn những trẻ khác. Khi thấy chữ viết, ví dụ tên mình, trẻ có thể liên hệ giữa từ và nghĩa của nó.

Chương này sẽ hướng dẫn cha mẹ và những người giúp đỡ cha mẹ cách dạy trẻ một ngôn ngữ. Hãy cố gắng làm theo những hướng dẫn sau đây khi thực hiện các hoạt động trong cuốn sách này.

Giao tiếp càng nhiều càng tốt

Giúp trẻ điếc học ngôn ngữ là điều quan trọng nhất mà bố mẹ và những người khác nên làm. Nhìn chung, khi đang làm gì đó chúng ta thường không nói chuyện với trẻ, nhưng trẻ lại cần tất cả mọi người cố gắng nói với trẻ. Giao tiếp là cách tốt nhất để trẻ học ngôn ngữ.

Một số bậc phụ huynh cảm thấy xấu hổ về việc có con nghe kém hoặc có những người lại bao bọc trẻ quá mức. Trẻ cần tham gia vào các hoạt động trong gia đình, nếu cứ ngồi không một mình, trẻ sẽ bỏ lỡ nhiều cơ hội học tập.

Hãy tìm cơ hội giao tiếp với trẻ hàng ngày. Hãy cho trẻ tham gia các hoạt động cùng với những người khác để trẻ làm quen với việc quan sát và nghe mọi người trò chuyện. Khuyến khích cả gia đình - anh, chị, em, ông bà và những người thân khác - cùng làm như vậy.

Trẻ cần tham gia vào mọi hoạt động của gia đình

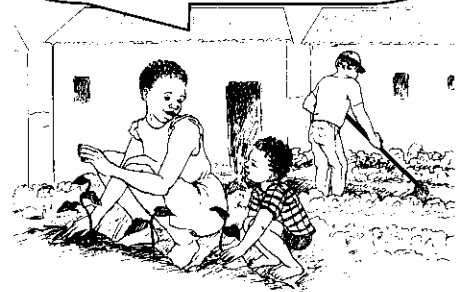
Cho trẻ tham gia vào hoạt động thường ngày của gia đình

Xác định những cách thức giúp trẻ phù hợp với nhu cầu và khả năng của gia đình là công việc rất quan trọng. Một số hoạt động mà chúng tôi giới thiệu trong cuốn sách này đòi hỏi bạn phải mất nhiều thời gian hơn hoặc phải thay đổi cách làm.

Trẻ sẽ học tốt hơn nếu các nội dung dạy học được lồng ghép với những sinh hoạt thường ngày.

- Hãy nói hay dùng kí hiệu với trẻ khi bạn đang làm một việc gì đó cùng trẻ, chẳng hạn như khi ăn, tắm hay thay quần áo... Những thời điểm này rất thuận tiện cho việc nói và dùng kí hiệu, vì bạn thật sự đang gần gũi trẻ, còn trẻ thì đang chú ý đến bạn.

Nếu mình chăm sóc tốt, những cây đậu này sẽ lớn rất nhanh con ạ.

Mẹ đang dùng những kí hiệu của gia đình để trò chuyện với Li-hua.

Mỗi khi mô tả việc mình làm, bạn nên dùng những kí hiệu hay từ giống nhau để chỉ cùng một việc. Việc này sẽ giúp trẻ nắm bắt được ý nghĩa của kí hiệu và từ, từ đó giúp trẻ sử dụng từ và kí hiệu (xem thêm Chương 4, từ trang 37- 46).

*Có đói không con?
Con có ngửi thấy mùi cơm không? Ôi, thơm quá!*

- Trong khi làm, cố gắng để trẻ gần sát ở bên bạn. Hãy đưa ra những lời nhận xét ngắn gọn về việc mình đang làm.

Mẹ đang dùng ngôn ngữ ký hiệu để trò chuyện với Xê-sa.

Tận dụng cơ hội để cung cấp từ và kí hiệu cho trẻ.

Nói và dùng kí hiệu để diễn tả những gì mà bạn cho rằng trẻ đang nhìn, đang làm, đang muốn nói và đang cảm thấy như thế bạn là trẻ.

Ừ ừ, không thích rau cải đâu...

Anh của Tuấn dùng lời nói và nét mặt để trò chuyện với cậu.

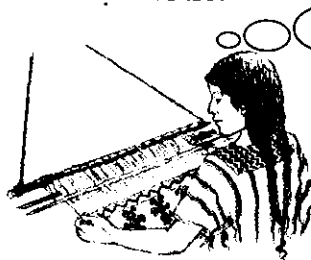
Một quả dưa này! Thế mình cần gì nữa nhỉ?

- Cần dựa vào những sở thích và mối quan tâm của trẻ để tạo ra hoạt động.

HÃY LINH HOẠT VÀ THỰC TẾ

- Cố gắng tranh thủ thời gian mà bạn và những người khác có thể dành để làm việc với trẻ.
- Cố gắng điều chỉnh những hoạt động sao cho thuận lợi với cuộc sống hàng ngày của bạn đồng thời còn tiết kiệm thời gian.

Khi ngồi dệt, mình sẽ nói về các màu sắc còn Tê-sa sẽ học được cách gọi màu mỗi lần đưa chỉ cho mình.

- Cố gắng chia việc lớn thành những bước nhỏ hơn và đơn giản hơn. Với cách này, bạn sẽ thấy trẻ tiến bộ và bạn không bị thất vọng.

Tôi muốn Ra-vi học nói tên mình.

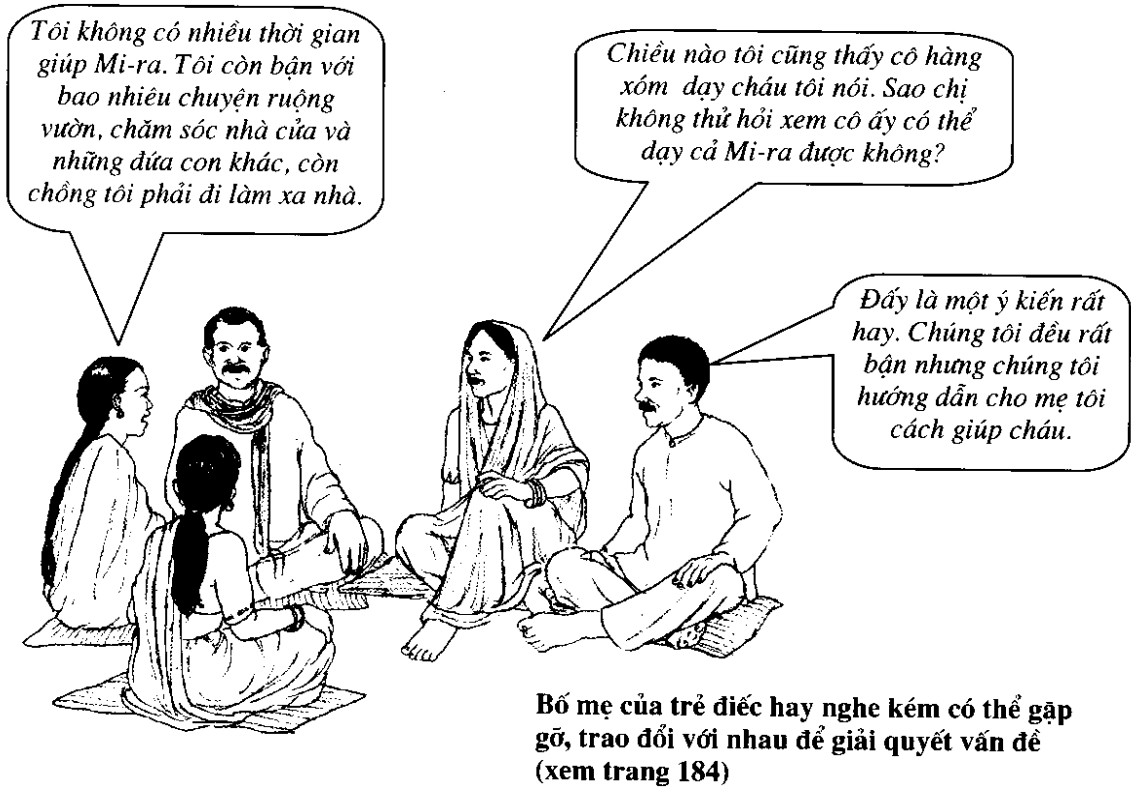

Tại sao chị không bắt đầu dạy cháu từng âm tiết trước đã - chẳng hạn như Ra rồi đến Vi.

Nhiều người có thể cùng tham gia

Mặc dù trẻ cần được cả bố lẫn mẹ chăm sóc và yêu thương nhưng bố mẹ không phải là những người giáo viên duy nhất của trẻ. Hãy để cho bạn bè, hàng xóm và những thành viên khác trong gia đình cùng giúp trẻ. Hãy làm quen với người điếc sử dụng ngôn ngữ kí hiệu của địa phương. Và một điều đặc biệt quan trọng là hãy để trẻ điếc hay nghe kém tham gia hoạt động với nhiều người, bởi vì điều đó:

- Giúp trẻ biết giao tiếp với nhiều người kể cả những người điếc khác
- Trẻ sẽ học cách sống hoà thuận với nhiều người khác nhau.
- Giúp những người khác biết cách giao tiếp với người điếc.

Đôi khi, một số người kể cả những người thân trong gia đình lại không muốn dành thời gian cho trẻ điếc. Những người khác thậm chí muốn giúp nhưng không biết giúp như thế nào. Bạn có thể giúp họ hiểu rõ tật điếc và người điếc gặp khó khăn như thế nào khi học ngôn ngữ. Họ có thể cảm thấy thoải mái hơn nếu biết mình cần làm gì.

Hãy chia sẻ hiểu biết của bạn về các vấn đề thính giác mà bạn biết, chia sẻ những hoạt động mà bạn và trẻ đang cùng làm, thậm chí cả những lí do để làm những việc đó.

NÓI CHUYỆN TRONG GIA ĐÌNH

Mọi người trong gia đình đều có vai trò quan trọng đối với cuộc đời của trẻ. Mỗi người làm bố hay làm mẹ khi chăm sóc con cái, đặc biệt nếu đó là trẻ có nhu cầu đặc biệt lại thường có những quan điểm không giống nhau về cách nuôi dạy và giúp đỡ

*Đề em trông
Thuỷ mấy ngày
cuối tuần cho
anh nghỉ.*

con. Do vậy, tất cả những người chăm sóc trẻ cần phải dành thời gian để trò chuyện với nhau và hiểu quan điểm của nhau. Và nếu một ai trong các bạn cảm thấy mệt mỏi hay chán nản thì những người khác sẽ giúp bạn.

ĐỀ NGHỊ NGƯỜI KHÁC GIÚP ĐỠ

Cha mẹ có thể đề nghị những người khác ở quanh mình hay hàng xóm cùng chăm sóc trẻ.

*Khi còn bé, tôi
thường được bố mẹ
cho đi chợ cùng.*

*Ma-ri-a đang kể là
bố mẹ cô ấy đã đưa
cô ấy cùng đi chợ...*

Hãy gặp gỡ những người điếc ở trong cộng đồng. Người điếc trưởng thành nhớ rất rõ cảm giác của mình khi còn nhỏ. Họ sẽ rất vui nếu được giúp đỡ gia đình bạn và con bạn.

Người nghe được bình thường biết ngôn ngữ kí hiệu có thể giúp đỡ bạn giao tiếp với người điếc trưởng thành nếu bạn không biết gì về ngôn ngữ kí hiệu.

Hãy trao đổi với cán bộ y tế, giáo viên hay một ai đó dạy trẻ điếc. Việc này sẽ rất có ích nếu bạn thấy trong nhiều tháng liền trẻ không học được kĩ năng mới nào.

*Tôi sẽ viết thư
cho cô Pat,
giáo viên dạy
trẻ điếc ở trên
thành phố.*

Trẻ em có thể cùng tham gia thực hiện các hoạt động

Trẻ nhỏ cũng có thể làm những công việc có ích. Anh chị em hay bạn bè của trẻ điếc là những người học ngôn ngữ kí hiệu rất nhanh. Hãy để chúng tham gia vào các hoạt động hỗ trợ trẻ điếc càng nhiều càng tốt.

Trẻ nhỏ có thể tham gia thực hiện hoạt động, còn trẻ lớn hơn có thể đóng vai là người giáo viên nếu bạn chỉ cho chúng cách làm. Chúng có thể dạy trẻ điếc kĩ năng mới và lôi cuốn trẻ vào trò chơi. Điều này sẽ giúp trẻ kết bạn và học cách cư xử với người khác. Hơn nữa, nó còn giúp trẻ nghe bình thường hiểu biết về tật điếc và cách giao tiếp với trẻ điếc.

Trẻ lớn chính là những "người giáo viên" một cách rất tự nhiên, chúng thích tham gia hoạt động cùng các em nhỏ.

Một số gợi ý giúp đỡ trẻ học

ĐỂ CHO TRẺ LÀM NGƯỜI CHỈ HUY

Trẻ phấn khởi, hồ hởi nhất là khi đang làm việc gì mà chúng thích. Nếu trẻ tỏ ra quan tâm đến một cái gì đó, hay thích chơi với một đồ chơi nào đặc biệt, hãy tận dụng nó làm cơ hội để giúp trẻ học hay giao tiếp.

Hãy để cho trẻ làm người chỉ huy. Khi đó, sự quan tâm của trẻ được duy trì và sẽ giúp trẻ dần nhận biết được những quyết định của mình là rất quan trọng. Nhờ vậy, trẻ sẽ biết mình có thể kiểm soát sự xuất hiện của một cái gì đó. Điều này là rất quan trọng đối với các bé gái. Nhiều nơi, người ta muốn trẻ em gái phải giữ im lặng và làm theo hướng dẫn. Giúp một bé

gái đưa ra quyết định và thực hiện theo những ý kiến của riêng mình có thể giúp trẻ tự tin và phát huy tối đa khả năng của trẻ.

Nhưng để trẻ làm người chỉ huy không có nghĩa là bạn cho phép trẻ có những hành động xấu hay rơi vào tình trạng nguy hiểm. Sự hướng dẫn của bạn có ý nghĩa rất quan trọng. Những hiểu biết của bạn về nhu cầu ngôn ngữ cũng như khả năng của trẻ sẽ giúp bạn hướng dẫn trò chơi sao cho trẻ có thể vừa chơi mà lại vừa học.

LÀM CHO VIỆC GIAO TIẾP TRỞ NÊN VUI VẺ VÀ HỮU ÍCH

Trẻ thực sự thích giao tiếp khi có những vật thật làm chủ đề để ra dấu hay nói về chúng, và mọi người cũng ra dấu hay nói với trẻ. Cố gắng giúp trẻ có nhiều cơ hội để học hỏi về thế giới xung quanh và khuyến khích trẻ dùng kí hiệu và nói về điều mình đang học. Trò chuyện sẽ giúp trẻ tiếp thu nhanh hơn nhiều so với việc bạn chỉ đơn thuần yêu cầu trẻ ghi nhớ và lặp lại kí hiệu hay từ ngữ.

HÃY ĐỂ TRẺ GIÚP BẠN LÀM VIỆC

Khi trẻ giúp bạn làm việc, hãy nói chuyện với trẻ về việc mà bạn đang làm. Nói hoặc ra ký hiệu đề nghị trẻ giúp bạn làm một việc gì đó, hay lấy một dụng cụ nào đó hoặc thậm chí giúp bạn dưới những cách thức khác. Trẻ chắc chắn sẽ tỏ ra quan tâm hơn và giao tiếp nhiều hơn khi đang được giúp bạn làm một việc gì đó có ích.

THU HÚT SỰ CHÚ Ý CỦA TRẺ TRƯỚC KHI BẠN GIAO TIẾP

Trẻ nghe kém cần nhìn hình miệng và cử chỉ, điệu bộ hoặc dùng kí hiệu để hiểu bạn. Trẻ cũng biết được nhiều thông tin qua việc quan sát khuôn mặt bạn. Do vậy, điều quan trọng là bạn phải đợi cho đến khi trẻ nhìn vào bạn rồi mới bắt đầu nói hay làm ký hiệu.

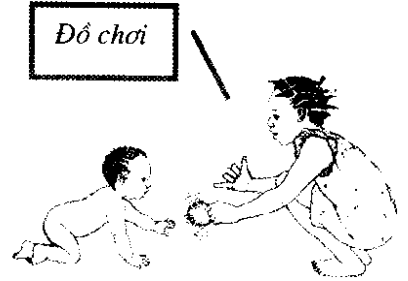

Thu hút sự chú ý của trẻ bằng cách cử động hay vẫy tay để trẻ nhìn thấy, gọi tên trẻ, chạm vào trẻ hay đập vào một đồ vật nhằm tạo ra tiếng động lớn để trẻ cảm nhận thấy sự rung động.

Một số cách thức thu hút sự chú ý của trẻ

Nếu trẻ quan tâm đến một đồ vật nào đó hơn là đến những gì bạn đang nói, hãy thu hút sự chú ý của trẻ bằng cách dừng tất cả các hoạt động lại, đưa đồ vật đến gần mặt của bạn hơn hay dùng cử chỉ điệu bộ hoặc kí hiệu gắn với đồ vật.

- Dừng tất cả các hoạt động lại. Nếu bạn bỗng nhiên dừng cử động, đặc biệt là với một đồ vật ở trên tay thì trẻ sẽ có thể nhìn bạn để xem tại sao bạn dừng lại.
- Đưa đồ vật lại gần mặt, như vậy trẻ có thể nhìn thấy mặt bạn và đồ vật vào cùng thời điểm (nếu bạn muốn trẻ nhìn vào miệng).
- Chỉ tay ra kí hiệu gắn với đồ vật (nếu bạn muốn trẻ học một kí hiệu về đồ vật đó).

Để lôi cuốn sự chú ý, chị gái đang dùng tay chỉ vào đồ vật và làm ký hiệu

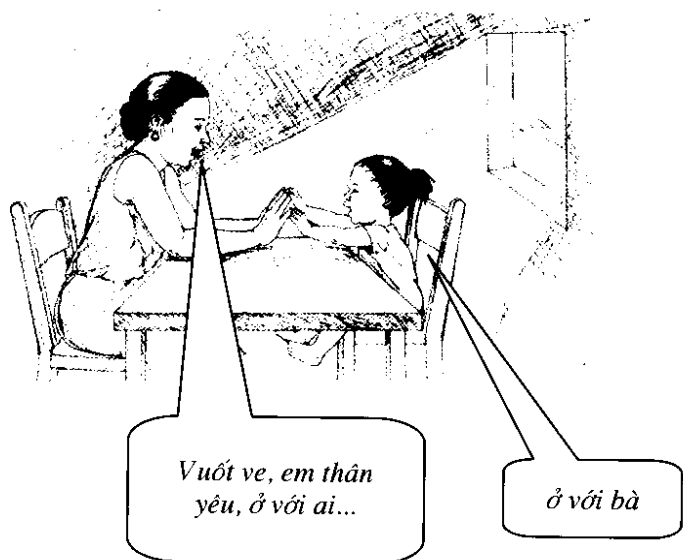
Ban đầu, bạn có thể khó nhớ việc phải thu hút hoàn toàn sự chú ý của trẻ trước khi bắt đầu giao tiếp nhưng điều này sẽ dễ dàng hơn khi bạn luyện tập.

RA KÍ HIỆU HAY NÓI CHUYỆN MẶT ĐỐI MẶT, MẮT NHÌN MẮT

Trẻ có thể hiểu nhiều hơn những điều bạn nói hay ra kí hiệu nếu bạn ngồi gần trẻ (trong khoảng cách 1 mét), và nhìn vào mắt trẻ khi đang nói hay ra kí hiệu.

Nếu có thể, hãy để ánh sáng mặt trời hay ánh sáng đèn chiếu vào mặt bạn, chứ không phải từ phía sau. Nếu ánh sáng từ phía sau, khuôn mặt và bàn tay của bạn sẽ bị khuất bóng làm cho trẻ khó nhìn.

Mẹ đang chơi võ tay với Mai.

Trẻ sẽ hiểu lời nói dễ hơn nếu bạn nói tự nhiên và giọng nói rõ ràng. Đừng hét. Hét sẽ làm cho từ khó hiểu hơn. Việc dùng câu ngắn, đơn giản sẽ làm cho trẻ hiểu đúng. Trong lúc bạn đang nói, trẻ sẽ dễ nhìn thấy môi cử động nếu không có gì che trước mặt bạn.

Nếu trẻ còn nghe được đôi chút

Những gợi ý dưới đây có thể giúp trẻ nghe thấy tiếng động rõ hơn một chút.

- Khum tay ra sau tai có thể thu hút âm thanh vào tai tốt hơn.
- Ghé sát vào tai trẻ để nói sẽ giúp trẻ nghe rõ hơn, bởi vì các âm thanh sẽ lớn hơn và giảm lượng tiếng ồn từ môi trường xung quanh. Nhớ là trẻ cũng cần nhìn thấy mặt bạn trong khi bạn đang nói với trẻ.

DÙNG CỬ CHỈ, ĐIỀU BỘ, CHẠM VÀO NGƯỜI VÀ BIỂU HIỆN NÉT MẶT

Tất cả mọi người đều sử dụng chuyển động của cơ thể, hay chạm vào người cũng như biểu hiện nét mặt để giúp người khác hiểu rõ điều mình muốn nói. Trẻ thường dùng xúc giác để giao tiếp với người khác. Xúc giác có tác dụng to lớn đối với trẻ nghe kém. Chạm tay vào trẻ là cách thể hiện sự chăm sóc và quan tâm của bạn tốt hơn bất kỳ hình thức nào khác. Đôi khi, cử động và ánh mắt có thể thay thế từ hay kí hiệu. Và có những lúc chúng bổ sung thông tin cho từ và kí hiệu.

Hãy giúp trẻ bằng cách sử dụng cơ thể và khuôn mặt của bạn để giao tiếp càng nhiều càng tốt. Lúc đầu, cố gắng xem lại mình đã dùng cách thức này như thế nào. Sau đó, tìm cách bổ sung cho điều bạn đang nói.

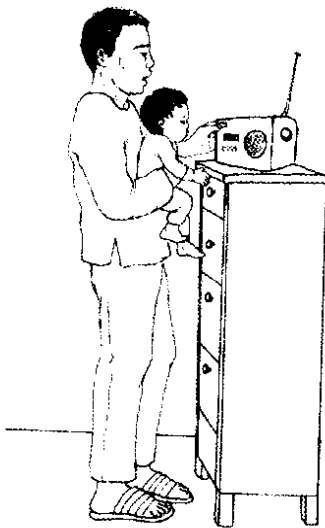
Con giỏi quá!

Nét mặt giận dữ của chị Ma-ri-a mang một thông điệp hoàn toàn khác so với những lời nói của chị ấy. Điều này dễ gây hiểu lầm.

GIẢM THIỂU NHỮNG YẾU TỐ GÂY MẤT TẬP TRUNG Ở XUNG QUANH

Yếu tố gây phân tán ở xung quanh, chẳng hạn như việc có những trẻ khác đang chơi ở gần có thể làm cho các hoạt động trở nên khó khăn hơn, thậm chí còn không thể tiến hành được. Bạn có thể giải quyết vấn đề này bằng cách tìm ra một nơi có ít yếu tố gây mất tập trung hơn. Cố gắng tránh những tiếng ồn không cần thiết. Khi trong phòng nhiều tiếng ồn, trẻ nghe kém sẽ khó hiểu lời nói hơn.

Người bố tắt đài rồi mới chơi với con.

THAY ĐỔI HOẠT ĐỘNG CHO PHÙ HỢP VỚI TRẺ

Những hoạt động trong cuốn sách này có thể giúp trẻ học giao tiếp, nhưng đó chỉ là những ví dụ về một số hoạt động mà bạn có thể tham khảo để giúp trẻ học. Trước hết, hãy quan sát kĩ càng để phát hiện những gì làm cho trẻ thích thú và làm cho trẻ muốn giao tiếp, những gì làm cho trẻ không thích hay không muốn nói đến. Sau đó, bạn có thể nghĩ đến cách điều chỉnh hoạt động mà chúng tôi giới thiệu trong cuốn sách này. Có vậy, các hoạt động mới trở nên có tác dụng với trẻ và phù hợp với mọi sinh hoạt trong gia đình bạn.

Bạn có thể điều chỉnh các hoạt động này cho phù hợp với khả năng của trẻ.
Ví dụ:

- Nếu trẻ có thể nghe thấy một chút âm thanh lời nói, hãy giúp trẻ học những từ đơn giản bằng cách nhấn mạnh và lặp lại nhiều lần. Sau đó, dùng các từ này thường xuyên trong cả ngày.

Trời nóng quá. Con có muốn uống nước không? Bố cũng muốn uống nước.

- Nếu trẻ không nghe rõ lời nói, hãy dạy mọi người một số kí hiệu để họ sử dụng với trẻ. Xem thêm Chương 8 để biết thông tin về cách dạy ngôn ngữ kí hiệu.

Nếu con dùng kí hiệu này để chỉ "quả bóng", Pao-lô có thể hiểu được các con đấy.

- Nếu trẻ có thể nghe thấy một số âm thanh ở xung quanh, mọi người hãy giúp trẻ chú ý bằng cách chỉ tay vào nơi phát ra âm thanh ấy.

Con có nghe thấy gì không? Hình như có ai đó đang đứng sau cửa đấy?

Giúp trẻ lớn lên

Nếu bạn làm cho những hoạt động này trở thành một phần trong cuộc sống thường ngày của gia đình, trẻ sẽ có một tuổi thơ đầy ắp niềm vui và cơ hội học tập. Khi lớn lên, trẻ có thể:

tham gia trò chuyện cùng với gia đình

kết bạn với những trẻ khác

đến trường và học tập

gặp gỡ những trẻ em và người lớn khác cũng bị điếc hay nghe kém

và nhiều năm sau, khi trưởng thành, đứa trẻ có thể kết hôn và có gia đình riêng của mình.

Trẻ sẽ còn có thể giúp đỡ gia đình và tham gia vào cộng đồng.

Khi thực hiện những hoạt động trong cuốn sách này, hãy cố gắng:

- Tỏ ra kiên trì. Trẻ nhỏ chỉ có thể chú ý trong một vài phút mỗi lần.
- Tạo sự hứng thú. Việc học sẽ chỉ thực hiện được nếu nó hứng thú với cả bạn và trẻ.

Đừng nản chí. Đừng kì vọng sự thay đổi về hành vi của trẻ có thể diễn ra nhanh chóng. Trẻ sẽ đạt được một cái gì đó từ những sinh hoạt thường ngày, mà đôi khi bạn không nhận thấy ngay.

Để việc học của trẻ thật vui, bạn hãy

- Kiên trì
- Tích cực
- Hoạt động phải ngắn gọn

Chương 4

Những kĩ năng giao tiếp cơ bản

Người ta thường giao tiếp bằng cách dùng lời nói hay kí hiệu, nhưng trẻ bắt đầu giao tiếp từ trước khi chúng có những kĩ năng đó.

Giao tiếp diễn ra khi :

- một ai đó gửi thông điệp đi, và
- một ai khác nhận được thông điệp và phản hồi.

Trẻ nhỏ gửi thông điệp bằng cách cử động cơ thể, phát ra âm thanh hay nhìn vào mặt người giao tiếp. Khi bố mẹ hiểu những cử động của trẻ và đáp lại, đó là giao tiếp.

Đứa trẻ trong tranh đang gửi thông điệp rằng:

Trẻ đang vui

Trẻ muốn lấy đồ chơi

Trẻ vui khi nhìn thấy mẹ

Kĩ năng giao tiếp cơ bản phát triển khi trẻ còn nhỏ, trước khi trẻ biết nói hay ra kí hiệu. Trong suốt thời gian này, bạn có thể giúp trẻ nhận biết giao tiếp làm cho sự việc xảy ra. Những kĩ năng giao tiếp cơ bản sẽ chuẩn bị cho trẻ tiến tới giai đoạn học nói và dùng ngôn ngữ kí hiệu.

Chương này giúp bạn hiểu làm thế nào trẻ có thể:

- thực hiện luân phiên.
- chú ý đến bạn.
- hiểu bạn.
- dùng cử chỉ điệu bộ.
- phát ra âm thanh.

Trẻ học giao tiếp như thế nào?

Mặc dù trẻ biết giao tiếp từ khi mới chào đời nhưng lúc đầu trẻ không nhận biết được điều này. Trẻ cử động cơ thể, phát ra âm thanh hay thay đổi nét mặt theo đúng những gì mà trẻ cảm nhận. Ví dụ, trẻ có thể khóc vì cảm thấy đói hay bị ướt. Dần dần, trẻ thấy những thông điệp mình tạo ra làm cho việc này, việc kia xuất hiện. Khi trẻ khóc, một ai đó sẽ đến để tìm hiểu lí do. Khi trẻ cười, mọi người sẽ cười đáp lại. Do vậy, trẻ bắt đầu gửi thông điệp để làm cho việc này, việc kia xảy ra.

Giao tiếp là một công cụ rất tốt để đạt được cái mà ta muốn hay ta cần cũng như để hiểu người khác muốn gì hay cần gì. Bạn có thể giúp trẻ bắt đầu giao tiếp bằng cách đáp lại những cử động, âm thanh hay cái nhìn của trẻ. Điều này giúp trẻ biết rằng hành động của nó có ảnh hưởng đối với người khác.

Hãy để trẻ thực hiện luân phiên trong giao tiếp

Thực hiện luân phiên giúp cho trẻ phát triển kĩ năng giao tiếp hai chiều. Khi lớn hơn, kĩ năng này sẽ giúp trẻ biết cách nói chuyện với người khác.

Trong trường hợp này, chị Hô-la mẹ của Sam đang giúp cháu bắt đầu chơi luân phiên.

Nét mặt chị Hô-la thể hiện chị đang đặt câu hỏi.

Trẻ sẽ học được nhiều hơn khi bạn thực hiện luân phiên theo cách cho và nhận.

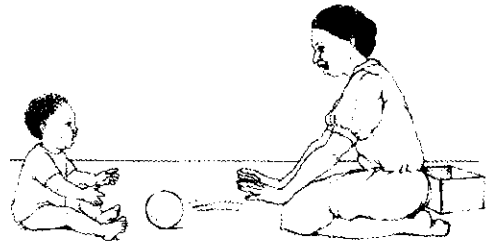
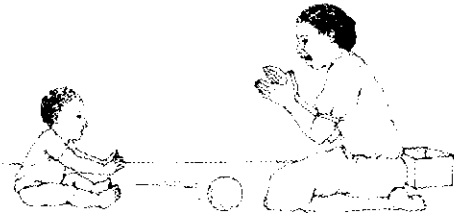
Ví dụ: Hô-la đợi cho đến khi Sam nhìn vào mình. Chị thu hút sự chú ý của bé và cùng tham gia với cháu bằng cách nhướn mày, cười và lắc bóng.

Khi Sam đã sẵn sàng, Chị Hô-la lăn quả bóng về phía cháu.

Sam lăn bóng lại phía mẹ. Chị Hô-la cười và vỗ tay khen....

....và lăn bóng trở lại phía cháu.

Bây giờ, Sam biết phải làm gì. Cháu và mẹ đang thực hiện luân phiên.

Sau đó, chị Hô-la thay đổi trò chơi để thu hút sự chú ý của Sam. Chị giấu quả bóng vào một cái hộp. Hãy chú ý đến nét mặt của chị Hô-la. Còn bạn, bạn sẽ thể hiện nét mặt như thế nào nếu bạn đang hỏi: “Bóng đâu rồi?” mà không dùng lời nói.

Chị Hô-la đợi trong lúc Sam bò đến chỗ cái hộp.

Chị Hô-la cười và vỗ tay khi con tìm thấy bóng.

Như bạn thấy trong những hình ảnh này, sự giao tiếp cơ bản bắt đầu khi trẻ còn rất nhỏ và giao tiếp không phải lúc nào cũng phải dùng từ ngữ.

Khuyến khích trẻ thực hiện luân phiên

Mỗi lần bạn thực hiện luân phiên với trẻ sẽ có những điểm mới. Sau đây, chúng tôi xin giới thiệu một số hướng dẫn chung để việc thực hiện luân phiên diễn ra thành công.

Để bắt đầu:

- Hãy thu hút sự chú ý của trẻ và để trẻ biết bạn đã sẵn sàng chơi.

Nếu trẻ không phản ứng dù dưới hình thức nào đi chăng nữa, hãy thử gợi ý, ví dụ bằng cách chạm vào tay để nhắc đã đến lượt cháu.

- Để trẻ thực hiện luân phiên trước. Bạn có thể phản hồi với những gì làm trẻ thích thú. Nhưng nếu phải đợi lâu, bạn có thể chủ động làm và bắt đầu.

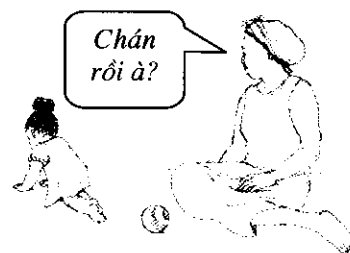
Đợi cho đến khi trẻ chú ý đến bạn rồi mới thực hiện lượt luân phiên tiếp theo. Sau đó, cố gắng dành một khoảng thời gian tương đương rồi mới thực hiện lượt luân phiên của mình.

- Trẻ sẽ biết rằng bạn nhận ra hành động của nó và thích hành động đó. Lúc này, trẻ cố làm lại để thu hút sự hưởng ứng của bạn. Khi trẻ phát ra âm thanh hay dùng một cử chỉ nào đó và nhận được sự phản hồi tích cực, trẻ sẽ muốn tạo ra nhiều âm thanh hay cử chỉ hơn.

Khi đáp lại trẻ, bạn hãy cố gắng:

- Bắt chước những âm thanh và cử động của trẻ (nếu trẻ nói “ga...ga...”, bạn cũng nói “ga..ga...”).
- Tiếp tục những việc mà trẻ thích (lăn bóng trở lại phía trẻ)
- Bổ sung thêm những việc trẻ làm (chẳng hạn như yêu cầu trẻ nhìn vào quả bóng), để duy trì sự chú ý và giúp trẻ học thêm những cách chơi mới.

Cho phép trẻ dừng lại bất kì khi nào trẻ muốn. Lúc đầu, việc thực hiện luân phiên có thể diễn ra trong một hay hai phút. Sau đó, trẻ sẽ muốn thực hiện luân phiên lâu hơn.

Khi trẻ lớn hơn, trẻ sẽ thường xuyên thực hiện luân phiên hơn.

Trẻ lớn nghe kém cũng cần học kĩ năng thực hiện luân phiên thông qua bất kì hoạt động nào mà trẻ thích thú. Một trẻ 5 tuổi, chơi trò chơi có thể thú vị hơn lẫn bóng.

Chị của Ro-ni đang dạy em trò chơi vỗ tay.

Chuẩn bị cho trẻ sử dụng kí hiệu và lời nói

Khi trẻ đang dần dần nhận biết rằng giao tiếp có thể làm cho sự việc xảy ra, bạn có thể giúp trẻ hiểu từ và kí hiệu. Điều này sẽ chuẩn bị cho trẻ sử dụng kí hiệu và lời nói sau này. Để hiểu từ và kí hiệu, trước hết trẻ phải học cách chú ý đến chúng rồi sau đó mới học ý nghĩa của từ và kí hiệu đó. Xem thêm Chương 8 và Chương 9 về những gợi ý giúp trẻ học ý nghĩa của kí hiệu, từ, và cách trẻ tự dùng kí hiệu và từ.

KHUYẾN KHÍCH TRẺ DÙNG CÁC CỬ ĐỘNG CỦA TAY

Việc trẻ dùng cử chỉ điệu bộ là một việc rất tự nhiên. Cả trẻ điếc và người nghe bình thường cũng đều dùng tay, cơ thể và tạo ra những biểu hiện trên nét mặt để trao đổi nhiều thông tin - có thể bằng từ hoặc là không. Những cử động này được gọi là cử chỉ điệu bộ. Chúng ta vẫy tay khi "tạm biệt", lắc đầu hoặc xua tay khi ngụ ý là "không".

Dưới đây là một số ví dụ về việc sử dụng cử chỉ điệu bộ:

Em bé này đang nói cho mẹ biết mình muốn một cái gì đó.

Anh có nghĩ là trời sẽ mưa không?

Người đàn ông này trả lời rằng anh ta không biết.

Dùng cử chỉ điệu bộ và kí hiệu không hề cản trở việc học nói ở trẻ. **Cử chỉ sẽ chuẩn bị cho trẻ tiến tới dùng kí hiệu và nói.** Bằng cách sử dụng cử chỉ điệu bộ, trẻ biết rằng mình có thể nói được điều gì đó. Ví dụ, trẻ biết rằng lắc đầu là thể hiện trẻ không muốn một cái gì đó.

Khi đang chơi với trẻ, bạn nên khuyến khích trẻ sẽ dùng cử chỉ, kí hiệu hay tiếng động. Trẻ cần biết rằng từ hay kí hiệu là rất quan trọng và mọi người dùng chúng để đáp lại sự giao tiếp của trẻ.

- Thường xuyên dùng cử chỉ để giao tiếp với trẻ.

Bác của Su-nin đang dùng một cử chỉ.

Bà của Ti-tút đang dùng cả cử chỉ và từ.

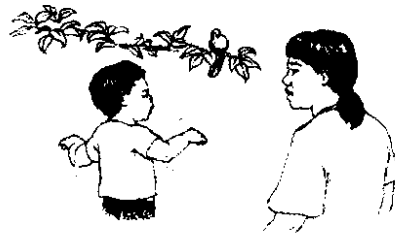
- Dùng cử động của tay mà trẻ đã làm được để giao tiếp. Nhiều trẻ bắt đầu dùng cử động của tay để gọi tên đồ vật, người hay hoạt động. Nếu nhìn thấy những cử động này, bạn và gia đình có thể bắt đầu phát triển “những kí hiệu riêng của gia đình”.

Ví dụ:

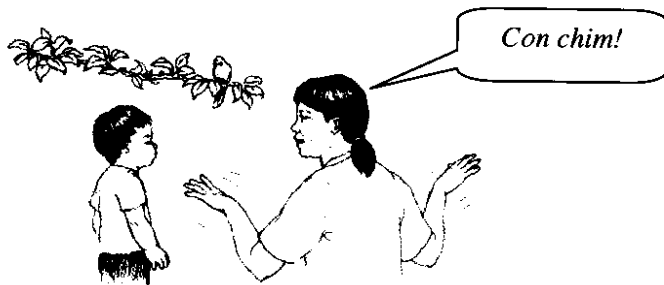
Tê-u chỉ vào con chim.

Tê-u làm động tác vẫy cánh để gọi con chim.

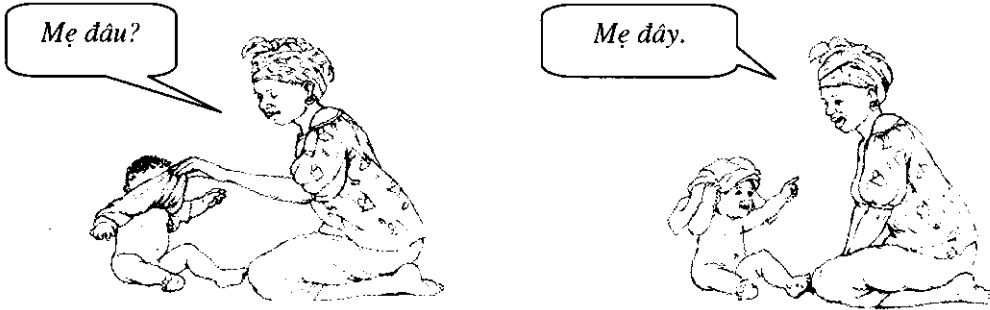

Mẹ của Tê-u kết hợp động tác vẫy tay và từ.

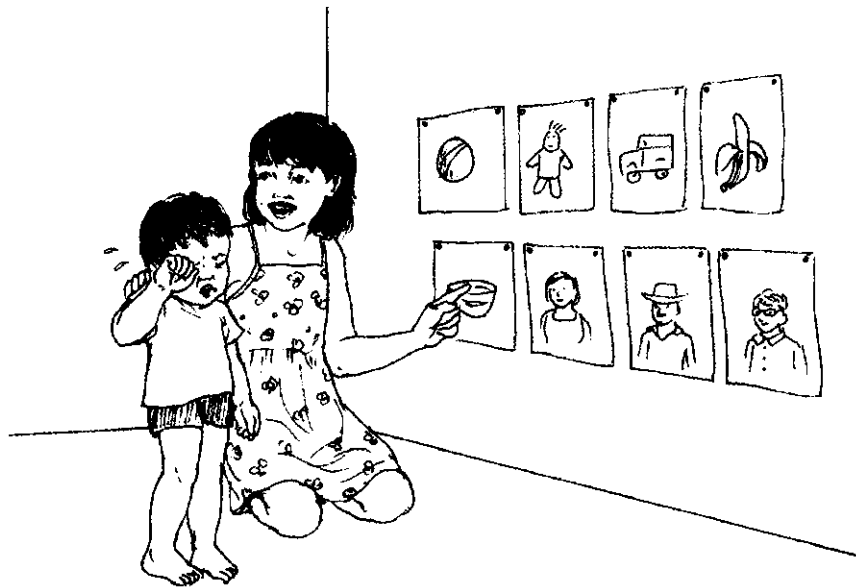

Những kí hiệu này rất hữu ích đối với các thành viên của gia đình trong việc giao tiếp với nhau, nhưng có thể người ngoài lại không hiểu. Xem trang 40 để biết thêm thông tin về kí hiệu của gia đình.

- Chơi những trò chơi giúp trẻ chỉ tay.

- Vẽ tranh về các thành viên trong gia đình, về các loại thức ăn mà trẻ thường được ăn, đồ vật mà trẻ thích chơi, quần áo mà trẻ hay mặc. Khuyến khích trẻ chỉ vào những gì mà trẻ cần.

- Giúp trẻ thể hiện cảm xúc qua cử chỉ điệu bộ. Trẻ sẽ ghi nhớ những cử chỉ điệu bộ mà bạn làm và sẽ bắt chước chúng.

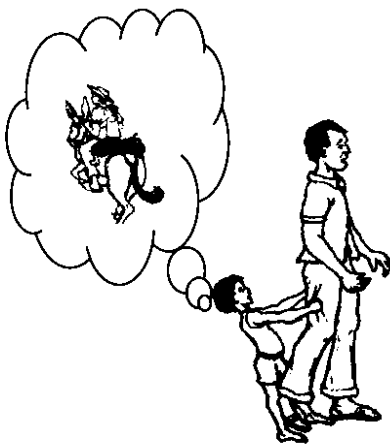

GIAO TIẾP BẰNG KÍ HIỆU CỦA GIA ĐÌNH

Khi gia đình có một trẻ điếc, cử chỉ điệu bộ sẽ giúp họ bắt đầu giao tiếp được với nhau. Nhưng mọi người cần thêm nhiều cách thức hoàn chỉnh hơn là những cử chỉ đơn thuần để giao tiếp. Gia đình thường tự tạo ra và sử dụng "kí hiệu gia đình", cử động của tay và cơ thể để giúp trẻ thể hiện bản thân cũng như giao tiếp được với trẻ điếc.

Một người đàn ông Mê-hi-cô đi đến làng cùng với con trai 6 tuổi. Khi cậu bé muốn về nhà, cháu kéo chân bố. Sau đó, cháu dùng kí hiệu riêng mà gia đình và bản thân cháu đã nghĩ ra.

Cậu bé này đang kéo chân bố, chỉ và sử dụng kí hiệu ở nhà ("cưỡi ngựa" và "làm ơn").

Sáng tạo và sử dụng kí hiệu riêng của gia đình là một việc tự nhiên đối với những gia đình có trẻ điếc hay nghe kém. Những trẻ điếc khác và người nghe được bình thường sẽ không thể hiểu những kí hiệu mà gia đình bạn tạo nên nhưng bạn có thể giới thiệu nó với bạn bè như cách bạn làm với gia đình mình.

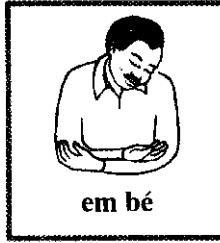
Khi trẻ và gia đình đã dùng những cử chỉ điệu bộ và kí hiệu riêng, nên tiếp tục để họ làm như vậy. Mặc dù, những kí hiệu gia đình không tạo nên một thứ ngôn ngữ hoàn chỉnh, nhưng nó có thể có tác dụng tốt trong việc bộc lộ những suy nghĩ đơn giản và là một sự khởi đầu tốt trong giao tiếp. Xin xem thêm Chương 8 để học cách dạy trẻ ngôn ngữ kí hiệu được sử dụng tại nơi mà bạn đang sống.

Tạo nên kí hiệu của gia đình

Tạo nên kí hiệu của gia đình là việc rất thú vị. Hãy nhớ rằng, đây là việc rất mất thời gian và phải kiên trì, nhưng phần thưởng của nó rất lớn vì bạn và trẻ có thể hiểu nhau. Trong những trang sau, chúng tôi xin giới thiệu cách tạo ra kí hiệu. Bạn có thể thay đổi sao cho phù hợp với những cử chỉ điệu bộ, phong tục và ngôn ngữ của địa phương. Bạn và gia đình sẽ có nhiều ý tưởng về cách tạo ra những kí hiệu riêng cho gia đình mình.

Dưới đây là một số gợi ý để giúp bạn bắt đầu:

1. Cố gắng tạo ra những kí hiệu trông giống những thứ hay hành động mà bạn muốn giao tiếp.

em bé

Kí hiệu chỉ “em bé” này trông giống như một ai đó đang bế em bé.

2. Quan sát những kí hiệu mà trẻ tạo ra và sử dụng chúng. Ví dụ, nhiều trẻ tạo nên kí hiệu để gọi người thân trong gia đình.

Maria

Một cháu bé làm kí hiệu này để chỉ chị gái Ma-ri-a vì chị đeo kính

3. Sử dụng hình dáng bàn tay, tư thế và cử động để tạo ra những kí hiệu khác nhau. Ví dụ, khi đang làm kí hiệu uống bằng cốc bạn có thể....

Khum bàn tay tạo hình giống cái cốc. Sau đó, cử động tay như thể bạn đang uống nước bằng cốc.

Hoặc, nếu bạn muốn ra kí hiệu uống bằng tay, bạn có thể thay đổi hình dáng của bàn tay như thế này:

uống (bằng cốc)

uống (bằng tay)

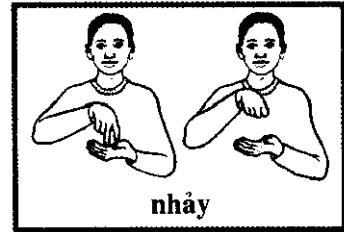
4. Cố gắng tạo ra những kí hiệu tương tự cho hành động hay đồ vật thường đi kèm với nhau. Ví dụ:

đứng

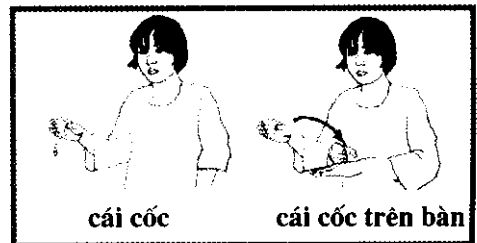
nằm xuống

nhảy

Bạn cũng có thể tạo ra những kí hiệu tương tự để chỉ sự đối lập, chẳng hạn như “đẩy” và “kéo”.

5. Kết hợp kí hiệu với đồ vật, hành động và ý tưởng để tạo thành câu. Trẻ học cách lắp ghép ý tưởng thành câu sẽ phát triển những kĩ năng giao tiếp hoàn chỉnh.

cái cốc

cái cốc trên bàn

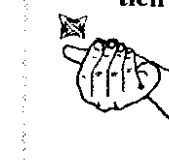

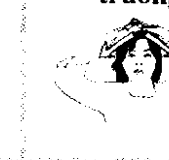

Một số kí hiệu

Những kí hiệu này được trích dẫn từ nguồn 3 cuốn ngôn ngữ kí hiệu do Pearl S. Buck International Vietnam và Viện Chiến lược và chương trình Giáo dục biên soạn. Bạn có thể tìm thấy những ý tưởng hữu ích cho việc tạo nên những kí hiệu riêng của gia đình từ đây và kết hợp với ngôn ngữ kí hiệu của địa phương. Những ví dụ này cũng cho thấy nhiều loại kí hiệu mà trẻ cần biết để giao tiếp.

Kí hiệu chỉ người

phụ nữ 	me 	chị 	của anh ấy, của cô ấy, của họ, của bạn 	hướng tay về phía người muốn nói
nam giới 	bố 	anh/em trai 	của chúng ta 	

Kí hiệu chỉ đồ vật hay sự việc

nước 	bánh mì 	tiền 	 gà	kí hiệu
nhà 	làng, cộng đồng 	trường 	nhà vệ sinh 	giấy, xăng đan

Kí hiệu mô tả

vui 	tức giận 	sạch, đẹp 	bản 	khát
nóng 	lạnh 	điếc 	đỏ 	xanh da trời

Những ví dụ này cũng cho thấy mỗi kí hiệu có thể thay đổi và kết hợp kí hiệu với những kí hiệu khác để tạo ra ý nghĩa mới.

Kí hiệu chỉ hành động

Chỉ đang làm một cái gì đó

chỉ đang suy nghĩ

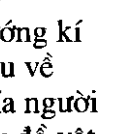
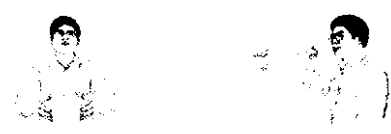
chỉ sự liên quan với người khác

bắt đầu 	dừng lại 	hiểu 	quên 	thích 	yêu
dùng 	đi bộ 	muốn 	không muốn 	giúp 	chơi

Kí hiệu chỉ câu hỏi

cái gì 	ở đâu 	tại sao 	ai 	không 	có
--	---	---	--	---	--

Kí hiệu chỉ phương hướng

dưới 	trong 	ngoài 	về phía 	“Ném quả bóng về phía cô ấy”
Hướng kí hiệu về phía người hay đồ vật				quả bóng ném về phía cô ấy

Kí hiệu chỉ thời gian

tương lai: 	“Trời sắp mưa” 	quá khứ 	“Đã mưa”
Kí hiệu chỉ tương lai mưa		Kí hiệu chỉ quá khứ mưa	
Hiện tại 	“Trời đang mưa” 	ngày 	đêm
mưa hiện tại			

KHUYẾN KHÍCH TRẺ PHÁT RA ÂM THANH

Trẻ bắt đầu dùng cử động của tay và cử chỉ điệu bộ từ rất sớm, những kí hiệu này có thể trở thành nền tảng cho sự phát triển khả năng giao tiếp và ngôn ngữ kí hiệu. Trẻ cũng bắt đầu phát ra âm thanh và tiếng động từ khi còn rất sớm, và những tiếng động hay âm thanh này có thể trở thành nền tảng cho sự giao tiếp và phát triển ngôn ngữ nói sau này.

Trẻ cần biết rằng người ta phát ra âm thanh bằng môi, lưỡi, hơi thở và sự rung động trong họng và mũi.

Hãy dạy trẻ cảm nhận âm thanh của cơ thể mình, cách kiểm soát hơi thở, và tạo hình miệng và lưỡi như thế nào để tạo ra những âm thanh khác nhau.

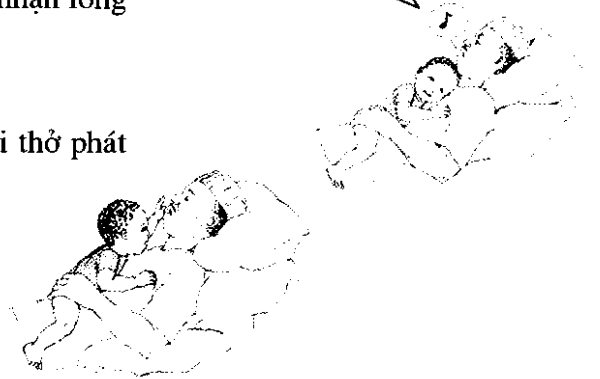
Khi thực hiện những hoạt động ở dưới đây, hãy khuyến khích trẻ bắt chước bạn. Việc học cách phát ra âm thanh với một trẻ điếc sẽ có thể rất khó khăn. Cho nên, khi trẻ học, bạn hãy để trẻ biết là nó đã làm một việc rất quan trọng.

- Đặt trẻ nằm sấp trên ngực bạn. Lúc đầu, để trẻ cảm nhận thấy lồng ngực của bạn phập phồng khi thở bình thường nhưng không nói.

Sau đó, nói hay hát để trẻ cảm nhận lồng ngực của bạn đang rung động.

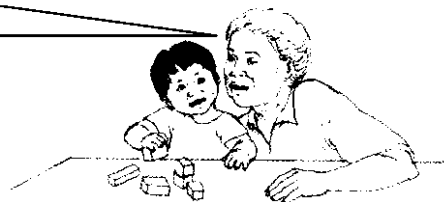
Khuyến khích trẻ cảm nhận hơi thở phát ra từ miệng.

La la la...

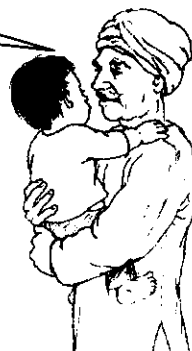
- Sử dụng giọng bình thường, bạn hãy nói thật gần tai trẻ (chỉ cách khoảng 8cm thôi). Nói gần như vậy làm cho âm thanh dễ nghe hơn. Trẻ cũng sẽ cảm nhận được hơi thở khi bạn nói.

*Ma-nu-en,
cháu đang
làm gì đấy?*

- Tạo ra những âm thanh dễ nhận thấy trên môi và làm lại nhiều lần trong ngày.
- Cố gắng kết hợp mỗi âm thanh với một đồ vật

Ba ba
ba ba

Cạch

Đúng rồi,
cạch!

Cạch

Khen khi trẻ phát âm hay nói được một từ.

- Cố gắng kết hợp độ dài của kí hiệu với một chuyển động.

Nảy lên
Nảy lên...

.... hay độ dài khi nói một từ với một chuyển động

lã..... n

46 NHỮNG KĨ NĂNG GIAO TIẾP CƠ BẢN

Khuyến khích trẻ phát âm bằng cách khen ngợi ngay khi trẻ phát âm hay nói được một từ. Chỉ cần khen nhẹ nhàng là đủ - có thể, bạn chỉ cần cười thôi, đấy cũng là khen rồi. Hay chỉ vào tai và nói “Bố nghe thấy con rồi”. Hay gật đầu nói “Ừ”. Hãy nhớ rằng để trẻ nói rõ ràng và giao tiếp bằng lời nói là một việc rất khó khăn .

Dưới đây là 3 cách thức mà bạn có thể dùng để cho trẻ thấy bạn rất quan tâm đến những âm thanh mà trẻ phát ra được:

- Bạn hãy cố gắng bắt chước trẻ, chỉ cho trẻ thấy bạn thích bắt chước nó. Ví dụ, nếu trẻ nói “ooo”, sau đó, bạn cũng làm lại như vậy và đợi xem trẻ có làm lại không.
- Bạn có thể đáp lại những âm mà trẻ phát ra bằng cách bắt đầu một cuộc trò chuyện. Cố gắng hiểu trẻ đang nói gì và trả lời.

Bạn có thể hỏi xem trẻ đang nói gì. Như vậy, tức là bạn đã khuyến khích trẻ bắt đầu trò chuyện. Ngoài ra, việc bạn đặt câu hỏi là cách tốt để khuyến khích trẻ đặt câu hỏi với bạn.

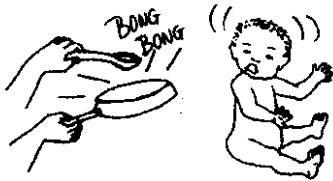
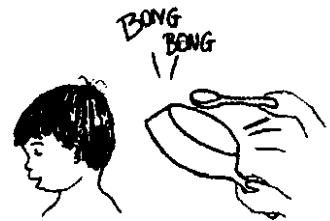
Khi đã phát triển những kĩ năng giao tiếp cơ bản là trẻ đã sẵn sàng học một ngôn ngữ rồi. Để biết thêm thông tin về cách học ngôn ngữ, mời các bạn đọc Chương 7. Xem thêm Chương 8 để biết về cách học ngôn ngữ kí hiệu, và xem Chương 9 để biết thêm thông tin về việc học ngôn ngữ nói.

Chương 5

Trẻ nghe thấy gì?

Một số trẻ điếc hoàn toàn và không thể nghe thấy gì hoặc chỉ nghe được những âm thanh lớn. Khi trẻ còn nhỏ, bố mẹ nhận biết là con họ không thể nghe thấy, vì không thấy trẻ quay đầu hay không phản ứng ngay cả với những âm thanh lớn.

Rất nhiều trẻ bị giảm thính lực vẫn có thể nghe được một số âm thanh. Cha mẹ thường khó nhận ra loại điếc này. Trẻ có thể tỏ ra ngạc nhiên hay quay đầu về phía có tiếng động lớn nhưng lại không có phản ứng với tiếng động nhỏ hoặc trẻ có thể chỉ phản ứng với một số loại âm thanh hay tiếng động nào đó. Một số trẻ có thể vẫn nghe

thấy đôi chút khi người khác nói với chúng. Trẻ có thể nhận ra và phản ứng với một số từ chậm chạp hơn nhưng lại không nghe rõ tất cả các từ để có thể hiểu được một cách đầy đủ. Trẻ bị mất thính lực loại này thường chậm học nói.

Rất nhiều trường hợp trẻ bị giảm thính lực dần dần do thường xuyên bị viêm tai giữa kéo dài hay do ảnh hưởng phụ của một số loại thuốc (xem Chương 15 về nguyên nhân gây tật điếc). Bố mẹ không thể nhận ra rằng sức nghe của trẻ đang giảm dần dần cho đến khi trẻ 4-5 tuổi vì đến lúc đó, trẻ vẫn chưa bắt đầu tập nói hoặc nói không rõ ràng.

Nếu bạn có thể sớm biết về mức độ nghe của trẻ, điều này sẽ giúp bạn biết cần hỗ trợ những gì để trẻ có thể giao tiếp được. Đôi khi, cha mẹ, thầy cô giáo hay những trẻ khác nghĩ rằng trẻ mất thính lực cũng bị chậm phát triển về trí tuệ. Tuy nhiên, nếu trẻ điếc được giúp đỡ học giao tiếp, hầu hết đều có thể học và phát triển như những trẻ khác. Đó là lí do tại sao việc tìm hiểu xem những loại âm thanh nào trẻ có thể nghe được là điều rất quan trọng.

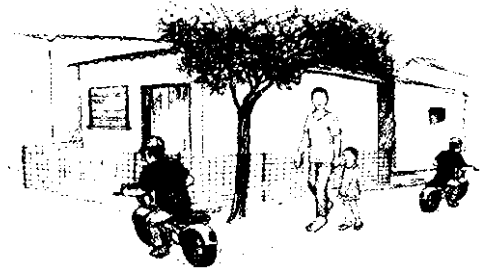
Những hiểu biết về âm thanh

Nếu cha mẹ biết về sự khác nhau giữa các âm thanh thì điều đó sẽ giúp họ hiểu rằng con họ nghe được những âm thanh gì và nghe được ở mức độ nào.

ĐỘ LỚN

Có một số âm thanh lớn hơn những âm thanh khác. Những tiếng ồn ở gần thường lớn hơn những tiếng ồn với mức độ tương đương nhưng ở xa hơn.

Một xe máy phát ra tiếng động lớn hơn nhiều so với tiếng người đi bộ. Khi chiếc xe máy ở gần, nó sẽ phát ra tiếng động lớn hơn khi nó ở xa.

Một số âm thanh có thể được phát ra lớn hơn hay nhỏ hơn. Ví dụ, bạn có thể điều chỉnh âm thanh của đài to lên hay bạn có thể làm cho giọng nói nhỏ hơn bằng cách chuyển từ hét to sang thì thầm.

âm thanh lớn

âm thanh nhỏ

CAO ĐỘ

Cao độ là độ thấp (trầm) hay cao (bổng) của âm thanh. Giống như âm nhạc, âm thanh có thể tăng hay giảm từ cao (bổng) xuống thấp (trầm).

Âm thanh cao

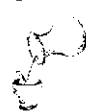
tiếng chim

tiếng sáo

tiếng nước đổ

tiếng em bé khóc

Những âm thanh cao có đặc điểm là nét, mỏng mà ta có thể cảm nhận như thể nó đi xuyên thẳng qua tai.

Âm thanh trầm

tiếng bò kêu

tiếng trống

tiếng sấm

giọng nam

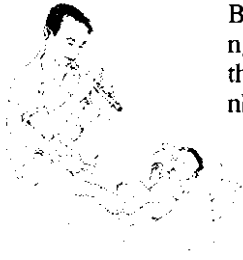

Những âm thanh trầm có đặc điểm là đầy đặn, nặng mà ta có thể cảm nhận thấy qua đường xương.

Các âm thanh lời nói khác nhau cũng có cao độ khác nhau. Ví dụ, âm "o-o-o" và "m-m-m" là âm trầm. Âm "i-i-i" là âm trung. Âm "s-s-s" và "x-x-x" là những âm cao.

Có nhiều kiểu mất thính lực

Trẻ có khó khăn về thính giác thường gặp khó khăn với cả độ lớn và cao độ của âm thanh. Ví dụ:

Bé gái này không nghe rõ. Bé không thể nghe thấy những âm cao.

Bé không thể nghe thấy tiếng sáo của bố. Nhưng những âm thanh trầm, to như tiếng trống thì bé lại nghe thấy.

Bé trai này không thể nghe rõ. Bé không nghe được những âm trầm.

Bé không thể nghe thấy bố đang đánh trống, mặc dù bé cảm nhận thấy sự rung động của nó. Nhưng bé lại nghe được những âm thanh cao như tiếng khóc của em bé.

Bé gái này không nghe rõ. Bé không thể nghe được những âm trung.

Nhưng bé lại nghe thấy những âm thanh cao, cho nên bé có thể nghe thấy tiếng em bé khóc. Bé cũng có thể nghe thấy những âm thanh trầm như tiếng nói của bố, nhưng bé lại không nghe thấy những âm thanh như tiếng nói của mẹ.

Cậu bé này bị điếc hoàn toàn. Bé không nghe thấy bất kì âm thanh nào.

Bé không thể nghe thấy tiếng mẹ, tiếng gà kêu ở trong vườn, hay tiếng xe chạy ngoài đường cho dù những âm thanh ấy có lớn đến đâu.

Trẻ nghe thấy những âm thanh nào?

Nếu trẻ có thể nghe thấy một chút, hãy cố tìm ra xem đó là âm thanh nào. Việc này sẽ giúp ích cho bạn vì nếu càng biết rõ về khả năng nghe của trẻ thì bạn càng có thể giao tiếp với trẻ ở mức độ mà trẻ hiểu được.

NHẬN BIẾT TRẺ PHẢN ỨNG VỚI ÂM THANH NHƯ THẾ NÀO?

Để biết liệu trẻ có nghe thấy và khi nào thì nghe thấy là việc rất khó, đặc biệt là với trẻ nhỏ. Bạn sẽ biết trẻ có thể nghe thấy một tiếng động không khi trẻ có những biểu hiện như:

- cử động tay và chân.
- thay đổi hướng nhìn trên khuôn
- mặt trẻ
- bỗng dưng nằm im.
- tự phát ra âm thanh.
- cười mỉm hay cười lớn.
- quay về phía có tiếng động hay nghiêng đầu để nghe.
- tỏ ra ngạc nhiên, mở to mắt hay chớp mắt.
- giật mình

Trẻ có nghe thấy âm thanh không?

Để biết rõ hơn là trẻ có thể nghe được hay không, hãy theo dõi trẻ cả ngày và tự hỏi:

- Trẻ dường như có nghe thấy những âm thanh cao nhất không? Hay những âm thanh trầm nhất không? Hay cả hai?
- Cùng một âm thanh có lúc trẻ nghe được có lúc không?
- Trẻ chỉ có thể nghe thấy âm thanh khi phòng im lặng?
- Trẻ có nghe được khi đó là âm thanh rất lớn không?

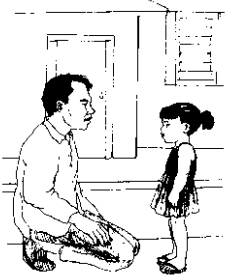
Khi phòng im lặng, Cô-phi có thể nghe tiếng rơi của các khối hình.

Cô-phi có thể không nghe thấy tiếng rơi của các khối hình xuống mặt sàn khi trong phòng có nhiều tiếng ồn khác.

KIỂM TRA THÍNH LỰC CỦA TRẺ Ở NHÀ

Kiểm tra thính lực cho trẻ nhỏ là việc rất khó. Nhưng nếu bạn dự định đưa con đi kiểm tra thính lực tại các phòng khám thì bạn nên tự kiểm tra trước đã. Điều đó sẽ giúp bạn có thể cung cấp thêm những thông tin cho chuyên gia và hiểu rõ hơn những gì mà chuyên gia làm.

Hơn nữa, kiểm tra thính lực tại nhà lại không tốn kém gì. Bạn chỉ cần dùng những vật liệu dễ có. Việc tự kiểm tra sẽ giúp bạn tự tin hơn khi đưa ra quyết định về cách chăm sóc và phát triển cho con. Đây cũng là một cách tốt cho bạn bè và người thân trong gia đình tích cực giao tiếp với trẻ hơn.

Hãy nhớ rằng trẻ sẽ có thể phản ứng với:

- Cái mà trẻ nhìn thấy, nhưng không phải là âm thanh.
- Sự rung động do âm thanh lớn tạo ra.
- Những biểu hiện trên nét mặt của bạn hay cử chỉ điệu bộ.

Và trẻ có thể không phản ứng nếu:

- Trẻ đang bận làm một cái gì đó.
- Trẻ bị ốm hay bị viêm tai.
- Trẻ mệt, buồn chán hay đang trong tâm trạng không vui.

Kiểm tra thính lực của trẻ như thế nào?

Cố gắng nhận biết những âm thanh mà trẻ phản ứng trong cuộc sống hàng ngày. Đây là cách tốt và phổ biến để biết rõ hơn thính lực của trẻ. Sau đó, bạn có thể thấy trẻ nghe được hay không nghe được. Lúc đầu, bạn có thể kiểm tra xem những âm thanh do các đồ vật khác nhau phát ra mà trẻ nghe thấy và sau đó tìm hiểu xem những âm thanh "lời nói" nào mà trẻ nghe thấy khi mọi người nói.

Để kiểm tra thính lực của trẻ, bạn cần:

- Một phòng yên tĩnh, không có tiếng động hay tiếng ồn.
- Một số dụng cụ đơn giản.
- 2 người để giúp bạn.

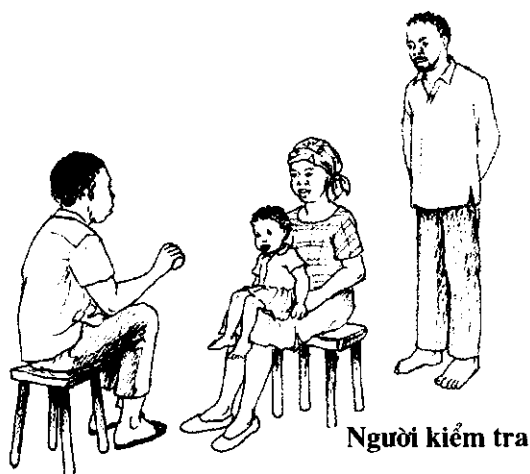
Lúc đầu, hãy cố gắng kiểm tra thính lực của một trẻ cùng tuổi với con bạn và là trẻ nghe bình thường. Thực hành cho đến khi bạn thấy rõ cách trẻ phản ứng như thế nào khi nghe thấy âm thanh.

- Cố gắng để việc kiểm tra diễn ra thoải mái và vui vẻ.
- Dùng nhiều đồ chơi nhỏ để trẻ khỏi thấy buồn chán.
- Thời gian kiểm tra nên ngắn. Bạn có thể kiểm tra thính lực của trẻ trong nhiều lần.

➤ **Kiểm tra độ lớn và cao độ của âm thanh**

Một người giúp đỡ sẽ ngồi đối diện với bố/mẹ và trẻ. Người ấy sẽ giơ một đồ chơi nhỏ ra để thu hút sự chú ý của trẻ.

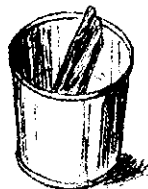
Người kiểm tra đứng phía sau bố mẹ cách xa chừng 1 mét, không để trẻ nhìn thấy. Anh ta sẽ tạo ra tiếng động ở hai bên để trẻ nghe. Nếu trẻ quay lại nhìn vào người kiểm tra, người kiểm tra không được phản ứng lại với trẻ như cười hay nhìn trẻ.

Người giúp đỡ

Bạn cần gì để kiểm tra thính lực

Trong bài kiểm tra này, bạn sẽ dùng những dụng cụ phát ra tiếng kêu đơn giản bằng ba hộp sắt rỗng giống hệt nhau.

1. Đặt một mẩu gỗ vào trong hộp đầu tiên (âm trầm)
2. Đặt một nắm đỗ sống ở hộp thứ hai (âm trung)
3. Đặt một nắm gạo sống vào hộp thứ ba (âm cao)

Lắc hộp nhẹ để tạo ra một âm thanh nhỏ. Lắc mạnh hơn để tạo ra một âm thanh vừa. Lắc hộp thật mạnh để tạo ra một âm thanh to. Người kiểm tra nên tập lắc từng hộp cho đến khi kiểm soát được độ to, nhỏ của âm thanh.

Ghi lại âm thanh mà trẻ nghe thấy như thế nào

Đây là cách để tạo ra một bảng thống kê ghi lại những âm thanh mà trẻ nghe thấy. Trong bảng, ta chia làm hai phần biểu thị cho hai tai. Mỗi phần có một ô để ghi âm thanh trầm, trung và cao.

Bạn sẽ đánh dấu từng ô để ghi lại nếu trẻ nghe thấy từng âm thanh khi âm nhỏ (1 vòng), vừa (2 vòng), hay to (3 vòng) Nếu trẻ không thể nghe thấy âm thanh nào, mặc dù bạn đã rất cố gắng lắc cái hộp, thì không vẽ vòng nào.

	Tai trái	Tai phải
Âm trầm	○	○
Âm trung	◎	○
Âm cao	◎◎	◎

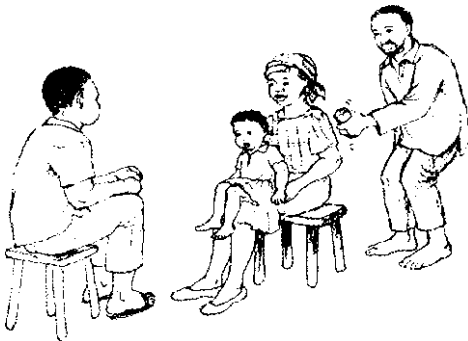
○ = âm nhỏ

◎ = âm vừa

◎◎ = âm to

Kiểm tra trẻ

Người giúp đỡ: Nhẹ nhàng thu hút trẻ chú ý đến đồ chơi. Khi trẻ đang chú ý đến đồ chơi, nhẹ nhàng lấy tay kia che đồ chơi đó đi.

Người kiểm tra: Lắc hộp để tạo ra âm thanh trầm. Che nắp hộp và lắc trong khoảng 3-4 giây ở từng bên tai trẻ từ phía sau. Lúc đầu, chỉ tạo ra âm thanh nhỏ.

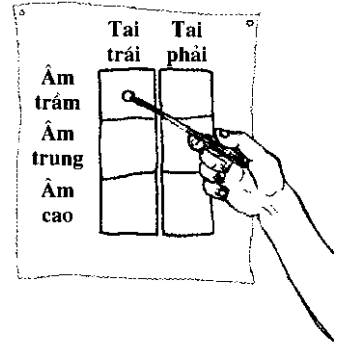
Người giúp đỡ và bố mẹ: Cố gắng để ý xem trẻ phản ứng với âm thanh nào

Người giúp đỡ: Nếu trẻ phản ứng, gạt đầu nhẹ để báo hiệu cho người kiểm tra là trẻ đã phản ứng.

54 TRẺ NGHE THẤY GÌ?

Người kiểm tra: Nếu trẻ **phản ứng** với âm thanh nhỏ, đánh dấu vào bảng bằng 1 hình tròn và thôi kiểm tra tai đó bằng âm trầm.

Nếu trẻ **không phản ứng** với âm thanh nhỏ, hãy lắc hộp mạnh hơn một chút để tạo ra âm thanh vừa, làm trong khoảng 3-4 giây. Đợi xem trẻ có phản ứng không.

Nếu trẻ phản ứng, đánh dấu vào bảng bằng hai vòng tròn và thôi kiểm tra tai đó bằng âm thanh trầm. Nếu trẻ không phản ứng với âm thanh vừa, lắc hộp mạnh hơn để tạo ra âm thanh to trong khoảng 3-4 giây. Nếu trẻ phản ứng với âm thanh lớn, vẽ ba vòng tròn vào đúng ô ở trong bảng.

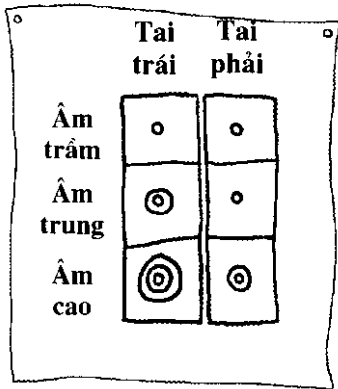
Nếu trẻ không nghe thấy bất kì âm thanh nào thì không được vẽ bất kì hình tròn nào vào ô.

Hãy kiểm tra chắc chắn cả hai tai với cả ba loại âm thanh -

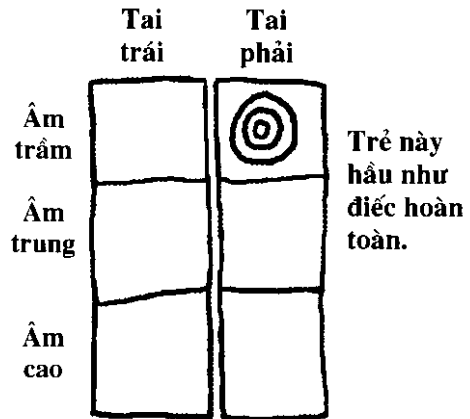
- âm trầm (hộp đựng gỗ).
- âm trung (hộp đựng đỗ).
- âm cao (hộp đựng gạo).

Khi đã làm xong

Xem lại mức độ thính lực mà bạn đo được. Mỗi trẻ sẽ có bảng thính lực khác nhau.

trẻ này nghe thấy những âm thanh trầm tốt hơn là âm thanh cao.

Trẻ này hầu như điếc hoàn toàn.

Âm thanh cao phải lớn hơn thì trẻ mới nghe thấy. Tai phải của trẻ nghe tốt hơn tai trái.

Trẻ không thể nghe thấy gì ở tai trái. Trẻ nghe được chút ít ở tai phải nhưng chỉ với những âm trầm.

○ = âm nhỏ	◎ = âm vừa	◎◎ = âm to
------------	------------	------------

Để đạt được kết quả cao hơn

Bố mẹ nên:

- giữ trẻ ngồi yên trong lòng nhưng đủ thoải mái để trẻ còn quay xung quanh.
- không phản ứng với bất kì âm thanh nào do người kiểm tra tạo ra.

Người kiểm tra nên:

- đứng phía sau trẻ.
- tạo ra những âm thanh ở ngang tầm tai trẻ.
- đứng cách xa trẻ 1 mét.
- không để trẻ nhìn thấy mình hay bóng mình.
- tạo ra những âm thanh về phía bên trái và bên phải của trẻ.

Người giúp đỡ nên:

- duy trì sự chú ý của trẻ vào đồ vật.
- bình tĩnh và im lặng.
- không nhìn người kiểm tra.
- không phản ứng với bất kì âm thanh nào do người kiểm tra tạo ra.

TRẺ CÓ NGHE THẤY ÂM LỜI NÓI KHÔNG?

Âm lời nói cũng có những điểm khác nhau về cao độ. Ví dụ các âm "t", "d", "s" và "x" trong lời nói có cao độ lớn hơn các âm như "u", "i" và "m". Điều này có nghĩa là trẻ có thể nghe thấy một số âm còn một số âm khác thì không.

Nếu bạn biết trẻ có thể nghe thấy âm lời nói cao, trung hay trầm và âm thanh phải như thế nào thì trẻ mới nghe thấy là việc rất cần. Hãy cố gắng kiểm tra âm thanh lời nói mà trẻ "đường như " nghe thấy khi người thân trong nhà nói.

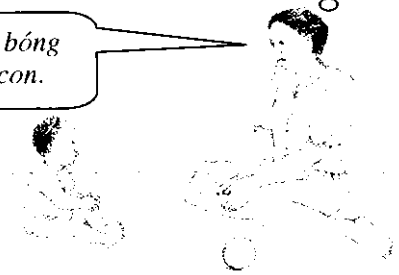
Trẻ thường có thể hiểu từ trong tình huống thật và từ đó có ý nghĩa rõ ràng. Nếu ai đó nói "Lấy bóng đi", đồng thời chỉ tay hay nhìn vào quả bóng, trẻ có thể nhặt quả bóng. Có thể trẻ không nghe thấy từ nhưng lại nhìn thấy người nói chỉ tay về phía quả bóng.

Để biết liệu trẻ có nghe thấy âm lời nói hay không, bạn cần dùng 3 hay 4 vật quen thuộc để tạo thành một trò chơi hoặc một phần của một hoạt động thường ngày nào đó mà trẻ đã biết. Làm như vậy vài lần để tìm hiểu xem trẻ có nghe thấy tên gọi của các đồ vật mà bạn đã chuẩn bị không.

Hãy xem là Pi-e có thể nghe thấy điều mình nói không.

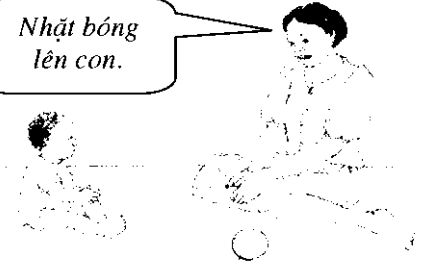
Lúc đầu, hãy nói từ và không đưa ra ám hiệu gì

Nhặt bóng lên con.

Sau đó, nếu chỉ dùng lời mà trẻ không hiểu bạn hãy nhìn vào đồ vật.

Nhặt bóng lên con.

Đôi khi (chứ không phải lúc nào) trẻ cũng có thể nghe thấy âm thanh. Điều này không có nghĩa là trẻ bướng bỉnh mà chỉ vì trẻ không nghe thấy thôi. Có nhiều thứ có thể ảnh hưởng đến sự phản ứng của trẻ với âm thanh - ví dụ như thời điểm trong ngày, trẻ đang đói, hay trẻ cảm thấy khó chịu. Khi bị cảm lạnh và viêm tai giữa cũng có thể ảnh hưởng tạm thời đến thính giác của trẻ.

Nếu trẻ vẫn không hiểu, hãy vừa nói vừa nhìn và chỉ vào vật.

Nhặt bóng lên con.

➤ Kiểm tra những âm thanh lời nói mà trẻ nhỏ hay trẻ sơ sinh có thể nghe thấy

Trong một bài kiểm tra khả năng nghe âm lời nói, thay vì lắc hộp để tạo ra âm thanh, người kiểm tra phát ra những âm thanh bằng chính giọng nói của mình.

Trong bài kiểm tra này, bạn sẽ dùng những âm đơn giản.

1. Âm “m-m-m-m-m” (trong từ mừm mừm) (âm trầm).
2. Âm “u-u-u-u” (“u” trong từ bu) (âm trung).
3. Âm “s-s-s-s-s” (xì xì) (âm cao).

Với âm thanh nhỏ nên càng nói nhỏ càng tốt. Đề nghị một người bình thường lắng nghe và nói cho bạn biết là họ có thể nghe thấy âm thanh này khi bạn nói nhỏ không.

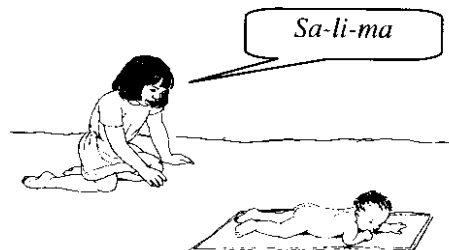
Bài kiểm tra này được thực hiện giống như cách kiểm tra độ lớn và cao độ. Bạn có thể bắt đầu từ những âm thấp nhất “m-m-m-m”, phát ra âm thanh nhỏ trong khoảng từ 3-4 giây từ phía sau tai trái của trẻ. Tiếp tục như vậy - đi từ âm thanh nhỏ đến âm thanh lớn, từ tai trái rồi sang tai phải, âm trầm cho đến âm cao. Cần thận đừng nâng cao độ khi bạn đang tăng độ lớn của âm thanh.

TRẺ EM CŨNG CÓ THỂ GIÚP ĐƯỢC

Trẻ em cũng có thể đóng vai trò quan trọng trong việc giúp đỡ ta kiểm tra thính lực của chính anh chị em mình và những trẻ khác trong cộng đồng.

➤ Làm thế nào để kiểm tra thính lực cho trẻ từ 4 tháng trở lên

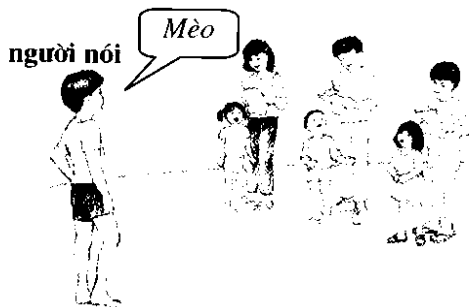
- Một cháu nhỏ có thể đi rón rén phía sau em bé và lắc cái hộp hay quả bầu có đựng đá sỏi ở trong. Phải đảm bảo không để cho em bé nhìn thấy. Lắc hộp từ phía sau đầu trẻ, lúc đầu ở bên này rồi chuyển sang bên kia, xem em bé có tỏ ra ngạc nhiên không.
- Gọi tên của em bé từ nhiều góc trong phòng, xem em bé có phản ứng dưới bất kì hình thức nào không.

➤ Một số cách thức kiểm tra thính lực của trẻ nhỏ

Trò chơi: Con gì?

Để một trẻ đóng vai là người nói, còn những trẻ nhỏ hơn khác xếp thành hàng và đứng cách người nói chừng 4 mét. Đứng sau mỗi trẻ nhỏ là một trẻ lớn hơn, tay cầm bút chì và giấy.

Lúc đầu, người nói dùng giọng nói thật to để gọi tên một con vật quen thuộc.

Trẻ nhỏ hơn nói thầm tên con vật mà trẻ nghe thấy với anh/chị đứng sau mình. Trẻ lớn ghi lại trên mẫu giấy.

Sau đó, người nói gọi tên những con vật khác, mỗi con vật lại nói nhỏ dần đi cho đến khi chỉ như người nói thầm. Trẻ lớn ghi lại những tên con vật mà trẻ nhỏ nói lại cho mình.

Sau khi người nói đã gọi tên khoảng 10 con vật và những từ mà trẻ nhỏ nhắc lại cũng được ghi lại, hãy so sánh các bảng thống kê ấy với nhau. Trẻ nào không nghe được nhiều từ như những bạn khác hay không nghe đúng có thể là có vấn đề về thính lực.

Việc kiểm tra sức khỏe có thể thực hiện tại trung tâm y tế

Trung tâm y tế hay trạm xá cũng có thể kiểm tra thính lực của trẻ. Cách kiểm tra này có thể hữu ích nếu bạn nghĩ rằng trẻ gặp khó khăn về nghe nhưng bạn không thể biết những âm thanh nào mà trẻ có thể nghe thấy.

Thật đáng tiếc, những bệnh viện có khả năng kiểm tra thính lực lại thường ở xa hay chi phí quá cao. Song nếu trẻ cần đeo máy trợ thính thì trẻ cần phải được đưa đi khám chuyên khoa.

Nếu bạn đã tự kiểm tra thính lực cho trẻ ở một nơi quen thuộc, thì trẻ sẽ bớt sợ hơn khi kiểm tra bởi người lạ ở một nơi không quen thuộc. Trẻ có thể hợp tác hơn và hiểu rõ hơn mình cần làm gì.

Thông tin về thính lực của trẻ được sử dụng để lựa chọn máy trợ thính sao cho phù hợp với sức nghe của trẻ. Những thông tin khác về máy trợ thính được giới thiệu ở các trang 219 đến 226.

Cần làm gì với những thông tin này?

Nếu trẻ có thể nghe thấy một số âm thanh, bạn hãy giúp trẻ học cách sử dụng thính giác của mình hiệu quả hơn. Xem chương tiếp theo về việc phát triển kỹ năng nghe. Sau khi luyện kỹ năng nghe trong vòng 6 tháng, hãy kiểm tra lại để xem bạn có thu được kết quả giống như trước không.

Chương 6

Các kĩ năng nghe

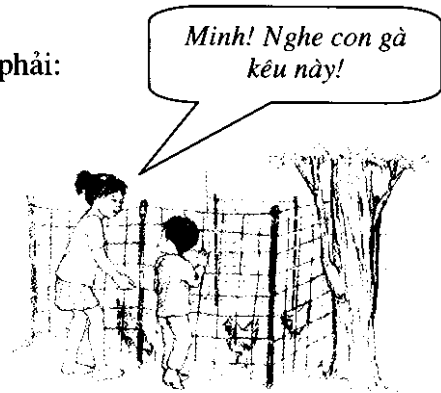
Nếu được giúp đỡ, những trẻ nghe kém có thể học cách nghe âm thanh mà trẻ thấy một cách kĩ càng hơn. Hiểu biết nhiều hơn về âm thanh giúp cho trẻ nhận biết nhiều hơn về thế giới, trẻ sẽ nghe tốt hơn, biết tự bảo vệ bản thân, được an toàn và càng có khả năng quan tâm hơn đến những nhu cầu của chính bản thân.

Một số trẻ chỉ nghe được một ít lời nói của người khác. Đa số các trẻ nghe kém, mặc dù không thể nghe những âm nhỏ, vẫn có thể nghe được những âm to. Hoặc, dù không nghe được âm cao như tiếng sáo, trẻ vẫn có thể nghe được những âm trầm như tiếng sấm.

Nếu trẻ được luyện nghe, trẻ sẽ phát triển và tận dụng tốt khả năng nghe còn lại của mình.

Để sử dụng khả năng nghe được tốt, trẻ cần phải:

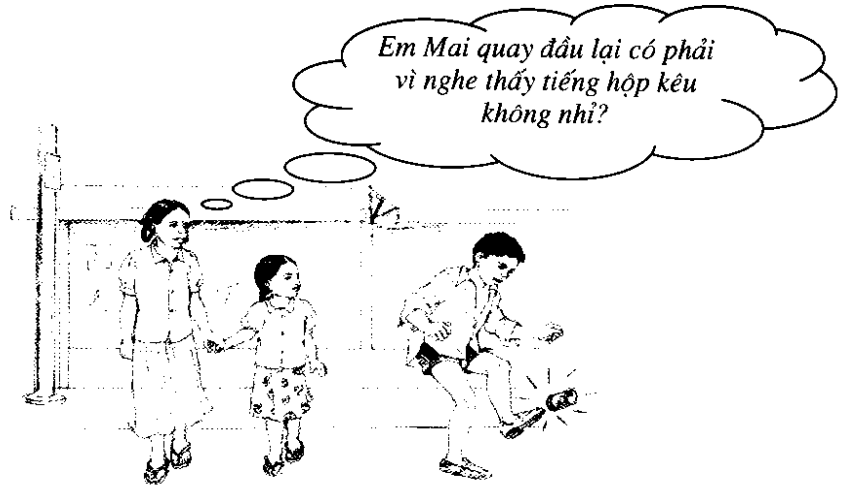
- chú ý đến âm thanh hoặc giọng nói.
- xác định được hướng phát ra âm thanh hoặc lời nói.
- nhận biết âm thanh.
- nói được điểm khác nhau giữa các âm thanh.

Chương này cung cấp những hoạt động khuyến khích trẻ nhìn, nghe và cảm nhận những rung động của âm thanh. Các hoạt động này sẽ giúp trẻ nghe kém biết nhiều hơn về âm thanh. Đồng thời nó cũng giúp bạn nhận biết khả năng của trẻ, trẻ còn nghe được thế nào, loại âm thanh, từ ngữ nào trẻ còn có thể nghe được. Những thông tin đó sẽ giúp bạn biết cách nào là tốt nhất để giúp trẻ học ngôn ngữ nói hoặc ngôn ngữ kí hiệu.

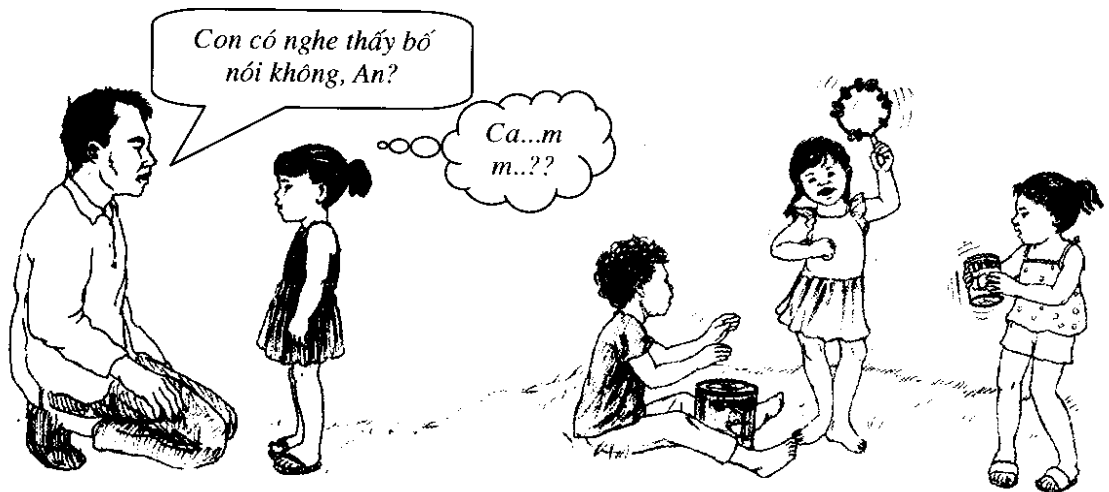
60 CÁC KĨ NĂNG NGHE

Khi bạn thực hiện các hoạt động gợi ý trong chương này, hãy tìm kiếm những biểu hiện trên khuôn mặt trẻ chứng tỏ trẻ đang lắng nghe. Đó có thể là sự quay đầu, thay đổi hướng nhìn trên khuôn mặt, bày tỏ mong muốn tiếp tục, nháy mắt hoặc tự phát ra âm thanh.

Hãy khen ngợi trẻ nếu thấy trẻ có phản ứng với âm thanh hoặc từ ngữ. Nếu trẻ không phản ứng, hãy lặp lại âm thanh nếu được. Hãy đưa âm thanh lại gần phía trẻ hơn là làm cho nó to lên. Hãy kiên trì. Cần cho trẻ thời gian để trẻ phát triển kĩ năng nghe.

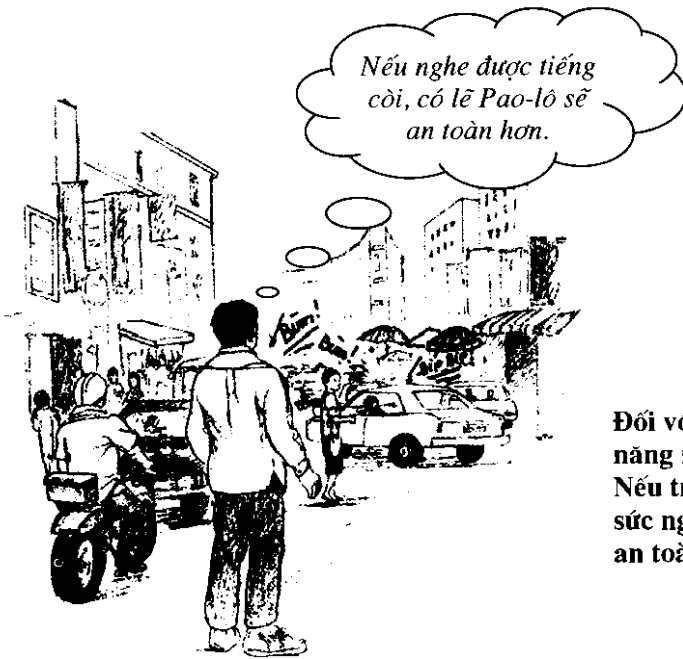
Khi cho trẻ thực hành kĩ năng nghe, cố gắng chú ý đến âm nền (những tiếng ồn xung quanh). Âm thanh nền có thể khiến trẻ không chú ý đến giọng nói của bạn hoặc không chú ý được âm mà bạn muốn trẻ nghe. Nếu trẻ đeo máy trợ thính, hãy nhớ rằng máy trợ thính không chỉ làm cho giọng bạn to lên mà còn làm cho các âm khác cũng to lên, kể cả âm nền.

An có nghe thấy bố nói một vài âm nhưng bởi vì tiếng động mà các em bé khác đang chơi phát ra quá lớn khiến An không nghe được chính xác các âm đó.

Lời khuyên cho cha mẹ

Tự bạn hãy cảm nhận nhiều hơn nữa những âm thanh ở xung quanh. Những người nghe được thường bỏ qua những âm thanh nghe thấy vì với họ, chúng quá quen thuộc. Họ cũng biết khi nào thì phải cẩn thận, vì họ có thể nghe và nhận biết được âm thanh báo hiệu nguy hiểm.

Đối với trẻ nghe kém, kĩ năng nghe rất quan trọng. Nếu trẻ biết cách tận dụng sức nghe còn lại, trẻ sẽ được an toàn hơn trong cuộc sống.

Cố gắng áp dụng những hoạt động trong chương này để trẻ được chơi với đồ vật phát ra loại âm thanh mà trẻ nghe được. Ví dụ, nếu bạn biết trẻ không nghe được âm cao nhưng có thể nghe được những âm trầm, hãy đưa những âm thanh đó vào trong các hoạt động (xem Chương 5 để biết cách xác định trẻ có thể nghe được âm nào). Nếu không biết chắc trẻ có thể nghe được âm nào, hãy thử với nhiều âm khác nhau.

CÁC HOẠT ĐỘNG

Khi thực hiện các hoạt động này, bạn nên chú ý đến âm thanh nền

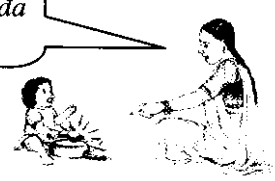
► Cách giúp trẻ chú ý đến âm thanh

- Khi bạn nghe thấy âm thanh ở gần, hãy chỉ cho trẻ thấy chuyện gì đang xảy ra. Khuyến khích trẻ nhìn về phía có âm thanh.

Nhìn kìa Lan, trên trời, máy bay đấy!

- Cho trẻ chơi với những đồ chơi phát ra âm thanh. Mỗi lần chơi, hãy hướng sự chú ý của trẻ vào âm thanh. Nếu đồ chơi không phát ra âm thanh, bạn có thể buộc vào đó một vật có thể phát ra âm thanh như cái chuông, xúc sắc..

Âm thanh đó to quá, Rat-đa nhĩ!

- Hãy chọn một vài âm thanh để báo hiệu khi bắt đầu và kết thúc. Hãy cho trẻ biết chuyện gì sắp xảy ra, sau đó tạo ra âm thanh. Hãy chỉ vào tai bạn khi âm thanh phát ra. Điều này giúp trẻ biết khi nào có âm thanh.
- Tổ chức các trò chơi cần phải nghe âm thanh trong khi chơi.

Khi nghe thấy tiếng trống, bạn trẻ nhảy múa.

Khi thấy tiếng trống dừng, bạn trẻ ngồi xuống.

Một vài người lớn có thể thấy không thoải mái khi phải chơi với trẻ. Nhưng âm nhạc không những có thể giúp trẻ sử dụng khả năng nghe mà đây còn là cách rất tốt để lôi cuốn người lớn cùng chơi với trẻ. Hãy nghĩ đến những bài hát mà bạn vẫn hát khi còn là trẻ con hoặc học những bài hát mà trẻ cũng biết. Hãy chọn những bài hát vui vẻ, có giai điệu hay và mọi người có thể hát cùng nhau. Cả người lớn và trẻ nhỏ đều có thể tham gia. Mỗi ngày hãy tạo ra một hoạt động có âm nhạc trong gia đình.

► **Cách giúp trẻ chú ý đến giọng nói**

- Hãy nói chuyện khi bế trẻ. Khi trẻ chạm vào ngực, cổ hoặc má của bạn trẻ sẽ cảm nhận được sự rung động của âm thanh lời nói.

Cháu đang lớn lên từng ngày đấy, Ê-ra!

- Khi bạn cùng trẻ làm việc gì đó, hãy tạo ra âm thanh kèm với hoạt động.

Bập bập, Mát quá! Mát quá!

- Gọi tên trẻ thường xuyên.

Mai ơi! Lại đây với bố nào!

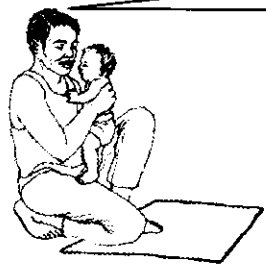
- Khi trẻ biết tên mình, hãy tạo ra bài hát hoặc câu chuyện có tên của trẻ. Làm như thế sẽ cuốn hút được trẻ.

Một hôm, có cô bé tên là Si-ma...

- Bằng mọi cách hãy thường xuyên nói với trẻ. Hãy thay đổi giọng nói. Cố gắng kéo dài giọng, thay đổi độ cao, thấp. Sử dụng những từ trái nghĩa.

Lên... lên... nào!

...và xu..uố..n..g

Một từ khi được phát âm kéo dài (xu..uố..n..g) ngược với phát âm ngắn (lên) sẽ tạo ra sự khác biệt về âm thanh giúp trẻ hiểu từ hơn.

► **Cách giúp trẻ chú ý đến nguồn âm thanh**

Đầu tiên trẻ học cách xác định vị trí những âm thanh phát ra ở gần tai. Sau đó trẻ học cách tìm kiếm nguồn âm thanh phát ra ở phía trên hoặc phía dưới tai. Tiếp đó, trẻ tìm kiếm nguồn phát ra âm thanh ở xa. Cuối cùng, trẻ học cách tìm những âm thanh phát ra từ phía sau.

- Nếu con bạn thích một đồ chơi nào đó có tiếng kêu, mà bạn chắc là trẻ nghe thấy, hãy thử giấu nó đi. Sau đó làm cho vật đó kêu từ phía trên đầu trẻ và xem xem trẻ có ngẩng đầu để tìm kiếm không? Khi trẻ làm được như thế, hãy tạo tiếng kêu ở phía dưới tai trẻ. Cuối cùng, tạo ra tiếng kêu ở phía sau trẻ.

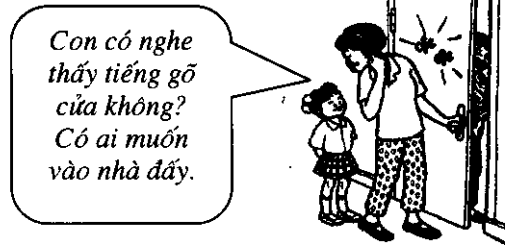
Hãy kiên trì. Cần phải mất vài tháng con bạn mới có thể quay đầu về phía âm thanh. Khi trẻ có phản ứng một vài lần (mặc dù không thường xuyên), bạn có thể chuyển sang bước tiếp theo.

- Thay đổi sự thể hiện trên khuôn mặt hoặc thu hút sự chú ý vào âm thanh bằng cử chỉ, điệu bộ - chỉ tay vào tai sau đó chỉ vào vật phát ra âm thanh.
- Thử giấu đồ chơi có tiếng kêu trong túi. Khi bạn làm cho vật đó kêu, hãy xem xem trẻ có vẻ tìm kiếm nó không.

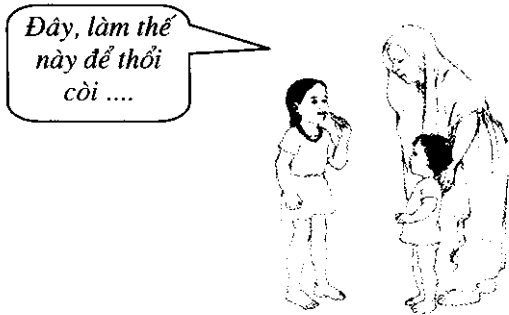

► **Cách giúp trẻ nhận biết âm thanh**

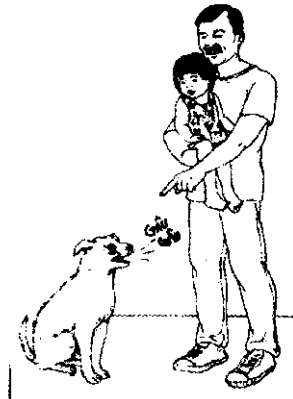
- Chú ý những âm thanh thường ngày mà trẻ vẫn nghe và giúp trẻ gọi tên âm thanh đó.

- Khi trẻ thấy thích thú âm thanh nào đó, hãy giải thích đó là tiếng gì.

- Đưa trẻ đến nhiều nơi khác nhau và khi trẻ thấy có âm thanh, hãy chỉ cho trẻ thấy vật phát ra âm thanh đó.

- Dạy trẻ tự tạo ra những âm thanh khác nhau.

► **Cách giúp trẻ chú ý đến 2 âm thanh khác nhau**

- Tìm hai vật tạo ra âm thanh khác nhau. Nhớ rằng bạn phải tạo âm có cao độ và độ lớn mà trẻ nghe được. Cho trẻ nghe âm thanh của hai vật khác nhau và nhìn thấy hai vật đó. Sau đó yêu cầu trẻ nhắm mắt lại khi bạn làm cho một vật kêu. Khi trẻ mở mắt, yêu cầu trẻ chỉ vào vật vừa phát ra tiếng kêu đó.

- Kết hợp hành động với 2 hoặc 3 âm giống nhau. Sau đó yêu cầu trẻ làm lại hành động khi bạn tạo âm thanh đó. Dưới đây là một ví dụ với âm thanh lời nói:

pa..pa..pa..pa

la..la..la..la

- Yêu cầu trẻ đoán xem ai trong gia đình đang nói bằng cách nghe giọng nói. Cách này cũng giúp trẻ nhận biết giọng nam với giọng nữ.

Ai đang nói chuyện thế Na-mi?

Con bạn có học nghe không?

Bạn cần thực hiện tất cả các hoạt động này nhiều lần. Sau khoảng 6 tháng, kiểm tra lại khả năng nghe của trẻ (xem Chương 5). Bạn có thể thấy trẻ nghe được nhiều âm thanh hơn lần trước. Điều này không có nghĩa là khả năng của trẻ đã thay đổi. Điều đó đơn giản chỉ có nghĩa là trẻ đã học được cách nghe tốt hơn. Hãy động viên trẻ khi trẻ chú ý đến âm thanh và từ ngữ.

Khi bạn và trẻ thực hành cùng nhau, cố gắng củng cố và bổ sung cho trẻ những gì trẻ đã học bằng cách tạo những âm thanh mà trẻ nghe thấy. Khi đã học thêm được nhiều từ ngữ và hiểu nhiều hơn, trẻ sẽ có khả năng thể hiện bản thân và có thể giao tiếp tốt hơn.

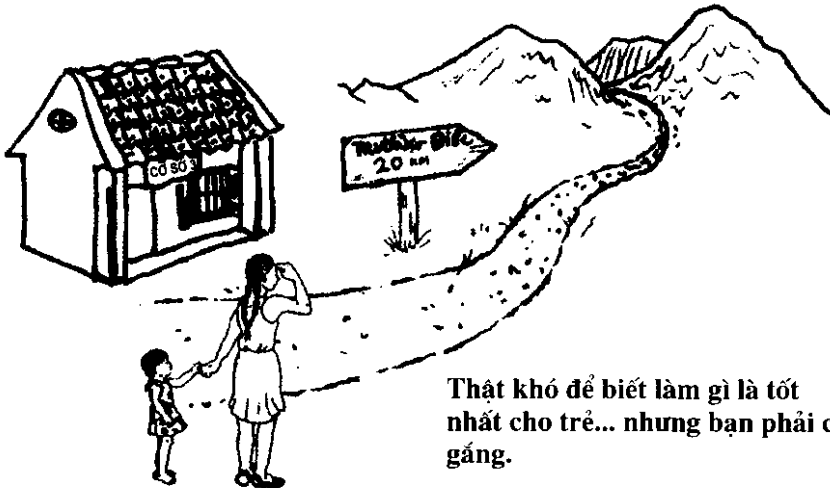
Chương 7

Lựa chọn và học một ngôn ngữ

Khi đứa trẻ đã sử dụng được đầy đủ các kỹ năng giao tiếp cơ bản được mô tả trong Chương 4, trẻ thể hiện đã sẵn sàng để học ngôn ngữ. Một đứa trẻ bị điếc hoặc không thể nghe được bình thường, đầu tiên có thể học ngôn ngữ ký hiệu (xem Chương 8) hoặc ngôn ngữ lời nói (xem Chương 9). Dù trẻ học ngôn ngữ nào, ngôn ngữ đó cũng cần phải đáp ứng được nhu cầu của trẻ.

Ngôn ngữ nào trẻ học đầu tiên còn tùy thuộc vào rất nhiều yếu tố như : khả năng trẻ còn nghe được đến đâu, trẻ tỏ ra thích ngôn ngữ nào hơn, khả năng tự nhiên của trẻ và những nguồn hỗ trợ ở cộng đồng ra sao. Điều đó cũng phụ thuộc vào việc cha mẹ trẻ có phản ứng thế nào với tật điếc của trẻ. Việc hiểu biết về người điếc trong cộng đồng có thể giúp cha mẹ trẻ chấp nhận rằng con họ bị điếc và tìm cách giúp trẻ học ngôn ngữ.

Ở những nơi có ít các dịch vụ cho trẻ điếc, cha mẹ có thể cảm thấy như không còn sự lựa chọn ngôn ngữ nào khác để con họ học. Nhưng nếu bạn đặt nhu cầu và khả năng của trẻ lên trên tất cả, bạn sẽ có những quyết định tốt nhất.

Thật khó để biết làm gì là tốt nhất cho trẻ... nhưng bạn phải cố gắng.

Học ngôn ngữ từ sớm là điều quan trọng

Thời điểm tốt nhất để học ngôn ngữ là từ khi sinh ra cho đến khi 7 tuổi. Thường thường trẻ học ngôn ngữ nhiều nhất trong thời gian từ 2 đến 4 tuổi. Một đứa trẻ cho đến khi được 7 hoặc 8 tuổi mà vẫn chưa học ngôn ngữ thì sau này việc học sẽ rất khó khăn. Nếu một trẻ điếc không học ngôn ngữ nói hoặc ngôn ngữ ký hiệu, sẽ rất khó khăn để trẻ phát triển những kỹ năng tư duy. Chính vì vậy mà việc học ngôn ngữ rất quan trọng.

TRẺ HỌC NGÔN NGỮ NHƯ THẾ NÀO?

Ngôn ngữ sử dụng những biểu tượng âm thanh, chữ viết hoặc ký hiệu cho phép mọi người có thể giao tiếp được với nhau. Đọc, viết, nói và làm ký hiệu đều là những cách sử dụng ngôn ngữ.

Bước đầu tiên trẻ học ngôn ngữ là khi trẻ học cách gọi tên mọi người và sử dụng những từ chỉ đồ vật mà trẻ nhìn thấy hàng ngày - những từ như “mama”, “meo”, “bé”. Nhưng thông thường, những từ đầu tiên mà trẻ nói thường là để chỉ việc gì đó xảy ra như “sữa”, “không”, “lên”.

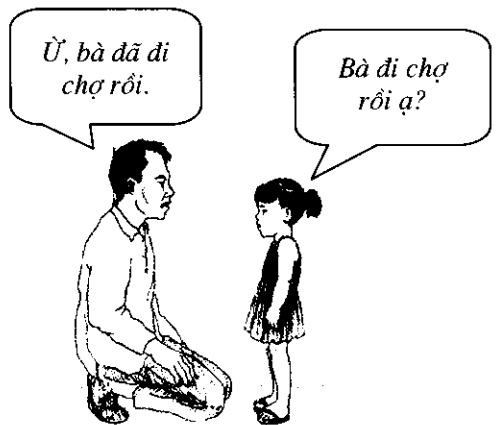

Trẻ hiểu được rằng từ ngữ có thể tạo ra hoạt động. Điều đó khuyến khích trẻ giao tiếp và thể hiện những gì trẻ muốn.

Đầu tiên trẻ nhỏ học những từ đơn lẻ. Sau đó chúng sẽ học các quy tắc kết hợp từ. Khi sử dụng ngôn ngữ với người khác, theo thời gian, trẻ sẽ học được các quy tắc này.

Trẻ học ngôn ngữ thông qua việc nghe và nhìn cuộc sống xung quanh rồi thực hành lại những gì nghe và thấy được. Trẻ phát triển khả năng trí tuệ khi đã học được nhiều từ và sử dụng chúng tuân theo những quy tắc ngôn ngữ. Trẻ có thể mắc lỗi nhưng sau đó sẽ giao tiếp thành công.

Trẻ học ngôn ngữ bằng cách thực hành với người khác.

NGÔN NGỮ VÀ TƯ DUY PHÁT TRIỂN ĐỒNG THỜI

Ngôn ngữ cho phép chúng ta giao tiếp với người khác. Nó cũng cho phép chúng ta tự trò chuyện với mình. Ngôn ngữ mà trẻ học được khi còn nhỏ sẽ trở thành công cụ để phát triển trí tuệ - ngôn ngữ trẻ dùng để nói với chính mình. Vì thế những điều chúng ta suy nghĩ cũng phụ thuộc vào việc chúng ta biết và sử dụng bao nhiêu ngôn ngữ.

Đa-ni bị điếc. Em có thể giao tiếp một chút bằng cử chỉ điệu bộ, biểu hiện trên mặt và một số ký hiệu mà gia đình tạo ra. Đây là những gì Đa-ni có thể nói với mẹ về một ngày của em.

Con không biết câu... cá bé.

Nhưng nếu Đa-ni và gia đình cùng biết cách chia sẻ ngôn ngữ, họ có thể trao đổi với nhau nhiều hơn. Khả năng tư duy và tổ chức của Đa-ni cũng sẽ tốt hơn.

Hôm nay con đã đi câu cá, nhưng chỉ bắt được những con nhỏ. Con phải vớt lại xuống sông rồi. Có lẽ ngày mai, con sẽ đi câu cá ở gần cầu.

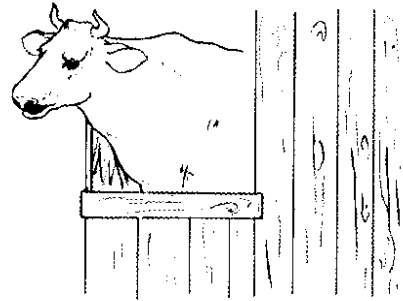
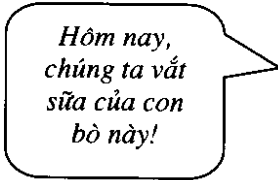
Trẻ càng học nhiều một ngôn ngữ nào đó - dù là ngôn ngữ nói hay ký hiệu - trẻ càng có thể hiểu thế giới, bộc lộ bản thân, biết suy nghĩ, mơ ước, lên kế hoạch và giao tiếp với những người xung quanh.

Trẻ phát triển tư duy khi:

- trẻ nhìn hoặc nghe thấy mọi người sử dụng từ ngữ hoặc ký hiệu để trao đổi thông tin.
- trẻ dùng ngôn ngữ để mô tả những điều trẻ thấy, trẻ nghe và cảm nhận được.
- trẻ dùng ngôn ngữ để thể hiện kinh nghiệm.
- trẻ dùng ngôn ngữ để liên kết các sự vật.

Mai đã phát triển kỹ năng tư duy của mình thông qua nghe mọi người nói để bày tỏ suy nghĩ, ý kiến.

Trẻ phát triển các kỹ năng tư duy từng bước, từng bước một

Hãy đưa cho anh quả bóng to.

Bóng to, bóng nhỏ.

Trẻ nhỏ trước tiên học những kỹ năng tư duy đơn giản thông qua hoạt động vui chơi. Chẳng hạn, trẻ học từ “nhỏ”, “to”, sau đó nhờ có những từ này trẻ hiểu được “bóng to”, “bóng nhỏ”.

Cái áo to này chắc chắn là của bố.

Sau đó, khi trẻ biết cách làm thế nào để so sánh “nhỏ” và “to”, trẻ sẽ nghĩ tới vật to, vật nhỏ. Và trẻ biết về kích cỡ.

KỸ NĂNG NGÔN NGỮ VÀ TƯ DUY CƠ BẢN

Khi trẻ học ngôn ngữ, trẻ thường sắp xếp suy nghĩ của mình và liên kết các ý nghĩ với nhau:

- làm thế nào để khi một sự vật, sự việc hoặc người nào đó hoạt động sẽ dẫn đến một điều khác xảy ra tiếp theo.
- làm thế nào để giải quyết vấn đề.

Mình mang củi về thì mẹ sẽ có củi để nấu cơm.

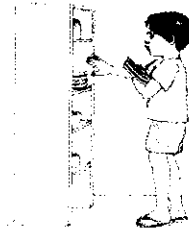
Nếu có gậy, mình sẽ lấy được bóng!

- làm thế nào để sắp xếp các hoạt động theo trình tự trước sau.
- làm thế nào để đếm.

Đầu tiên đập trứng sau đó cho bột mì rồi trộn đều lên.

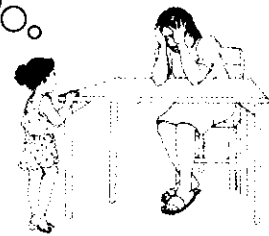
Bố đi làm rồi. Tối nay chỉ cần 4 chiếc bát thôi.

- làm thế nào để nhận dạng nhóm các sự vật - để hiểu được một từ có thể chỉ nhiều sự vật khác nhau, hoặc nhiều từ có thể chỉ nói đến một đồ vật.
- làm thế nào để diễn tả cảm xúc của một người và biết tại sao họ lại như vậy

Đây là dứa, đây là xoài. Chúng đều là quả.

Mẹ đang lo lắng vì em bé đang ốm nặng.

Đối với một trẻ điếc hoặc nghe kém, việc học ngôn ngữ trở thành một phần quan trọng trong cuộc sống. Cha mẹ, cộng đồng, giáo viên và những người xung quanh phải là người khuyến khích trẻ học và sử dụng ngôn ngữ để biểu lộ bản thân, giao tiếp với người khác và phát triển khả năng tư duy.

Ngôn ngữ nói và ngôn ngữ ký hiệu

Hai loại ngôn ngữ mà trẻ điếc hoặc nghe kém có thể sử dụng là:

- ngôn ngữ nói, là cách trẻ giao tiếp bằng lời nói và đọc hình miệng ngôn ngữ lời nói ở địa phương, đất nước mà trẻ sống.
- ngôn ngữ ký hiệu, là cách trẻ giao tiếp bằng tay, sử dụng các ký hiệu của cộng đồng người điếc tại địa phương hoặc đất nước mà trẻ sống.

Một vài trẻ còn chút ít khả năng nghe có thể nói và đọc hình miệng. Những trẻ khác lại giao tiếp tốt nhất khi dùng ký hiệu bằng tay. Bạn có thể cho trẻ bắt đầu với một ngôn ngữ và dạy trẻ cách giao tiếp khác khi trẻ đã lớn hơn.

Ví dụ:

Nhiều người trước tiên làm cử chỉ điệu bộ và ký hiệu với trẻ, đặc biệt khi họ không chắc chắn rằng trẻ có nghe được âm thanh lời nói hay không. Sau đó, khi trẻ lớn hơn và đã hiểu một vài ký hiệu, họ cố gắng dạy trẻ đọc hình miệng và nói.

Những người khác bắt đầu bằng nói và đọc hình miệng khi họ biết rằng con họ có thể nghe được hoặc nếu trẻ bị điếc sau khi trẻ đã học nói. Trong một thời gian dài nếu đứa trẻ không học ngôn ngữ nói, điều đó có nghĩa là ngôn ngữ ký hiệu sẽ phù hợp hơn.

Ngôn ngữ mà trẻ sử dụng có thể phụ thuộc vào:

- trẻ có thể nghe được nhiều hay ít.
- trẻ thích ngôn ngữ nào.
- bạn xử trí thế nào với tật điếc của trẻ.
- trẻ bắt đầu bị khiếm thính khi nào.
- khả năng giúp đỡ của gia đình hoặc cộng đồng.

Sử dụng ngôn ngữ ký hiệu

Ngôn ngữ ký hiệu được cộng đồng người điếc sử dụng rộng rãi. Đây là thứ ngôn ngữ sử dụng hình dạng bàn tay, chuyển động cơ thể, cử chỉ điệu bộ và sự thể hiện trên khuôn mặt để trao đổi kinh nghiệm, suy nghĩ, nhu cầu và cảm xúc. Ngôn ngữ ký hiệu bao gồm cả những cử chỉ điệu bộ thông dụng và hàng nghìn ký hiệu mà người điếc đã phát triển theo thời gian.

Khi lớn lên, cháu muốn trở thành một giáo viên giống chú.

Cháu có thể là một giáo viên giỏi đấy, Tê-ra-sa.

Cũng như ngôn ngữ lời nói, ngôn ngữ ký hiệu là một ngôn ngữ thực sự, có ngữ pháp và cấu trúc riêng. Mọi người sử dụng ngôn ngữ ký hiệu để đặt câu hỏi hoàn chỉnh, mô tả sự vật xung quanh, thảo luận về các mối quan hệ, nêu các ý kiến và bày tỏ niềm tin. Mọi người sử dụng ngôn ngữ ký hiệu để nói về những tác động của các sự vật, để nói về quá khứ cũng như tương lai. Sử dụng ngôn ngữ ký hiệu hoàn chỉnh, mọi người có thể trao đổi mọi điều cũng như những người nghe sử dụng ngôn ngữ nói.

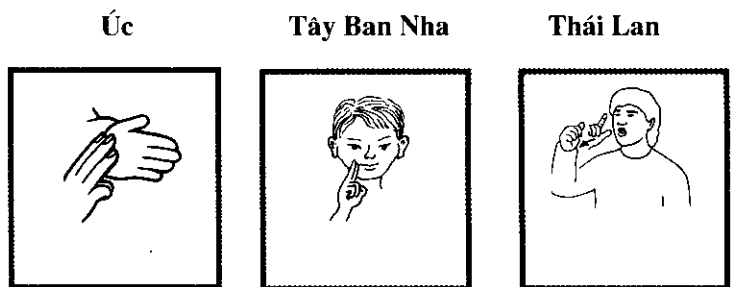
Điểm khác biệt giữa ngôn ngữ ký hiệu và ngôn ngữ lời nói ở các địa phương có thể là trật tự của các ký hiệu trong câu ký hiệu thường khác trật tự từ trong ngôn ngữ nói.

Ví dụ: với câu hỏi: “Bạn tên là gì?” chúng ta có thể thấy ngôn ngữ ký hiệu Việt Nam diễn đạt như sau:

Người điếc ở hầu hết các nước trên thế giới đều tự mình phát triển hoàn thiện ngôn ngữ ký hiệu. Cũng như ngôn ngữ lời nói, ngôn ngữ ký hiệu hoàn chỉnh có sự khác nhau giữa vùng này với vùng khác, đất nước này với đất nước khác.

Dưới đây là một ví dụ: ký hiệu “mẹ” ở các nước khác nhau:

Mặc dù có sự khác nhau, mỗi ngôn ngữ ký hiệu đều là cách tự nhiên và đầy đủ nhất để người điếc giao tiếp trong cộng đồng.

LỢI ÍCH CỦA VIỆC SỬ DỤNG NGÔN NGỮ KÝ HIỆU

- Trẻ điếc học ngôn ngữ ký hiệu dễ dàng hơn nếu trẻ được nhìn thấy trực tiếp. Nhờ có thực hành, những trẻ điếc lớn tuổi và thanh niên cũng có thể học và sử dụng ngôn ngữ ký hiệu không mấy khó khăn.

- Như những trẻ nghe bình thường có thể dùng ngôn ngữ lời nói để trao đổi với người nghe được bình thường khác, những trẻ sử dụng ngôn ngữ ký hiệu cũng có thể giao tiếp với bất kỳ ai nếu người đó cũng biết ngôn ngữ ký hiệu đó một cách hoàn chỉnh. Nhờ vậy trẻ sẽ biết về những người điếc khác và hiểu rằng những người điếc cũng là một phần quan trọng của cộng đồng.
- Với một trẻ biết ngôn ngữ ký hiệu, việc học viết và đọc ngôn ngữ của cộng đồng sẽ dễ dàng hơn. Trẻ càng có vốn ngôn ngữ phong phú, việc học ngôn ngữ khác của trẻ sẽ càng dễ dàng hơn.
- Không giống như ngôn ngữ lời nói, trên thế giới, người ta hiểu những ngôn ngữ ký hiệu khác nhau dễ hơn. Đối với một đứa trẻ Trung Quốc biết ngôn ngữ ký hiệu, việc giao tiếp với một trẻ biết ký hiệu đến từ Ni-ca-ra-goa dễ dàng hơn là đối với những trẻ nghe bình thường đến từ hai nước này khi giao tiếp bằng lời nói với nhau.

NHỮNG KHÓ KHĂN KHI SỬ DỤNG NGÔN NGỮ KÝ HIỆU

- Đứa trẻ biết ngôn ngữ ký hiệu không thể giao tiếp với những người không biết ngôn ngữ ký hiệu. Để có thể giao tiếp với trẻ, các thành viên gia đình, bạn bè và những người khác trong cộng đồng cũng phải biết ngôn ngữ ký hiệu.
- Để có thể học ngôn ngữ ký hiệu hoàn chỉnh, đối với trẻ thì tương đối dễ dàng, nhưng với người lớn, họ phải cố gắng rất nhiều.
- Nếu gia đình bạn sống trong cộng đồng, nơi không có ai sử dụng ngôn ngữ ký hiệu, việc tìm một giáo viên dạy ký hiệu hoặc những người cũng sử dụng ngôn ngữ này sẽ rất khó khăn.
- Khó khăn khi tiếp cận với sách vở và tài liệu bằng ngôn ngữ nói.

Sử dụng ngôn ngữ nói

Người nghe được có thể trao đổi khi nói và nghe người khác nói bằng ngôn ngữ của cả cộng đồng. Đối với các gia đình có trẻ điếc, việc mong muốn đưa con của họ hiểu các từ và nói với họ bằng ngôn ngữ nói là điều hoàn toàn bình thường.

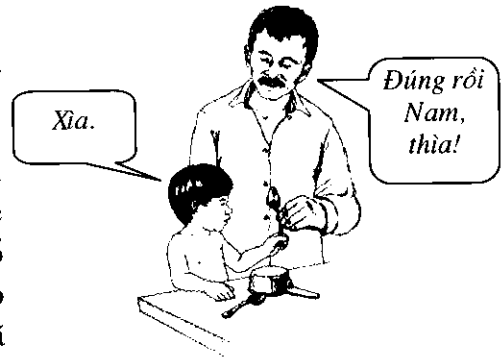
Để học ngôn ngữ nói, trẻ nghe kém cần phải:

- nghe bằng phần thính lực còn lại để hiểu các từ được nói ra. Nếu đeo máy trợ thính, trẻ sẽ được trợ giúp rất nhiều.
- nhìn miệng người khác khi họ nói và đoán từ (đọc hình miệng).
- thực hành những từ ngữ đó để người khác có thể hiểu.

Hãy nhớ rằng, nếu bạn dùng ngôn ngữ nói với con bạn, bạn và gia đình phải nói càng nhiều càng tốt.

Hãy kiên nhẫn. Con bạn sẽ học ngôn ngữ chậm hơn nhiều so với trẻ bình thường. Mặc dù việc đưa cho trẻ đồ vật không cần trẻ nói thì dễ dàng hơn nhưng bạn cần phải dạy từ ngữ cho trẻ.

Con bạn sẽ nói khác thường một chút. Hầu hết những trẻ điếc nói không giống đứa trẻ nghe bình thường. Việc trẻ cảm thấy xấu hổ khi lần đầu tiên sử dụng ngôn ngữ nói theo kiểu đó cũng là điều tự nhiên. Một khi bạn đã quen, bạn có thể giải thích điều đó với những người khác.

Cậu bé này đang đeo hai máy trợ thính hộp.

Các cộng đồng khác nhau có những ý kiến khác nhau về việc trẻ điếc nên học cách giao tiếp thế nào. Tại một trường mầm non ở phía bắc Ấn Độ người ta vẫn cố gắng dạy trẻ nghe kém nói, đọc, viết và nghe.

Họ cố gắng chuẩn bị cho trẻ điếc đi học ở trường bình thường khi được 5 tuổi. Vì vậy nhà trường muốn trẻ không cảm thấy xấu hổ vì tật điếc của mình, họ thuyết phục trẻ đeo máy trợ thính hộp trên ngực. Ngoài việc kích hoạt cho âm thanh to hơn, loại máy trợ thính này cũng giúp mọi người thấy và chấp nhận sự khác nhau giữa những đứa trẻ này.

LỢI ÍCH CỦA VIỆC DÙNG NGÔN NGỮ NÓI

- Nếu đứa trẻ có thể giao tiếp với cộng đồng như những người khác, sẽ có nhiều người hiểu trẻ hơn.
- Trẻ sử dụng ngôn ngữ lời nói sẽ được chuẩn bị sẵn sàng hơn để học ở những trường không dùng ngôn ngữ ký hiệu.
- Việc đọc của trẻ sử dụng ngôn ngữ lời nói có thể dễ dàng hơn bởi vì ngôn ngữ mà trẻ nói và ngôn ngữ viết là như nhau.

Mẹ vui mừng vì Hải sẽ học ở trường chuyên biệt, ở đó cháu có thể nói chuyện với những bạn nghe kém khác.

Vâng, con cũng hi vọng điều đó sẽ giúp cháu chuẩn bị nhiều hơn trước khi học ở trường bình thường. Con muốn cháu học để khi lớn lên cháu sẽ có một nghề nghiệp tốt.

NHỮNG KHÓ KHĂN KHI SỬ DỤNG NGÔN NGỮ LỜI NÓI

- Giao tiếp bằng ngôn ngữ lời nói thường chỉ dễ dàng với trẻ còn lại một chút khả năng nghe (đủ để nghe thấy sự khác nhau của các từ) hoặc cho trẻ bị điếc sau khi đã học ngôn ngữ nói.
- Trẻ có thể gặp khó khăn khi đọc hình miệng, bởi vì rất nhiều âm có hình miệng giống nhau hoặc không thể thấy trên hình miệng.
- Trẻ có khó khăn trong việc nghe ngôn ngữ nói sẽ gặp khó khăn khi phải nói một cách rõ ràng, bởi vì trẻ không thể tự lắng nghe lời nói của mình. Lời nói của trẻ có thể khiến những người khác ngoài gia đình cảm thấy khó hiểu.
- Trẻ nhỏ khó có thể ngồi lâu để học những bài học nói trong một khoảng thời gian dài.
- Do phải dành quá nhiều nỗ lực để học nói và hiểu những điều người khác nói, trẻ có thể sẽ mất cơ hội để học những điều khác của cuộc sống.

Chẳng hạn: từ “bé” và “mẹ” có hình miệng giống nhau. Bạn có thể kiểm tra điều này khi soi gương.

Những điều cần suy nghĩ

Vì mỗi gia đình và mỗi trẻ có những nhu cầu, những khả năng khác nhau nên không có một phương pháp nào luôn đúng cho mọi đối tượng. Điều quan trọng là phải tận dụng tất cả những gì bạn có. Những trang kế tiếp sẽ cung cấp cho bạn một số thông tin và câu hỏi có thể giúp bạn đạt kết quả tốt nhất khi làm việc với trẻ.

NGÔN NGỮ KÝ HIỆU

có thể thành công nếu:

- gia đình bạn có thể và có mong muốn học, sử dụng ngôn ngữ ký hiệu.
- có người hoặc sách dạy ngôn ngữ ký hiệu cho bạn và gia đình.
- ở địa phương có trường dạy ngôn ngữ ký hiệu cho trẻ điếc.

chắc chắn sẽ thành công nếu:

- gia đình bạn kiên nhẫn và mọi người đều học và dùng ngôn ngữ ký hiệu thường xuyên.
- gia đình bạn và trẻ được ai đó dạy ngôn ngữ ký hiệu địa phương hoàn chỉnh.
- có sự ủng hộ và chấp nhận của cộng đồng.

NGÔN NGỮ NÓI

có thể thành công nếu:

- trẻ còn có thể nghe một vài âm thanh (xem Chương 4 “Phát hiện những âm thanh trẻ còn nghe được”).
- trẻ đã học nghe và hiểu được từ ngữ trước khi bị mất sức nghe.
- trẻ đọc hình miệng dễ dàng (ở một số trẻ khả năng này phát triển tốt hơn những trẻ khác).

chắc chắn sẽ thành công nếu:

- trẻ có và sử dụng máy trợ thính hầu như toàn bộ thời gian.
- trẻ được trợ giúp chuyên sâu tại các phòng khám hoặc trong các chương trình giáo dục trước tuổi học dành cho trẻ điếc.

Trẻ có thể giao tiếp với bao nhiêu người?

Với những trẻ nghe không tốt, việc giao tiếp với nhiều người rất quan trọng. Trẻ nào sử dụng các ký hiệu của riêng gia đình mình, trẻ đó chỉ có thể giao tiếp với những người trong gia đình. Trẻ nào sử dụng ký hiệu hoàn chỉnh hơn cộng với ngôn ngữ lời nói, trẻ đó có thể giao tiếp rộng rãi với nhiều người hơn. Với những trẻ vừa biết đọc vừa biết viết ngôn ngữ lời nói địa phương, trẻ càng có khả năng giao tiếp với nhiều người hơn.

Đảm bảo rằng mọi người đều làm ký hiệu khi thấy trẻ sử dụng ký hiệu.

Dù bạn sử dụng ngôn ngữ nói hay ký hiệu, việc cả gia đình cùng phải sử dụng ngôn ngữ đó là điều rất quan trọng. Bằng cách này, trẻ có thể giao tiếp với mọi người trong gia đình. Trẻ cũng cảm thấy mình được tham gia vào cuộc sống gia đình và tìm hiểu về thế giới từ những cuộc trò chuyện.

Những người không có vấn đề về nghe có thể sử dụng ngôn ngữ ký hiệu nếu họ muốn. Câu chuyện ở trang 150 kể về những người ở một thị trấn ở Brazil đã học cách để giao tiếp với trẻ điếc như thế nào.

Cần làm gì nếu ngôn ngữ đầu tiên của trẻ không phải ngôn ngữ giống bạn?

Sử dụng cùng một ngôn ngữ giúp giao tiếp dễ dàng. Nhưng thông thường, ngôn ngữ ký hiệu mà trẻ điếc sử dụng để phát triển trí tuệ và tìm hiểu thế giới không phải là ngôn ngữ của gia đình. Những bậc cha mẹ và trẻ điếc có ngôn ngữ khác nhau khi giao tiếp với nhau sẽ gặp nhiều khó khăn. Họ có thể thấy không gần gũi với nhau và trở nên chán nản vì rất khó hiểu nhau. Trẻ điếc có thể cảm thấy bị loại ra khỏi gia đình mình.

Ngôn ngữ ký hiệu có thể là ngôn ngữ tốt nhất đối với trẻ nhưng lại không tiện lợi với gia đình. Nó có thể gây ra sự chú ý tới trẻ theo cách khác khi giao tiếp. Nhưng nếu có sự hỗ trợ của cộng đồng, cha mẹ trẻ điếc có thể giúp con mình học loại ngôn ngữ phù hợp.

Tôi thấy thật hạnh phúc vì giờ đây tôi đã có thể nói bằng ngôn ngữ ký hiệu với A-ma.

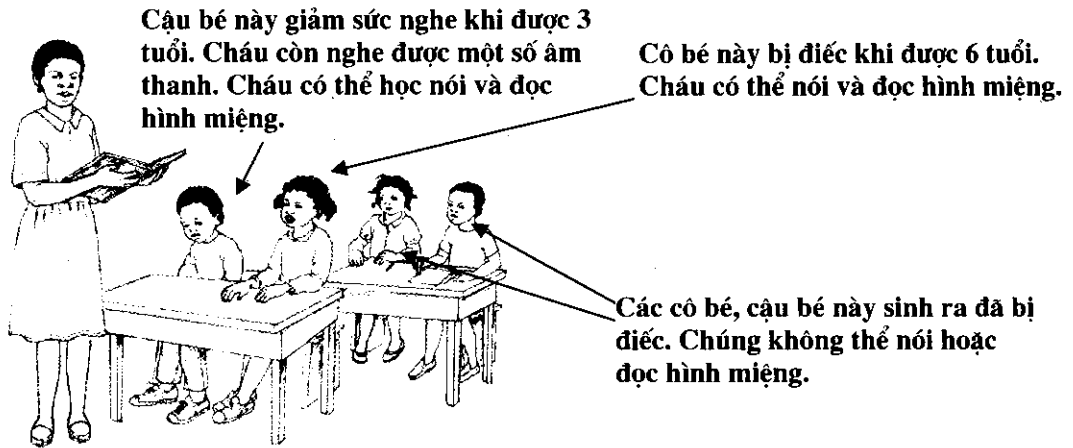

Và chúng ta cũng có thể giúp họ hàng của cháu học ký hiệu.

Con bạn bắt đầu nghe khó khi nào?

Nếu con bạn bị điếc sau khi đã học ngôn ngữ, trẻ có thể vẫn còn khả năng đọc hình miệng và phát triển lời nói. Trẻ vẫn còn có thể tiếp tục phát triển ngôn ngữ thậm chí sau khi đã bị mất khả năng nghe. Nhưng nếu con bạn sinh ra đã bị điếc hoàn toàn và không thể nghe âm thanh lời nói, đối với trẻ sẽ rất khó, thậm chí không thể học cách đọc hình miệng và nói.

Trẻ đã học nói trước khi bị mất sức nghe có thể học nói tốt hơn những trẻ bị điếc bẩm sinh.

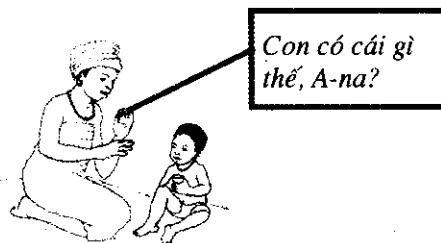
Trẻ có thể nghe được bao nhiêu?

Trẻ càng nghe được nhiều âm thanh lời nói, trẻ càng có thể sử dụng khả năng nghe để hiểu từ hoặc một phần từ để đọc hình miệng và đôi khi để học nói. Trẻ không thể nghe âm thanh lời nói sẽ gặp nhiều khó khăn trong việc sử dụng và có thể không học được những kỹ năng đó.

Cô bé này có thể nghe được âm thanh lời nói. Cháu có thể học đọc hình miệng và nói.

Cô bé này không nghe được chút âm thanh nào. Cháu sẽ gặp rất nhiều khó khăn hoặc là không thể đọc hình miệng hoặc học nói.

Con bạn có sử dụng máy trợ thính không?

Máy trợ thính sẽ giúp con bạn hiểu các từ ngữ. Nhưng không phải đối với tất cả các trẻ. Đôi khi, chuyên gia sức khỏe có thể đề nghị cho con bạn đeo máy trợ thính. Hãy cố gắng tìm hiểu suy nghĩ của các cha mẹ có con bị điếc và nên nhớ rằng khả năng của mỗi trẻ là khác nhau. Nếu bạn nghĩ, bạn có thể mua máy cho con mình, hãy đọc từ trang 219 đến 226 để quyết định.

Những người bán máy trợ thính có thể cung cấp thêm thông tin về máy. Nhưng không phải lúc nào họ cũng luôn là người tốt nhất để bạn hỏi lời khuyên. Có thể họ chú ý đến việc bán máy hơn là giúp bạn tìm ra giải pháp tốt cho con bạn. Đôi khi, phòng khám hoặc cửa hàng máy trợ thính có thể cho trẻ đeo thử máy trợ thính một vài ngày hoặc vài tuần trước khi bạn quyết định mua máy.

Máy trợ thính có thể giúp con bạn. Nhưng cũng có thể không. Đừng để ai buộc bạn phải mua máy hoặc buộc bạn thấy áy náy nếu không mua máy cho con.

Làm thế nào để biết con tôi đang học?

Cần phải có thời gian để đánh giá việc học ngôn ngữ của con bạn. Sau một vài tháng, hoặc nhiều hơn, cho trẻ làm quen với ngôn ngữ, hãy đánh giá con bạn phản ứng thế nào. Hãy tự đặt những câu hỏi:

- Con tôi có hiểu nhiều hơn trước đây không?
- Con tôi dùng lời nói hay ký hiệu thường xuyên hơn trước đây?
- Con tôi có vẻ thích học giao tiếp hơn không? Hay tỏ vẻ ngày càng chán nản?
- Con tôi có vấn đề về hành vi do không hiểu ngôn ngữ? Do hiểu không đúng hoặc không thể thể hiện bản thân gây ra không?
- Tôi có thích giao tiếp với con không? Hoặc đôi khi tôi có thấy đó là một công việc buồn tẻ không?
- Chúng tôi có thể giao tiếp, dễ dàng nói chuyện với con về những gì đang xảy ra hay không?
- Con tôi có giao tiếp tốt với người khác không?
- Con tôi có hiểu thông tin như anh và chị nó hiểu không?
- Cả gia đình có quyết tâm dành thời gian để trò chuyện, giao tiếp với con tôi không?

Cha mẹ thường xuyên phàn nàn rằng họ phải chọn một loại ngôn ngữ để giao tiếp với trẻ và duy trì nó bất kể trẻ học được ít hay nhiều. Đôi khi các nhân viên chăm sóc sức khoẻ lại còn khuyến khích điều này vì họ cho rằng chỉ có một phương pháp là đúng, các phương pháp khác thì sai. Nhưng thực tế, chẳng có phương pháp nào hoàn hảo.

Em chỉ muốn Lê-na học nói. Nhưng em phát điên lên với con bé vì nhiều khi em không biết con muốn gì. Con cũng phát điên lên vì em.

Đừng thất vọng. Chúng ta có thể cùng làm việc và tìm cách khác để giúp con.

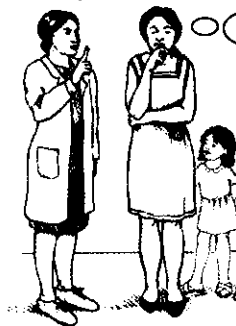
Nếu con bạn không học và tỏ ra chán nản, hãy thử cách tiếp cận khác. Mỗi gia đình phải tự mình quyết định dựa trên khả năng nghe và tình trạng của trẻ.

Ai biết cái gì là tốt nhất cho trẻ?

Nhiều người có quan điểm rất kiên quyết về ngôn ngữ nào sẽ sử dụng với trẻ điếc. Ở một vài nước, sử dụng ngôn ngữ nói với trẻ điếc (giao tiếp bằng ngôn ngữ nói) là luật được quy định trong nhiều năm. Đôi khi, các chuyên gia y tế và giáo dục nói với bạn rằng tất cả trẻ điếc đều có thể học nói. Điều đó không đúng, mặc dù họ có thể lấy một trẻ bị điếc biết nói thành thạo làm ví dụ cho bạn thấy.

Đôi khi những điều các chuyên gia nói với bạn là những điều chính bản thân họ học được qua nhiều năm. Họ có thể nói rằng bạn phải sử dụng ngôn ngữ nói với trẻ nếu không bạn trở nên vô trách nhiệm. Điều này không đúng. Bạn hiểu con bạn và tình hình gia đình bạn nhiều hơn bất cứ ai khác.

Tất cả mọi trẻ em đều có thể học nói nếu bạn dành đủ thời gian để thực hành cùng chúng.

Nhưng tôi đã bỏ tất cả thời gian của tôi với Ma-ta mà cháu vẫn chẳng phản ứng lại khi tôi nói với cháu. Những đứa khác và bà mẹ già ốm của tôi cũng cần tôi nữa chứ.

Có lẽ ngôn ngữ ký hiệu sẽ tốt hơn.

Sử dụng ngôn ngữ hữu ích với trẻ

Con bạn cần thể hiện bản thân và hiểu người khác. Một đứa trẻ cần hiểu biết nhiều hơn chỉ biết nói “bố” hay “mẹ”. Trẻ cần phát triển khả năng nghe và hiểu những điều nói ra cũng như đáp ứng lại và giao tiếp với người khác càng dễ dàng và đầy đủ càng tốt.

Bây giờ, cháu trai của tôi sử dụng hơn 500 từ.

Cha mẹ và người chăm sóc có thể giúp trẻ học ngôn ngữ bằng cách làm cho trẻ thấy hứng thú với nó. Nếu bạn nhận thấy ngôn ngữ ký hiệu không hữu ích với con bạn, hãy nghĩ đến việc giúp trẻ học ngôn ngữ nói. Hoặc nếu trẻ có vẻ không hiểu ngôn ngữ nói, hãy thử giúp trẻ học ngôn ngữ ký hiệu. Khi trẻ đã biết và sử dụng tốt một ngôn ngữ nào đó, trẻ sẽ học thêm ngôn ngữ khác dễ dàng hơn.

Việc nói chuyện với cha mẹ của những trẻ đã có ngôn ngữ - ngôn ngữ nói hoặc ký hiệu hoặc cả hai - có thể sẽ giúp ích cho bạn trong việc dạy dỗ trẻ học một ngôn ngữ.

Con trai tôi không nghe được chút nào. Tôi thấy việc dùng ngôn ngữ ký hiệu để giao tiếp thì dễ hơn.

Nhưng một vài trẻ điếc có thể học để hiểu từ ngữ và nói. Con trai tôi đã làm như thế.

Thậm chí nếu không nghe được từ, trẻ điếc vẫn có thể học ngôn ngữ viết. Khi đó trẻ sẽ học xem từ đó trông như thế nào để hơn là việc tìm hiểu từ đó nghe thấy như thế nào. Đó là mối quan hệ giữa các biểu tượng (đây cũng là cách viết từ trong tiếng Trung Quốc). Trẻ điếc đã học ngôn ngữ từ sớm - nói hoặc ký hiệu - có thể học đọc và viết tốt. Điều này sẽ tốt hơn nếu trẻ được gặp gỡ với những người điếc trưởng thành biết đọc.

Đôi khi có những người điếc không học giao tiếp khi họ nhỏ tuổi. Mặc dầu việc học ngôn ngữ từ khi còn nhỏ tốt hơn rất nhiều nhưng những trẻ điếc lớn tuổi, cả khi đã trưởng thành vẫn có thể học giao tiếp. Chương 8 và chương 9 mô tả những phương pháp mà bạn có thể dùng để dạy những trẻ điếc hoặc nghe kém học một ngôn ngữ nào đó.

- Để giúp trẻ học ngôn ngữ ký hiệu, xem Chương 8.
- Để giúp trẻ học ngôn ngữ lời nói, xem Chương 9.

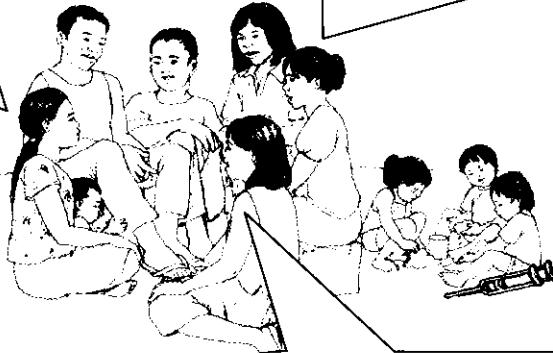
Những nguồn giúp đỡ

Trẻ điếc hoặc trẻ nghe kém học ngôn ngữ như thế nào cũng phụ thuộc vào chính bản thân trẻ, vào những nguồn giúp đỡ, gia đình và người chăm sóc cũng như cộng đồng. Nhưng nếu có sự hỗ trợ qua lại từ các tổ chức cộng đồng, từ trường dạy trẻ điếc hoặc từ nhiều tổ chức khác nhau, cha mẹ và người chăm sóc có thể giúp trẻ học ngôn ngữ dễ dàng hơn.

Chúng tôi ước muốn Linh có thể nói như những người khác trong gia đình và đến trường cùng anh chị cháu.

Lan mất khả năng nghe trước khi học nói. Vì thế một người hàng xóm bị điếc của tôi đã dạy cháu làm ký hiệu. Cháu học dễ dàng nhưng điều đó cũng khiến những người trong gia đình tôi phải thực hành rất nhiều.

Phòng khám mời chúng tôi dùng máy trợ thính miễn phí nhưng chúng tôi không biết máy có giúp ích cho cháu không.

Việc quyết định ngôn ngữ nào hữu ích với Linh là rất khó. Tôi làm ký hiệu và nói với con trai tôi. Không phải lúc nào chúng tôi cũng hiểu nhau nhưng chúng tôi luôn vui vẻ khi làm thế.

Những nguồn giúp đỡ trong cộng đồng có thể là:

- cộng đồng người điếc ở địa phương, câu lạc bộ người điếc hoặc một người nào đó có thể dạy bạn và gia đình ngôn ngữ ký hiệu.
- các chương trình phục hồi chức năng dựa vào cộng đồng, các nhóm phụ huynh và các nhóm dựa vào cộng đồng khác.
- giáo viên trường phổ thông địa phương, trẻ điếc lớn tuổi, những người có mong muốn và cố gắng dạy con bạn.
- trường có thể nhận dạy trẻ điếc ở địa phương bạn.
- sách và băng hình về các vấn đề và đề tài quan trọng của người điếc, kinh nghiệm sống của người điếc và những câu chuyện về người điếc thành đạt.

Học ký hiệu cũng có thể giúp con bạn biết về người điếc. Trẻ sẽ hiểu được rằng người điếc là một phần quan trọng của cộng đồng xã hội.

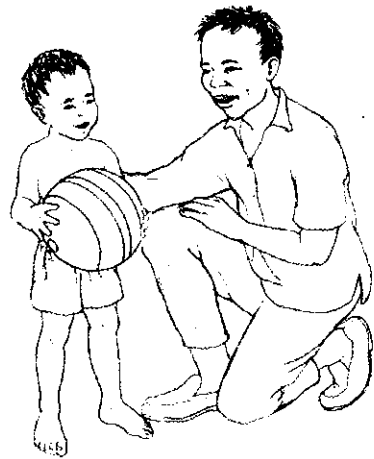
Nếu trong cộng đồng của bạn có những người điếc trưởng thành, hãy nhờ họ dành thời gian tới gia đình bạn và dạy bạn làm ký hiệu.

Nếu trong khu vực bạn sống không có người điếc, hãy cố gắng liên hệ với Hiệp hội của những người điếc hay một trường dạy trẻ điếc. Cố gắng tìm sách giúp học ký hiệu. Nếu không, hãy tiếp tục sử dụng những ký hiệu và cử chỉ điệu bộ địa phương và tự sáng tạo thêm những ký hiệu khác.

Vấn đề quan trọng là phải giao tiếp với trẻ càng nhiều càng tốt. Trên hết, trẻ cần được mọi người yêu thương, khích lệ và hướng dẫn. Điều đó sẽ làm cho ngôn ngữ trở thành một phần trong cuộc sống của trẻ.

Con bạn nên biết rằng tình yêu và sự ủng hộ của bạn không phụ thuộc vào khả năng nói hay ký hiệu của trẻ.

Chương 8

Học ngôn ngữ kí hiệu

Đối với một đứa trẻ còn nhỏ, việc học ngôn ngữ kí hiệu hoàn chỉnh thật đơn giản. Trẻ bắt đầu học từ việc hiểu kí hiệu người khác đang sử dụng, đặc biệt là những kí hiệu chỉ người và vật mà trẻ gặp hàng ngày. Sau khi sử dụng các kí hiệu quan trọng với bản thân mình; trẻ sẽ học và sử dụng thêm nhiều kí hiệu khác.

Mỗi kí hiệu giúp trẻ học thêm nhiều điều về thế giới xung quanh. Khi kĩ năng ngôn ngữ đã phát triển, trẻ sẽ biết kết hợp các kí hiệu. Sau đó, trẻ sẽ biết kết hợp kí hiệu thành câu hoàn chỉnh. Điều này cũng giúp trẻ phát triển trí tuệ. Nếu cả bạn và trẻ thích học ngôn ngữ kí hiệu cùng nhau, bạn sẽ đạt được nhiều kết quả tốt.

Cách tốt nhất để bạn và gia đình học ngôn ngữ kí hiệu địa phương là được một người điếc đang sử dụng ngôn ngữ đó dạy. Hãy xem chương 3 để được hướng dẫn cách dạy con bạn học ngôn ngữ. Xem các trang 103 và 150 để biết thêm cách làm thế nào một người điếc trưởng thành có thể giúp cộng đồng học ngôn ngữ kí hiệu.

Nếu không có ai có thể giúp bạn, hãy tìm một quyển sách, học một vài kí hiệu để giao tiếp với trẻ. Nhưng học kí hiệu từ sách thì khó hơn và ít hiệu quả hơn là học từ một người biết làm kí hiệu.

Trong chương này, chúng tôi giới thiệu hình ảnh những người đang làm kí hiệu và cả cách kết hợp các kí hiệu thành câu, chẳng hạn:

Không thể thể hiện tất cả các kí hiệu của một câu chỉ trong một bức tranh.

Đôi khi, chúng tôi thể hiện các kí hiệu tạo thành câu trong những hình vuông xếp theo thứ tự từ trên xuống.

► Giúp trẻ hiểu những kí hiệu mới bằng cách nào?

Đứa trẻ, trước tiên, học những kí hiệu chỉ đồ vật và người quan trọng đối với trẻ. Vì vậy, hãy chú ý đến những người hoặc đồ vật mà trẻ yêu thích. Để giúp trẻ học những kí hiệu đầu tiên:

1. Việc làm kí hiệu ở gần đối tượng hoặc chỉ vào đồ vật được làm kí hiệu sẽ giúp trẻ tạo mối liên hệ giữa sự vật với kí hiệu. Bằng những biểu hiện trên khuôn mặt bạn, hãy chỉ cho trẻ biết đồ vật, sự việc hay một cái gì đó, một hành động nào đó quan trọng đang xảy ra.

2. Làm kí hiệu tên đồ vật hoặc ai đó một vài lần. Đảm bảo trẻ phải được nhìn thấy tay và khuôn mặt bạn khi bạn làm kí hiệu với trẻ.

3. Hãy quan sát phản ứng của trẻ và khen ngợi trẻ nếu những phản ứng đó cho thấy trẻ hiểu, dù theo cách nào. Nếu trẻ không phản ứng, hãy lặp lại kí hiệu thêm một vài lần.

4. Hàng ngày, sử dụng các kí hiệu này càng nhiều càng tốt. Hãy khuyến khích cả gia đình cùng sử dụng kí hiệu.

Hãy kiên trì. Cần phải có thời gian để trẻ học những kí hiệu đầu tiên.

Giúp trẻ học các loại kí hiệu khác nhau

Ngoài việc học tên các đồ vật và tên của mọi người, trẻ cần phải học các loại kí hiệu khác nhau. Điều này giúp trẻ biết thêm nhiều điều về thế giới xung quanh. Nó cũng chuẩn bị cho trẻ khả năng suy nghĩ và kết hợp các kí hiệu thành câu.

Bạn có thể áp dụng những bước như trên khi dạy trẻ học các “kí hiệu hành động”, “kí hiệu cảm xúc”, “kí hiệu mô tả”.

- Các kí hiệu **hành động**:

Kí hiệu “**ăn**”, “**uống**”, “**ngủ**” thường là những kí hiệu hành động trẻ học được đầu tiên.

- Các kí hiệu **cảm xúc**:

Kí hiệu “**Vui vẻ**”, “**buồn**” và “**tức giận**” thường là những kí hiệu cảm xúc trẻ học đầu tiên.

Sao con buồn thế, Hoa?

- Các kí hiệu **mô tả**:

Kí hiệu “**ướt**”, “**khô**”, “**nóng**” hoặc “**lạnh**” thường là những kí hiệu mô tả được trẻ học đầu tiên.

Đứng đó, Si-ma. Nói nóng đấy!

Nóng?

Việc biết các loại kí hiệu khác cũng rất quan trọng:

- Những kí hiệu gọi **tên** (tên của mỗi người).

Hãy trông, anh chị của con,
Ê-na và Kôn-ti đang đến kia.

Ê-na

Kôn-ti

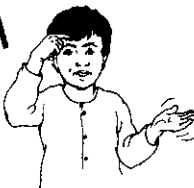
đang đến

Bạn có thể tự tạo kí hiệu tên gọi cho mỗi thành viên trong gia đình. Kí hiệu dễ học là những kí hiệu giống với đặc điểm nào đó của người được gọi tên. Anh trai và chị gái của em bé này đã tạo ra kí hiệu tên mình dựa vào điểm dễ nhìn thấy trên khuôn mặt họ.

Phương có một lọn tóc ở trước trán.

Phương ở đâu?

Cường có một nốt ruồi ở má.

Cường đang đi.

Học cách làm kí hiệu

Khi đứa trẻ nhìn thấy mọi người xung quanh sử dụng ngôn ngữ kí hiệu để giao tiếp với nhau, tự trẻ cũng sẽ bắt đầu làm kí hiệu. Nên nhớ rằng, có một số kí hiệu dễ làm hơn so với những kí hiệu khác.

Khi trẻ học cách làm kí hiệu, đầu tiên trẻ học cách đặt vị trí bàn tay. Sau đó, trẻ học cách di chuyển bàn tay đúng cách và cuối cùng là làm hình dạng bàn tay và các ngón tay cho đúng.

Hình dạng kí hiệu như thế này dễ làm hơn.

Hình dạng kí hiệu này khó làm hơn.

Trẻ không thể làm chính xác tất cả các kí hiệu. Đầu tiên, bạn có thể không hiểu kí hiệu đó là gì. Nhưng hãy động viên trẻ cố gắng và đừng lo lắng vì kí hiệu chưa rõ ràng.

► Các cách khuyến khích trẻ sử dụng những kí hiệu đầu tiên

1. Quan sát thông tin trẻ muốn thể hiện qua cử chỉ điệu bộ, âm thanh và biểu hiện trên khuôn mặt trẻ.

2. Cung cấp cho trẻ kí hiệu thể hiện thông tin đó.

Em muốn uống à?

3. Nhấn mạnh kí hiệu, làm lại một vài lần, khuyến khích trẻ bắt chước theo. Nếu trẻ cố gắng bắt chước bạn, hãy khen ngợi trẻ. Nếu trẻ không làm đúng kí hiệu, đừng vội sửa sai cho trẻ. Thay vào đó, hãy làm lại kí hiệu đúng.

Uống?

Đúng rồi, Pha-ma, uống!

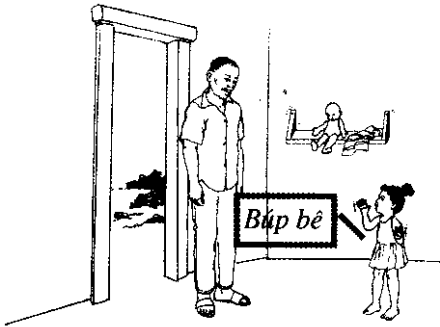
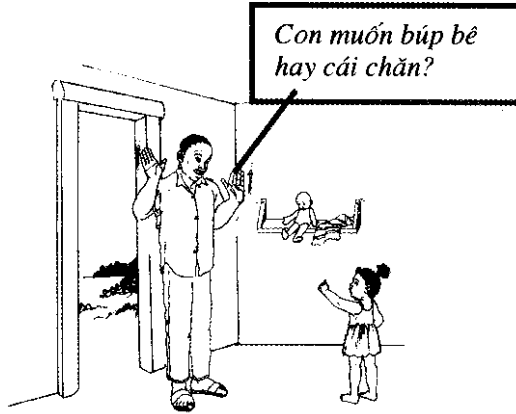

4. Khi trẻ đã học được kí hiệu, khuyến khích trẻ sử dụng kí hiệu thường xuyên. Trong những hoạt động hàng ngày, tìm các cách để thể hiện các kí hiệu đó.

Búp bê, hãy uống đi!

Hãy hỏi những câu hỏi cần phải trả lời bằng kí hiệu đơn.

Nếu trẻ trả lời, hãy khen ngợi trẻ. Nếu trẻ không trả lời:

- Có thể do trẻ không hiểu kí hiệu.
- Có thể do trẻ không hiểu ý nghĩa của câu hỏi - là cần phải có câu trả lời.

Có một cách dạy trẻ biết trả lời các câu hỏi là đầu tiên hãy trả lời mẫu cho trẻ. Sau đó, trẻ sẽ hiểu.

► Cách khuyến khích trẻ giao tiếp thể hiện những nhu cầu đơn giản

Khi trẻ cần cái gì đó, trẻ sẽ sẵn sàng học kí hiệu hơn để giúp trẻ đạt được điều mong muốn. Sau đây là một vài gợi ý khuyến khích trẻ sử dụng ngôn ngữ kí hiệu để giao tiếp thể hiện những nhu cầu đơn giản:

- Mỗi khi trẻ có vẻ muốn cái gì đó, hãy khuyến khích trẻ làm kí hiệu những điều trẻ muốn.
- Tạo ra một vài tình huống buộc trẻ phải nêu yêu cầu.

Con muốn gì Ra-ni?
Con làm kí hiệu cho mẹ xem.

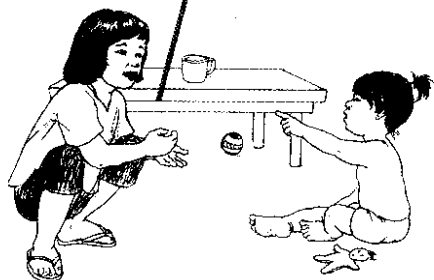

Chơi nữa!

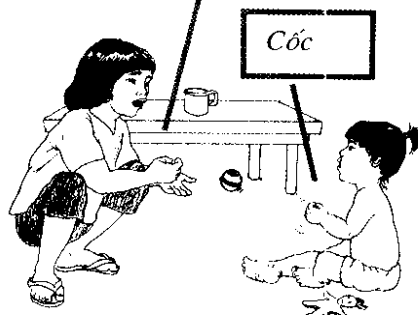
Bố Ôt-ca ngừng chơi bóng để cháu phải thể hiện yêu cầu chơi tiếp.

Khi trẻ dùng những cử chỉ điệu bộ mang ý nghĩa khác nhau, hãy giả vờ nhầm lẫn và khuyến khích trẻ đưa thông tin cụ thể bằng cách cung cấp cho trẻ những kí hiệu.

Em muốn cái cốc hay quả bóng?

Em biết làm kí hiệu "cốc" không?

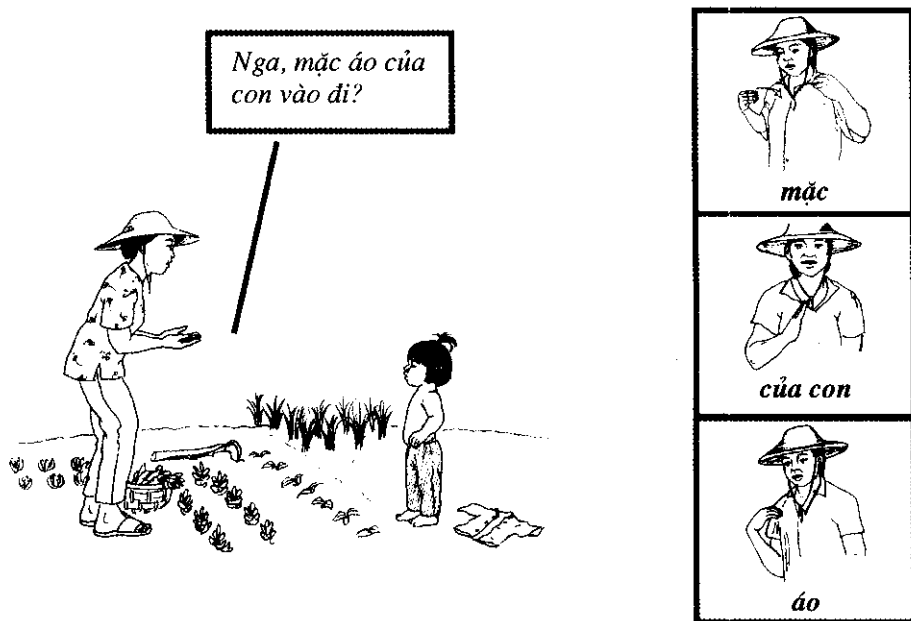

Cốc

► **Cách giúp trẻ tạo và làm theo những yêu cầu đơn giản**

Khi trẻ học nhận biết tên đồ vật, tên người và các hoạt động, trẻ bắt đầu hiểu những yêu cầu đơn giản mà bạn đưa ra. Hãy sử dụng những câu ngắn yêu cầu trẻ. Nhấn mạnh những kí hiệu trẻ đã biết và dùng cử chỉ điệu bộ để diễn đạt ý được rõ hơn. Đảm bảo dành đủ thời gian để trẻ đáp ứng và lặp lại yêu cầu nếu cần thiết.

Đầu tiên, đưa yêu cầu với những đồ vật và người ở xung quanh trẻ.

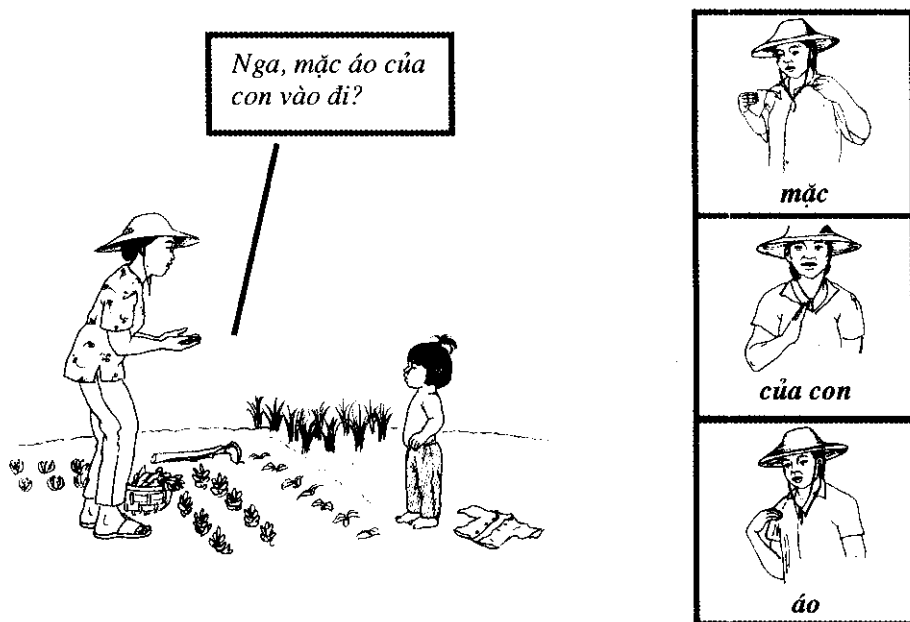
Sau đó, đưa yêu cầu về đồ vật hoặc người mà trẻ không nhìn thấy, dùng những kí hiệu mà bạn đã dạy trẻ.

► Cách giúp trẻ tạo và làm theo những yêu cầu đơn giản

Khi trẻ học nhận biết tên đồ vật, tên người và các hoạt động, trẻ bắt đầu hiểu những yêu cầu đơn giản mà bạn đưa ra. Hãy sử dụng những câu ngắn yêu cầu trẻ. Nhấn mạnh những kí hiệu trẻ đã biết và dùng cử chỉ điệu bộ để diễn đạt ý được rõ hơn. Đảm bảo dành đủ thời gian để trẻ đáp ứng và lặp lại yêu cầu nếu cần thiết.

Đầu tiên, đưa yêu cầu với những đồ vật và người ở xung quanh trẻ.

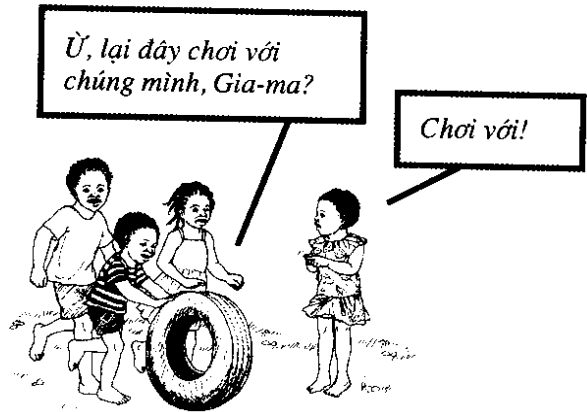

Sau đó, đưa yêu cầu về đồ vật hoặc người mà trẻ không nhìn thấy, dùng những kí hiệu mà bạn đã dạy trẻ.

Trẻ sẽ sớm tự học được cách nêu yêu cầu.

Mọi người nên khuyến khích trẻ khi trẻ cố gắng ra đưa yêu cầu.

► **Các cách khuyến khích trẻ học thêm kí hiệu**

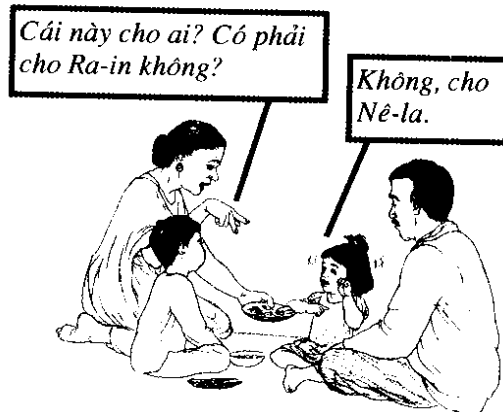
Cách tốt nhất giúp trẻ học thêm các kí hiệu là giao tiếp với trẻ càng nhiều càng tốt - và khuyến khích trẻ thể hiện với bạn. Sau đây là một số gợi ý giúp giao tiếp với trẻ hàng ngày:

- Các hoạt động hàng ngày là thời điểm thích hợp để học các kí hiệu mới. Những lúc đó trẻ có cơ hội sử dụng lặp đi lặp lại các kí hiệu.

Luôn luôn chắc chắn là trẻ đang nhìn vào bạn khi bạn làm kí hiệu với trẻ.

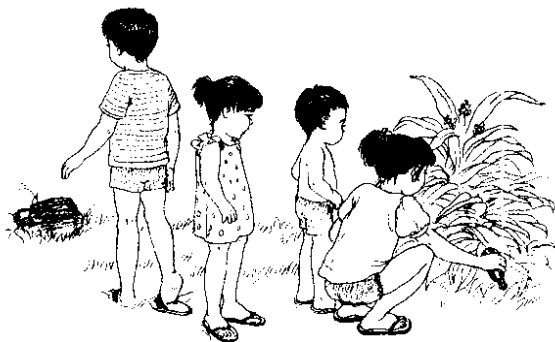
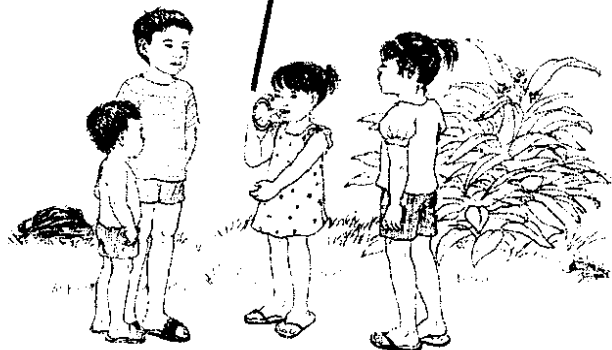

- Cố ý tạo ra những lỗi sai để khuyến khích trẻ sửa lỗi. Ở ví dụ này, bà mẹ đã gọi trẻ bằng tên của anh trai.

Cố gắng tạo ra những trò chơi trong đó có dùng các kí hiệu mới. Chẳng hạn, những đứa trẻ này đang chơi trò tìm đồ vật bị giấu bằng cách làm kí hiệu tên gọi đồ vật. Cùng lúc đó trẻ sẽ học được những kí hiệu mới.

*Xem nào, bạn có thể tìm
được cốc, chai, thìa
không?*

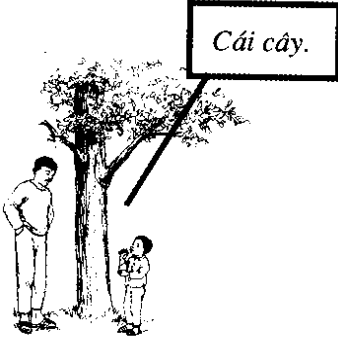
Hiểu các nhóm kí hiệu

Sau khi biết dùng những kí hiệu đơn lẻ, trẻ bắt đầu ghép các kí hiệu lại với nhau để thể hiện những ý hoàn chỉnh. Qua đó, trẻ học được cách sử dụng ngôn ngữ hoàn chỉnh.

Đặt các kí hiệu thành nhóm là một bước tiến lớn đối với trẻ. Nó cho phép trẻ biết nhiều hơn về đồ vật, sự vật xung quanh trẻ ngoài việc chỉ biết gọi tên chúng. Lúc đầu trẻ đặt 2 kí hiệu với nhau. Sau đó, trẻ bắt đầu dùng 3 kí hiệu - và cuối cùng dùng những nhóm nhiều kí hiệu hơn. Trước tiên trẻ phải hiểu cách mọi người làm như thế nào, sau đó trẻ mới tự mình làm được.

► **Cách giúp trẻ hiểu nhóm kí hiệu**

1. Khi trẻ kí hiệu tên của đồ vật hoặc một ai đó, hãy mở rộng dựa trên những kí hiệu trẻ đang sử dụng.

Nhấn mạnh vào nhóm các kí hiệu bạn muốn trẻ học và lặp lại vài lần.

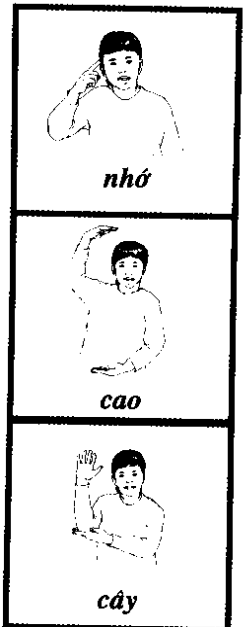

2. Quan sát phản ứng của trẻ. Nếu những phản ứng đó, dù theo bất cứ cách nào cho thấy trẻ đã hiểu, bạn hãy khen ngợi trẻ. Nếu trẻ không có phản ứng gì, hãy lặp lại vài lần.

3. Hàng ngày, làm các kí hiệu càng nhiều càng tốt. Khuyến khích cả gia đình cùng sử dụng các kí hiệu.

Con nhớ cái cây cao không? Hãy nói với mẹ về cái cây cao ấy đi.

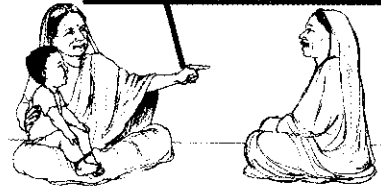
Trong ví dụ này, cha mẹ trẻ đã kết hợp kí hiệu gọi tên đồ vật (cây) với kí hiệu mô tả (cao).

Biết từ ngữ và sử dụng ngôn ngữ giúp trẻ phát triển trí tuệ. Khi trẻ biết các từ như “to” và “nhỏ”, trẻ có thể dùng những từ này để suy nghĩ và thể hiện những suy nghĩ khác nhau - chẳng hạn như để so sánh một đồ vật này với đồ vật khác. Xem chương 7 để biết ngôn ngữ giúp trẻ phát triển trí tuệ như thế nào.

Để dạy trẻ những nhóm kí hiệu khác, hãy thử đặt các kí hiệu gọi tên đồ vật hoặc người với:

- Từ hoặc kí hiệu nói về việc mà người, vật đó làm.

Nhìn này, làm thế nào cháu làm cho cô Via cười?

- Từ hoặc kí hiệu cho biết người, vật đó ở đâu.

Bây giờ con đang nằm trong chăn ấm.

- Từ hoặc kí hiệu cho biết ý tăng tiến thêm nữa hoặc điều gì đó lặp lại.

Con có muốn ăn thêm cơm không?

Không, Sa-li, đường hết rồi

- Từ hoặc kí hiệu thể hiện điều không muốn hoặc điều gì đó đã làm, điều gì đó không thể thực hiện.

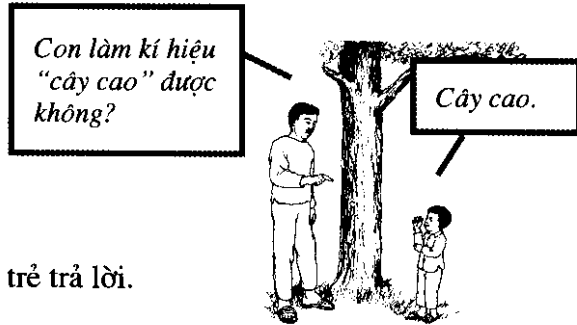
Sử dụng các nhóm kí hiệu

Bạn đã sử dụng nhóm các kí hiệu để giao tiếp với trẻ. Đối với một đứa trẻ khi tự mình bắt đầu làm kí hiệu theo nhóm, trẻ cần biết thêm một vài kí hiệu để có thể kết hợp theo nhiều cách khác nhau.

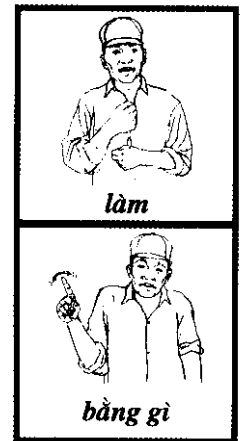
► Các cách khuyến khích trẻ kết hợp các kí hiệu với nhau

Khi trẻ sử dụng những kí hiệu đơn, hãy khuyến khích trẻ mở rộng dựa trên những kí hiệu đã làm. Bạn có thể:

- Mở rộng kí hiệu mà bạn sử dụng và khuyến khích trẻ lặp lại.
- Đặt câu hỏi và khuyến khích trẻ trả lời.

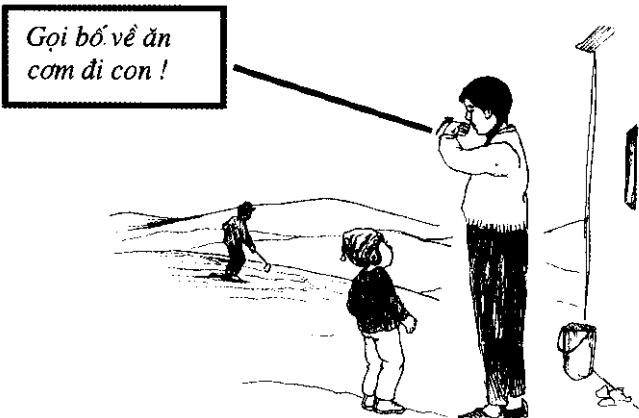

- Hỏi trẻ về những gì trẻ đang làm.

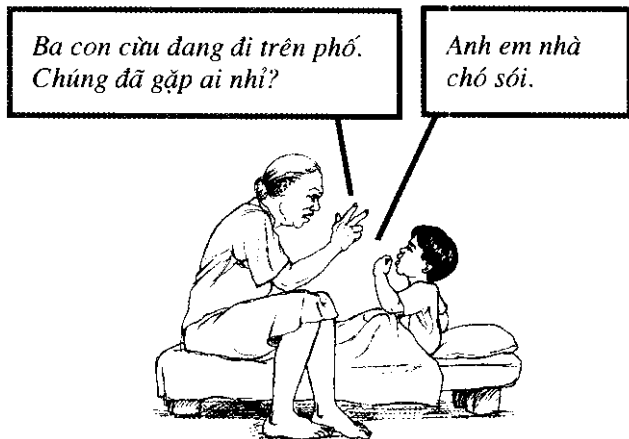

Sau đây là một số cách để khuyến khích trẻ sử dụng kí hiệu kết hợp:

- Yêu cầu trẻ đưa ra một thông tin đơn giản.

- Cố gắng cùng trẻ kể chuyện. Khi trẻ nghe bạn kể chuyện nhiều lần, trẻ có thể làm kí hiệu một phần nào đó của câu chuyện.

- Khuyến khích trẻ đóng nhiều vai khác nhau.

► **Sử dụng câu hỏi để khuyến khích trẻ suy nghĩ**

Đặt câu hỏi là một cách tốt để duy trì giao tiếp.

Câu hỏi cũng dùng để khuyến khích trẻ suy nghĩ.

- Giao cho trẻ những nhiệm vụ buộc trẻ phải suy nghĩ theo cách mới. Sau đó khuyến khích trẻ nói về điều trẻ đang làm.

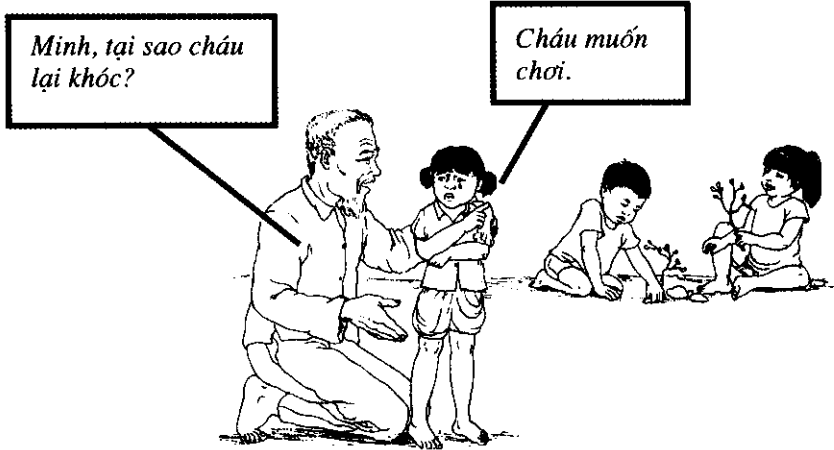
- Khi trẻ gặp khó khăn, hãy yêu cầu trẻ nói cho bạn biết cách trẻ giải quyết.

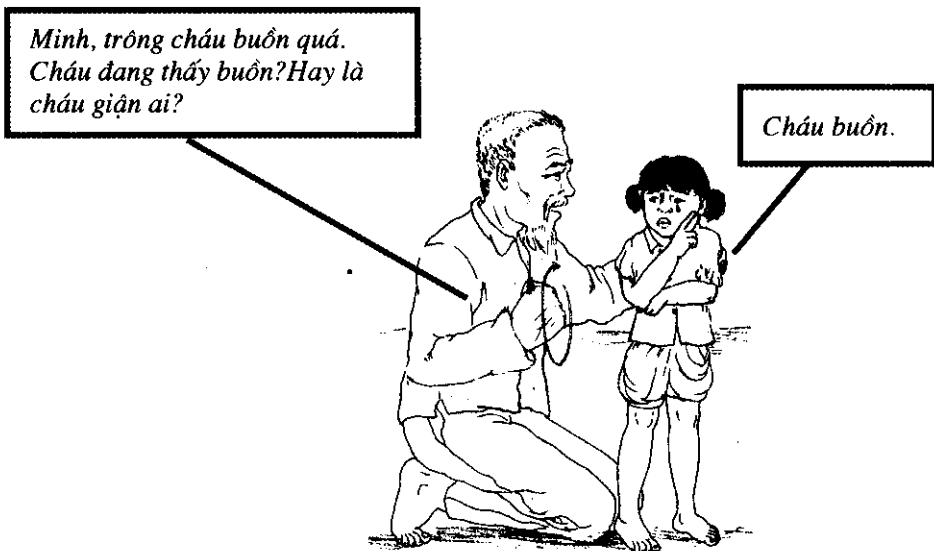
	<i>hãy</i>
	<i>nhặt ra</i>
	<i>đá</i>
	<i>cái gì</i>
	<i>chúng ta</i>
	<i>làm?</i>

Khi bạn thấy trẻ thể hiện cảm xúc, hãy yêu cầu trẻ nói ra điều trẻ cảm nhận được.

- Nếu trẻ gặp khó khăn trong khi trả lời, đầu tiên hãy xem xem trẻ đã biết các kí hiệu cần để trả lời chưa. Nếu chưa, hãy giúp trẻ học các kí hiệu đó.

- Câu hỏi “tại sao” có vẻ phức tạp và khó đối với trẻ. Vì câu trả lời cho câu hỏi này cần phải nêu được cả sự vật, hành động và cảm xúc, những điều quan trọng để phát triển những kĩ năng tư duy của trẻ. Trẻ cần phải thực hành trả lời loại câu hỏi này nhiều lần, vì vậy hãy duy trì câu hỏi “tại sao”. Nếu trẻ vẫn tiếp tục gặp khó khăn khi trả lời, hãy gợi ý một vài lựa chọn cho trẻ.

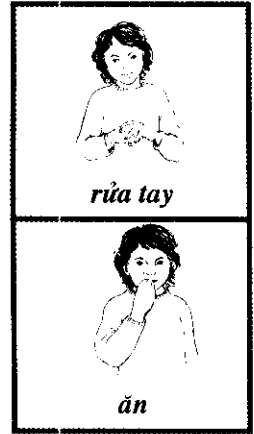
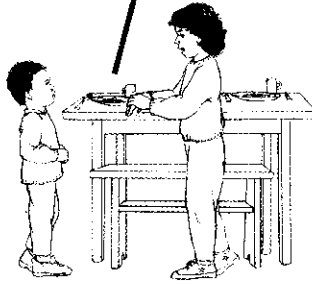

► **Cách giúp trẻ tuân theo những yêu cầu kép**

Khi trẻ đã hiểu nhiều kí hiệu hơn, trẻ bắt đầu biết tuân theo những yêu cầu khó khăn hơn. Bạn có thể bắt đầu bằng cách mở rộng những yêu cầu đơn giản mà trẻ đã hiểu rồi, bằng cách tạo ra yêu cầu gồm 2 bước.

Đầu tiên, đưa ra những yêu cầu về điều trẻ có thể nhìn thấy.

Ca-lôl, rửa tay rồi đi ăn.

Sau đó, làm thật chậm với những yêu cầu khó hơn.

Ca-lôl, sau khi ăn xong, hãy mang vài thanh củi vào đây nhé!

► **Giúp trẻ biết mỗi kí hiệu tạo thành một phần ý nghĩa như thế nào**

Người ta bổ sung ý nghĩa cho kí hiệu bằng cách làm kí hiệu rộng hơn hoặc thu hẹp lại, bằng cách làm kí hiệu nhanh hơn hoặc chậm hơn những kí hiệu khác và thay đổi hướng nhìn khi làm kí hiệu.

Hãy giúp trẻ chú ý vào sự khác biệt khi làm các kí hiệu, trẻ sẽ hiểu thêm những ý nghĩa được thể hiện qua đó.

Nếu bạn muốn nói cái gì đó là xấu, bạn có thể làm kí hiệu như sau:

Nếu bạn muốn nói cái gì đó là rất xấu, bạn làm kí hiệu giống kí hiệu xấu nhưng làm rộng ra và nhanh hơn.

Kể chuyện là một trong những cách hữu ích nhất để dạy trẻ ngôn ngữ kí hiệu. Hãy cố gắng làm kí hiệu theo nhiều kiểu khác nhau khi bạn thể hiện các nhân vật. Đồng thời, hãy cố gắng lồng vào đó nhiều tình cảm (như sự thích thú hoặc buồn phiền) trong giọng nói và trên khuôn mặt thể hiện suy nghĩ của những nhân vật trong truyện.

Kí hiệu của gấu bố

Kí hiệu của gấu con

Làm kí hiệu thể hiện những đặc điểm khác nhau giúp trẻ chú ý vào câu chuyện. Nó cũng giúp trẻ thấy được kí hiệu, độ lớn nhỏ và cách kí hiệu khác nhau.

Dạy cha mẹ trẻ điếc ngôn ngữ kí hiệu

Những người sử dụng ngôn ngữ kí hiệu như là ngôn ngữ mẹ đẻ có thể dạy cha mẹ trẻ giao tiếp với con họ nếu trẻ bị điếc.

Dưới đây là câu chuyện kể về một nhóm những bà mẹ người Ấn Độ sống ở Anh có con bị điếc, đã học ngôn ngữ kí hiệu Anh từ một giáo viên điếc. Trước khi họ học kí hiệu, họ và những đứa trẻ gặp nhiều khó khăn trong giao tiếp vì khó hiểu nhau. Việc học ngôn ngữ kí hiệu đã làm thay đổi điều này.

Kí hiệu giúp vượt qua rào cản ngôn ngữ

Li-sa là một phụ nữ người Anh bị điếc bẩm sinh. Sau khi học xong khoá huấn luyện giáo viên, cô tìm được công việc dạy trẻ điếc. Một phần công việc của cô là giúp đỡ các bà mẹ của trẻ điếc học ngôn ngữ kí hiệu. Trong số những nhóm đó có nhóm những phụ nữ Ấn Độ, những người không nói tiếng Anh. Đầu tiên, việc giao tiếp giữa Li-sa với các bà mẹ rất khó khăn. Li-sa dùng ngôn ngữ kí hiệu Anh và phải có một giáo viên khác giúp phiên dịch sang tiếng Anh. Sau đó lại phải có một giáo viên khác phiên dịch từ tiếng Anh sang tiếng Pun-gia-bi, ngôn ngữ mà các bà mẹ đó đang sử dụng.

Lúc đầu, các bà mẹ đó học kí hiệu nói về gia đình. Họ cũng học những kí hiệu mà trẻ học ở trường. Nhờ đó cha mẹ hiểu và có thể giao tiếp với con khi chúng ở nhà.

Sau đó, có một người đàn ông đã tham gia và cùng học kí hiệu với nhóm các bà mẹ. Về sau, anh ta dạy những ông bố và anh trai trong nhóm những người đàn ông.

Cha mẹ của những trẻ điếc lớn tuổi trong cả hai nhóm đó đã chia sẻ kinh nghiệm với cha mẹ của trẻ điếc nhỏ tuổi. Điều này đã cho phép họ sử dụng kĩ năng ngôn ngữ kí hiệu mới để nói về những điều quan trọng.

Quan sát Li-sa làm việc, dạy dỗ, cha mẹ trẻ điếc thấy rằng con họ có thể trở thành giáo viên, tự nuôi sống mình và được những người khác tôn trọng. Nhiều gia đình trong cộng đồng đã học được nhiều điều về người điếc khi học cách giao tiếp với đứa con bị điếc của họ.

Tôi thật vui vì bây giờ A-si và tôi đã có thể chia sẻ suy nghĩ cho nhau.

LỜI KHUYÊN CHO NHỮNG NGƯỜI LỚN HỌC NGÔN NGỮ KÍ HIỆU

Ngôn ngữ kí hiệu phụ thuộc rất nhiều vào cách bạn thể hiện những bộ phận trên toàn bộ cơ thể. Cách bạn đứng, những sự thể hiện trên khuôn mặt cũng có thể giao tiếp giống như là bàn tay.

*Hãy xem sự thay đổi cách thể hiện của Ni-mi khi cô ấy hỏi
"Chúng ta nên làm gì?" bằng ngôn ngữ kí hiệu.*

Những người điếc thường quan sát sự thể hiện trên khuôn mặt những người mà họ giao tiếp - chứ không chỉ trên bàn tay - cũng giống như người nghe quan sát khuôn mặt người khác khi họ đang nghe.

- Hãy thể hiện ra bên ngoài những gì bạn muốn nói. Đừng ngần ngại nếu mắc lỗi hoặc trông có vẻ ngớ ngẩn.

- Sử dụng bất cứ thứ gì, tất cả những gì có thể để giao tiếp: cử chỉ điệu bộ, sự thể hiện trên khuôn mặt, sự chuyển động của cơ thể, chỉ tay, làm dấu và đánh chữ cái ngón tay (đánh vân mỗi chữ cái bằng một kí hiệu). Cố gắng giao tiếp, truyền đạt ý kiến hoặc một câu đơn giản không chỉ bằng một cách kí hiệu thông thường. Sử dụng cả cử chỉ điệu bộ, sự thể hiện của khuôn mặt và chỉ tay. Thậm chí khi bạn không biết hoặc quên mất những kí hiệu thông thường, bạn vẫn có thể giao tiếp với người điếc bằng cách này.

Minh và tôi thỉnh thoảng lại làm cho nhau cười rộ lên những khi chúng tôi cố gắng thể hiện những kí hiệu mà chúng tôi không biết. Nhưng càng làm nhiều kí hiệu, chúng tôi càng học được nhiều.

- Mỗi người học ngôn ngữ kí hiệu theo một cách khác nhau với những nhịp độ khác nhau. Hãy học nhiều tới mức bạn có thể học. Đừng bận tâm tới những gì người khác đã học hoặc không học. Mục tiêu là để giúp con bạn, không phải để ganh đua với người khác.

- Để thực sự học ngôn ngữ kí hiệu, hãy thường xuyên sử dụng nó với những người điếc biết kí hiệu.

- Biết biểu lộ bằng nét mặt.

Học ngôn ngữ kí hiệu không dễ dàng chút nào. Nhưng nên nhớ rằng, điều quan trọng đối với con bạn là trẻ có một ngôn ngữ thông dụng để chúng ta có thể chia sẻ. Hãy thường xuyên thực hành ngôn ngữ kí hiệu. Nếu bạn không sử dụng nó, bạn sẽ quên những gì đã biết - cũng giống như với bất cứ thứ ngôn ngữ nào khác.

Chương 9

Học ngôn ngữ nói

Những trẻ khi vẫn còn nghe và phân biệt được sự khác nhau giữa các từ ngữ hoặc trẻ bị điếc sau khi đã học nói vẫn có thể sử dụng ngôn ngữ lời nói.

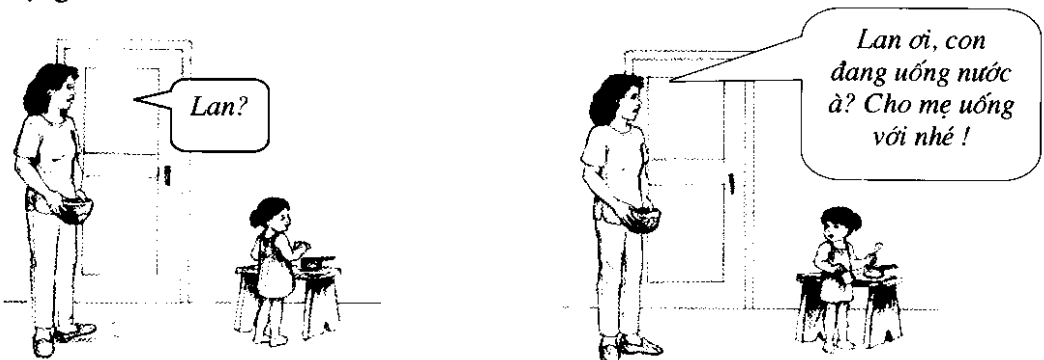
Hầu hết giọng nói của trẻ điếc không giống với giọng nói của trẻ nghe bình thường. Với những người chưa quen với trẻ điếc, việc hiểu được lời nói của trẻ khá khó khăn. Khi bạn dùng ngôn ngữ lời nói với trẻ, trẻ cần sự giúp đỡ thêm để có thể học cách đọc hình miệng và nói rõ ràng. Bạn sẽ đạt được những kết quả tốt nếu bạn và trẻ cùng thích học với nhau. Hãy nhớ rằng, mọi người trong gia đình phải nói chuyện với trẻ càng nhiều càng tốt.

Trước tiên, trẻ hiểu từ ngữ mà người khác sử dụng. Sau đó, trẻ bắt đầu sử dụng các từ đó để chỉ người và sự vật trẻ thấy hàng ngày và quan trọng với trẻ. Tiếp theo đó, trẻ học nhiều loại từ ngữ khác nhau. Điều này sẽ giúp trẻ học cách nói thành câu. (Xem Chương 3 để biết những hướng dẫn dạy trẻ học ngôn ngữ).

► Cách thu hút sự chú ý của trẻ

Con bạn cần phải được nhìn hình miệng chuyển động như thế nào để hiểu được từ. Đảm bảo rằng trẻ nhìn bạn khi bạn nói với trẻ.

Nếu trẻ đáp lại tiếng gọi tên mình, hãy tận dụng cơ hội đó để thu hút sự chú ý của trẻ. Nếu trẻ không phản ứng lại, hãy dậm chân lên sàn nhà để trẻ cảm nhận sự rung động.

► **Cách duy trì hứng thú của trẻ**

- Hãy nói về những điều mà trẻ biết và nhìn thấy như chân, tay, quần áo, đồ chơi của trẻ.
- Nói về những gì làm trẻ thích thú. Nếu trẻ thích ô tô, hãy nói về ô tô. Nếu trẻ thích chơi với búp bê, nói với trẻ những gì cần làm với búp bê.
- Nói thường xuyên, không chỉ trong giờ nói chuyện. Trẻ có thể không hiểu điều bạn nói, nhưng việc này giúp trẻ nhận thức thêm về ngôn ngữ.
- Cố gắng giảm tiếng ồn xung quanh trẻ. Nhớ rằng phải nói gần trẻ. Nếu một bên tai của trẻ nghe tốt hơn, hãy nói gần tai đó.

Ngồi đối diện với trẻ khi nói chuyện ở chỗ đủ ánh sáng để trẻ có thể nhìn mặt bạn

► **Cách dạy trẻ học tiếng nói**

Với những trẻ nghe bình thường, để trẻ học nói, đơn giản chỉ cần nói với trẻ. Nhưng để một trẻ nghe kém học nói, trẻ cần nghe và nhớ điểm phân biệt các âm thanh tiếng nói tạo thành từ ngữ. Vì thế, bên cạnh việc nói tự nhiên với trẻ, bạn cần phải dạy trẻ nghe và sử dụng tiếng nói cụ thể.

Mỗi ngôn ngữ đều có âm dễ, âm khó đối với trẻ. Trước tiên dạy trẻ những âm đơn giản (ví dụ : dạy âm “ma” trước âm “ra”).

Tùy khả năng của trẻ, khoảng hai tuần một lần, chọn một âm cụ thể và sử dụng âm đó thường xuyên - trong hội thoại, trong lúc chơi. Nói với những người khác để họ cũng dùng từ này.

*Trời lạnh. L..ạ..n..h.
Con cần mặc áo vào.*

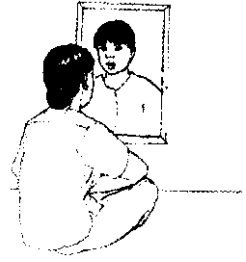

Phát âm lặp lại từ mà bạn đã chọn càng thường xuyên càng tốt. Cũng nên phát âm rành rọt từ đó, chẳng hạn: "l..ạ..n..h".

► Cách giúp trẻ học những từ đầu tiên

Con bạn phải học cách nhìn hình miệng và nghe chăm chú. Vì thế, tốt nhất mỗi lần chỉ nên dạy trẻ một vài từ.

Hãy tự nhìn hình miệng bạn trong gương hoặc nhìn miệng người khác khi họ nói để biết loại âm thanh nào có thể thấy rõ qua hình miệng. Đôi khi có một số âm có hình miệng giống nhau. Bạn sẽ dễ nhận thấy việc phân biệt từ thông qua đọc hình miệng sẽ khó như thế nào.

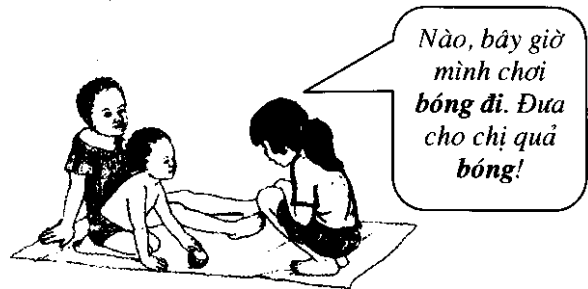

Từ “bé”, “mẹ” có hình miệng rất giống nhau.

Để giúp trẻ học một từ:

1. Chọn những từ dễ đọc hình miệng. Có những âm mà hình miệng đọc dễ hơn những âm khác. Chẳng hạn như âm “b”, lúc bắt đầu thì mím môi lại sau đó mở miệng ra, là âm dễ thấy nhất.

2. Chọn những từ dễ nghe. Có một số âm bản thân nó nghe to hơn những âm khác. Những âm to nhất là “a” trong từ “ma..ma..ma” hoặc “ba..ba..ba”, hoặc âm “i” trong từ “đi”. Bắt đầu học từ những từ này rất tốt.

3. Những từ ở đầu hoặc ở cuối câu thường dễ nghe nhất

4. Để trẻ học từ, bạn phải dùng từ đó lặp lại hàng trăm lần. Vì thế chọn những từ thường xuyên xuất hiện hàng ngày khi nói chuyện.

5. Dùng một từ lặp đi lặp lại nhiều lần trong cùng một tình huống. Hãy lặp lại khi có thể, trẻ nhỏ thích như thế.

6. Nói rõ ràng. Chú ý đến phát âm, nhưng không quá cường điệu, chú ý đến chuyển động của môi.

7. Lập một danh sách ngắn các từ thường nói mà bạn muốn trẻ học và nói với mọi người trong gia đình để cùng sử dụng những từ đó. Nhớ chọn những từ dễ nhìn hình miệng.

Mọi người nên nói cùng một từ để chỉ những vật có thể có tên gọi khác nhau. Chẳng hạn “áo” dùng cho “áo khoác”.

Khi bạn đã chắc chắn là trẻ hiểu những từ bạn nói, dạy trẻ thêm các từ khác, nên dạy những từ có phát âm khác những từ đã học trước đó. Khi dạy trẻ những từ mới, vẫn phải luyện tập nói những từ cũ.

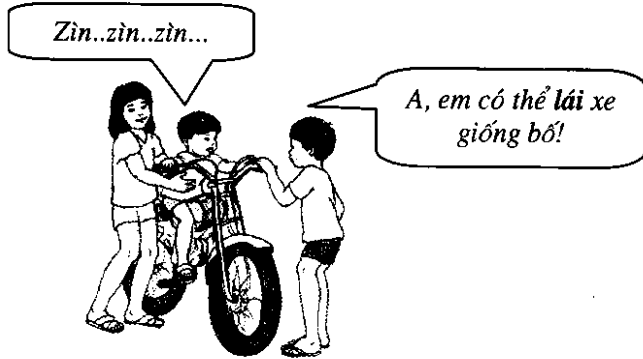
CON BẠN CẦN BIẾT NHIỀU TỪ KHÁC NHAU

Ngoài việc học gọi tên mọi người và các sự vật, con bạn cần học thêm nhiều loại từ khác. Điều này giúp trẻ tìm hiểu về thế giới xung quanh và chuẩn bị cho trẻ học nói thành câu. Hãy chắc chắn rằng bạn sẽ luyện tập thường xuyên những kỹ năng sau:

- gọi tên mọi người (tên riêng của mỗi người)

- nói những động từ chỉ hành động

- nói những từ miêu tả

- nói những từ chỉ cảm xúc

Việc biết các từ “gọi tên”, “từ chỉ hành động”, từ “miêu tả” và những từ “chỉ cảm xúc” giúp trẻ nói và hiểu được thế giới xung quanh.

Khi trẻ biết nghĩa của từ, trẻ có thể so sánh chúng, phân loại theo thứ tự, giải quyết các vấn đề và miêu tả cảm xúc. (Xem Chương 7 để có thêm thông tin về việc phát triển ngôn ngữ và tư duy của trẻ).

► **Cách khuyến khích trẻ nói từ**

Nếu trẻ có khó khăn khi nghe tiếng nói, trẻ có thể học cách nhìn vào hình miệng để biết cách tự mình phát âm. Điều quan trọng cần phải nhớ là có rất nhiều từ có hình miệng giống nhau.

1. Khuyến khích trẻ nói từ trong khi chơi. Ngồi đối diện với trẻ nơi có đủ ánh sáng và cho trẻ thấy những điều trẻ thích, chẳng hạn đưa ra đồ chơi trẻ yêu thích. Khuyến khích trẻ nhìn môi bạn chuyển động khi gọi tên đồ chơi. Lặp lại từ một vài lần.

2. Yêu cầu trẻ bắt chước bạn.

Quả bóng! Đó là bóng của con à? Quả bóng đẹp lắm!

Con nói "bóng" đi!

Bóng!

Bạn cần phải nói rõ ràng và nói một cách tự nhiên. Điều này sẽ giúp trẻ đọc hình miệng của nhiều người khi nói cùng một từ được rõ.

3. Cùng trẻ ngồi trước gương để trẻ có thể thấy cả hai khuôn mặt. Cho trẻ thấy một vật. Gọi tên đồ vật, sau đó bảo trẻ gọi lại.

Giấy

Gi..

4. Lặp lại những bước làm như trên với nhiều từ khác nhau, đặc biệt chú ý vào những từ chỉ sự vật mà trẻ thích.

Nếu con bạn nói từ không chính xác, hãy nhớ rằng, trẻ không thể nghe chính xác từ được phát âm thế nào. Lúc đầu, bạn có thể không hiểu trẻ đang nói gì. Nhưng hãy khuyến khích trẻ và đừng quá lo lắng về việc này.

► **Khuyến khích trẻ thể hiện những nhu cầu đơn giản**

Khi trẻ muốn điều gì đó, trẻ sẽ sẵn sàng học từ giúp trẻ đạt được điều trẻ muốn hơn.

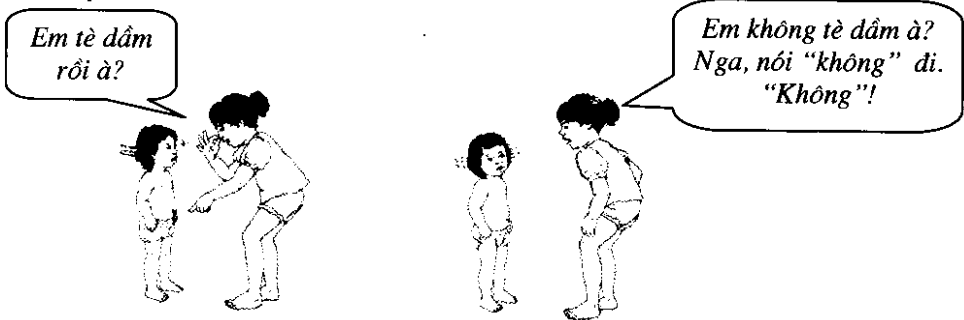
- Mỗi khi trẻ có vẻ muốn cái gì, hãy khích lệ trẻ dùng từ để nói lên điều trẻ muốn.

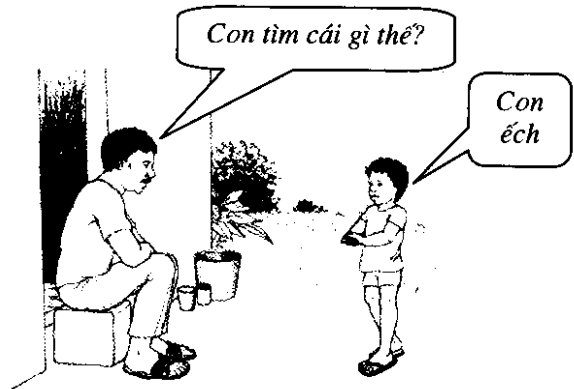
► **Cách khuyến khích trẻ trả lời những câu hỏi đơn giản**

Đặt câu hỏi cho trẻ là cách tốt để khích lệ trẻ nói. Hãy nhớ thể hiện trên khuôn mặt (như nhíu mày hoặc tạo vẻ bối rối) và sự chuyển động cơ thể (ngiêng đầu) để trẻ biết bạn đang hỏi trẻ.

- Lúc đầu, cố gắng hỏi trẻ những câu hỏi mà câu trả lời là “có”, “không”. Khi trẻ lắc đầu hoặc gật đầu thể hiện “không” hoặc “có”, hãy gợi ý cho trẻ nói từ để thể hiện điều đó.

- Hỏi những câu chỉ cần dùng 1 từ để trả lời.
- Hỏi trẻ những câu hỏi lựa chọn như: “Con ăn cam hay ăn bánh?” để trẻ lựa chọn trả lời.

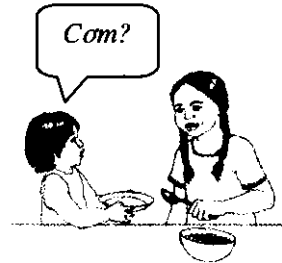
Nếu trẻ trả lời, hãy khen ngợi trẻ. Nếu trẻ không trả lời :

- có thể trẻ không hiểu từ bạn nói
- có thể trẻ không hiểu rằng phải trả lời khi có câu hỏi

Bạn có thể dạy trẻ trả lời bằng cách trả lời trước cho trẻ thấy. Sau đó trẻ sẽ hiểu.

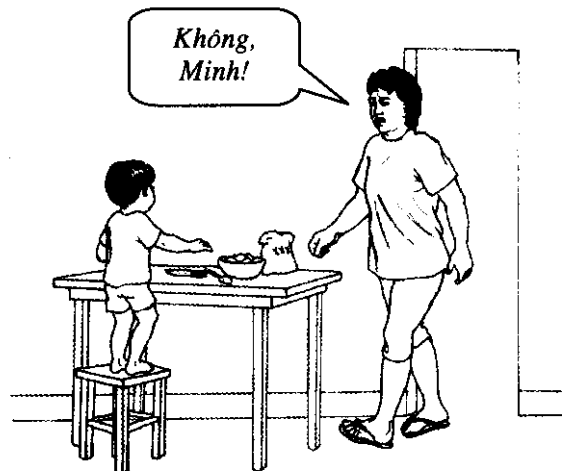
- Tạo ra các tình huống để trẻ phải hỏi. Ở đây, chị gái An đưa cho An một cái bát không và đợi em hỏi xin cơm.

► Giúp trẻ chú ý phát âm từ ngữ như thế nào

Mỗi khi nói, người ta có xu hướng nhấn mạnh hơn vào một số từ (những từ nói to hơn), nói một số từ với tốc độ nhanh hơn (giọng điệu) và thay đổi độ cao thấp của giọng nói (cao độ). Mọi người cũng thể hiện cảm xúc của mình bằng giọng nói. Những cách nói khác nhau này đều bổ sung thêm thông tin vào lời nói.

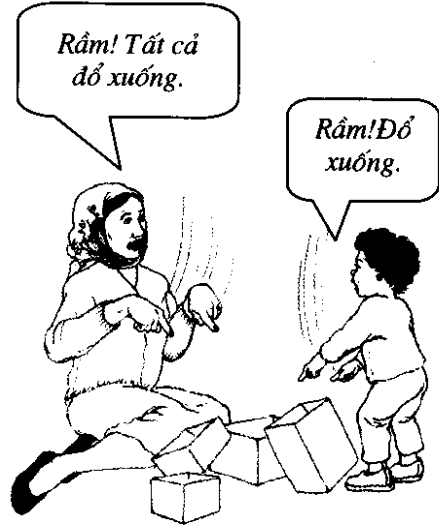
Lắng nghe giọng điệu lời nói và sự nhấn mạnh vào từ “không” của mẹ, Minh biết mẹ muốn gì.

► **Giúp trẻ nói theo nhiều cách khác nhau**

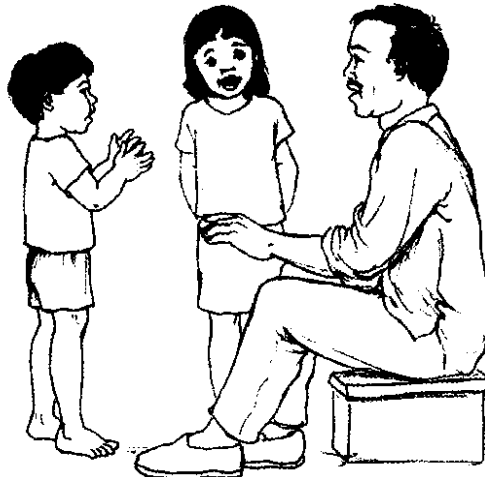
Ngay khi trẻ học nghe và chú ý đến những cách nói khác nhau về sự vật, trẻ cần học nói theo những cách khác nhau đó

- Chơi những trò chơi khuyến khích trẻ nói lên cảm xúc

- Khuyến khích trẻ hát, điều này giúp trẻ tạo giọng cao thấp và thay đổi giọng điệu của lời nói.

Meo meo meo, rửa mặt như mèo..

► Cách giúp trẻ làm theo những yêu cầu đơn giản

Khi trẻ biết phân biệt tên gọi các đồ vật, mọi người và các hoạt động, trẻ bắt đầu hiểu những yêu cầu của bạn. Hãy bắt đầu bằng những yêu cầu đơn giản. Nhấn mạnh vào những từ mà trẻ đã biết và sử dụng cử chỉ điệu bộ để thể hiện yêu cầu rõ ràng hơn. Đảm bảo bạn đã cho trẻ đủ thời gian để trả lời. Nhắc lại yêu cầu nếu cần thiết.

Trước tiên, nêu yêu cầu về người và vật mà trẻ thấy xung quanh.

Sau đó đưa những yêu cầu về người hoặc vật mà trẻ không nhìn thấy.

► Những cách khích lệ trẻ học thêm nhiều từ

Cách tốt nhất giúp trẻ học thêm từ là giao tiếp với trẻ càng nhiều càng tốt - và khích lệ trẻ nói với bạn. Dưới đây là một vài gợi ý để giao tiếp với trẻ hàng ngày :

- Những hoạt động hàng ngày là khoảng thời gian thích hợp để trẻ học từ mới. Những lúc đó sẽ tạo cho trẻ cơ hội thực hành lặp lại các từ nhiều lần.

- Tạo ra lỗi sai để trẻ sửa.

- Để trống một từ trong bài hát hoặc bài thơ mà trẻ thường nghe. Khuyến khích trẻ nói ra từ bị thiếu.

Sau khi nói những từ đơn, trẻ bắt đầu kết hợp các từ với nhau để thể hiện một ý nghĩa hoàn chỉnh. Đầu tiên, trẻ kết hợp 2 từ, sau đó là 3 từ, cuối cùng là các cụm từ.

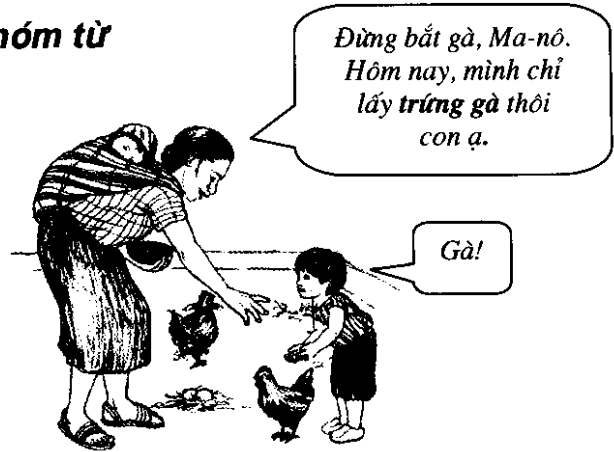
Biết kết hợp từ thành cụm từ là một bước tiến lớn đối với trẻ. Nó giúp trẻ nói được nhiều hơn về mọi người và sự vật xung quanh. Đầu tiên trẻ phải học cách hiểu mọi người làm điều đó như thế nào trước khi trẻ có thể tự mình làm được điều đó.

Hiểu cụm từ người khác nói

► Cách giúp trẻ hiểu các nhóm từ

1. Khi trẻ gọi tên ai hoặc đồ vật nào đó, hãy mở rộng điều trẻ nói.

Nhấn mạnh vào nhóm từ bạn muốn trẻ học và lặp lại vài lần.

2. Khen ngợi trẻ nếu trẻ đáp lại, dù theo bất cứ cách nào. Nếu trẻ không phản ứng, lặp lại các từ đó vài lần.

3. Hàng ngày nói các từ đó càng nhiều càng tốt. Khích lệ cả gia đình cùng nói.

Trong ví dụ này, cha mẹ đã nói từ chỉ sự vật (trứng) kết hợp với từ làm rõ nghĩa cho sự vật đó (gà) và tạo thành cụm từ (trứng gà). Việc nói các từ thành cụm từ và đặt trong câu hoàn chỉnh có thể giúp trẻ chú ý đến các từ đó hơn.

Để dạy trẻ những nhóm từ khác, thử ghép các từ đó với các từ chỉ sự vật hoặc từ chỉ người:

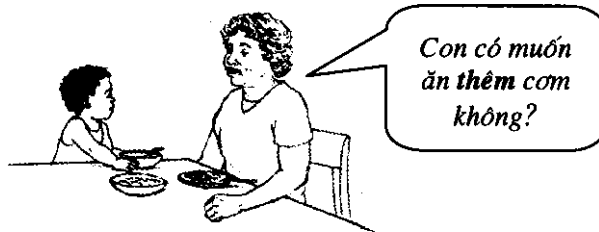
- từ chỉ người hoặc vật làm gì.
- từ chỉ sự sở hữu.

- từ chỉ địa điểm.

- từ chỉ sự lặp lại.

- từ chỉ sự việc đã xảy ra hoặc điều gì đó không thể thực hiện.

► **Cách giúp trẻ thực hiện những yêu cầu kép**

Khi trẻ hiểu nhiều từ hơn, trẻ có thể thực hiện những nhiệm vụ khó hơn. Bạn có thể bắt đầu bằng cách mở rộng những yêu cầu đơn giản mà trẻ đã thực hiện được thành những yêu cầu kép.

Sau đó, dần dần tạo ra những yêu cầu khó hơn.

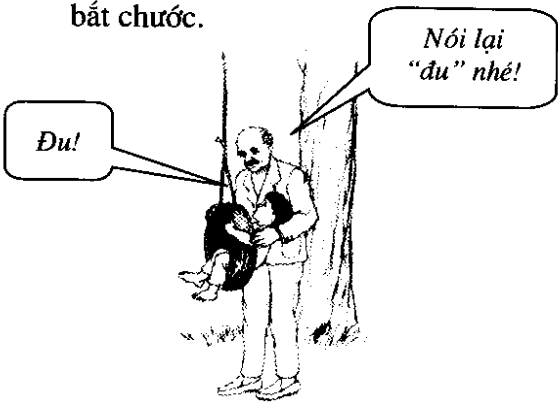
Học cách nói cụm từ

Đối với trẻ, để tự mình có thể bắt đầu học nói cụm từ, trẻ cần biết nhiều từ để kết hợp theo những cách khác nhau.

► **Những cách khích lệ trẻ kết hợp các từ**

Khi trẻ nói từ đơn, hãy khuyến khích trẻ mở rộng điều trẻ nói. Bạn có thể :

- mở rộng từ và khuyến khích trẻ bắt chước.
- đặt câu hỏi và khích lệ trẻ trả lời.

Dưới đây là một vài gợi ý khuyến khích trẻ nói cụm từ :

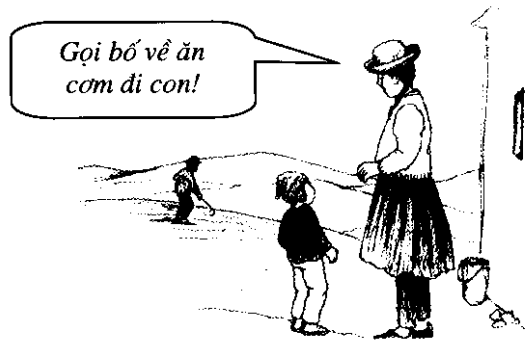
- Hỏi về những gì trẻ đang làm.

- Khi trẻ có khó khăn, yêu cầu trẻ nói cho bạn biết cách trẻ sẽ giải quyết vấn đề đó như thế nào.

- Yêu cầu trẻ nói một thông tin đơn giản.

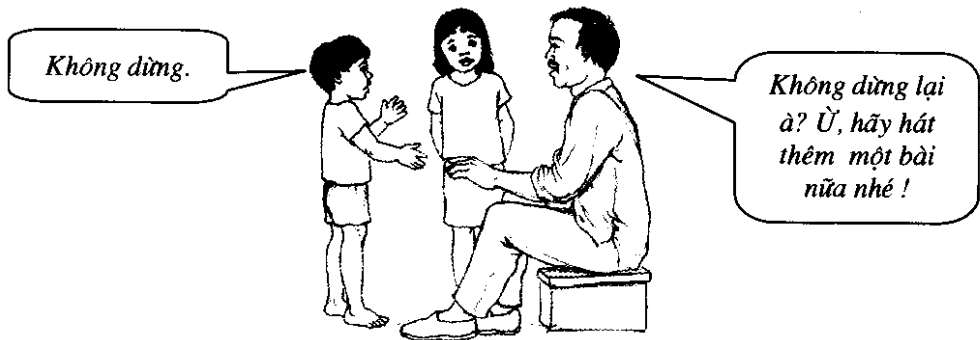
- Cố gắng cùng kể chuyện với trẻ. Khi trẻ đã nghe và thấy câu chuyện nhiều lần, tự trẻ có thể kể lại một phần của câu chuyện.

- Khích lệ trẻ đóng nhiều vai khác nhau.

- Động viên khi trẻ biết kết hợp nhiều từ với nhau. Nói những câu hoàn chỉnh để mở rộng những gì trẻ nói. Hãy nói với trẻ bằng câu hoàn chỉnh nhưng đừng vội đòi hỏi trẻ nói câu hoàn chỉnh.

- Chia sẻ những suy nghĩ và cảm xúc khi chơi cùng trẻ.

Hãy nói thường xuyên với trẻ. Nên nhớ rằng, để con bạn có thể nói, việc bạn cùng chia sẻ với trẻ là rất quan trọng.

Chương 10

Các kĩ năng xã hội

Khi chúng ta hoà thuận với nhau, điều đó có nghĩa là chúng ta có “kĩ năng xã hội tốt”. Con người phát triển kĩ năng xã hội khi họ có liên hệ với nhau, học hỏi lẫn nhau và quan tâm đến cảm xúc của những người khác.

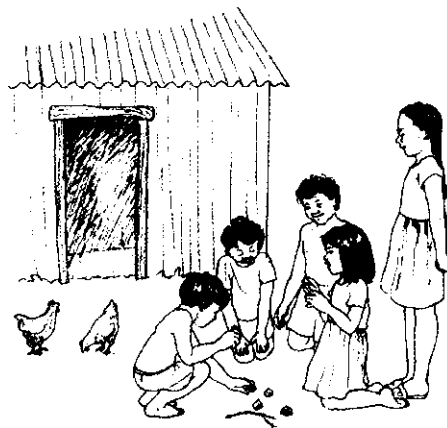
Có kĩ năng xã hội tốt là điều rất quan trọng đối với mọi người. Để trở thành thành viên của một tập thể - đó có thể là gia đình, nhóm bạn bè hay lớp học ở trường - điều quan trọng là bạn cần phải có kĩ năng xã hội.

Kĩ năng xã hội không chỉ là những cách ứng xử tốt. Kĩ năng xã hội tốt cho phép mọi người:

- Cho và nhận sự quan tâm, tình yêu thương hay sự giúp đỡ.
- Thể hiện nhu cầu, cảm xúc và quyền lợi theo cách thức phù hợp.
- Giao tiếp hiệu quả.

Do vậy, với trẻ điếc hay nghe kém cũng rất cần hình thành kĩ năng xã hội tốt. Khả năng hoà đồng với người khác sẽ giúp trẻ bớt đơn độc.

Cũng giống như trẻ bình thường, trẻ điếc phát triển kĩ năng xã hội qua quan sát và tương tác với mọi người ở xung quanh. Điều này giúp trẻ học làm mọi việc, ví dụ như đối xử với người lớn hơn bằng thái độ tôn trọng, xin phép sử dụng những đồ cá nhân không phải của mình, hay đợi cho đến lượt rồi mới tham gia một hoạt động nào đó.

Kĩ năng xã hội tốt giúp trẻ biết kết bạn và xây dựng quan hệ với những người khác trong cộng đồng.

Trẻ học kĩ năng xã hội như thế nào?

Kĩ năng xã hội không phải là những phản xạ tự nhiên. Chúng ta bắt đầu học những kĩ năng này từ khi còn rất nhỏ, cụ thể là từ lúc ta nhận biết ra có những người khác ở quanh mình. Từ khi là trẻ con cho đến lúc đã trở thành người lớn, chúng ta tiếp tục học và sử dụng những kĩ năng này cho đến hết cuộc đời.

Lúc đầu, những kĩ năng này rất đơn giản. Một em bé học cách đáp lại nụ cười của mẹ hay một bé khác học cách thực hiện luân phiên trong khi chơi. Nhưng khi lớn dần, trẻ cần nhiều kĩ năng xã hội phù hợp hơn để hoà đồng với những người khác.

2 tuổi

- Đề nghị người khác giúp đỡ khi cần
- Chơi cạnh những trẻ khác
- Bất chước người chăm sóc

3 tuổi

- Làm giúp một số công việc nhà đơn giản
- Thích được khen sau khi hoàn thành công việc
- Nhận biết cảm xúc của người khác

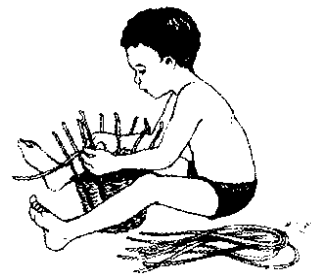
5 tuổi

- Hiểu quy tắc và quan điểm như công bằng, đúng và sai
- Bộc lộ nhiều cảm xúc
- Chơi cùng những trẻ khác

Hành vi “đúng” đối với trẻ còn phụ thuộc vào lứa tuổi. Nếu bạn mong mỗi trẻ làm được hơn so với khả năng, bạn và trẻ sẽ sớm thất vọng. Nhưng nếu bạn mong đợi quá ít, trẻ sẽ chẳng bao giờ học được kĩ năng mới. Để có thêm thông tin về thời điểm trẻ học kĩ năng xã hội mới, mời các bạn tìm hiểu thêm biểu đồ về phát triển mà chúng tôi giới thiệu từ trang 229.

Cố gắng làm chủ thái độ của bạn về khả năng của trẻ điếc. Bạn có yêu cầu trẻ làm ít hơn so với khả năng thực tế của trẻ không?

TRẺ HỌC KĨ NĂNG XÃ HỘI THEO TỪNG BƯỚC

Cũng giống như tất cả các mặt phát triển, trẻ nhỏ học kĩ năng xã hội theo từng bước. Để phát triển kĩ năng xã hội, trẻ cần nhận biết được cảm xúc của những người khác. Và trẻ cần biết cách chia sẻ cũng như phối hợp với người khác.

Lúc đầu trẻ chơi bên cạnh những trẻ khác. Điều này có nghĩa là trẻ thích ở gần trẻ khác trong lúc đang chơi nhưng trẻ không thực sự chơi với nhau.

Sau đó, trẻ học cách chơi với người khác. Trẻ biết chia sẻ đồ chơi và để chơi được mọi người phải hợp tác với nhau.

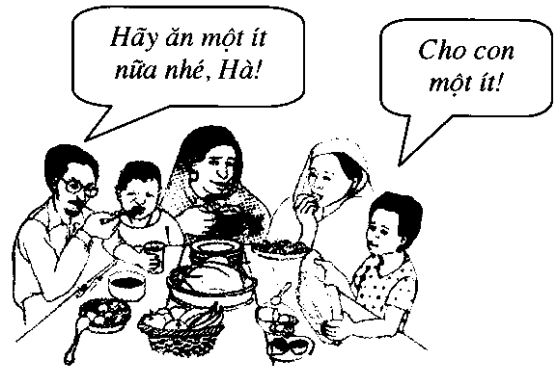
Khi lớn hơn, trẻ cần hiểu các qui tắc và phải có khả năng kiểm soát hành vi của mình.

Mặc dù rất muốn ăn kẹo nhưng Ca-la đã không giật nó từ tay bạn.

Ở NHÀ

Lúc đầu, trẻ học kĩ năng xã hội bằng cách quan sát bố mẹ và người thân ứng xử với nhau. Trẻ bắt chước lại những gì mà người khác làm và những điều mà họ nói khi họ giao tiếp với nhau.

Đến lượt mình à?

CÙNG CHƠI VỚI NHỮNG TRẺ KHÁC

Khi chơi, trẻ học cách thực hiện theo hướng dẫn, hợp tác, thực hiện sự lần lượt luân phiên và chia sẻ. Chơi giúp trẻ nhỏ hiểu những tình cảm của chính mình, cảm thấy tự hào về những việc mình làm và phát triển nhận thức về bản thân để hiểu mình là ai.

TRONG CỘNG ĐỒNG

Ngoài gia đình và họ hàng của trẻ, trẻ còn thấy các anh chị và những người lớn hơn trò chuyện, chơi và làm việc cùng nhau. Đây là cách giúp trẻ liên hệ với những người bên ngoài gia đình. Trong môi trường rộng lớn hơn, trẻ thực hành nhiều cách phản ứng với những tình huống và cách làm việc khác nhau. Trẻ phát triển kĩ năng xã hội khi khám phá ra những thế mạnh và điểm yếu của bản thân.

Ông rất vui vì các cháu đến giúp ông nhổ cỏ?

Ông Lợi ơi, hãy chỉ cho cháu đâu là cây cỏ có hại?

Tật điếc làm cho việc học kĩ năng xã hội trở nên khó khăn hơn

Trẻ em nghe bình thường học hỏi được nhiều điều về thế giới xung quanh bằng cách lắng nghe và quan sát mọi việc đang diễn ra. Nhiều kĩ năng xã hội mà trẻ học không phải do được dạy trực tiếp mà nó hình thành khi trẻ nghe người khác nói với nhau. Trẻ nghe kém bị mất rất nhiều thông tin vì không được tiếp nhận theo cách này.

Trẻ nghe kém thường thấy khó khăn hơn so với những bạn bình thường cùng trang lứa khi học cách ứng xử với mọi người. Trẻ không hiểu hết hành vi mà trẻ nhìn thấy và lí do tại sao người ta lại xử sự như vậy trong những hoàn cảnh xác định nào đó.

Ro-ni! Trả lại đi, đó không phải của con đâu!

À, không sao. Cho cháu một quả đấy!

Không, cháu phải biết cách xin và cảm ơn bác ạ.

Ro-ni muốn một quả chuối nhưng cháu chưa hiểu mẹ cháu phải trả tiền thì mới có được.

Điều này hoàn toàn có thể xảy ra, đặc biệt là khi trong gia đình có trẻ điếc và bố mẹ nghe được không thể giao tiếp tốt với nhau. Khi trẻ làm sai, bố mẹ không biết nên giải thích cho trẻ như thế nào cho trẻ hiểu đúng. Trẻ vì thế bị ức chế và thậm chí còn làm sai nhiều hơn. Những trẻ thường xuyên có hành vi ứng xử chưa đúng dễ bị cô lập.

Trẻ điếc cần được giúp đỡ thêm để học giao tiếp, hợp tác với người khác và kiểm soát hành vi của mình.

Nên kiểm soát hành vi của trẻ như thế nào?

Tật điếc không gây ra những hành vi xấu mặc dù trông bề ngoài thì có vẻ là như vậy. Những trẻ nghe kém giao tiếp chủ yếu qua hành vi - cũng giống như một trẻ nghe bình thường nhưng kĩ năng giao tiếp chưa phát triển.

Học cách nhận biết những dấu hiệu thể hiện hành vi có vấn đề đã xuất hiện

Mẹ con mình
phải về nhà
thôi, Pao-lô!

Pao-lô trông
rất ngạc nhiên
và không vui.
Cháu có thể hò
hét và khóc.

Nếu Pao-lô nghe được,
cháu đã biết là mẹ đang
nhắc cháu về nhà.

Lẽ ra cháu đã được
chuẩn bị tốt hơn để đón
nhận những gì sẽ xảy ra
tiếp theo.

Vì Pao-lô không thể nghe rõ nên cháu rất ngạc nhiên khi thấy mẹ nói phải đi về. Cũng giống như Pao-lô, trẻ điếc thường tỏ ra ngạc nhiên vì không hiểu cái gì đã xảy ra.

Cha mẹ cần quan tâm sâu sát đến việc trẻ điếc hay nghe kém xử sự như thế nào. Cần phải thật kiên trì mới hiểu trẻ đang muốn nói gì với bạn qua hành vi của trẻ và đáp ứng kì vọng của bạn đến đâu.

Trẻ nghe được học những hành vi tốt dễ dàng hơn và sớm hơn trẻ không nghe được. Trẻ có thể thường xuyên nói “không” với mọi việc mà bố mẹ muốn trẻ làm. Những hành vi này có vẻ rất khó chịu với gia đình nhưng thực ra nó bình thường và sẽ biến mất khi trẻ biết kiểm soát mình hơn.

Trẻ điếc rất khó kiểm soát được bản thân. Khi mọi người không thể giao tiếp với trẻ điếc, trẻ thấy nản lòng, không vui hoặc giận dữ. Trẻ không thể hiểu tại sao chúng phải làm một số việc nhất định hay không biết cái gì đang diễn ra ở xung quanh.

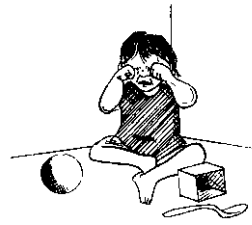

CỐ GẮNG NGĂN CHẶN CÁC HÀNH VI KHÔNG MONG MUỐN NGAY TỪ BAN ĐẦU

Khi trẻ xử sự kém, hãy tự hỏi: “Con đang cố gắng nói gì thế nhỉ?”, “Bé cần gì?”. Hãy nhớ rằng hành vi của trẻ là một trong những phương thức để trẻ giao tiếp với bạn. Vì trẻ chưa thể giao tiếp bằng lời hay kí hiệu, trẻ thường “nói” với bạn một cái gì đó qua hành vi của mình.

Bạn có thể tránh để xảy ra những hành vi không mong muốn nếu bạn hiểu nguyên nhân của những hành vi ấy. Con bạn có thể:

- muốn được bạn chú ý, vì trẻ học được rằng để được quan tâm chú ý thì phải gây ra một hành vi kỳ quặc nào đó.
- cảm thấy mệt mỏi, đói hay sợ hãi một cái gì đó.
- không hiểu bạn muốn gì, hay trẻ có thể muốn một cái gì đó nhưng không thể diễn đạt để bạn hiểu.
- bị người khác trêu chọc hay đối xử không công bằng.
- bắt chước hành vi của một trẻ khác
- không thể đáp ứng yêu cầu của bạn. Trẻ phản ứng lại những giới hạn mà bạn đã đặt ra để thể hiện cho bạn biết trẻ không muốn làm cái mà bạn đã yêu cầu.

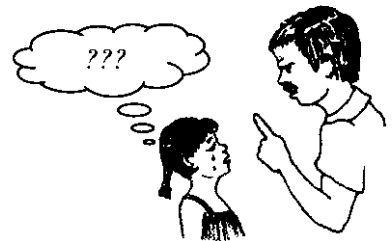

Đôi khi bạn có thể hiểu nguyên nhân gì khiến trẻ buồn, nhưng nhiều khi chúng buồn bực với tất cả mọi thứ mà bạn làm với chúng. Khi thấy bất kỳ biểu hiện nào không bình thường trong cách cư xử của trẻ, bạn cần chú ý đến nhu cầu của trẻ, trẻ đang cần gì để tránh việc trẻ có thói quen xấu này.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ XÁC ĐỊNH GIỚI HẠN?

Ngay cả khi trẻ xử sự tốt thì vẫn có lúc bạn cần nói “không” với trẻ và “đặt giới hạn đối với hành vi của trẻ”. Điều này có thể nhằm giúp trẻ được an toàn, hay trẻ có hành vi không đúng vì trẻ muốn làm một cái gì đó mà bạn không cho phép. Trẻ ở các lứa tuổi khác nhau cần có những giới hạn khác nhau. Những giới hạn mà bạn đặt ra sẽ thay đổi khi trẻ lớn hơn và hiểu biết hơn về thế giới xung quanh.

Vì trẻ không nghe được, nên đôi lúc trẻ sẽ không hiểu bạn muốn gì, khi bạn nói “không” hay muốn bảo trẻ làm việc này việc kia, nhưng bạn không có đủ kĩ năng giao tiếp để giúp trẻ hiểu mình. Do vậy, bạn có thể nghĩ rằng trẻ lờ bạn đi hay có hành vi không đúng, nhưng thực tế là trẻ không hiểu bạn muốn hay không muốn trẻ làm gì.

A-ni-ta không hiểu bố đang nói gì.

Một số gợi ý giúp hạn chế hay thay đổi hành vi không mong muốn của trẻ:

Không! Con phải ở nhà.

Nói với trẻ. Trước khi nói “không”, hãy suy nghĩ thật kĩ. Khi bạn nói “không”, bạn nên kiên quyết. Nếu bạn để cho trẻ dùng hành vi xấu để thay đổi yêu cầu của bạn, ngay sau đó trẻ sẽ biết dùng hành vi xấu để đòi hỏi điều trẻ muốn.

Khi yêu cầu trẻ không được làm một việc gì đó hay không được lấy một cái gì đó, bạn không nên thay đổi yêu cầu chỉ vì trẻ khóc.

2. Chỉ cho trẻ thấy bạn muốn gì.

*Đây là kính của bố, Su-ni.
Không phải cái để con chơi!*

3. Sử dụng tranh ảnh để làm rõ yêu cầu.

Con phải dậy nắp giếng lại nếu không có người sẽ ngã xuống.

Tranh ảnh là những công cụ rất hữu ích để hỗ trợ khi nói về những điều khó diễn đạt - chẳng hạn như hành động của trẻ ảnh hưởng đến người khác

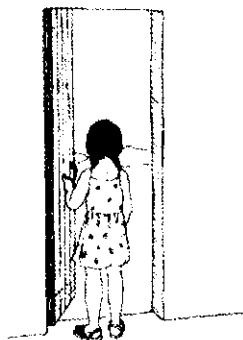
4. Giúp trẻ làm việc mà bạn đã yêu cầu

Nếu trẻ điếc không hiểu bạn muốn gì, hãy cho trẻ thấy bằng hành động ý bạn muốn nói gì.

MỘT SỐ CÁCH KIỂM SOÁT HÀNH VI KHÔNG CÓ HIỆU QUẢ

Gia đình của trẻ điếc có thể phải đối mặt với những vấn đề về hành vi mà không biết cách xử lý ra sao. Đôi lúc, họ sử dụng những giải pháp chỉ có tác dụng trước mắt - thậm chí những cách đó không giúp trẻ học được những hành vi tốt. Dưới đây, là một số ví dụ về **những biện pháp không có hiệu quả** lắm với trẻ:

- Ra lệnh mà không giải thích rõ lí do hay ý nghĩa cho trẻ. Hạn chế trẻ đưa ra những quyết định tốt.
- Phạt trẻ điếc nhiều hơn trẻ bình thường. Trừng phạt có thể làm cho trẻ thất vọng và trở nên hung hãn.

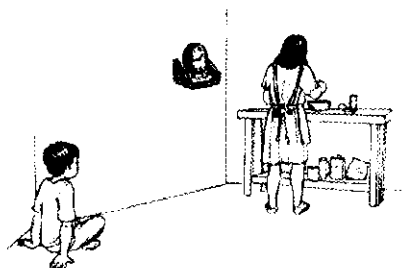
- Chấp nhận hành vi chưa đúng của trẻ nghe kém mà không tiếp tục điều chỉnh. Điều này làm cho trẻ càng bị cô lập hơn.
- Quan tâm một cách thái quá đến trẻ nghe kém so với trẻ nghe được bình thường sẽ hạn chế sự phát triển xã hội của trẻ.

Đôi khi những biện pháp này có vẻ có tác dụng trước mắt nhưng nó sẽ không giúp trẻ học cách ứng xử hay giao tiếp với người khác sao cho đúng.

Phụ huynh nào cũng đều muốn con mình xử sự tốt và sẽ trở thành một thành viên được cộng đồng chấp nhận. Để trẻ phát triển khả năng tự kiểm soát hành vi thì hành vi của chính bạn và những người sống xung quanh trẻ cần phải thể hiện những hành vi tốt, mẫu mực. Chỉ cho trẻ thấy những hành vi nào làm cho người ta trở thành người tốt.

➤ **Làm cách nào để kiểm chế hành vi không mong muốn ở trẻ**

Khi trẻ đang có hành vi không tốt, hãy đưa trẻ **ra một chỗ khác và ngồi im trong khoảng 5 phút** (biện pháp ghé buồn) - với trẻ nhỏ thì ngồi ít thời gian hơn. Nếu trẻ cố tình muốn rời khỏi chỗ trước khi hết thời gian, bạn yêu cầu bắt đầu tính thời gian lại. Không để trẻ một mình. Bạn có thể dùng giải pháp “ghé buồn” để cho trẻ có cơ hội suy nghĩ về hành vi của mình và nên làm thế nào cho tốt hơn. Biện pháp “ghé buồn” sẽ giúp bạn có thời gian bình tĩnh lại sau khi cảm thấy mệt mỏi và buồn chế 1.

Trước khi “phạt”, hãy giữ trẻ thật chắc và giải thích rằng bạn muốn trẻ xử sự như thế nào. Khi trẻ bình tĩnh hơn, hãy trò chuyện cho trẻ biết lí do tại sao trẻ cần phải ngồi “ghế buồn” và hành vi của trẻ đã ảnh hưởng đến người khác như thế nào. Luôn nhắc nhở trẻ rằng bạn yêu quý trẻ nhưng bạn không thích cách trẻ đã xử sự. Khuyến khích trẻ nói hay ra kí hiệu kể về những việc đã xảy ra, về lí do và trẻ nên phản ứng khác đi như thế nào. Giúp trẻ hiểu tại sao trẻ cần ngồi vào “ghế buồn”.

Ô-ma đánh anh là sai. Hãy nghĩ thử xem còn cách nào khác để anh biết rằng con đang tức giận không.

Nên làm gì khi trẻ đang giận dữ

Như nhiều trẻ nhỏ khác, sự giận dữ của con bạn có thể trở thành một “trận nổi loạn nhất thời”. Con nổi loạn xảy ra khi trẻ hoàn toàn mất kiểm soát, gào thét, đá, đánh hoặc khóc. Những trẻ này thường giận dữ nhiều hơn so với trẻ bình thường, và chúng ta khó kiểm chế trẻ hơn.

Điều quan trọng là bạn cần phải rất bình tĩnh. Dành một phút để quyết định cần làm gì. Dưới đây là một số gợi ý để xử lí khi trẻ giận dữ:

- Không giải thích gì khi trẻ đã mất khả năng kiểm soát. Đây không phải là lúc để giải thích.
- Không phản ứng lại với sự gào thét hay đấm đá của trẻ, nhưng không để trẻ một mình. Hành vi của trẻ có thể làm cho bản thân trẻ sợ và cần bạn ở bên cạnh để được an toàn.
- Không đánh đấm, lắc hay quát tháo trẻ. Điều này chỉ làm cho con giận của trẻ trở nên tệ hơn. Nhưng không để trẻ đánh bạn. Bạn có thể giữ trẻ nhưng chỉ để ngăn cản trẻ khỏi làm tổn thương bản thân, làm đau bạn hay đập vỡ đồ.
- Cố gắng phân tán sự tập trung của trẻ trong lúc đang giận dữ. Ví dụ, nếu trẻ hét lên vì bạn đã lấy một cái gì đi, bạn có thể đưa cho trẻ một cái khác thay thế mà nó muốn hay chỉ cho trẻ một cái gì đó khác thường. Cách làm này rất hiệu quả với trẻ nhỏ.

Đưa trẻ đang giận dữ thoát khỏi tình trạng nếu có thể.

Nếu trẻ giận dữ là để phản ứng lại với giới hạn mà bạn đặt ra thì bạn không nên cho phép trẻ dùng hành vi này để yêu cầu bạn thay đổi giới hạn. Nếu bạn chấp nhận, trẻ nhận ra rằng sự giận dữ sẽ giúp nó đạt được cái mình muốn.

Khi trẻ xử sự không đúng hoặc giận dữ ở nơi công cộng

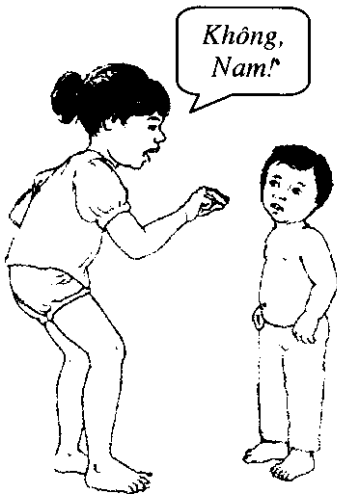
Nếu trẻ có hành vi không tốt ở nơi công cộng, nếu có thể hãy bế trẻ lên và đưa trẻ ra chỗ khác. Cố gắng bình tĩnh và không giận dữ. Đưa trẻ ra khỏi cửa hàng, chợ hay những nơi khiến trẻ giận dữ. Nếu có thể, hãy tìm một chỗ riêng để giữ trẻ bình tĩnh trở lại. Nếu cần, hãy nhờ một ai đó khác ở bên trẻ trong lúc bạn cố gắng làm nốt phần việc dở dang.

Việc giữ trẻ ở nhà thì dễ hơn ở nơi công cộng vì có thể tránh cho bạn nỗi lo lắng về những vấn đề hành vi có thể xảy ra. Nhưng điều quan trọng với mọi trẻ em là chúng phải học cách xử sự ở nơi công cộng và tham gia vào cộng đồng như một thành viên.

HÀNH ĐỘNG CỦA BẠN CÓ TÁC DỤNG VÔ CÙNG LỚN LAO

Cũng như với bất kì gia đình nào, gia đình của trẻ điếc cần phải là một tấm gương tốt. Gia đình phải xử sự đúng như những gì mà họ muốn trẻ làm, và khuyến khích trẻ kiểu hành vi mà mình mong muốn. Nhưng để trở thành tấm gương tốt và khuyến khích trẻ làm không phải là việc dễ.

Nuôi dạy trẻ là một công việc rất vất vả. Khi giao tiếp khó khăn, việc dạy trẻ ứng xử lại càng trở nên khó khăn hơn. Vì giao tiếp với trẻ điếc khó hơn nên bố mẹ và những người chăm sóc khác có thể cảm thấy chán nản và dẫn đến việc đánh trẻ điếc nhiều hơn trẻ bình thường. (Xem chương 14 để biết thêm thông tin về cách giúp đỡ bố mẹ và người chăm sóc trẻ).

Một số người tỏ ra khó khăn để thay đổi cách thức rèn luyện nề nếp cho con cái. Phần lớn mọi người rèn cho trẻ giống như cách họ đã được rèn lúc nhỏ. Nhưng khi ta giải quyết được bất ổn của mình mà

không dùng bạo lực là ta đã gửi đến trẻ một thông điệp rất mạnh mẽ rằng trẻ cũng có thể xử lí với cảm giác bất ổn của mình mà không dùng đến bạo lực. Dưới đây là một câu chuyện kể về một nhóm phụ huynh đã phối hợp với nhau để thay đổi cách rèn luyện nề nếp cho con cái.

Hội cha mẹ ở Mê-hi-cô cùng tìm cách giáo dục con

Tại Ô-a-xa-va, Mê-hi-cô, một chương trình giáo dục tiên học đường cho trẻ điếc đã được một cán bộ công tác xã hội và một giáo viên khởi xướng. Hàng ngày, bố mẹ cùng con đến với chương trình. Bố mẹ tham gia vào các hoạt động với trẻ và hỗ trợ lẫn nhau.

Sau một thời gian, các phụ huynh đã bắt đầu chú ý đến việc họ đã thường xuyên đánh đứa con điếc của mình để dạy nó. Họ đã nhiều lần nói chuyện này với cán bộ công tác xã hội và quyết định tìm một cách khác để rèn con cái. Cán bộ công tác xã hội giải thích nên áp dụng biện pháp “ghế buồn”: đưa trẻ thoát ra khỏi tình huống có vấn đề và để trẻ ngồi yên trong một vài giây.

Các phụ huynh này đã quyết định thực hiện một biện pháp mà họ tin là sẽ giúp họ thôi không đánh con, đó là tự phạt mình vài pê-sô (đơn vị tiền tệ của Mê-hi-cô) mỗi lần họ đánh con. Họ đặt một cái ống bơ lên giá để bỏ tiền. Lúc đầu, hầu như ngày nào các ông bố bà mẹ nào cũng phải bỏ tiền vào ống bơ. Nhưng việc phạt tiền đã giúp họ dừng lại và suy nghĩ trước khi đánh con.

Ma-ri-a luôn giặt đồ của các chị. Các chị cũng để cho bé làm như vậy vì bé còn nhỏ. Nhưng khi lớn cháu phải được học cách ứng xử đúng hơn.

Hu-gô trước đây cũng hay làm như vậy. Tôi thấy mình đã đánh cháu nhiều lần nhưng không thể giải thích tại sao làm vậy là sai. Tôi thường cảm thấy vừa tức giận và vừa buồn.

Khi chúng tôi học giao tiếp với trẻ, mọi việc trở nên tốt hơn nhiều. Việc này cũng phải mất nhiều thời gian. Tôi cố gắng kiềm chế cơn giận.

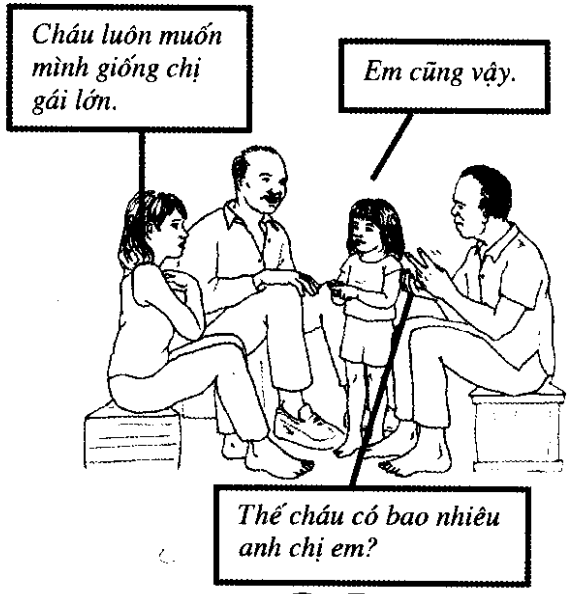

Sau khi cố gắng áp dụng những phương pháp mới và cải thiện kỹ năng giao tiếp của mình, họ nhận thấy rằng các con họ cũng tiến bộ hơn. Lúc đầu, việc thay đổi cách rèn giũa con cái không hề dễ chút nào nhưng bây giờ họ hầu như không bao giờ đánh con.

Khuyến khích trẻ phát triển kĩ năng xã hội

Giúp trẻ làm quen với người điếc hoặc nghe kém. Điều này sẽ giúp trẻ hiểu rằng người nghe kém cũng vẫn có thể thành công và sẽ giúp trẻ xây dựng lòng tự tin cũng như lòng tự trọng. Nếu nhìn thấy họ đang hợp tác, đặt câu hỏi, phản ứng và bày tỏ cảm xúc, trẻ sẽ học được các quy tắc xã hội và phát triển kĩ năng xã hội của bản thân.

Khuyến khích trẻ chịu trách nhiệm và tự lập.

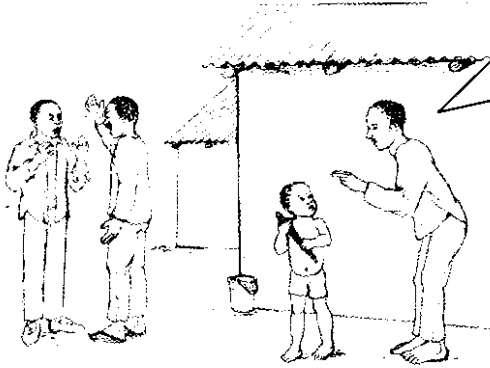
Giúp trẻ nhận biết các kĩ năng cần thiết trong cộng đồng mà trẻ đã có. Khuyến khích trẻ phát triển những kĩ năng này hơn nữa.

GIÚP TRẺ BÀY TỎ CẢM XÚC CỦA MÌNH

Trẻ không thể bày tỏ những cảm xúc của mình bằng lời nói, trẻ không có sự lựa chọn nào khác ngoài sự thể hiện bằng hành động. Trẻ có thể đánh, hò hét, hay đá khi bất ổn hoặc tức giận, vì không có cách nào khác để bày tỏ những cảm xúc này. Nếu trẻ thường xuyên chán nản, thô bạo hay giận dữ, bạn cần giúp trẻ bày tỏ cảm xúc của mình bằng nhiều cách khác nhau.

Tìm các cơ hội để dạy trẻ kí hiệu và từ ngữ thể hiện những cảm xúc mạnh. Điều này sẽ giúp trẻ biết và hiểu cảm xúc của mình. Khi đã hiểu, trẻ thấy dễ nói hay ra kí hiệu về những cảm xúc của mình hơn là dùng hành động.

Con nhìn kia, Mo-se. Hai người đàn ông kia đang giận dữ. Đôi khi con cũng thấy giận dữ khi bạn A-mi làm hỏng đồ chơi của con.

KHEN THƯỞNG NHỮNG HÀNH VI TỐT

Khi cư xử tốt, trẻ sẽ nhận được sự đáp lại của mọi người xung quanh. Mỗi đứa trẻ đều có nhu cầu được bố mẹ và mọi người yêu thương, chấp nhận. Trẻ sẽ lặp lại những hành vi giúp trẻ được khen thưởng và chú ý. Một lời khen, một cái ôm hay vỗ vai hàng ngày sẽ là người bạn đồng hành tích cực giúp trẻ có những hành vi mong muốn.

Muốn dạy trẻ điểu hành vi tốt, bạn phải rất kiên trì và vất vả. Nhưng một khi trẻ đã bắt đầu phát triển các kĩ năng xã hội và xử sự tốt, trẻ sẽ dễ dàng kết bạn, tham gia vào cộng đồng và đến trường học.

- Khen ngay khi trẻ vừa làm tốt một điều gì đó.

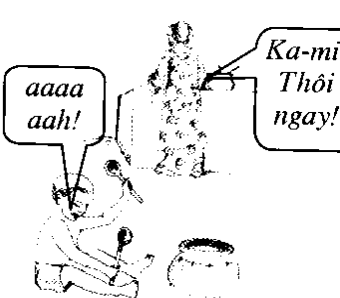

Mẹ khuyến khích Si-si khi bé cố gắng tự giặt quần áo của mình.

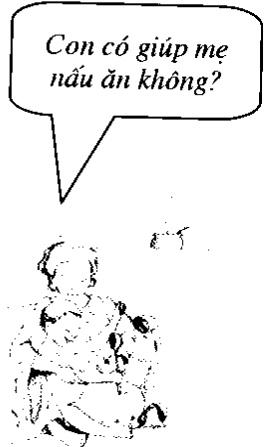

- Khen ngợi khi trẻ có hành vi tốt hơn là chê hành vi xấu. Cười với trẻ hay vỗ về yêu thương khi bạn thấy hài lòng với cách trẻ xử sự.

Trẻ thường tiếp diễn những hành vi có vấn đề vì trẻ biết rằng làm như vậy trẻ sẽ đạt được cái mình muốn. Ví dụ:

<p>Ka-mi chơi một mình. Bé cố gắng gọi mẹ đến chơi với mình.</p> <p>Mẹ!</p>	<p>Khi mẹ không hiểu điều đó, Ka-mi bắt đầu la hét. Mẹ đến để xem có vấn đề gì.</p> <p>aaaa aah!</p> <p>Ka-mi! Thôi ngay!</p>	<p>Như vậy, Ka-mi đã đạt được điều nó muốn đó là sự chú ý của mẹ.</p> <p>Có gì vậy, Ka-mi? Mẹ đây rồi.</p>
<p>Không chú ý khi Ka-mi đang ngoan...</p>	<p>và chú ý khi bé bắt đầu khóc...</p>	<p>khuyến khích hành vi xấu.</p>

Nhưng nếu bạn làm ngược lại, chú ý đến trẻ khi trẻ xử sự tốt và không chú ý khi trẻ có hành vi không tốt, tức là bạn đã dạy trẻ rằng hành động xấu sẽ không mang lại cho trẻ cái mà trẻ mong muốn. Ví dụ, mẹ của Ka-mi biết:

<p>Chú ý khi Ka-mi ngoan...</p> <p>Con có giúp mẹ nấu ăn không?</p>	<p>tặng lời khi bé hét...</p> <p>aaaa aah!</p>	<p>khuyến khích hành vi tốt.</p> <p>Con ngoan quá!</p>
--	---	--

HÃY ĐỂ TRẺ BIẾT “TẠI SAO”

Trẻ sẽ làm một việc gì đó dễ dàng hơn nếu bạn cho trẻ biết tại sao trẻ phải làm điều đó. Nhưng vì trẻ nghe kém không biết đủ từ hay kí hiệu để hiểu “tại sao”, nên bố mẹ tìm cách dễ nhất cho mình là yêu cầu trẻ làm. Nếu trẻ không hiểu tại sao mình lại phải làm việc này hay việc kia, trẻ sẽ có cảm giác bất mãn.

Hoà có thể đi nhanh hơn nếu bố giải thích cho bé rằng cả nhà đang đợi hai bố con về ăn bữa tối.

HÃY LÀM CHO MỌI VIỆC DỄ DÀNG HƠN

Đối với nhiều trẻ nhỏ, sự chuyển tiếp (thay đổi từ hoạt động này sang hoạt động khác) có thể trở nên rất khó khăn. Trẻ có thể thấy bức tức, thất vọng khi phải đi từ chỗ này sang chỗ khác hoặc phải dừng chơi để đi tắm. Trẻ phải làm quen với một nhịp điệu sinh hoạt thường ngày. Nếu chuỗi nhịp điệu thường ngày không như trẻ mong đợi, nó sẽ cảm thấy không được thoải mái và phải đánh vật với các sinh hoạt thông thường hàng ngày. Còn khi đã quen, mỗi sự thay đổi nhỏ có thể làm cho trẻ cảm thấy không an toàn.

Trẻ có thể dễ dàng chấp nhận sự thay đổi hơn khi biết mình đang mong đợi cái gì. Tranh ảnh đôi khi có thể giúp bạn trao đổi với trẻ về những hoạt động tiếp nối. Ví dụ, nếu trẻ đang chơi nhưng đã đến lúc phải đi tắm, bạn có thể đưa cho trẻ xem tranh/ảnh về trẻ lúc đang tắm. Thảo luận nội dung của bức tranh/ảnh sẽ giúp trẻ chuẩn bị tiếp nhận sự thay đổi và chuyển tiếp sang hoạt động mới dễ dàng hơn.

Để việc hoà nhập ở nơi công cộng được dễ dàng hơn, bạn hãy giải thích cho trẻ nơi mà mình cùng đến trước khi đi. Ví dụ, cho trẻ xem cái giỏ sẽ giúp trẻ hiểu bạn sắp đi chợ.

Hãy nhớ rằng : sự thay đổi sẽ dễ dàng hơn khi trẻ lớn hơn.

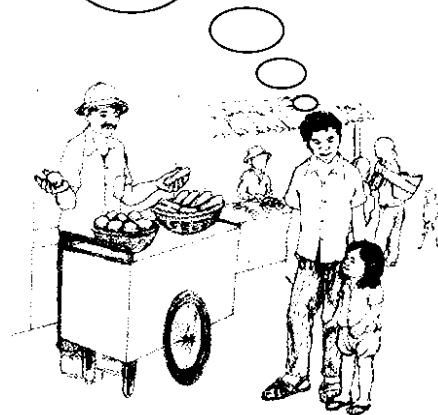
GIÚP TRẺ HỌC CÁCH RA QUYẾT ĐỊNH

Một trong những điều quan trọng nhất mà trẻ cần học là nên đưa ra quyết định như thế nào. Nếu bạn hay những người khác luôn bảo trẻ phải làm gì, trẻ sẽ không bao giờ biết tự ra quyết định.

Khả năng ra quyết định sẽ giúp trẻ trở nên tự tin hơn. Tự tin sẽ giúp trẻ tham gia đầy đủ vào các hoạt động của cộng đồng và giúp trẻ có cuộc sống tốt hơn. Bất kì khi nào có thể, bạn hãy khuyến khích trẻ đưa ra những lựa chọn đơn giản về điều gì đó mà có tác động đến trẻ. Ví dụ, đôi khi trẻ có thể quyết định nên ăn hay uống gì, mặc gì, khi nào đi ngủ hoặc được chọn làm công việc mà trẻ thích.

Nếu trẻ điếc muốn ra quyết định nhưng không thể nói ra điều mình muốn hoặc thích, hãy cố gắng đặt câu hỏi để giúp trẻ bày tỏ được rằng mình muốn làm gì.

Hãy xem Viên có hiểu bé có thể chọn cái bánh bao tròn hoặc cái bánh bao dài.

Giúp trẻ điếc phát triển kĩ năng xã hội

Trẻ điếc có thể học và thực hành kĩ năng xã hội tốt nhất khi chúng với tư cách là những thành viên được cộng đồng quan tâm. Tiếp xúc với một tập thể không phải là những người thân trong gia đình sẽ tạo cho trẻ có cơ hội lớn để phát triển kĩ năng xã hội. Một số cộng đồng xây dựng trung tâm chăm sóc hay trường mẫu giáo, ở đó trẻ nhỏ có thể chơi và học tập với nhau. Trong môi trường tập thể, trẻ hiểu ra được rằng mọi người có những mong muốn khác nhau. Chúng sẽ học cách chia sẻ, thực hiện luân phiên và đồng cảm với người khác.

GIÚP TRẺ ĐIẾC NHẬN BIẾT VỀ THẾ GIỚI XUNG QUANH

Điều quan trọng đối với trẻ điếc hay nghe kém là chúng cần có cơ hội tham gia vào các sự việc diễn ra trong cộng đồng, tham gia vào những sinh hoạt thường ngày và bày tỏ ý kiến của mình với gia đình, bạn bè. Bố mẹ, anh chị em có thể giúp trẻ bằng cách thường xuyên đưa trẻ đến những nơi công cộng và thăm bà con họ hàng, bạn bè. Bạn có thể tận dụng lòng cơ hội để dạy trẻ mọi việc xảy ra trong môi trường xung quanh như thế nào.

Hãy đưa trẻ cùng đi khi bạn đi lấy nước, kiếm củi hoặc đi chợ, đến trường, đi lễ, hội hè hoặc các buổi họp của cộng đồng... Trên đường đi, cố gắng tìm hiểu xem trẻ bình thường nghe được những gì khi đó. Cố gắng giải thích những điều này cho trẻ điếc bằng kí hiệu, bằng lời mà cả hai đều hiểu

Khi quan sát người khác, trẻ học hỏi thêm được về thế giới xung quanh. Chẳng hạn : trẻ biết được rằng ai làm ra đồ ăn để bán, mọi người mua bán thế nào ở chợ.

Với số tiền này, cháu có thể mua được hai chiếc bánh rán.

GIÚP TRẺ PHÁT TRIỂN TÌNH BẠN

Khi trẻ bắt đầu chơi với bạn nhiều hơn, giao tiếp và khả năng hoà đồng với người khác trở nên rất quan trọng. Nhiều trẻ điếc thường thấy đơn độc và bị cô lập. Tình trạng này xảy ra một phần là vì chúng chưa có đủ kĩ năng xã hội để kết bạn. Hơn nữa, trẻ bình thường không biết lời cuốn trẻ điếc cùng tham gia hoạt động.

Chúng ta có thể dùng kí hiệu tay thay vì nói bằng từ để chỉ sự "sẵn sàng" và "ra".

Vì Ri-ca không nghe rõ, chúng ta hãy chơi trò chơi không cần phải nghe đi!

Bạn có thể giúp trẻ bình thường trong cộng đồng tìm cách giao tiếp với trẻ điếc. Khi biết giao tiếp với trẻ điếc, trẻ có thể dễ dàng rủ bạn tham gia cùng chơi.

Trẻ thường tạo ra những trò chơi "đóng vai". Nếu trẻ điếc được chơi, trẻ sẽ hiểu được rằng nó phải thể hiện và ứng xử thế nào với "vai" nó đóng trong trò chơi.

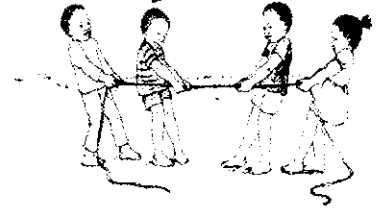
Anh và chị của Si-mon đang chơi bán hàng để giúp bé hiểu mọi người làm gì trong cửa hàng và hàng hoá được mua bán như thế nào.

Để giúp trẻ kết bạn và chơi với những trẻ khác, trước tiên hãy giúp trẻ nhận biết tình cảm của người khác, học cách chia sẻ và hợp tác, hiểu quy tắc.

Trẻ cũng có thể cần giúp đỡ trong giao tiếp với những trẻ khác.

Một số trẻ có thể cảm thấy chán nản khi cố gắng chơi với bạn mà bạn lại không hiểu qui tắc của trò chơi. Trẻ có thể để mặc trẻ điếc. Bạn có thể chỉ cho trẻ bình thường những cách chơi không cần đến từ ngữ. Bạn có thể giải thích những qui tắc này cho trẻ điếc và hướng dẫn cho trẻ tham gia vào trò chơi.

Ri-na rất khoẻ! Tớ muốn lần sau bạn ấy ở đội mình.

“Kĩ năng xã hội” của cộng đồng

Mặc dù dạy kĩ năng xã hội cho trẻ rất quan trọng nhưng như vậy cũng chưa đủ. Trẻ học kĩ năng xã hội không chỉ qua việc ta dạy và đối xử với trẻ mà còn qua việc quan sát mọi người xung quanh đối xử với nhau.

Khi dạy trẻ nên làm bạn với trẻ điếc, và tôn trọng những sự khác biệt của mọi người, tức là chúng ta đã giúp trẻ hiểu giá trị của sự đồng cảm và giúp đỡ người khác và hiểu đó là trách nhiệm của mỗi người.

Dạy trẻ chơi với nhau theo nhóm nghĩa là ta đã giúp trẻ trân trọng tình đoàn kết và tinh thần hợp tác.

Nhưng khi dạy trẻ, chính bản thân ta phải là tấm gương hành động trong thực tế. Nếu như trẻ chứng kiến thấy ta tỏ ra vô cảm đối với những người kém khả năng hơn, có hình thức không được dễ coi hoặc nghèo khổ chúng sẽ học được những kinh nghiệm khác với những gì chúng ta định dạy chúng.

Khi chúng ta là người tốt bụng và tôn trọng người khác, trẻ nhỏ học được cách mà mọi người nên đối xử với nhau.

Nếu muốn trẻ học cách tôn trọng bản thân và người khác, chúng phải được nhìn thấy ta thể hiện những điều này thành hành động. Bản thân chúng ta phải thể hiện thái độ tôn trọng người có đặc điểm khác ta. Tất cả chúng ta cùng phải hợp tác để tạo ra một cộng đồng thân ái, giúp đỡ lẫn nhau và tuân theo những giá trị mà chúng ta cho là quan trọng.

Chương 11

Hợp tác để cùng giúp đỡ trẻ điếc

Cộng đồng có thể phối hợp theo nhiều cách khác nhau nhằm tạo ra sự thay đổi cho trẻ điếc. Nâng cao nhận thức về nhu cầu và khả năng của người điếc hay nghe kém là một trong nhiều cách để cộng đồng trở thành một môi trường tích cực hơn. Hoặc cộng đồng cũng có thể giúp đỡ gia đình và tạo điều kiện để trẻ điếc được tới trường.

Cộng đồng là gì?

Hầu hết mọi người coi cộng đồng của mình chính là những người hàng xóm láng giềng hay nơi mà họ sinh sống. Nhưng có nhiều kiểu cộng đồng khác nhau. Thực ra, mỗi trẻ điếc và gia đình có thể được giúp đỡ bởi nhiều nhóm vì trong cùng một thời điểm họ có thể thuộc về nhiều cộng đồng khác nhau.

TRẺ HỌC VÀ CHƠI VỚI NHAU TẠO THÀNH MỘT CỘNG ĐỒNG

Trẻ ở trong cùng một cộng đồng tỏ ra rất tự nhiên với nhau. Nhưng trẻ cần được khuyến khích để lôi cuốn những trẻ không giống mình - đó có thể là trẻ điếc hay trẻ có những đặc điểm khác. Người lớn và trẻ lớn hơn có thể dạy trẻ biết tôn trọng người khác và phát triển những đức tính như kiên trì, công bằng và quan tâm đến người khác. Để có thêm thông tin về cách khuyến khích trẻ nghe bình thường, trẻ điếc hoặc nghe kém chơi với nhau, mời các bạn xem Chương 10 về phát triển các kỹ năng xã hội.

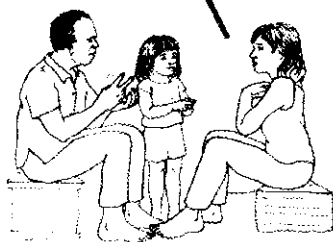
NGƯỜI ĐIẾC TỰ THÀNH LẬP CỘNG ĐỒNG

Đôi khi người điếc cảm thấy cộng đồng không quan tâm đến quyền lợi xã hội của họ. Tại nhiều cộng đồng, người điếc hoặc nghe kém thường cảm thấy gia đình, họ hàng, xóm giềng và nhiều người khác đã tỏ ra không nồng nhiệt với họ do không biết cách giao tiếp. Thậm chí, có người còn bị chế nhạo và trêu chọc. Bố mẹ trẻ điếc thấy khó lòng chấp nhận việc con mình bị người khác đối xử như vậy. Dù ở đâu, người điếc hay nghe kém thường gặp phải những vấn đề tương tự. Nhiều người điếc có rất ít cơ hội để tham gia vào xã hội.

Người điếc cảm thấy có sợi dây ràng buộc giữa họ với nhau vì họ gặp phải những vấn đề tương tự và có chung cách giao tiếp, ví dụ như ngôn ngữ kí hiệu. Bất kì khi nào sống bên nhau hay trao đổi qua lại với nhau, những người điếc đóng vai trò rất quan trọng trong cuộc sống của nhau.

Cứ ở đâu có từ 2 người điếc trở lên, ở đó có một cộng đồng người điếc - cộng đồng này được tạo ra bởi một thực tế chung là họ đều là người điếc.

Cháu biết. Cháu cũng vậy!

Người điếc có thể là nguồn động viên và hướng dẫn cho nhau. Khi có thể gặp nhau, họ thường tạo nên những cộng đồng lớn mạnh. Các cộng đồng có thể được tạo nên ở các trường dạy trẻ điếc, vì trẻ điếc học và lớn lên cùng nhau. Hay người điếc có thể gặp gỡ ở những câu lạc bộ của người điếc, sinh hoạt với đoàn thể hay làm việc cho các tổ chức tôn giáo.

Người điếc cũng có thể giúp đỡ rất nhiều cho gia đình có trẻ điếc, vì họ hiểu những nhu cầu và thách thức mà các gia đình này thường gặp phải.

NẾU CÓ THÁI ĐỘ TỐT VỚI NGƯỜI ĐIẾC, NHỮNG NGƯỜI BÌNH THƯỜNG CÓ THỂ GIÚP CÁC CỘNG ĐỒNG XÍCH LẠI GẮN NHAU

Nhiều người bình thường nhận ra rằng họ hoàn toàn có thể kết bạn với người điếc, làm việc với người điếc hoặc chấp nhận có thể có người thân trong gia đình bị nghe kém. Việc giao tiếp với người điếc một cách thoải mái có thể tạo ra cầu nối giữa cộng đồng người điếc và người bình thường. Khi người nghe được bình thường học ngôn ngữ kí hiệu, họ có thể giúp người điếc và người bình thường hiểu nhau hơn, thậm chí còn giúp được người điếc vượt qua khó khăn.

Giô-sép và đội hợp xướng

Giô-sép là một thanh niên người Haiti. Anh nghe được bình thường và từng theo học một lớp dạy ngôn ngữ kí hiệu ở làng bên cạnh. Giô-sép kết bạn với người điếc ở trong thành phố. Họ khuyến khích anh trở thành tình nguyện viên ở nhà thờ và chuyên phụ trách những việc cầu nguyện cho người điếc. Giô-sép học cách dịch lời cầu nguyện từ ngôn ngữ nói sang ngôn ngữ kí hiệu.

Khi tham gia, anh bắt đầu dạy các thanh niên là người điếc ở nhà thờ làm kí hiệu (và cả hát to) một số bài hát được dùng trong những buổi cầu nguyện. Chẳng bao lâu sau, cả dàn đồng ca của những thanh niên điếc bắt đầu hát và làm đầu cùng với anh.

Hiện nay, Giô-sép và dàn đồng ca người điếc đi đến nhiều vùng núi xa xôi của Hai-ti để hát tại các nhà thờ ở đó. Nhiều người đến hỏi Giô-sép về dàn đồng ca và nói cho anh nghe về trẻ điếc ở trong gia đình của mình.

Giô-sép tận dụng những cơ hội này để nói cho mọi người về một chương trình cho trẻ điếc ở thành phố, về trường nội trú cho trẻ lớn hơn ở nơi mình sống.

Bằng cách đưa thanh niên người điếc đến các nhà thờ ở khu vực nông thôn, Giô-sép đã có thể đưa cộng đồng của người bình thường và cộng đồng người điếc xích lại gần nhau hơn.

Làm cho cộng đồng trở thành một nơi tốt hơn cho trẻ điếc

NÂNG CAO NHẬN THỨC

Cách người lớn và trẻ lớn hơn cư xử với trẻ điếc có thể có ảnh hưởng mạnh đến người khác. Ví dụ, nếu mọi người thu hút cả trẻ điếc vào các hoạt động của mình hoặc ngược lại nếu họ đối xử tệ với trẻ điếc, rất có thể là người lớn và các trẻ nhỏ khác sẽ làm theo họ. Dưới đây là một câu chuyện kể về hiệu trưởng của một trường học tại đất nước Mông Cổ. Thầy đã sử dụng quyền hạn của mình để gây ảnh hưởng đến cách cư xử của mọi người với trẻ điếc trong trường.

Cả trường cùng đón nhận trẻ điếc

Tại một thị trấn ở Mông Cổ, một số gia đình đã làm việc cật lực để mở lớp cho trẻ điếc ở trong một trường học của địa phương. Sau sự việc một số học sinh bình thường trêu chọc và chế nhạo học sinh điếc, thầy hiệu trưởng đã mời tất cả những em này lên gặp. Thầy giải thích rằng những hành vi như vậy là không thể chấp nhận được và mọi học sinh trong trường cần phải được đối xử bình đẳng.

Hành vi của mọi người đã thay đổi kể từ khi thầy hiệu trưởng đề nghị phải có cách đối xử tốt hơn đối với các học sinh điếc. Rồi thời gian qua đi, thầy cô giáo, cha mẹ và học sinh bắt đầu cảm thấy tự hào về các lớp dạy trẻ điếc của mình và cảm thấy có trách nhiệm với những học sinh này. Hiện nay, khi gặp nhau ở ngoài trường, trẻ bình thường và trẻ điếc có thái độ thân thiện với nhau. Học sinh ở lớp khác thường đến thăm lớp điếc và một số bạn gái lớn đã dạy các em nhỏ bị điếc những điệu nhảy truyền thống của người Mông Cổ.

Đi chơi đá bóng cùng các anh đi!

Vâng!

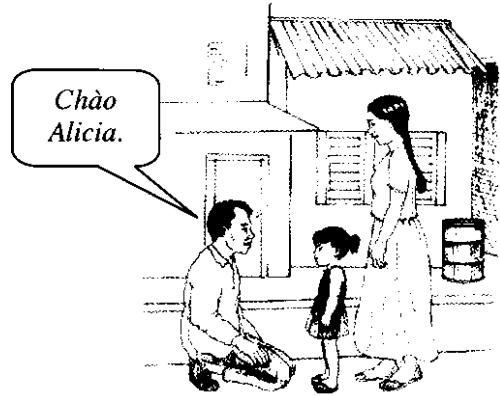

Giúp mọi người trong cộng đồng giao tiếp với trẻ điếc

Người lớn và trẻ em trong cộng đồng có thể giúp trẻ điếc bằng cách tiếp xúc với chúng. Họ phải đối xử với trẻ điếc bằng thái độ tôn trọng và thể hiện lòng tốt với chúng như đối xử với người khác. Khi các thành viên trong cộng đồng giao tiếp với trẻ điếc, họ sẽ biết rằng trẻ điếc cũng giống như trẻ bình thường.

Khuyến khích mọi người giao tiếp vào bất kì thời điểm nào họ gặp trẻ. Giới thiệu trẻ với những người mà bạn gặp. Hướng dẫn họ cách chào hỏi và dạy trẻ cách đáp lại. Cũng giống như khi dạy cho trẻ bình thường biết tên gọi hay tỏ thái độ tôn trọng với từng người mà bạn biết trong cộng đồng, hãy dạy trẻ điếc kí hiệu hay tên gọi của từng người, và dạy mọi người kí hiệu hay tên gọi của trẻ.

Mọi người trong cộng đồng có thể cảm thấy thoải mái hơn với trẻ nếu bạn giải thích cho họ cách tiếp xúc và giới thiệu một số kí hiệu hoặc cử chỉ điệu bộ. Giải thích cho mọi người tại sao khi trò chuyện hoặc dùng kí hiệu thì phải đứng ngang tầm mắt của trẻ. Mọi người có thể sử dụng cử chỉ điệu bộ và cách thức biểu đạt trên khuôn mặt như thể họ đang giao tiếp với một trẻ nghe bình thường.

Gia đình của trẻ điếc có thể tổ chức các chương trình cho những người điếc ở khu vực xung quanh, giúp họ nhận ra sự “khác biệt”, tôn trọng và hiểu biết về tật điếc cũng như khả năng nghe. Họ có thể giúp bạn bè và các tập thể ở cộng đồng đón nhận “trẻ điếc hay trẻ khác biệt” bằng nhiều cách thức khác.

Mọi người sẽ hiểu trẻ nghe kém hơn nếu họ có chút hiểu biết nghe kém là như thế nào. Dưới đây là một số trò chơi vui nhộn mà bạn có thể tham khảo. Những trò chơi này có thể được dùng tại những nơi công cộng chẳng hạn như nhà thờ, đền hoặc những cơ sở tôn giáo khác, trạm xá, trường học và các nhóm cộng đồng. Bạn cũng có thể sử dụng chúng trong lúc tuyên truyền nâng cao nhận thức hoặc trong các buổi họp phụ huynh.

➤ **Làm sao để giúp mọi người hiểu tật điếc hay nghe kém là thế nào?**

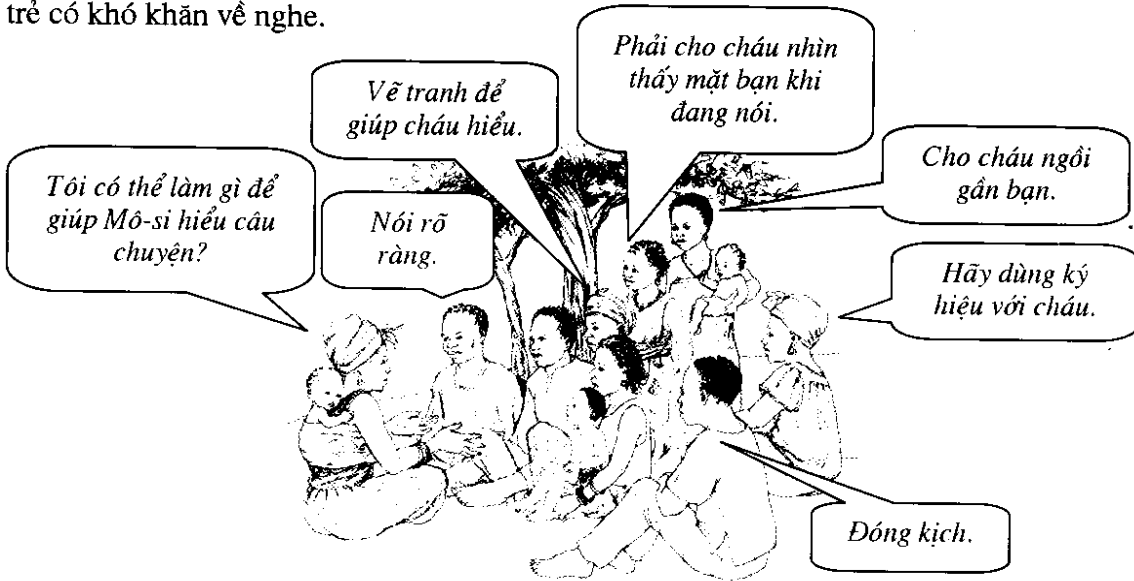
Trò chơi: Bạn nói gì?

Một người bịt tai lại trong khi người kia kể một câu chuyện vui cho cả nhóm. Hay mọi người có thể thay phiên nhau ngồi xa, như vậy họ không thể nghe được câu chuyện. Một người khác đặt câu hỏi về câu chuyện vừa nghe, với cả người bị bịt tai hay ngồi cách xa.

Hãy hỏi người này cảm thấy như thế nào khi không thể nghe rõ câu chuyện.

Mọi người có thể nói về những cách mà họ có thể dùng để giao tiếp tốt hơn với trẻ có khó khăn về nghe.

➤ Làm cách nào để giúp trẻ giao tiếp mà không dùng lời nói

Trẻ nghe kém thường gặp khó khăn về nói. Lời nói của trẻ nghe kém với người bình thường rất khác. Điều này là vì trẻ không biết âm thanh lời nói nghe như thế nào. Việc nói giống như người nghe bình thường thật khó khăn. Do vậy, nhiều người điếc chọn cách không nói, giao tiếp chỉ qua cử chỉ điệu bộ, kí hiệu hay dùng ngôn ngữ kí hiệu. Người nghe kém thường cảm thấy xấu hổ và chỉ nói chuyện với những người mà họ biết rõ.

Hãy hỏi những nhóm trẻ nếu chúng cũng biết về trẻ điếc hoặc nghe kém xem cách nào là tốt nhất để giao tiếp với trẻ nghe kém đó.

Trò chơi: Nói mà không dùng lời

Trò chơi này giúp trẻ bình thường hiểu trẻ không nói được hay không nói rõ sẽ khó khăn như thế nào trong giao tiếp. Từng trẻ lần lượt diễn đạt một điều gì đó mà không dùng lời. Bắt đầu với những ý đề như “Tớ buồn ngủ” hay “Đưa cho tớ quả bóng”. Sau đó, thử những ý khó hơn như “Tớ bị lạc và không thể tìm thấy nhà” hay “Tớ có một giấc mơ rất khủng khiếp”.

Sau đó, bạn có thể hỏi:

- Việc giải thích một điều gì đó mà không bằng lời có khó không?
- Bạn cảm thấy như thế nào khi một ai đó không hiểu?
- Những trẻ khác cần làm gì để giúp bạn giao tiếp với trẻ điếc? Có ai khác có thể giúp đỡ không?
- Bạn có thể giao tiếp với trẻ không biết nói như thế nào?

Sau đó bạn có thể tạo ra một số kí hiệu để diễn đạt những ý trên. Hãy xem, nếu có thể giao tiếp bằng kí hiệu thì sẽ dễ dàng như thế nào.

Đây là thời điểm phù hợp để nói với trẻ điếc về ngôn ngữ kí hiệu ở địa phương hay về cách gia đình có thể tạo ra kí hiệu để giúp đỡ nhau giao tiếp với trẻ như thế nào (xem Chương 4). Để giúp trẻ biết một số kí hiệu gia đình, hãy xem trang 40 đến 43, Chương 4.

DỊCH VỤ CHO TRẺ ĐIẾC VÀ GIA ĐÌNH

Tất cả mọi người đều cần những dịch vụ cơ bản như nước, điện, giao thông, giáo dục và chăm sóc sức khỏe. Thông thường để cung cấp những dịch vụ như thế này, người ta cần huy động nguồn lực của toàn bộ cộng đồng. Các gia đình và bản thân trẻ điếc cũng cần những dịch vụ này. Mọi người trong cộng đồng có kiến thức, nguồn lực và kĩ năng có thể chia sẻ với nhau. Bằng cách làm việc với nhau, các nhóm gia đình hoặc cả cộng đồng có thể có nỗ lực để hướng tới:

- Học cách kiểm tra thính lực cho trẻ nhỏ.
- Giúp cán bộ y tế cơ sở nhận biết và điều trị bệnh viêm tai để phòng tránh tật điếc.
- Tìm ra địa điểm để các gia đình có trẻ điếc có thể gặp nhau.
- Tổ chức các lớp dạy nói hay ngôn ngữ kí hiệu.
- Giúp người nghe bình thường cách nói sao cho trẻ nghe kém hiểu được họ.
- Dịch từ kí hiệu sang lời nói và ngược lại (ở trường hay trong các nhóm chơi)

Biển báo như thế này có thể làm cho đường phố an toàn hơn cho mọi người.

Một nhóm phụ huynh ở Ấn Độ đã phối hợp để đưa các dịch vụ máy trợ thính đến địa phương của mình, để trẻ được các cán bộ y tế qua đào tạo lắp máy trợ thính, sửa chữa và bảo dưỡng máy trợ thính.

Nhóm phụ huynh hay trạm y tế của làng có thể mời các tổ chức hay cá nhân ở bên ngoài cộng đồng đến thăm làng và thực hiện những dịch vụ mới, bồi dưỡng hay thảo luận. Có nhiều cộng đồng đã quyên góp tiền để gửi người đi tập huấn, khi về người này có thể bồi dưỡng lại cho những người khác.

Thành lập các nhóm hỗ trợ

Các gia đình trẻ điếc là những nguồn lực quan trọng đối với nhau. Bằng cách tổ chức các buổi họp thường kì, họ giúp nhau giải quyết khó khăn gặp phải và chia sẻ ý tưởng mới, từ đó tìm mọi cơ hội giúp ích cho con cái mình. Điều này có thể đem lại tác dụng lớn cho các gia đình, không chỉ trong việc tổ chức đáp ứng các nhu cầu của trẻ mà còn giúp đỡ nhau vượt qua khó khăn, thử thách.

Cộng đồng có thể góp phần giúp đỡ tổ chức các hoạt động bằng cách tạo điều kiện cho mượn nơi họp mặt (ví dụ: đền thờ, nhà thờ ở địa phương) và để mọi người biết đến những buổi họp này, như vậy các gia đình khác có thể tham gia.

Các gia đình có trẻ điếc gặp phải những khó khăn tương tự và họ cũng có những niềm vui giống nhau. Mời các bạn xem Chương 14 để biết những ví dụ về cách mà phụ huynh có thể bắt đầu một nhóm họp để ở đó họ chia sẻ cảm xúc, thông tin và suy nghĩ làm thế nào để cộng đồng hỗ trợ con mình hơn.

SỰ GIÚP ĐỠ CỦA CÁC TỔ CHỨC KHÁC TRONG CỘNG ĐỒNG

Nhiều tổ chức tại cộng đồng như hội phụ nữ, hội phụ huynh, hội nông dân hay các tổ chức đoàn thể khác có thể tạo thu nhập để giúp đỡ cha mẹ trẻ nghe kém.

Ví dụ: gia đình cần thêm thời gian để dạy và chăm sóc trẻ nghe kém. Điều này có thể khiến việc tìm được một công việc có thu nhập ngoài gia đình của họ gặp nhiều khó khăn. Một số tổ chức trong cộng đồng có thể giúp phụ huynh tìm cách kiếm thêm thu nhập. Các tổ chức đặt tại cộng đồng như hội các bà mẹ có thể giúp trẻ điếc mua máy trợ thính, tìm kiếm các nguồn lực để có thể chi trả cho giáo viên dạy ngôn ngữ kí hiệu, tạo cơ hội cho trẻ đi học mầm non, bao cấp tiền học phí hay giúp đỡ dưới nhiều cách khác.

ĐƯA TRẺ ĐIẾC ĐẾN VỚI NGƯỜI ĐIẾC

Những cố gắng của cộng đồng cũng có thể đưa trẻ điếc xích lại gần với nhau hơn. Khi trẻ điếc hay nghe kém có cơ hội gặp nhau, chúng có thể tạo nên một cộng đồng tự nhiên và phát triển khả năng ngôn ngữ và giao tiếp.

Một thị trấn ở Trung Quốc đã tiến hành điều tra tìm hiểu xem trong địa phương của mình có bao nhiêu trẻ điếc có thể đi học ở một trường dạy trẻ điếc. Từ cuộc điều tra này, có hai gia đình sống ở gần nhau đã rất ngạc nhiên khi phát hiện ra rằng họ đều có thành viên gia đình là người điếc nhưng lại chưa bao giờ gặp nhau.

Nếu bạn sống ở một thành phố hay thị trấn lớn, bạn có thể tìm ra nhiều cách để gặp người điếc khác. Ngay cả sống ở một ngôi làng nhỏ, cũng có người điếc và người nghe được bình thường giao tiếp với nhau bằng kí hiệu và cử chỉ điệu bộ. Họ sẽ vui vẻ giúp đỡ các gia đình có trẻ điếc.

Những cộng đồng lớn hơn có các câu lạc bộ, tổ chức xã hội hay các đoàn thể lớn không chính thức do chính người điếc lập ra. Đôi khi, những tổ chức này có cả các chương trình cho trẻ điếc và gia đình. Bạn và con của bạn sẽ được đón nhận ở đó.

Người điếc giao tiếp tốt luôn là những giáo viên, người tư vấn tốt nhất cho gia đình trẻ điếc.

Mỗi năm, Hội phụ nữ điếc Đê-hi, Ấn Độ, có tổ chức một cuộc thi dành cho trẻ điếc. Sau hội thi, các gia đình gặp gỡ và học hỏi về tật điếc. Đây là một phần trong chương trình "Phát hiện sớm" của hội nhằm lôi cuốn các gia đình có trẻ điếc nhỏ tuổi vào các hoạt động của cộng đồng người điếc.

GIÚP TRẺ ĐIẾC ĐƯỢC HỌC HÀNH VÀ ĐÀO TẠO

Nhiều gia đình phải đấu tranh để tạo cơ hội cho trẻ nghe kém đi học. Công việc này đòi hỏi phải có thời gian, sức lực và nguồn lực mới tạo ra cơ hội cho trẻ điếc được học hành. Nhưng khi cả cộng đồng cùng phấn đấu vì quyền lợi giáo dục cho trẻ điếc, thì có thể tạo ra một thay đổi lớn.

Chương 12 mô tả chi tiết những lợi ích mà các nhà trường hay lớp học đem lại cho gia đình và trẻ điếc.

Cộng đồng quan tâm đến việc tổ chức giáo dục và đào tạo tốt hơn cho trẻ điếc nên liên lạc với các tổ chức của địa phương hay quốc gia làm việc vì trẻ điếc hoặc Bộ Giáo dục. Việc này sẽ giúp học viên biết thêm nhiều cơ hội và luật pháp về giáo dục cho trẻ điếc ở địa phương mình. Luật pháp của hầu hết các nước trên thế giới đều ủng hộ quyền được giáo dục miễn phí của mọi trẻ em - kể cả trẻ điếc.

Nhận thức là bước đầu tiên để tạo nên sự thay đổi

Người lớn điếc, bố mẹ và các thành viên cộng đồng phải phối hợp với các nhà lãnh đạo để họ hiểu rõ nhu cầu và khả năng của trẻ điếc. Họ cùng nhau xoá bỏ sự ngăn cách và những chuyện hoang đường xung quanh người điếc.

Nếu một nhà lãnh đạo nào đó có con nghe kém, lúc ấy con cái của chúng ta hẳn sẽ có trường và có giáo viên dạy học.

Dưới đây là một số cách thức mà một cộng đồng có thể áp dụng để giúp các trường đáp ứng nhu cầu của trẻ điếc tốt hơn:

- Đào tạo thêm cho giáo viên để họ biết cách giao tiếp với trẻ điếc
- Mời người lớn điếc đến giúp giáo viên, gia đình hay học sinh học ngôn ngữ kí hiệu. Hoặc họ có thể đến làm việc trong lớp và quan tâm riêng đến trẻ điếc. Chương 12 giới thiệu các hoạt động giúp đỡ trẻ điếc đi học ở địa phương.
- Tiến hành đào tạo thêm về kĩ năng giúp trẻ có thêm thu nhập

Đưa trẻ điếc đến học ở trường hay lớp riêng có thể tạo ra một cộng đồng trẻ nhưng mặt khác lại có thể bị cách li khỏi nhau. Một số cộng đồng nhận tiền của địa phương hay các tổ chức nhà nước, tổ chức tài trợ hay cơ quan nhà nước để hỗ trợ các hoạt động đào tạo và mua sắm trang thiết bị.

MỌI NGƯỜI ĐỀU CÓ LỢI KHI THAM GIA HỖ TRỢ TRẺ ĐIẾC

Cả cộng đồng sẽ trở nên mạnh hơn khi mọi người quan tâm đến nhau, có trách nhiệm với nhau và biết chấp nhận sự khác biệt cũng như sự giống nhau. Cho nên, khi nhu cầu đặc biệt của trẻ điếc được chú ý đến, nó thường góp phần cải thiện các điều kiện ở cả cộng đồng.

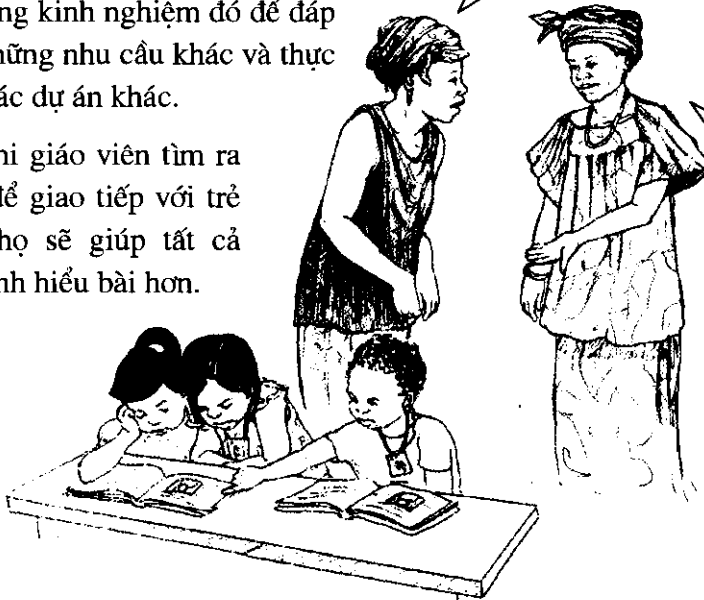

Tất cả trẻ em trong cộng đồng có thể được hưởng lợi từ những dịch vụ xã hội tốt, chẳng hạn như dịch vụ kiểm tra thính

lực, qua đó tiếp cận dễ dàng hơn với giáo dục và đào tạo.

Khi mọi người có thể làm việc với nhau vì một mục tiêu chung, họ biết rằng họ có thể đạt được kết quả lớn hơn là làm một mình. Một cộng đồng biết tổ chức một vấn đề gì đó sẽ có thể dùng kinh nghiệm đó để đáp ứng những nhu cầu khác và thực hiện các dự án khác.

Khi giáo viên tìm ra cách để giao tiếp với trẻ điếc, họ sẽ giúp tất cả học sinh hiểu bài hơn.

Cô không sợ việc có những học sinh điếc trong lớp sẽ làm ảnh hưởng đến cả lớp chứ?

Không, tôi nghĩ rằng những trẻ khác cần biết kiên trì. Kỹ năng đọc của các em sẽ tốt hơn. Chúng cũng đang học ngôn ngữ kí hiệu.

Nếu trẻ nghe kém không được giáo dục và hỗ trợ, chúng có thể sẽ không bao giờ học được cách giao tiếp với người khác hay học kỹ năng cần thiết để đi làm, chăm sóc bản thân hay sống ôn hoà với người khác. Sự bất hạnh và nghèo nàn của chúng có thể là một gánh nặng đối với gia đình, hàng xóm và cộng đồng.

Dưới đây là một câu chuyện kể về một địa phương ở Brazil đã phối hợp các nguồn lực trong cộng đồng để thay đổi cuộc sống của trẻ điếc.

Cả thị trấn cùng học một ngôn ngữ mới

Tại một thị trấn Đông Bắc ở Brazil, có một nhà thờ mở một ngôi trường nhỏ dạy trẻ điếc. Chẳng bao lâu sau, nhiều gia đình đến đó bắt đầu thành lập hội phụ huynh, hội cha mẹ và bạn bè của trẻ điếc ở Cabo (APASC). Khi đã thành hội, APASC quyết định mở các lớp dạy ngôn ngữ kí hiệu cho người bình thường để họ biết cách giao tiếp với trẻ điếc. Họ liên hệ với hội người điếc ở thành phố lớn gần đó và thuê một người đàn ông điếc đến dạy cho cha mẹ và người thân trong gia đình ngôn ngữ kí hiệu.

APASC cũng được chính quyền địa phương cho phép mở trường dạy trẻ điếc ngay tại địa phương. Trường thuê giáo viên đã được đào tạo và mở lớp dành cho trẻ điếc. Trẻ điếc cũng tham gia với trẻ bình thường trong nhiều hoạt động. Chẳng bao lâu sau, tại thị trấn, ngôn ngữ kí hiệu được dùng trong nhà trường, cửa hàng và trên đường phố.

Ngày càng có nhiều người đến học ở các lớp dạy ngôn ngữ kí hiệu và biết giao tiếp với trẻ điếc và người lớn điếc sống ở trong cùng thị trấn.

Trước đó, nhiều người nghĩ rằng người điếc bị chậm phát triển trí tuệ. Bây giờ, họ đã có nhận thức mới về tật điếc. Họ thấy phiên dịch ngôn ngữ kí hiệu đã tham gia vào các hoạt động của nhà thờ, thiếu niên điếc có việc làm trong cộng đồng, trẻ điếc được đi học và chơi với bạn bình thường.

APASC góp phần nâng cao nhận thức về tật điếc ở cộng đồng của mình. Họ tổ chức hội thảo, họp hàng tháng. Trong các dịp này, cha mẹ trẻ điếc có thể tìm thấy sự giúp đỡ từ các cha mẹ khác, học hỏi thêm về tật điếc và cách giao tiếp với con. APASC cũng xuất bản một cuốn từ điển ngôn ngữ kí hiệu gồm 500 kí hiệu mà nhiều người trong cộng đồng sử dụng.

Bằng cách phối hợp với nhau, họ đang xây dựng một xã hội có khả năng giúp mọi trẻ thơ phát triển tối đa tiềm năng.

Chương 12

Giáo dục

Mọi trẻ em, cả trẻ điếc và trẻ nghe được đều có quyền được giáo dục. Trẻ được giáo dục sẽ có nhiều cơ hội hơn để hiểu biết về thế giới, phát triển các kỹ năng và để tìm kiếm việc làm hơn. Giáo dục đặc biệt quan trọng đối với trẻ điếc vì giáo dục giúp trẻ phát triển tư duy, giao tiếp, kết bạn với những trẻ điếc khác và với trẻ nghe được bình thường. Với những kỹ năng có được, trẻ nghe kém vẫn sẽ có thể sống tự lập, có ích và hoà nhập với cộng đồng.

Mặc dù quyển sách này hầu như chỉ dành cho trẻ từ 0 đến 5 tuổi nhưng chương này cung cấp một số vấn đề quan trọng về giáo dục cho trẻ điếc lớn tuổi hơn nhằm giúp các bậc cha mẹ có kế hoạch giáo dục cho con cái họ.

Việc học bắt đầu từ gia đình

Việc học tập bắt đầu tại gia đình từ thời thơ ấu và tiếp tục trong suốt cuộc đời. Gia đình đóng vai trò rất quan trọng trong việc giúp đỡ trẻ học tập. Cha mẹ và các thành viên trong gia đình là những người thầy đầu tiên và quan trọng nhất của trẻ. Tại nhà, trẻ sẽ học giao tiếp, bắt đầu tư duy và bắt đầu quan hệ với người khác.

Một số cộng đồng có giáo viên và người lớn bị điếc đến tận nhà giúp cha mẹ học cách giao tiếp với trẻ điếc. Họ chỉ cho những thành viên trong gia đình cách mà họ có thể cùng nhau học ngôn ngữ. (Các gợi ý và cách thức giúp gia đình dạy ngôn ngữ cho trẻ, xin xem chương 7, 8 và 9).

Tiếp tục học tại cộng đồng

Trẻ học tập từ gia đình và bạn bè các kỹ năng cần thiết để sống trong cộng đồng. Bằng việc quan sát bạn bè và những người khác nói chuyện, chơi, và làm việc với nhau, trẻ học được nhiều thứ như: biết cách đến những nơi mà chúng muốn - bằng đi bộ hoặc đi xe đạp hoặc xe ô tô. Chúng học cách mua bán, trả tiền và hoàn thành công việc. Chúng học cách làm nghề mộc, trồng cây theo vụ, nuôi cá, may hoặc khâu vá, làm các đồ thủ công và nhiều kỹ năng khác.

Khi trẻ gia nhập vào cộng đồng, chúng cũng học về cảm xúc của mình và hình thành lòng tự trọng. Các trò mà trẻ chơi với nhau là các cách học tập không chính thức để trở thành một thành viên của cộng đồng. (Chương 10 và Chương 11 mô tả các cách hoà nhập trẻ vào cộng đồng và xây dựng các kỹ năng xã hội cao).

Khi trẻ lớn hơn, chúng bắt đầu sẵn sàng đến trường. Giáo dục tại trường học sẽ dựa trên các kỹ năng mà trẻ học tại nhà và trong cộng đồng. Những gì trẻ học được tại trường học cũng sẽ cho trẻ các kỹ năng nhằm chuẩn bị cho cuộc sống của chúng khi lớn lên.

Đi học là điều quan trọng đối với trẻ điếc

Giáo dục trong trường học sẽ cải thiện khả năng giao tiếp của trẻ điếc hoặc trẻ nghe kém, và có thể giúp trẻ có được các kỹ năng nhằm đạt tới một cuộc sống có ích và hỗ trợ gia đình của họ.

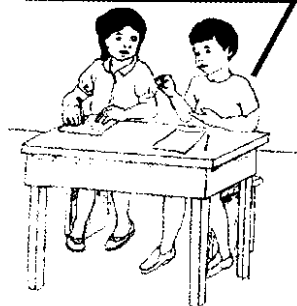
Tại trường, trẻ điếc có thể học đọc và viết - đây thường là cách duy nhất mà người điếc có thể giao tiếp với người không biết ngôn ngữ ký hiệu hoặc không thể hiểu lời nói của họ. Đọc giúp những người nghe kém hiểu được những ý tưởng, cảm xúc và những kinh nghiệm của người khác. Viết giúp họ giao tiếp và chia sẻ những suy nghĩ và cảm xúc của họ.

Với số tiền này chúng ta sẽ đi chợ mua cá.

Quá trình giáo dục diễn ra tại nhiều nơi: ở nhà, trong cộng đồng, và tại trường.

Tôi sẽ viết một bức thư cho anh trai tôi. Anh ấy đang đi làm việc xa ở trên thành phố.

Trẻ em gái bị điếc càng cần được giáo dục!

Thường thì việc giáo dục đối với trẻ em gái bị điếc còn khó khăn hơn. Một bé gái nghe kém thường bị giữ ở nhà làm việc nhà, thậm chí ngay cả khi chị em gái và anh em trai đã rời khỏi ghế nhà trường hoặc đi lấy vợ, lấy chồng.

Tại sao một bé gái bị điếc cần được biết về thế giới? Các cô bé cần có các kỹ năng tự bảo vệ và gia nhập vào cộng đồng. Bé gái cần biết về các quyền của mình, và sử dụng các kỹ năng để kiếm việc làm và sống một cuộc sống tự lập.

Nếu không được giao tiếp và giáo dục, một bé gái bị điếc không thể biết được các luật lệ của xã hội hoặc hiểu được những thay đổi trong cơ thể của mình. Có rất nhiều em gái điếc có thai mà không biết đó là như thế nào hoặc tại sao. Tại một vài nơi trên thế giới, nhiều phụ nữ điếc bị nhiễm HIV/AIDS hơn những phụ nữ khác vì họ không có cách nào có được các thông tin cần thiết để tự bảo vệ.

Chị không phải lo lắng về Chung. Việc chị cho con bé đến trường là một việc làm đúng. Một ngày nào đó con bé sẽ biết chăm sóc chị.

Các loại hình trường học khác nhau cho trẻ điếc

Trẻ điếc hoặc nghe kém có thể đến trường và học được nhiều điều, trong đó có

các kỹ năng cần thiết để kiếm sống. Trẻ có thể học trong các lớp học bình thường cùng với trẻ nghe tốt, hoặc học tại các lớp học chuyên biệt dành riêng cho trẻ điếc.

Con trai chị tôi đến trường nội trú dành cho trẻ điếc. Tuần tới, chị ấy đi thăm cháu, chị hãy đi cùng và hỏi chị ấy về trường đó.

Hoặc có thể Pa-ma nên tới trường học khu bên. Cô bé có quyền đến đó học như những trẻ khác!

Mặc dù bạn không có nhiều lựa chọn về loại hình trường học cho con bạn nhưng hiểu biết về các trường là điều quan trọng vì:

- điều đó có thể giúp bạn xem xét trường nào là trường tốt nhất cho con bạn.
- điều đó có thể giúp bạn làm việc với trường học nhằm làm cho trường học đó tốt hơn cho trẻ điếc.
- điều đó có thể giúp bạn làm việc với cộng đồng nhằm tạo ra một loại hình trường học mà các gia đình trẻ điếc cần.

Trường học và ngôn ngữ

Trường dạy cho trẻ điếc thường tập trung vào cả **ngôn ngữ lời nói** của cộng đồng và **ngôn ngữ ký hiệu**. Một số trường dạy trẻ điếc nói và sử dụng ngôn ngữ ký hiệu cùng một lúc, hoặc nói và sử dụng chữ cái ngón tay. Họ sử dụng ngôn ngữ ký hiệu, cử chỉ điệu bộ, tranh ảnh, đọc hình miệng, lời nói, đọc và viết.

Thường các giáo viên sử dụng ngôn ngữ lời nói và các giáo viên sử dụng ngôn ngữ ký hiệu không đồng ý với phương pháp của nhau. Điều này làm cho các bậc phụ huynh khó biết được những thông tin về những ưu điểm của từng phương pháp.

Trường chúng tôi tin là trẻ điếc có quyền học ngôn ngữ ký hiệu vì đó là 'ngôn ngữ tự nhiên' cho người điếc.

Chúng tôi cũng dạy về lịch sử và tầm quan trọng của người điếc và cộng đồng người điếc.

Trường chúng tôi tin là chỉ có trẻ điếc nào hiểu và đáp ứng với ngôn ngữ lời nói mới có thể thành công trên thế giới.

Xem chương 7-9 để biết thêm thông tin về ngôn ngữ lời nói và ký hiệu và cách bắt đầu sử dụng chúng như thế nào. Điều quan trọng cần nhớ là mỗi trẻ đều có nhu cầu và khả năng riêng của mình.

TRẺ ĐIẾC CÓ THỂ HỌC CÙNG LỚP VỚI CÁC TRẺ NGHE BÌNH THƯỜNG

Đạy trẻ điếc và trẻ nghe bình thường trong cùng một lớp học thường là cách duy nhất mà một cộng đồng có thể giáo dục cho trẻ điếc. Trẻ nghe bình thường có thể trêu chọc hoặc không để ý đến trẻ điếc do cách trẻ điếc nói hoặc do không hiểu được trẻ điếc nói gì. Nhưng nếu mọi người cố gắng ngừng các hành vi gây tổn thương như thế thì trẻ điếc có thể có cơ hội làm bạn với trẻ nghe bình thường và trở thành một thành viên của cộng đồng xã hội.

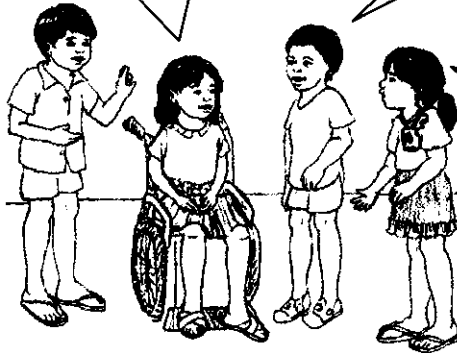
Tất cả các bạn điếc và các bạn nghe bình thường đều không muốn bị chia rẽ - điều đó sẽ làm mất đi tình bạn của chúng ta.

Chúng ta sẽ giúp những bạn nghe kém thấy các bạn cần biết điều gì.

Chúng ta sẽ để những bạn này trên xe lăn nếu họ cần sự giúp đỡ.

Chúng ta hãy cho nhau mượn những thứ chúng ta bỏ quên.

Khi trẻ trở thành một phần cuộc sống của nhau, chúng học cách đánh giá cao thế mạnh của nhau và hỗ trợ nhau.

Một số trường địa phương dạy mọi người ngôn ngữ ký hiệu để trẻ điếc không bị bỏ rơi; hoặc người ta dành thêm thời gian để dạy nói cho trẻ nghe kém nói.

Các lợi ích của việc học chung với trẻ nghe bình thường

- Trẻ điếc có thể tiếp tục sống tại nhà với gia đình.
- Chi phí cũng thường đỡ tốn kém hơn.
- Trẻ điếc có cơ hội giao tiếp với trẻ bình thường.

Những khó khăn của việc học chung với trẻ nghe bình thường

- Trẻ nghe bình thường có thể trêu chọc hoặc không quan tâm tới trẻ điếc.
- Giáo viên không thể có khả năng học nhiều về tật điếc hoặc học cách dạy trẻ với những khả năng nghe khác nhau.
- Không có đủ người thành thạo ngôn ngữ ký hiệu để trẻ học một ngôn ngữ hoàn thiện. Sự phát triển trí tuệ ngôn ngữ của trẻ vì thế có thể bị ảnh hưởng.

► Các cách hỗ trợ trẻ điếc trong các lớp học hoà nhập

Một điều chúng ta cần thấy là việc cho trẻ điếc đi học là chưa đủ. Một trẻ điếc học trong các lớp học bình thường cần một giáo viên và các bạn học có thể giao tiếp với trẻ. Người ta phải dạy trẻ điếc theo cách mà trẻ có thể hiểu, nếu một trẻ điếc không thể hiểu được thì trẻ cũng sẽ không thể học được.

Khi trường học không hỗ trợ đủ cho trẻ điếc, trẻ sẽ không học được như trẻ bình thường. Nếu trường học cho rằng trẻ điếc học kém hơn trẻ bình thường và như thế trẻ bình thường sẽ học một trình độ, trẻ điếc sẽ học một trình độ thấp hơn. Điều này không đúng và sẽ làm ảnh hưởng đến tất cả các trẻ.

Tập huấn cho giáo viên để họ có thể học cách giao tiếp với trẻ điếc

Một giáo viên chưa bao giờ làm việc với trẻ điếc hoặc nghe kém có thể không đảm bảo về cách dạy. Hãy nói với giáo viên về nhu cầu và khả năng của trẻ và xem xét xem liệu có cách nào đơn giản nhất làm cho trẻ học dễ dàng hơn.

Cháu Định thích nhìn các tranh áp phích, tranh vẽ và hình mẫu. Cháu học hầu hết các thứ qua nhìn, nhưng cháu cũng có thể nghe được một chút.

Chúng tôi sẽ cố gắng hết sức để giúp Định tham gia vào các hoạt động của lớp.

Nếu một trẻ có thể nghe được chút ít hoặc đọc hình miệng, giáo viên nên ngồi đối diện khi nói với trẻ và thường xuyên kiểm tra để đảm bảo chắc chắn là trẻ có thể nhìn thấy hình miệng của mình.

Hãy cho trẻ ngồi gần giáo viên. Trẻ có thể nhìn thấy rõ hơn chuyển động hình miệng của giáo viên. Trẻ cũng sẽ ít bị sao lãng do những hoạt động của trẻ khác.

Giúp trường học đáp ứng nhu cầu của trẻ điếc:

Giáo viên dạy trẻ điếc có thể giúp cho toàn trường, các giáo viên và học sinh khác hiểu về tật điếc cũng như khả năng học được bằng thị giác là thế mạnh của trẻ điếc. Nhờ đó mọi người trong trường sẽ sẵn sàng đón nhận trẻ điếc hơn.

- Người lớn bị điếc có thể giúp giáo viên hoặc học sinh học ngôn ngữ ký hiệu. Họ có thể giúp giáo viên trong lớp học bằng cách chú ý hơn tới học sinh bị điếc.
- Vì trẻ điếc hoặc nghe kém học qua nhìn nên trường học có thể giúp trẻ kiểm tra thị lực và cho trẻ đeo kính nếu cần.
- Cha mẹ có thể gặp các giáo viên của trẻ để biết thêm thông tin về trẻ học gì và học như thế nào. Điều này sẽ giúp cha mẹ tăng cường và xây dựng hướng phát triển cho trẻ. Họ cũng có thể trao đổi với giáo viên về những gì trẻ làm ở nhà. Theo cách này giáo viên có thể đưa thêm vào bài học của mình những thứ mà trẻ đã trải nghiệm.

TRẺ ĐIẾC CÓ THỂ HỌC TẠI LỚP CHUYÊN BIỆT

Trẻ bị điếc hoặc nghe kém có thể học trong các lớp học chuyên biệt dành riêng cho trẻ điếc tại các trường địa phương, trong các trường học chuyên biệt ban ngày hoặc các trường nội trú.

Nhiều tổ chức của trung ương hoặc địa phương, một số tổ chức chính phủ, tôn giáo, cộng đồng hoặc hội cứu trợ đã mở các trường, lớp học chuyên biệt để giáo dục cho trẻ điếc hoặc nghe kém. Những tổ chức này thậm chí có thể có các suất học bổng cho trẻ điếc hoặc nghe kém học trong các trường học hoặc các lớp học này. Với những trẻ điếc dường như đã bị cô lập, việc đưa trẻ vào trường, lớp chuyên biệt sẽ giúp tạo ra một cộng đồng.

Khi trẻ học tại các trường như vậy, trẻ thường học ngôn ngữ ký hiệu. Những thành viên trong gia đình có thể sẽ giao tiếp tốt hơn với con cái họ nếu họ cũng học ngôn ngữ ký hiệu.

Các trường nội trú

Trẻ điếc sống ngay tại các trường này và chỉ về nhà vào cuối tuần hoặc ngày nghỉ. Ở các trường nội trú trẻ được học văn hoá và được hướng nghiệp, dạy nghề như: máy tính, cơ khí, nghệ thuật và nghề nông, cũng như các kỹ năng đọc, viết và làm toán.

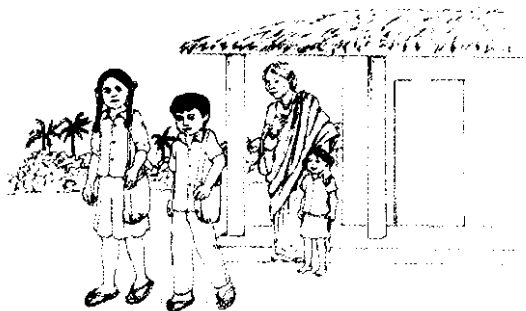
Đôi khi các gia đình lo lắng về con của họ khi chúng ở xa nhà. Gặp gỡ với gia đình của những trẻ khác, đi thăm con cái tại trường học, gặp gỡ các bạn của con mình và các giáo viên có thể giúp cha mẹ trẻ cảm thấy thoải mái hơn khi con họ luôn ở trong trường nội trú và xa họ.

Giống như bất kỳ nơi nào khác mà trẻ sống, ở trường nội trú trẻ cũng có thể bị xâm hại. (xem Chương 13 để có thêm thông tin về sự xâm hại). Cha mẹ cần phải khuyến khích con họ trong trường nội trú kể cho giáo viên, cha mẹ và những người khác về những vấn đề mà chúng gặp phải.

Hầu hết những người điếc học trong các trường nội trú đều có những kinh nghiệm tốt. Mặc dù họ rất nhớ gia đình mình nhưng trường học đã tạo cho họ nhiều cơ hội giao tiếp với nhiều người hơn, và trẻ điếc cũng đã tạo ra những nhóm thân thiện với những trẻ khác và các nhân viên.

Trường học bán trú cho trẻ điếc

Những trường học này chỉ dạy cho trẻ điếc. Trẻ sống tại nhà với gia đình và tiếp tục giao lưu với trẻ nghe bình thường và người lớn trong cộng đồng của trẻ.

Các lớp học chuyên biệt trong các trường địa phương

Tại một số trường, trẻ điếc học cả ngày tại lớp học chuyên biệt và chỉ gặp trẻ nghe bình thường vào thời gian nghỉ. Ở một số trường khác, trẻ điếc học một khoảng thời gian trong ngày trong lớp với trẻ nghe bình thường, chẳng hạn như học các môn nghệ thuật hoặc tập thể dục. Độ tuổi và khả năng của trẻ trong lớp học đặc biệt có thể rất khác biệt.

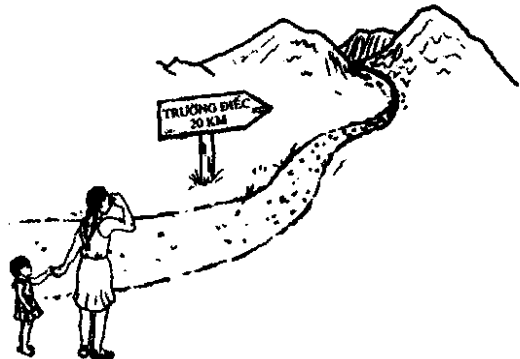
Lợi ích của việc học với các trẻ điếc khác

- Hầu hết các trường và lớp học chuyên biệt cho trẻ điếc có các giáo viên được đào tạo đặc biệt để dạy cho trẻ điếc. Những giáo viên này có thể đáp ứng những nhu cầu của trẻ điếc và chú ý tới từng trẻ.
- Trẻ điếc cảm thấy ít bị cô lập hơn khi chúng có thể giao tiếp với mọi người xung quanh.
- Trẻ điếc có cơ hội chơi, học, phát triển các kỹ năng xã hội, và tạo dựng mối quan hệ bạn bè.
- Trẻ điếc có thể gặp và giao lưu với những người lớn bị điếc đang làm việc trong trường.
- Một số trường hoặc lớp học chuyên biệt dành cho trẻ điếc cũng kiểm tra thính lực và cho trẻ điếc đeo máy trợ thính.

Khó khăn của trẻ điếc khi học trong trường chuyên biệt

- Trẻ điếc học trong các trường chuyên biệt khó có thể học cách sống và giao lưu một cách thoải mái với những người trong "thế giới bình thường".
- Trường học có thể ở xa và rất tốn kém.
- Trong một lớp học có thể có các trẻ ở các độ tuổi khác nhau. Việc đáp ứng những nhu cầu khác nhau của trẻ trong lớp là rất khó khăn đối với các giáo viên.

Các trường học tốt đáp ứng nhu cầu của trẻ điếc

Mỗi cộng đồng đều có thể có những trường học tốt dành cho trẻ điếc và trẻ bình thường. Để có thể là một trường học tốt thì không chỉ là tiền, toà nhà mới hay những giáo viên "chuyên gia". Một trường học tốt phải chú ý tới mọi nhu cầu của học sinh và có những giáo viên cam kết giúp trẻ với những khả năng về thính lực khác nhau học và sử dụng ngôn ngữ.

Tôi thích dạy hơn là làm việc trong hầm mỏ dù tôi được trả ít lương hơn.

Mọi người trong thị trấn này đã có nhận thức rõ hơn về nhu cầu của con em chúng ta.

Trẻ thích học hỏi lẫn nhau. Chúng kết bạn và học nhiều hơn về trách nhiệm xã hội.

Các trường học đáp ứng các nhu cầu khác nhau của trẻ điếc có thể tạo nên một bước đột phá trong cuộc sống của trẻ.

Trường học có thể hợp tác với các dịch vụ chăm sóc y tế và bệnh viện để kiểm tra thính lực và thị lực cũng như cung cấp máy trợ thính và kính cho trẻ. Họ có thể thực hiện chiến dịch tiêm vaccin trong trường học để giúp cha mẹ dễ dàng đưa trẻ đến tiêm chủng. Họ cũng có thể đưa các chương trình dinh dưỡng và vệ sinh vào các môn học mà họ dạy.

Các trường học có thể tổ chức cho trẻ điếc học và chơi với trẻ bình thường, và không cho phép các trẻ trêu chọc nhau. Khi các trường học dạy về lịch sử và tầm quan trọng của người điếc và cộng đồng người điếc, họ có thể giúp trẻ điếc cảm thấy mình được tôn trọng và xây dựng cho họ sự tự tôn.

Khi các trường học lần đầu tiên hoà nhập các trẻ điếc, họ thường mắc lỗi cho dù họ có ý định tốt. Các trường học phải học về tật điếc giống như trẻ điếc phải học về trường học. Dưới đây là câu chuyện về một gia đình đã theo đuổi việc đưa con gái họ vào học và sự thay đổi trong cuộc sống của cô bé.

Câu chuyện của Ô-na

Khi Ô-na 7 tuổi bé bắt đầu đi học ở trường lân cận trong một thị trấn nhỏ ở Mông Cổ với những trẻ khác cùng tuổi. Cha mẹ bé phải rất khó khăn mới có thể thuyết phục trường học cho phép cô con gái bị điếc của họ tới học. Quan niệm truyền thống ở Mông Cổ là trẻ điếc là người "không bình thường" và không thể ở cùng với trẻ "bình thường". Cha mẹ trẻ cảm thấy may mắn vì ông hiệu trưởng trường đã đồng ý nhận cô bé.

Tuy nhiên, dù Ô-na đã tới trường học nhưng bé vẫn không có một phương tiện giao tiếp nào ngoại trừ một số cử chỉ điệu bộ, chỉ tay và phát âm được một vài âm. Thấy giáo ở các trường bên cạnh của cô bé cũng không thể giao tiếp với cô bé. Vì vậy một sự thật rõ ràng là Ô-na không thể học được. Cha mẹ của Ô-na bắt đầu hết hy vọng vì trường duy nhất dành cho trẻ điếc ở tận thủ đô, cách nhà rất xa.

Ô-na sẽ học thế nào khi bị tách ra khỏi sự hỗ trợ và tình yêu thương của gia đình? Đặc biệt là khi chúng tôi không có cách nào giải thích các tình huống, hoặc tiếp xúc với bé.

Lúc đó, một người hàng xóm mách cho họ về một chương trình mới ở một trường học khác gần đó. Một giáo viên ở trường này có một cậu con trai bị điếc đang giúp đào tạo cho những giáo viên khác ngôn ngữ ký hiệu cơ bản. Tất cả trẻ điếc và trẻ nghe bình thường đều được học ký hiệu và ngôn ngữ nói trong cùng một lớp học.

Thế là sáng sủa bé Ô-na đến trường trong niềm vui hạnh phúc. Những cô bé cậu bé trong lớp của cô đã giành được một giải thưởng trong kỳ thi toán giữa tất cả các trường trong thị trấn. Và Ô-na đã giành một giải thưởng về chữ đẹp. Ô-na đã thay đổi từ một bé gái lúc nào cũng buồn bã và chẳng bao giờ cười khi mới đến trường thành một cô bé vui vẻ hoạt bát, thường xuyên giúp đỡ các bạn khác trong lớp.

CÁC TRƯỜNG HỌC TỐT KHI CÓ GIÁO VIÊN LIÊN KẾT NHAU

Phẩm chất quan trọng nhất của một giáo viên dạy trẻ điếc là người ấy luôn mong muốn trẻ có thể học và làm việc tốt trong cả trường học và trong cuộc sống, và là người luôn dành thời gian để tìm hiểu về những nhu cầu và khả năng của từng trẻ.

Kinh nghiệm sẽ giúp trở thành một giáo viên tốt nhất

Một trường học ban ngày dành cho trẻ điếc ở Tanzania có một giáo viên cũng bị điếc. Mặc dù cô không được đào tạo chính quy để trở thành một cô giáo nhưng sự kiên trì và tình sáng tạo của cô đã hỗ trợ tốt cho khả năng của từng trẻ. Vì là người không thể nghe được giọng nói của học sinh nên cô đã đặt tay lên vai trẻ để cảm nhận được sự rung của các âm khi trẻ học nói. Cô cũng sử dụng ngôn ngữ ký hiệu với trẻ, giúp trẻ tập viết và dạy trẻ học toán bằng cách đếm các nắp chai.

Lớp học nhỏ nên cô giáo có thể dành thời gian cho từng trẻ. Cô đã học cách xác định và tận dụng những khả năng tốt nhất của từng trẻ để giúp trẻ học.

Nhiều người nghĩ là một giáo viên được đào tạo về giáo dục đặc biệt sẽ là giáo viên tốt nhất cho trẻ điếc. Điều này không phải lúc nào cũng đúng. Việc bồi dưỡng hiểu biết về tật điếc không thể tự nhiên làm cho giáo viên tốt hơn. Nhiều giáo viên của trẻ điếc không có cơ hội được đào tạo trong nước mà phải đi học ở những nước khác, những nơi khác biệt với cộng đồng của chính họ. Những kiến thức mà họ học được tại nước ngoài có thể khó sử dụng hoặc không thể áp dụng được vào tất cả các trường học và các cộng đồng của chính họ.

Một giáo viên được đào tạo để dạy trẻ điếc có thể là giáo viên nguồn dạy cho các giáo viên khác. Giáo viên của trẻ điếc và giáo viên có kinh nghiệm trong việc dạy trẻ nghe bình thường có thể học lẫn nhau và dựa trên những gì họ biết. Sự chia sẻ kinh nghiệm này sẽ có lợi cho mọi trẻ.

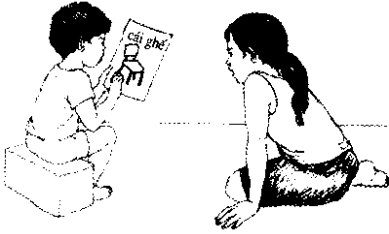
Tôi đã sắp xếp cho một phòng khám mắt một bệnh viện địa phương tôi kiểm tra thị lực cho tất cả các trẻ.

Đó thật là một ý kiến tuyệt vời!

NGƯỜI LỚN BỊ ĐIẾC CÓ THỂ GIÚP TRẺ ĐIẾC HỌC

Người lớn bị điếc có thể là những giáo viên tốt nhất cho trẻ điếc. Các trường học tốt thường đưa những người lớn bị điếc vào lớp học với tư cách là giáo viên, người phiên dịch và trợ lý. Người lớn bị điếc hiểu những thách thức mà trẻ điếc phải đối mặt. Người lớn bị điếc có thể trở thành những hình mẫu quan trọng cho trẻ điếc và giúp tạo ra thái độ tích cực về tật điếc và người điếc.

Trẻ lớn hơn có thể giúp trẻ nhỏ hơn học đọc và viết.

TRẺ CÓ THỂ GIÚP NHAU HỌC

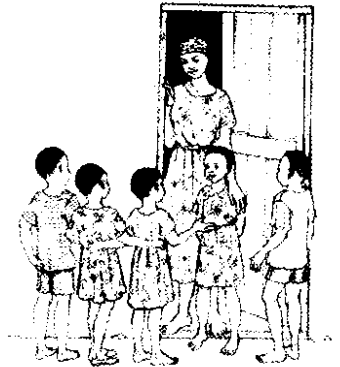
Nhiều trẻ cần được giúp đỡ để học những kiến thức khó. Trẻ điếc thường cần sự giúp đỡ và chú ý nhiều hơn để học các kỹ năng như đọc và viết. Trẻ điếc và trẻ nghe bình thường, trẻ lớn hơn và trẻ nhỏ hơn có thể giúp đỡ lẫn nhau học các kỹ năng và cảm thấy thoải mái trong trường học (trang 26, 137, và 138 cung cấp các ví dụ về việc trẻ giúp trẻ học).

Trẻ có thể tham gia vào quá trình giáo dục

Một giáo viên tại một trường ở Giam-bi-a đã khuyến khích trẻ tự bộc lộ thoải mái những gì mà chúng muốn được học. Giáo viên này đã giới thiệu những ý tưởng để chúng lựa chọn trong lớp.

Một tuần, các trẻ chọn học về lý do tại sao con người đánh nhau và gây chiến tranh. Tuần khác chúng chọn học về thời tiết và tại sao trời mưa trong mùa mưa. Nhiều tuần trôi qua, nhiều trẻ trở nên thích thú hơn với những gì chúng được học. Chúng cư xử tốt hơn và đến trường đều đặn hơn.

Cuối năm học, chúng thậm chí còn đi quanh làng để xem có những trẻ nào khác không đến trường để khuyến khích chúng đi học.

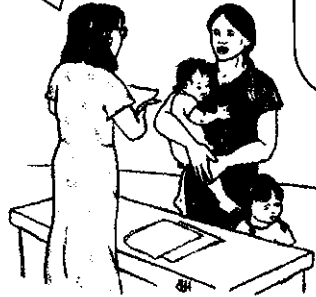
Khi trẻ tham gia vào quá trình giáo dục và làm việc cùng nhau để giải quyết vấn đề, chúng sẽ làm cho việc giáo dục phù hợp với những nhu cầu của chúng hơn. Chúng cảm thấy tự tin về bản thân, về những gì chúng được học và về khả năng tạo nên một thế giới mới của chúng.

ĐIỀU QUAN TRỌNG LÀ GIA ĐÌNH HỖ TRỢ NHÀ TRƯỜNG

Cha mẹ và gia đình đóng một vai trò to lớn trong việc giáo dục trẻ điếc. Những cha mẹ có kinh nghiệm có thể chia sẻ với nhà trường giúp nhà trường dạy trẻ. Cha mẹ cũng có thể làm việc với cộng đồng nhằm tạo dựng môi trường tốt hơn cho trẻ điếc. Trường học và các nhóm cha mẹ tích cực có thể trao đổi về những nhu cầu cảm xúc và giáo dục của gia đình với trẻ điếc. Những trường học như vậy thường là những trường tốt hơn.

Tôi hơi lo lắng vì trong lớp tôi chưa bao giờ có trẻ điếc!

An là một bé gái thông minh. Tôi biết cháu sẽ học rất tốt ở đây. Tôi có thể dạy chị một số ký hiệu cho đến khi chị tìm được một người điếc và lớp học ký hiệu.

Khi cha mẹ đã nhận thức tốt hơn về quyền được giáo dục và khả năng học tập của trẻ, họ sẽ bắt đầu tự mình đưa ra những yêu cầu đối với các trường học ở địa phương.

Các trường học tốt chuẩn bị cho trẻ kiếm sống

Nhiều bậc cha mẹ lo lắng về tương lai của con em mình, những đứa trẻ bị điếc hoặc nghe kém. Chúng có thể kiếm sống để nuôi mình và giúp đỡ gia đình như thế nào?

Một vài trường dành cho người điếc đã đào tạo kỹ năng nghề để họ có thể sử dụng đi tìm việc hoặc bắt đầu một công việc nào đó sau này. Cả hai nghề, nghề mộc và nghề may vá là những nghề thường được dạy trong chương trình dạy nghề. Cũng có những khóa đào tạo mà trẻ điếc có thể học sau khi tốt nghiệp như các kỹ năng máy tính, chữa xe máy, kỹ thuật in, kế toán, nấu ăn, nông nghiệp và nghệ thuật. Trong thực tế, hầu như không có một công việc nào mà người điếc không thể làm được.

Tại một trường nội trú dành cho người điếc ở Rô-ma-ni-a, các học sinh đến từ tất cả các vùng trong cả nước. Đôi khi còn có những học sinh từ những làng nhỏ cách đó 20 km. Những trẻ này phải ở trường 9 tháng trong một năm nên trường học đã trở thành ngôi nhà thứ hai của trẻ.

Tại trường mọi người sử dụng máy trợ thính, học nói và đọc hình miệng, và được dạy làm đồ gốm bằng đất sét. Nhiều trẻ rời ghế nhà trường khi chúng 14 tuổi và sau đó kiếm sống bằng nghề gốm đã thành thạo.

Phối hợp các lực lượng để giúp trẻ điếc thành công

Trẻ điếc có thể thành công khi cha mẹ, nhà trường và cộng đồng phối hợp với nhau để tạo ra một môi trường tích cực cho chúng. Giáo dục tốt cho những trẻ này phụ thuộc vào nhiều điều, bao gồm:

- liệu trẻ có học và sử dụng ngôn ngữ không ?
- liệu việc dạy có tốt không, có sự giao tiếp tốt không và có sự tham gia của gia đình không?
- liệu cộng đồng có tạo ra những cơ hội tốt để giúp người điếc thành công không?

Trường tiểu học nơi tôi dạy có một lớp học nghề mộc cho người điếc.

Cha mẹ, nhà trường và cộng đồng có thể phối hợp với nhau để đảm bảo việc dạy nghề cho những thanh thiếu niên bị điếc, tạo công việc cho người điếc và tạo cơ hội cho họ được vay hoặc có các khoản trợ cấp cho những công việc kinh doanh nhỏ.

Nhóm người điếc quản lý nhà hàng của ga tàu. Tôi nghĩ đây là cơ hội tốt cho những người nghe bình thường học cách giao tiếp với chúng ta. Và nếu họ không học, họ không gọi được món ăn.

Một số cộng đồng thậm chí đã giảm thuế hoặc hỗ trợ tài chính cho những doanh nghiệp thuê nhân công là những người điếc hoặc nghe kém. Các tổ chức cộng đồng đã xây dựng các kế hoạch cho vay trả góp, kế hoạch này giúp thành lập quỹ cho các thợ thủ công bị điếc mua các thiết bị cơ bản để họ có thể bắt đầu một công việc kinh doanh nhỏ.

Khoản vay này được trả dần ít một để người ta có thể sử dụng những khoản tiền tương tự nhằm giúp những người điếc khác bắt đầu kinh doanh.

Một người điếc có thể tự quyết định là họ muốn học những kỹ năng nào. Điều đó phụ thuộc vào khả năng và sở thích của họ cũng như những nguồn lực, thị trường địa phương, các cơ hội đào tạo và các yếu tố khác.

Một số người bạn điếc của tôi học thêu may và sử dụng ngôn ngữ ký hiệu để giao tiếp.

Những người thợ sơn nhà thành công

Một mạng lưới người điếc ở phía Nam Ấn Độ đã tiến hành công việc sơn nhà. Người ta thích thuê họ sơn nhà hơn vì họ làm nhanh hơn những người thợ khác. Babu, trưởng nhóm, rất có kỹ năng đàm phán và tìm kiếm tích cực những công việc mới. Với nhiều ngôi nhà mới xây hoặc thay đổi kiểu dáng, càng ngày càng nhiều người phát hiện ra là nhóm người điếc này rất giỏi công việc này và họ đang được rất nhiều người thuê.

Trong khi cuốn sách này nói về tầm quan trọng của việc giúp trẻ điếc càng sớm càng tốt thì một việc không kém phần quan trọng là cố gắng giúp người lớn bị điếc. Cộng đồng của chúng ta sẽ mạnh nhất nếu họ quan tâm tới tất cả chúng ta.

*Tôi tên là Tô-gu, tôi sống ở Mông-cổ.
Dưới đây là câu chuyện của tôi.*

HỌC KHÔNG BAO GIỜ LÀ QUÁ MUỘN

Tô-gu bị mất thính lực sau một trận ốm nặng khi anh mới 3 tuổi. Khi anh lớn hơn, anh ở nhà trong khi chị em gái và các anh em trai đến trường học. Gia đình Tô-gu đã sử dụng một số ký hiệu

tại nhà để giao tiếp với anh nhưng anh thích dành nhiều thời gian một mình, quan tâm tới ngựa, cừu và dê của gia đình.

Tô-gu là một người chăn gia súc giỏi nhưng cháu bị cách biệt. Chúng tôi không muốn thế giới của cháu bị hạn chế.

Chúng tôi muốn cháu có thể kết bạn, đọc và viết, và có thể học một nghề nào đó để cháu có thể có một cuộc sống tốt hơn.

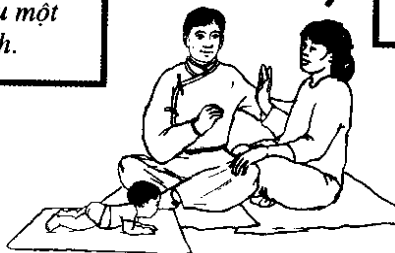
Một ngày cha mẹ anh biết về một lớp học mới do một nhóm cộng đồng thành lập cho người lớn bị điếc mà chưa bao giờ đến trường. Sau khi chăm chỉ học trong 2 năm, Tô-gu cuối cùng đã có thể giao tiếp dễ dàng với những người bạn cùng lớp, có thể đọc, viết và làm toán được.

Tô-gu đã quyết định là anh muốn học một nghề nào đó thành thạo giống như một số người bạn của anh trong chương trình đó. Một trường dạy nghề đã nhận anh vào học nghề mộc.

Có một công việc tốt, tôi đã có thể nghĩ đến việc cưới vợ và bắt đầu một cuộc sống gia đình.

Còn cô con gái nhỏ của chúng tôi thì có một người cha ham hiểu biết và rất giàu nghị lực.

Chương 13

Ngăn chặn xâm hại tình dục trẻ em

Việc tìm được những thông tin nói về sự xâm hại tình dục trong những sách giúp đỡ trẻ điếc là việc làm khó khăn. Nhưng thực tế đáng buồn là những trẻ bị điếc thậm chí còn dễ bị xâm hại tình dục hơn những trẻ không bị điếc. Do vậy điều quan trọng đối với các gia đình có trẻ bị điếc và những người chăm sóc hoặc dạy trẻ điếc là phải biết về điều đó.

Hãy đảm bảo an toàn cho trẻ

Không ai có quyền sử dụng trẻ vào mục đích tình dục. Dù là:

- thành viên trong gia đình (trẻ em hoặc người lớn)
- hàng xóm
- người lạ
- giáo viên
- người chăm sóc

Không ai có quyền đó!

Các bậc cha mẹ cần nói với nhau và nói với trẻ về nạn xâm hại tình dục.

Nói về điều đó là bước đầu tiên để ngăn chặn. Sự im lặng chỉ bảo vệ kẻ xâm hại.

Tuy nhiên, xâm hại tình dục là một vấn đề khó nói. Ở nhiều nơi:

- người ta không biết xâm hại tình dục là gì, nó diễn ra như thế nào và nó gây hại gì.
- người ta cảm thấy không thoải mái khi nói về tình dục.
- người ta không tin là một trẻ rất nhỏ có thể bị xâm hại tình dục nên họ không muốn nghĩ hoặc nói về điều đó.
- các chế ước hoặc quan niệm truyền thống hạn chế người ta có thể nói với trẻ em về tình dục, hạn chế những gì có thể được nói, và hạn chế những cuộc đối thoại có thể được thực hiện.

**Mọi trẻ phải được an toàn, không bị xâm hại tình dục.
Giữ cho trẻ được an toàn không bị xâm hại là trách nhiệm của người lớn.**

Một số vấn đề về xâm hại tình dục trẻ em

Xâm hại tình dục trẻ em nghĩa là sử dụng trẻ vào một hoạt động tình dục nào đó. Mọi trẻ đều có thể bị xâm hại tình dục. Nó xảy ra ở mọi cộng đồng, kể cả ở các gia đình giàu và nghèo. Điều này xảy ra đối với cả trẻ trai và trẻ gái. Hầu hết các trẻ bị xâm hại tình dục trên 5 tuổi nhưng cũng có những trường hợp diễn ra ở trẻ nhỏ hơn.

Chúng ta không biết chính xác nạn xâm hại tình dục phổ biến như thế nào vì nhiều trẻ không kể về những gì đã diễn ra với chúng. Nhưng có thể thống kê 1 con số là trên thế giới trong số 4 trẻ thì có 1 trẻ bị xâm hại tình dục.

Trẻ có thể bị xâm hại theo nhiều cách. Sau đây là một số cách:

Xâm hại trẻ bằng cách đụng chạm

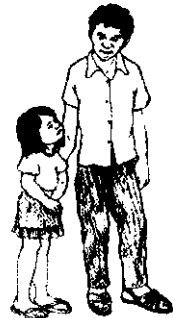
- làm tình sử dụng miệng (khi một người đàn ông ấn dương vật của anh ta vào miệng một trẻ).
- hôn hít hoặc ôm trẻ theo kiểu tình dục.
- giao hợp hoặc làm tình qua đường hậu môn (khi một người đàn ông đút dương vật của anh ta vào âm đạo hoặc hậu môn của trẻ).
- sờ mó vào bộ phận sinh dục của trẻ (các bộ phận gọi dục) hoặc bắt trẻ sờ mó vào bộ phận sinh dục của người lớn hoặc của một đứa trẻ lớn hơn.
- ép trẻ thực hiện hành vi mại dâm (trả tiền sau khi giao hợp).

Xâm hại trẻ bằng cách không đụng chạm

- dùng lời nói hoặc tranh ảnh khiêu dâm để làm cho trẻ sốc, làm cho trẻ hưng phấn tình dục hoặc làm cho trẻ quen với tình dục.
- bắt trẻ đứng ngồi theo tư thế gọi dục để chụp ảnh (khiêu dâm).
- cho trẻ xem sách báo khiêu dâm.
- cho trẻ nghe hoặc nhìn những người khác làm tình.

Hầu hết những người xâm hại tình dục là nam giới. Và hầu hết các trẻ bị xâm hại bởi người quen biết, như họ hàng, bạn của gia đình, hoặc hàng xóm. Hành vi xâm hại hiếm khi được thực hiện bởi một người lạ. Đôi khi việc xâm hại này diễn ra trong một thời gian dài, thậm chí kéo dài nhiều năm.

Không phải tất cả những người xâm hại tình dục trẻ em đều dùng bạo lực. Đôi khi họ lợi dụng sự tin tưởng hoặc sự ảnh hưởng của mình để bắt trẻ thực hiện hành vi tình dục. Họ cũng có thể thuyết phục hoặc dùng “lòng tốt”, sự đe dọa và bắt nạt hoặc cho quà hoặc bao ăn uống. (Một người xâm hại tình dục có thể là một người điếc, thân thiết với trẻ). Cho dù người ta sử dụng bạo lực, sự đe dọa hay “lòng tốt” để bắt trẻ thực hiện hành vi tình dục thì kết quả của việc xâm hại này vẫn sẽ gây tổn thương cho trẻ.

Tại sao trẻ điếc có nguy cơ bị xâm hại tình dục cao?

Tất cả trẻ em đều có nguy cơ bị xâm hại tình dục vì chúng phải tin vào người lớn và trẻ lớn hơn, cũng như phụ thuộc vào sự chăm sóc của họ. Người ta cũng dạy trẻ rằng ‘trẻ ngoan’ là trẻ làm theo những gì người lớn bảo chúng. Điều đó làm trẻ thấy khó nói không với người lớn. Những trẻ rất nhỏ cũng không có cách nào biết được người lớn thường cư xử như thế nào, hoặc hành vi nào của người lớn được chấp nhận.

Trẻ điếc đặc biệt có nguy cơ bị xâm hại tình dục vì:

- Xã hội nói chung không coi trọng những người khuyết tật như những người bình thường. Do đó một kẻ xâm hại có thể cho rằng sử dụng trẻ điếc để xâm hại tình dục sẽ không có vấn đề gì. Và vì trẻ em gái thường ít được coi trọng hơn so với trẻ trai, thậm chí trẻ em gái bị điếc càng ít được coi trọng hơn trẻ trai bị điếc. Vì vậy, trẻ em gái bị điếc sẽ có nguy cơ bị xâm hại cao nhất.
- Người điếc sử dụng xúc giác để giao tiếp. Ví dụ, chạm vào người khác để thu hút sự chú ý của ai đó. Một trẻ điếc có thể nghĩ là một sự đụng chạm của ai đó là bình thường cho dù nó không phải như vậy.

- Trẻ điếc có ít thông tin hơn so với trẻ nghe được nhưng chúng vẫn là những đứa trẻ rất tò mò. Chúng cũng có thể bị cô lập hoặc cảm thấy cô độc. Điều đó làm cho trẻ trở thành một mục tiêu dễ dàng tấn công của những kẻ xâm hại.

- Trẻ điếc bị hạn chế về giao tiếp có thể học cách làm những gì người ta muốn mà không hỏi tại sao.
- Trẻ điếc bị hạn chế về các kỹ năng giao tiếp có thể không hiểu được toàn bộ những gì bạn nói với chúng về sự an toàn của chúng.

- Sự giao tiếp hạn chế cũng làm cho trẻ điếc gặp khó khăn hơn khi phải kể với ai đó nếu bị xâm hại. Một người nào đó có thể xâm hại trẻ điếc vì anh ta biết cô bé sẽ không thể nói về sự việc đó. Trẻ điếc chỉ có thể giao tiếp với các thành viên trong gia đình hoặc những người chăm sóc trẻ. Nếu người xâm hại cũng là một thành viên trong gia đình, người chăm sóc hay giáo viên thì trẻ không còn cảm thấy an toàn khi kể chuyện đó cho bất cứ ai.

Tôi biết bà muốn nói gì. Con gái Mi-si-ri của tôi cũng không thể nghe tốt. Và tôi có cảm giác cháu chưa hoàn toàn hiểu điều tôi nói. Liệu chúng ta có thể nghĩ ra cách nào giải thích điều đó cho chúng không?

Tôi muốn Ra-da được an toàn. Nhưng tôi phải dạy cháu như thế nào để cháu có thể tự bảo vệ mình? Mẹ tôi chưa bao giờ nói với tôi về điều đó.

Sự xâm hại tình dục gây nên những tổn thương kéo dài

Sự xâm hại tình dục làm tổn thương trẻ vào thời điểm khi hành vi xâm hại diễn ra và có thể tiếp tục gây tổn thương nạn nhân trong suốt quãng đời còn lại của trẻ. Điều này đặc biệt đúng đối với những trẻ không thể kể về sự xâm hại này hoặc không nhận được một sự giúp đỡ, hỗ trợ hay trị liệu nào.

Tổn thương thể xác kéo dài

Tổn thương thể xác kéo dài có thể do sự lây lan qua đường tình dục (STIs). Một kẻ xâm hại có thể lây nhiễm HIV/AIDS và viêm gan, những căn bệnh không thể cứu chữa. Những bệnh lây lan qua đường tình dục khác, nếu không được chữa trị có thể gây nên những vấn đề trong tương lai như có thai, ung thư và chết do nhiễm trùng nặng. Trẻ bị bệnh lây lan qua đường tình dục do bị xâm hại tình dục thường không thể hiện bất kỳ một dấu hiệu nào và vì vậy chúng không được chữa trị.

Làm ảnh hưởng tiêu cực tới sự phát triển của trẻ

Trẻ bị xâm hại tình dục có thể cảm thấy vô cùng tội lỗi, hổ thẹn và tức giận. Nhiều nạn nhân của các vụ xâm hại tình dục không còn có thể tin vào bất kỳ người nào. Các nạn nhân cũng có thể cảm thấy không còn tự trọng – họ cảm thấy mình không còn giá trị nào nữa và không xứng đáng được người ta coi trọng.

Vòng tròn xâm hại

Trẻ bị xâm hại tình dục có thể tiếp tục bị người khác xâm hại trong suốt quãng đời còn lại. Vì những trải nghiệm bị xâm hại khi còn là một đứa trẻ, chúng có thể lớn lên và tin rằng tình dục là cách duy nhất để thể hiện cảm xúc và sự an toàn. Bị đối xử tồi tệ và bị xâm hại tình dục có thể trở thành hình mẫu trong cuộc sống của chúng.

Nếu không được hỗ trợ và giúp đỡ để có thể hàn gắn từ sự xâm hại, những cậu bé bị xâm hại có thể trở thành những người đi xâm hại khi chúng lớn lên. Vòng tròn xâm hại tạo ra những thế hệ nạn nhân khác và những kẻ phạm tội tương lai. Tổn thương gây ra do hành vi xâm hại tình dục trẻ không chỉ làm tổn hại đến trẻ và gia đình chúng mà còn ảnh hưởng tiêu cực đến cả cộng đồng. Ví dụ, những người bị xâm hại tình dục có thể cảm thấy hổ thẹn và cô độc một cách bất công, đôi khi có thể trở nên phá phách hoặc bạo lực hoặc trở nên nghiện rượu hoặc ma túy.

Ngăn ngừa nạn xâm hại tình dục

Việc chúng ta bị người khác đối xử như thế nào sẽ tác động tới tự trọng của chúng ta. Khi trẻ bị coi là vô dụng và không có hy vọng thì chúng sẽ tự coi mình là vô dụng và không có hy vọng. Bởi vậy, chúng ta phải dạy trẻ cảm thấy có giá trị, khi đó chúng sẽ trở nên tự tin và có thể tự bảo vệ mình tốt hơn.

Để trẻ an toàn, chúng ta phải dạy cho trẻ kiến thức, kỹ năng và tự tin để cự tuyệt những hành vi xấu về tình dục, thậm chí của những người lớn hơn, khoẻ hơn và có sức mạnh hơn.

HÃY GIÚP TRẺ HIỂU VÀ NÓI VỀ SỰ XÂM HẠI TÌNH DỤC

Trẻ điếc học dễ nhất qua thị giác, tức là nhìn thấy các vật. Các kí hiệu, các cử chỉ cơ thể, và sự biểu lộ trên nét mặt, cùng với các bức ảnh, các trò múa rối và chơi đóng kịch, tất cả đều có thể giúp bạn dạy trẻ điếc làm thế nào để tránh bị xâm hại tình dục. Hãy giúp trẻ hiểu rằng:

- một vài dạng đụng chạm là không tốt (bắt tay là được phép, ôm chặt có thể được phép, nhưng chạm hoặc sờ vào bộ phận sinh dục là không được phép, và cho dương vật vào miệng trẻ là không được).
- trẻ nên kể cho bạn nếu có điều gì đó trẻ không thích xảy ra với mình.
- trẻ có thể từ chối nếu một ai đó cố gắng đụng chạm vào trẻ theo kiểu dục tính.

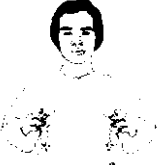

Rất khó giải thích những khái niệm như “riêng tư”, “bí mật”, “niềm tin”, “an toàn” và các dấu hiệu cho trẻ nhỏ, đặc biệt là khi chúng bị điếc. Hãy nhớ rằng bạn sẽ phải giải thích những khái niệm đó lặp đi lặp lại.

Sử dụng các kí hiệu, cử chỉ, điệu bộ, tranh ảnh và các từ khác nhau cho đến khi bạn cảm thấy chắc chắn là trẻ đã hiểu. Hãy cùng đóng kịch về các tình huống với con bạn, hoặc sử dụng búp bê hoặc tranh ảnh để thử chỉ rõ các khái niệm này theo càng nhiều cách càng tốt.

Một vài ví dụ về các kí hiệu có thể giúp bạn giải thích sự xâm hại tình dục

[Kí hiệu theo ngôn ngữ địa phương bạn có thể khác]

 cơ thể	 riêng tư	 dụng chạm	 bí mật
 giúp đỡ	 làm đau/ xâm hại	 tốt	 xấu
 bộ phận sinh dục	 duyơng vật	 tình dục	 hiếp dâm

GIÚP TRẺ GỌI TÊN VÀ MÔ TẢ NHỮNG KẺ XÂM HẠI

Cho trẻ kí hiệu tên của mọi người trong cuộc sống của trẻ. Thực hành mô tả các chi tiết về người và địa điểm và trao đổi với trẻ về họ. Hãy dạy cho trẻ cách mô tả các từ như "cao", "thấp", "có râu", "béo", "gầy" và những từ khác. Khi trẻ có thể mô tả một người, trẻ có thể mô tả kẻ xâm hại.

Hãy cho mỗi người một cái tên bằng kí hiệu

Một trong những bé gái của chúng tôi, một em gái bị điếc, 6 tuổi đã bị hiếp dâm. Cảnh sát đã đề nghị chúng tôi hỏi trẻ về kẻ đã thực hiện hành vi đó với em. Em đã không thể đưa ra câu trả lời. Một lý do là trẻ không có các kí hiệu gọi tên những người xung quanh em. Bây giờ chúng tôi khuyến khích cha mẹ hãy đặt tên kí hiệu cho những người quen xung quanh. Bằng cách này, bất kỳ người nào xâm hại trẻ sẽ bị gọi tên và đưa ra công lý.

- Trung tâm dành cho trẻ điếc Nzê-vê, Gim-ba-bu-ê, châu Phi

CÁC HOẠT ĐỘNG

Dưới đây là các hoạt động nhằm giúp con bạn tránh bị xâm hại tình dục.

► Cách giúp con bạn hiểu rằng một số bộ phận của cơ thể là những phần đặc biệt kín đáo

Phần phía dưới là bộ phận kín của cơ thể.

Hãy giải thích cho con bạn rằng cơ thể của nó chỉ thuộc về mình nó và một số bộ phận trong cơ thể trẻ kín đáo hơn những bộ phận khác. Hãy giải thích rằng người lớn và những trẻ lớn tuổi hơn không được phép đụng chạm vào bộ phận sinh dục hoặc những bộ phận kín đáo khác, và trẻ cũng không nên sờ vào những bộ phận kín đáo của người lớn ngay khi người ta yêu cầu trẻ làm như vậy. Hãy sử dụng các con búp bê, các con rối, hoặc tranh ảnh và cho thấy sự chấp thuận hoặc không chấp thuận bằng sự cử động của cơ thể và sự biểu lộ nét mặt.

Hãy giải thích rằng nếu một ai đó đề nghị trẻ xem những bộ phận kín hoặc xem các tranh ảnh về những bộ phận kín cũng là không được.

Khi con bạn khoảng từ 3-5 tuổi, hãy dạy cho trẻ về các bộ phận sinh dục và những bộ phận kín khác trên cơ thể, và về sự khác biệt giữa cơ thể "con trai" và "con gái".

Đây là những khái niệm rất khó dạy nên phải sử dụng những biện pháp khác nhau có thể đảm bảo một cách chắc chắn rằng con bạn có thể hiểu được. Việc dạy có thể diễn ra một cách hoàn toàn tự nhiên, ví dụ trong khi con bạn đang thay quần áo. Bạn cũng có thể sử dụng một con búp bê để dạy về các bộ phận cơ thể.

► Cách giúp con bạn biết hét hoặc làm ầm lên để yêu cầu sự giúp đỡ

Nhiều trẻ điếc không thích sử dụng giọng nói của mình. Đó là bởi vì người ta thường cười chúng hoặc bảo rằng làm như vậy rất buồn cười. Hãy giải thích với con bạn là nếu ai đó đang làm phiền trẻ và trẻ cần sự giúp đỡ thì việc hét lên là cần thiết.

Hãy dạy cho con bạn là trẻ cần hét lên "không" hoặc "cứu" hoặc giậm chân nếu một người lớn hoặc một trẻ lớn tuổi hơn đang làm tổn thương tới trẻ. Trẻ cũng có thể hét lên, cắn hoặc đánh lại. Hãy sử dụng các con búp bê hoặc chơi trò đóng kịch để chỉ cho trẻ thấy bạn đang muốn nói điều gì.

Nếu một ai đó làm con đau, hãy hét lên hoặc nói "không". Nào, hãy thử hét to lên nào.

► **Cách giúp con bạn nói "không"**

Trẻ bị điếc thường không hiểu tại sao chúng nên làm hoặc không nên làm một điều gì đó, hoặc tại sao những điều đó xảy ra với chúng. Chúng muốn làm hài lòng mọi người, và vì vậy chúng học cách nghe lời mà không hỏi gì cả. Điều này có thể là một vấn đề nếu một ai đó bảo chúng làm một điều gì đó sai trái.

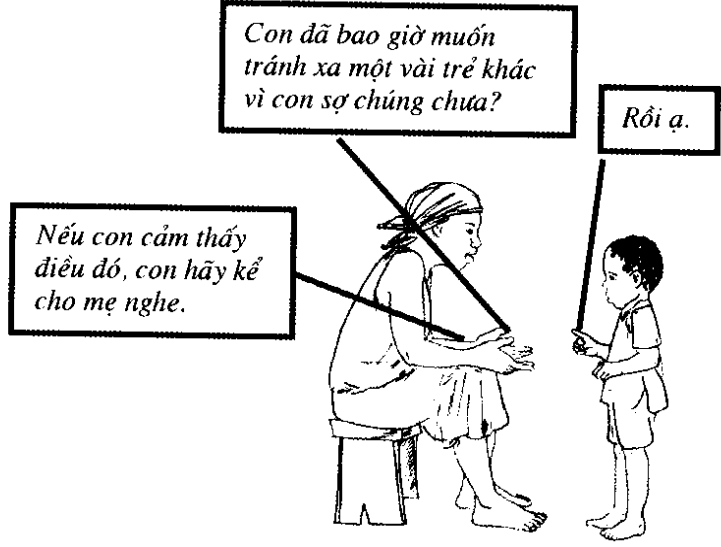
Hãy giúp con bạn thực hành nói "không". Đầu tiên, hãy cố gắng nghĩ ra các tình huống mà một trẻ có thể muốn nói "không"

Sau đó, hãy kể về việc nói "không" và con bạn có thể nhận sự giúp đỡ từ đâu.

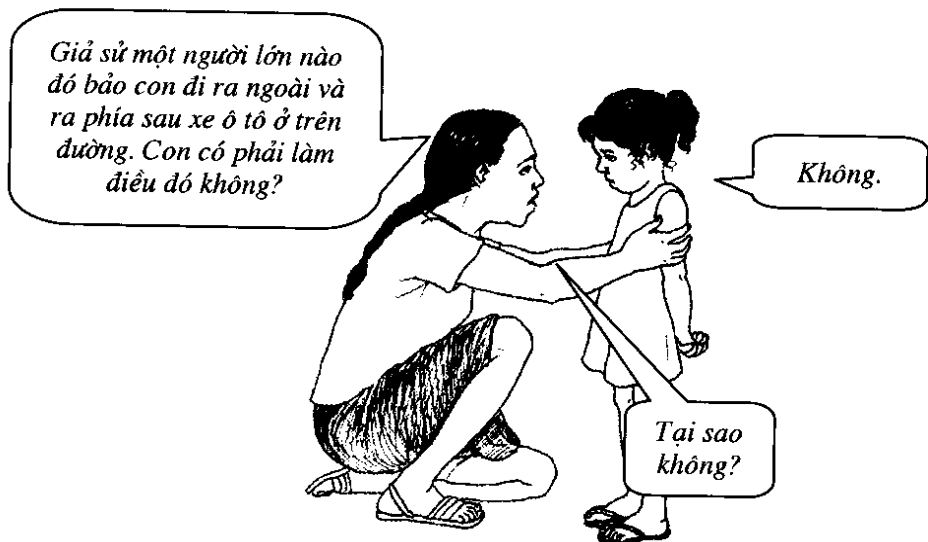

Hãy khuyến khích con bạn kể cho bạn hoặc một người lớn khác ngay khi một ai đó làm một điều gì đó mà trẻ cảm thấy khó chịu.

► **Làm sao để giúp con bạn hiểu rằng trẻ không phải lúc nào cũng phải nghe lời những người lớn hơn**

Một khi trẻ đã học được cách nói "không", bạn có thể tạo ra các tình huống mà trẻ không phải nghe lời người lớn.

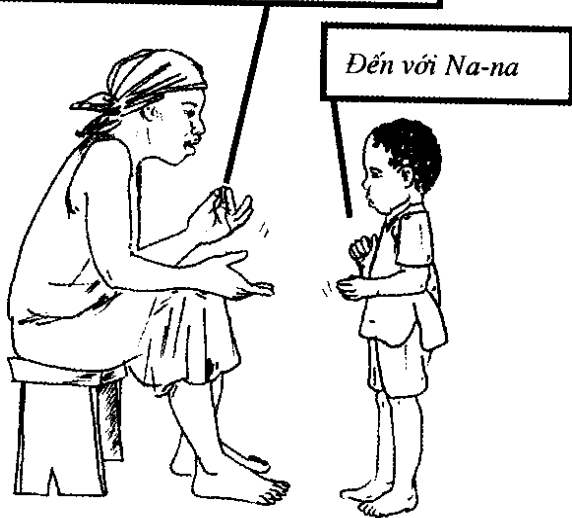

► **Làm sao để giúp con bạn biết cần nhờ sự giúp đỡ ở đâu**

Con bạn có thể trông cậy vào những ai? Tất cả các trẻ cần có ít nhất là 3 người để chúng có thể đến nói những vấn đề mà chúng gặp phải. Đó có thể là mẹ hoặc bố, chị gái hoặc anh trai, cô, dì, hàng xóm của trẻ hoặc bất kỳ một người nào khác mà cả bạn và con bạn tin tưởng ngoài gia đình giống như một người mẹ khác của trẻ.

Con có thể đến gặp ai để nhờ giúp đỡ khi mẹ đang đi làm? Thế còn dì Rô-sa của con thì sao? Hay mẹ của Li-sa thì thế nào? Ai khác nữa?

Trẻ nên biết là nếu một người không có ở đây hoặc không lắng nghe trẻ, chúng cần đến một người khác. Hãy nói với những người đó là bạn đang dạy trẻ đến với họ để nhờ giúp đỡ khi cần thiết. Hãy thực hành cùng với trẻ cách nhờ những người khác giúp đỡ trong nhiều trường hợp khác nhau.

Làm thế nào để biết là con tôi bị xâm hại tình dục?

Khi các trẻ nhỏ bị xâm hại, chúng có thể sợ nói với bạn. Thường thì những kẻ xâm hại sẽ đe dọa không cho trẻ nói bất kỳ một điều gì. Đôi khi trẻ sợ là chúng đã làm điều gì đó sai. Hoặc trẻ không biết cách thể hiện những gì đã xảy ra.

Do trẻ không thường xuyên trao đổi về sự xâm hại nên bạn cần phải quan sát các dấu hiệu có thể. Những dấu hiệu sau không phải lúc nào cũng là kết quả của sự xâm hại nhưng chúng luôn làm cho người ta quan tâm đặc biệt là khi ở trẻ xuất hiện một vài dấu hiệu sau :

Một số dấu hiệu về thể chất bao gồm :

- vết thương, sự phồng rộp, vết tấy đỏ hoặc chảy máu ở miệng, bộ phận sinh dục hoặc xung quanh hậu môn, khó giải thích.
- quần áo lót có máu hoặc bị rách.
- khó đi tiểu hoặc đi đại tiện, hoặc có máu trong nước tiểu hoặc phân.
- có mụn bất thường ở âm đạo, dương vật hoặc hậu môn, hoặc bị bệnh truyền nhiễm qua đường tình dục (STI).
- thâm tím, đau đầu hoặc đau bụng.

Trẻ bị xâm hại tình dục có thể :

- ít tắm hoặc rửa ráy nhiều hơn thường lệ, hoặc từ chối thay quần áo.
- chơi với những trẻ khác hoặc với đồ chơi theo kiểu tình dục một cách hiểu biết hơn hoặc thường xuyên hơn so với tuổi của chúng.
- biết nhiều về tình dục hơn các bạn cùng lứa tuổi.

Trẻ là nạn nhân của những vụ bạo lực, bao gồm cả bị xâm hại tình dục, có thể :

- dường như rất sợ hãi, nhạy cảm và cảnh giác, hoặc đột ngột sợ một ai đó hoặc một nơi nào đó, hoặc chỉ muốn đi cùng với bố mẹ.
- kín đáo hoặc hầu như muốn ở một mình.
- bắt đầu hành động theo cách giống như trẻ nhỏ hoặc ở lứa tuổi nhỏ hơn.
- trở nên hung hãn và bạo lực.
- cố gắng chạy ra khỏi nhà.
- luôn luôn cảm thấy buồn, hoặc không bày tỏ bất kỳ một cảm xúc nào.
- khó ngủ vì những cơn ác mộng, sợ bóng tối, và hay đá dẫm.
- sợ bị sờ vào người hoặc sợ những hoạt động thể chất.

Nếu bạn nghi ngờ có sự xâm hại

Hãy cố giữ bình tĩnh. Hãy khuyến khích con bạn thể hiện những gì đã xảy ra hoặc những gì trẻ biết.

Để lấy thêm thông tin, hãy thiết lập những tình huống đóng vai với con bạn. Chú ý thật kỹ những gì trẻ thể hiện cho bạn biết vì trẻ có thể không đủ từ hoặc kí hiệu để giải thích một cách rõ ràng. Hãy cho con bạn biết là bạn tin trẻ và sẽ không phạt trẻ thông qua giọng nói và sự biểu lộ của bạn.

Nếu con bạn đã bị xâm hại tình dục

Nếu con bạn đã bị xâm hại tình dục, bạn có thể giúp con nếu bạn:

- tin vào những gì trẻ thể hiện hoặc giao tiếp với bạn. Có thể khó mà tin được là một ai đó mà bạn biết và tin tưởng lại là người đã làm việc đó với con bạn nhưng trẻ hiếm khi bịa ra những câu chuyện về xâm hại tình dục. Một số kẻ xâm hại rất thân thiện với cha mẹ của trẻ. Cách đó giúp họ tiếp cận với trẻ dễ dàng hơn và làm cho cha mẹ trẻ không tố giác xâm hại.
- khen trẻ đã kể với bạn. Trẻ cần biết là chúng đã làm một việc đúng đắn là đã kể về sự xâm hại.
- khẳng định với trẻ là sự xâm hại không phải là lỗi của trẻ và bạn không giận trẻ. Hãy sử dụng càng nhiều cách khác nhau càng tốt để nói về điều đó.
- bảo vệ sự an toàn cho con bạn. Hãy cố gắng ngăn chặn những sự tiếp xúc tiếp theo giữa trẻ và kẻ xâm hại. Nếu không thể làm được điều này, hãy chắc chắn là bạn hoặc một ai đó biết điều gì đã xảy ra phải luôn ở bên cạnh con bạn khi kẻ xâm hại có mặt tại đó.
- chữa trị những vấn đề về sức khoẻ thể chất do sự xâm hại gây nên. Hãy cố gắng kiểm tra xem con bạn có bị mắc bệnh truyền nhiễm qua đường tình dục không, ngay cả khi trẻ không có bất kỳ một dấu hiệu nào. Một số bệnh truyền nhiễm qua đường tình dục không có bất kỳ một dấu hiệu nào hoặc những dấu hiệu không xuất hiện cho đến khi trẻ lớn hơn.

Là các bậc cha mẹ, bạn cũng cần sự giúp đỡ. Các bậc cha mẹ trải qua những cảm xúc như hoài nghi, tức giận hoặc buồn bã khi họ biết con mình bị xâm hại. Các bậc cha mẹ có thể đổ lỗi cho chính mình hoặc đổ lỗi cho nhau về những gì đã xảy ra với con cái họ. Nói ra những cảm xúc đó với một người nào đó bạn tin tưởng là một cách giúp bạn thoát khỏi tình trạng này. Hãy kiên nhẫn với chính mình, để những cảm xúc đó thay đổi có thể phải mất một thời gian dài.

Không có gì đáng phải xấu hổ với một gia đình có con bị xâm hại. Sự xâm hại là một tội ác – giống như một kẻ cướp – và điều này không phải do gia đình đó gây ra.

Hãy làm cho mọi trẻ trong cộng đồng an toàn hơn

Hầu hết mọi người đều cảm thấy không thoải mái khi nói về sự xâm hại tình dục, khi chấp nhận là trẻ em không an toàn, hoặc thảo luận về những tác động xấu do kết quả của sự xâm hại tình dục. Tuy nhiên, nạn xâm hại tình dục chỉ có thể được ngăn chặn khi tất cả mọi người có thể nói về điều đó.

Các chương trình trong trường học và các cuộc thảo luận cộng đồng có thể giáo dục cho toàn thể cộng đồng về nạn xâm hại tình dục. Thực hiện một vài vở kịch ngắn về những tác động của sự xâm hại tình dục đôi khi làm cho mọi người dễ dàng thảo luận về sự xâm hại theo nhóm hơn.

Dưới đây là một số cách nâng cao nhận thức cộng đồng để hành động ngăn chặn sự xâm hại tình dục:

- **Các buổi tập huấn cho cha mẹ và giáo viên** nhằm giúp họ học cách giao tiếp với trẻ nhỏ về cách làm thế nào để ngăn chặn sự xâm hại tình dục. Hãy đọc to những tài liệu với các bậc phụ huynh nếu không thể thảo luận về vấn đề này.
- **Đào tạo cho giáo viên, những nhân viên trong trường học, bác sĩ và các nhân viên y tế** để họ có thể biết những dấu hiệu cho thấy trẻ có thể đã bị xâm hại và học cách nói với trẻ - nạn nhân của sự xâm hại. Hãy tổ chức các cuộc hội thảo với nhân viên của các trường học để thảo luận về những nguyên tắc làm việc với trẻ.
- **Giáo dục cho các trẻ em lứa tuổi học đường** cách ngăn chặn sự xâm hại tình dục. Việc giáo dục này bao gồm việc giáo dục phù hợp với lứa tuổi về hoạt động tình dục lành mạnh.
- **Tổ giác sự xâm hại khi điều đó xảy ra** có thể giúp ngăn chặn điều đó trong tương lai. Hãy tìm những thủ tục pháp lý đã có sẵn để tố giác sự xâm hại tình dục trẻ em và đảm bảo chắc chắn là cha mẹ, giáo viên, nhân viên y tế và những người khác đã được học về sự xâm hại tình dục trẻ em đều có những thông tin này. Hãy làm việc để xây dựng các thủ tục pháp lý nếu chưa có sẵn.

Càng nhiều người biết về vấn đề xâm hại tình dục, chúng ta càng có thể ngăn chặn điều đó xảy ra với con em chúng ta.

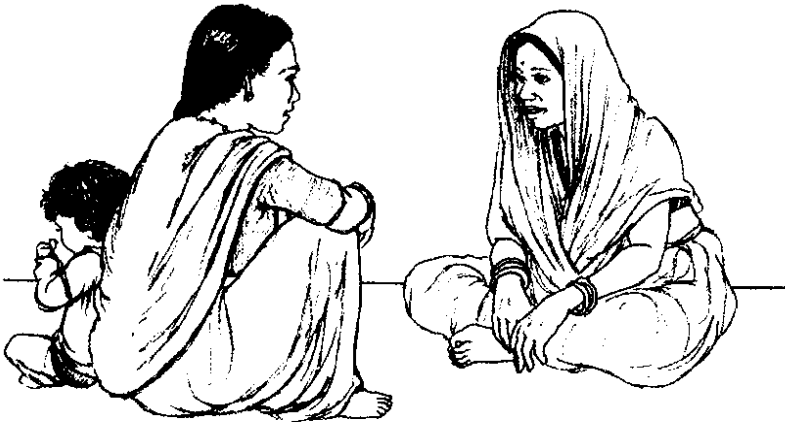

Chương 14

Hỗ trợ cho cha mẹ và những người chăm sóc

Ở khắp mọi nơi trên thế giới, cha mẹ và những thành viên khác trong gia đình làm việc rất vất vả để chăm sóc con em mình. Khi một gia đình có một đứa trẻ không thể nghe được thì trách nhiệm đảm bảo mọi thứ cần thiết cho sự phát triển tốt của trẻ sẽ tăng lên nhiều hơn. Những công việc đặc biệt này sẽ giúp trẻ phát triển nhiều hơn nhưng đó cũng có thể là những công việc căng thẳng và mệt mỏi cho các bậc cha mẹ. Chương này cung cấp những thông tin giúp gia đình và người chăm sóc cho trẻ điếc tìm ra các cách đối mặt với những tình trạng hiện tại của họ và chăm sóc chính họ cũng như con cái của họ.

Vì chúng ta chia sẻ cuộc sống với con cái của mình nên mọi thứ diễn ra với chúng sẽ tác động sâu sắc tới chúng ta. Nhiều gia đình có trẻ điếc cảm thấy cô độc hoặc lo sợ về tương lai của trẻ. Nếu các bậc cha mẹ sát cánh bên nhau để hỗ trợ nhau, họ có thể cải thiện được cuộc sống của con họ. Họ cũng có thể liên kết lại thành nhóm để những trẻ có khó khăn về nghe có thể có được sự hỗ trợ tốt hơn của cả cộng đồng.

Khi lần đầu tiên bạn nhận thấy con mình nghe kém

Các phụ huynh khi biết con mình nghe kém hoặc bị điếc có thể cảm thấy rất thất vọng mặc dù gia đình đó đã có những người họ hàng bị điếc hoặc nghe kém. Điều đó là rất tự nhiên. Bạn cũng có thể có những cảm xúc như:

- Lo lắng không biết phải làm gì

Tôi không biết gì về tật điếc. Tôi có thể làm gì để giúp con tôi?

- Sợ hãi tật điếc và lo sợ về tương lai

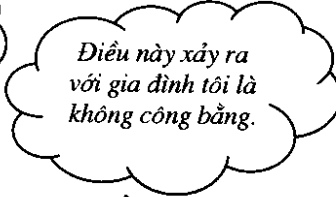
Con tôi sẽ lấy vợ (chồng) hoặc kiếm sống như thế nào đây?

- Phủ nhận

Con tôi sẽ nghe tốt nếu tôi tìm ra cách chữa trị thích hợp.

- Tức giận về những gì đã xảy ra

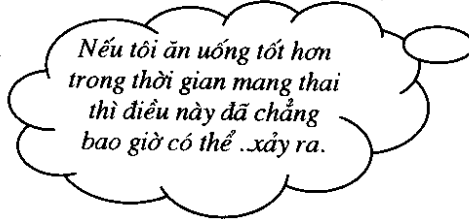
Điều này xảy ra với gia đình tôi là không công bằng.

- Cô đơn

Không một ai biết điều đó như thế nào. Không ai có thể giúp được.

- Cảm thấy tội lỗi về những gì mình đã làm có thể gây ra tật điếc

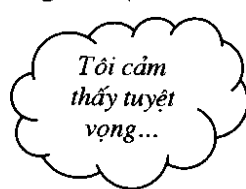
Nếu tôi ăn uống tốt hơn trong thời gian mang thai thì điều này đã chẳng bao giờ có thể xảy ra.

- Xấu hổ vì con mình bị điếc

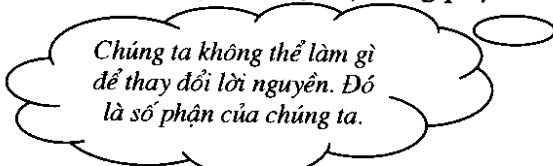
Những người hàng xóm của chúng ta sẽ nghĩ gì?

- Buồn, cô độc, hoặc không cảm thấy gì hết (trầm cảm)

Tôi cảm thấy tuyệt vọng...

Chấp nhận và coi đó là số phận hoặc sự trừng phạt

Chúng ta không thể làm gì để thay đổi lời nguyền. Đó là số phận của chúng ta.

Hiểu rõ những cảm xúc của bạn

Các bậc cha mẹ, những thành viên khác trong gia đình và những người chăm sóc trẻ sẽ có những phản ứng tình cảm theo các cách rất khác nhau. Tốt hơn cả là hãy để cho mỗi người có những cảm xúc theo cách riêng của mình, không nên đánh giá hay bình luận gì.

Tu-li cảm thấy tức giận vì con bị điếc, còn tôi luôn cảm thấy buồn.

Những cảm xúc như lo lắng, cô đơn hay sợ hãi sẽ dần phai nhạt theo năm tháng. Bạn sẽ dần nhận thấy là một đứa trẻ cho dù nghe không tốt vẫn có những nhu cầu được yêu thương, có những tình cảm, sự rèn luyện và học tập giống như mọi trẻ khác.

Điều gì sẽ xảy ra nếu con bé không thể học được như những trẻ khác?

Những cảm xúc này sẽ trở lại với bạn vào những thời điểm quan trọng trong cuộc đời con bạn, chẳng hạn như khi con bạn bắt đầu đi học. Điều này không có gì sai cả. Nó chỉ có nghĩa là bạn đang trải qua một giai đoạn khác trong việc thích nghi với tật điếc của trẻ. Những cảm xúc mạnh mẽ này có thể giúp bạn có được những hành động để làm cho cuộc sống của con bạn tốt đẹp hơn.

Ví dụ, sự cô đơn có thể khuyến khích bạn đến với những người điếc khác trong cộng đồng của bạn hoặc đến với những gia đình khác cũng có con bị điếc. Sự giận dữ có thể cho bạn thêm sức lực giúp bạn cùng với những cha mẹ khác thuyết phục chính phủ cung cấp các dịch vụ giáo dục cho trẻ điếc.

Khi bạn chấp nhận được sự thật là con bạn không thể nghe tốt, bạn có thể sẽ bắt đầu yêu thương con mình kể cả với những tật trẻ đang có. Và, cũng giống như mọi đứa trẻ khác, con bạn sẽ đem lại cho bạn thật nhiều sự cổ vũ, niềm vui và sự sung sướng.

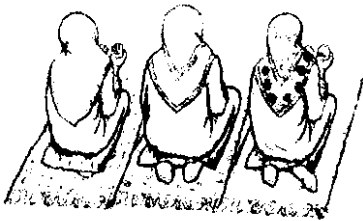
Hãy nhìn xem chúng có bao nhiêu trò vui! Vậy mà tôi đã từng nghĩ Den-phin sẽ là một gánh nặng cho gia đình chúng tôi cơ đấy?

Nhiều cộng đồng có đức tin và các phương thức cổ truyền đem đến sự bình yên trong tâm hồn và thể xác cũng như xây dựng sức mạnh bên trong. Thực hiện những phương thức cổ truyền này có thể giúp bạn chăm sóc tốt hơn chính bản thân mình.

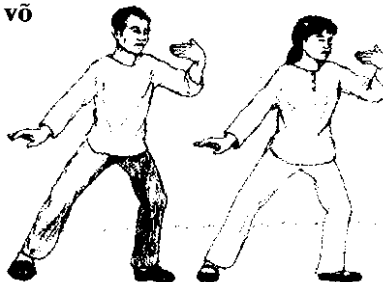
cầu nguyện

ngồi thiền

tập thể dục hoặc tập võ

Các nhóm cha mẹ

Một nhóm cha mẹ làm thay đổi cuộc sống của Ê-len

Một người mẹ ở Ni-ca-ra-goa, tên là Rô-sa, bắt đầu nghi ngờ là có một điều gì đó bất thường với con gái Ê-len của bà. Ê-len không phản ứng gì khi người ta gọi tên bé, và chỉ phản ứng với những tiếng ồn rất lớn.

Lo lắng cho con gái, Rô-sa đưa Ê-len tới bác sỹ khi cô bé 16 tháng tuổi. Bác sỹ đã rất dửng dưng với bé và chỉ nói “Con bà không thể nghe thấy gì. Hãy đưa cháu trở lại đây khi cháu 5 tuổi và chúng tôi sẽ xem là có thể làm được gì cho cháu không.” Rô-sa ra về trong lòng còn cảm thấy sợ hãi và thất vọng hơn trước khi bà đưa con đến bác sỹ.

Trên đường về nhà bà gặp một người bạn bà ta đã gợi ý là bà nên hẹn gặp Lốt Pi-pi-tốt, một tổ chức cộng đồng. Lốt Pi-pi-tốt đã được lập nên bởi một nhóm cha mẹ, những người mong muốn những đứa trẻ khuyết tật của họ có cơ hội phát triển đầy đủ.

Mặc dù bác sỹ và nhân viên tại Lốt Pi-pi-tốt cũng có những chẩn đoán tương tự là con bà bị điếc nhưng họ đã đem đến cho bà niềm hy vọng về tương lai. Họ đã giải thích với sự giúp đỡ đặc biệt và những hỗ trợ thêm từ gia đình Ê-len có thể phát triển giống như một đứa trẻ nghe được bình thường. Với sự giúp đỡ của những cha mẹ khác của Lốt Pi-pi-tốt, Rô-sa bắt đầu cảm thấy tự tin là bà có thể tạo nên một bước đột phá trong cuộc đời của Ê-len.

Hiện tại Rô-sa là một thành viên tích cực của Lốt Pi-pi-tốt và bà làm việc để đem lại sự giúp đỡ và tình bạn cho những bậc cha mẹ khác giống như bà đã từng được nhận khi bà cần điều đó.

Nhờ có sự hỗ trợ của gia đình, sự chăm sóc tại Lốt Pi-pi-tốt, Ê-len trở thành một cô bé có tình cảm, chu đáo, hạnh phúc, thông minh và tự tin. Cô bé có thể giao tiếp và có thể đi học ở trường bình thường.

Với sự giúp đỡ của Lốt Pi-pi-tốt, chúng tôi đã đi một thời gian dài trong 3 năm. Đối với các cha mẹ khác, tôi sẽ nói tôi có thể làm được và bạn cũng có thể! Hãy thử xem!

THÀNH LẬP NHÓM CHA MẸ

Nếu bạn biết có những cha mẹ khác có con bị điếc trong cộng đồng của bạn nhưng không có nhóm cha mẹ nào trong khu vực nhà bạn, có thể việc bắt đầu một nhóm như thế sẽ phụ thuộc vào bạn. Một số nhóm cha mẹ tích cực nhất và mạnh nhất được thành lập từ một ý tưởng của một người. Là một nhóm, các cha mẹ có thể cùng sát cánh bên nhau giải quyết các vấn đề. Các bậc cha mẹ cùng làm việc với nhau có thể làm được nhiều hơn là khi họ làm việc một mình.

- Hãy tìm 2 hoặc nhiều hơn các bậc cha mẹ hoặc người chăm sóc muốn thành lập một nhóm. Nếu bạn không biết những gia đình khác có con bị điếc, bạn có thể tìm các cha mẹ của những trẻ bị tật khác. Hoặc một nhân viên y tế có thể biết các cha mẹ trong các cộng đồng lân cận.
- Hãy lập kế hoạch gặp khi nào và ở đâu. Điều đó giúp chọn một địa điểm mà mọi người có thể nói chuyện thoải mái, có thể là một phòng trong một trường học, một trung tâm y tế, hợp tác xã hoặc một nhà nguyện. Trong buổi gặp gỡ đầu tiên, hãy thảo luận về lý do tại sao có cuộc gặp gỡ này và bạn hy vọng làm gì.
- Có thể một người sẽ là người chủ trì trong một vài cuộc gặp mặt đầu tiên. Nhưng điều quan trọng là không ai ra quyết định thay cho cả nhóm. Tất cả mọi người nên có cơ hội nói. Hãy tiếp tục thảo luận tập trung vào lý do chính về buổi gặp gỡ. Sau một vài cuộc gặp gỡ đầu tiên, hãy luân phiên nhau làm trưởng nhóm. Có những người khác nhau chủ trì các cuộc gặp gỡ sẽ giúp các thành viên nhút nhát tham gia.

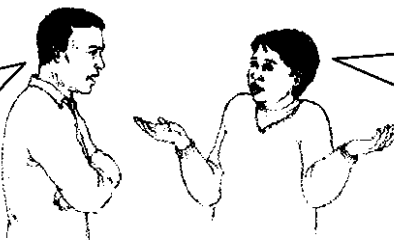
Nhóm chúng tôi đã cử một người nói với Hiệp hội quốc gia của người điếc trong thành phố. Hiện nay một nhân viên xã hội là người điếc thường xuyên tới thăm làng chúng tôi.

HỌC CÁCH HỖ TRỢ NHAU

Để cảm thấy thoải mái khi nói chuyện về cảm xúc, những kinh nghiệm và những khó khăn khi nuôi một đứa trẻ bị điếc hoặc nghe kém, ngay cả khi người ta biết nhau rất rõ, cũng cần một khoảng thời gian. Những điều này cần được thực hành.

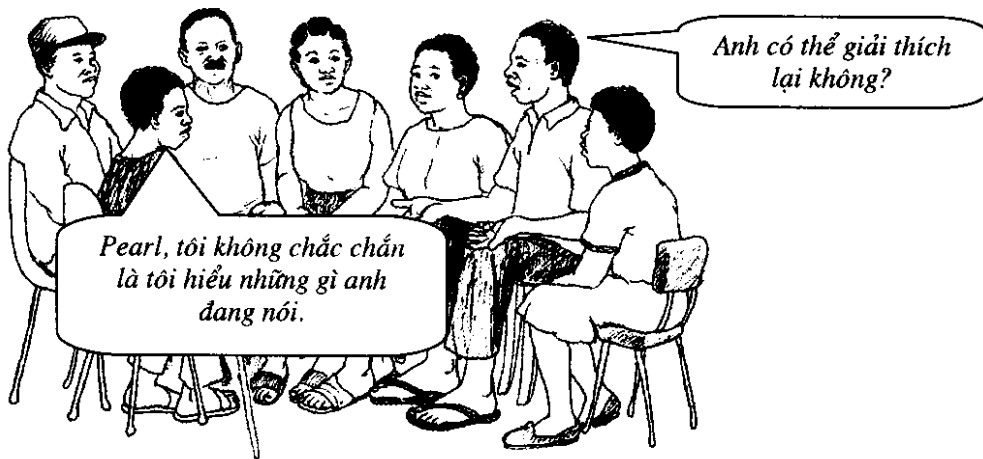
Ô-ma, ai có thể giúp chúng ta tốt hơn bạn bè chúng ta? ít nhất tất cả chúng ta có thể chia sẻ những khó khăn cùng nhau.

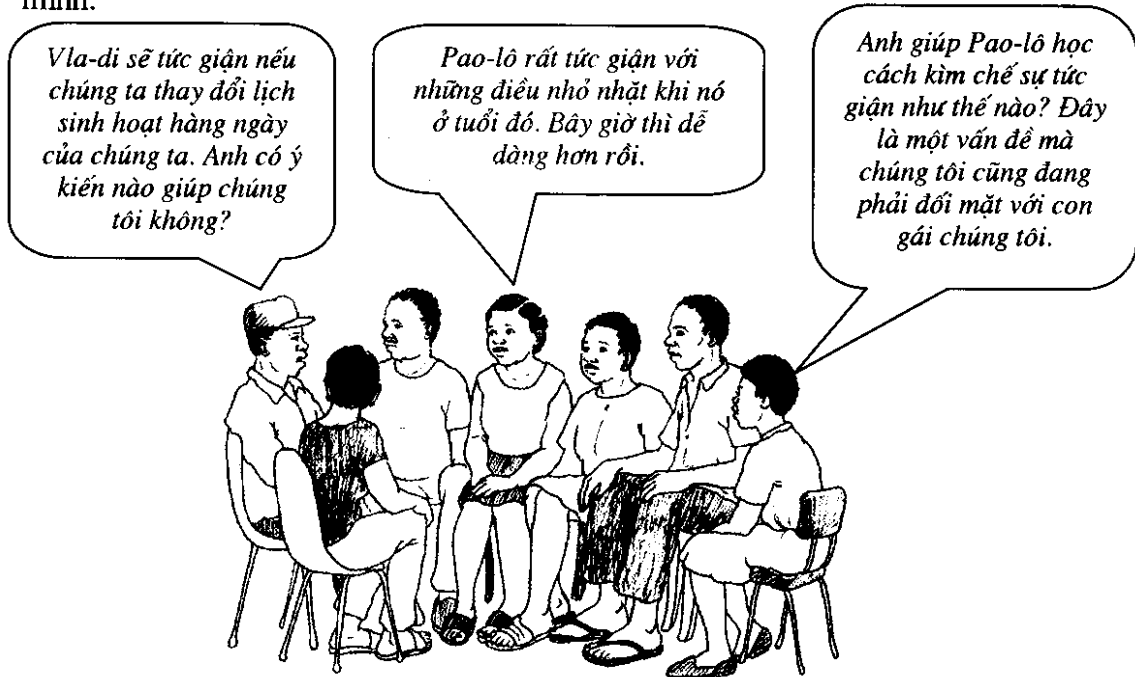
Tại sao chúng ta nên chia sẻ những vấn đề của chúng ta với những người hàng xóm?

Sau đây là một vài gợi ý giúp các thành viên trong nhóm cảm thấy thoải mái và tin tưởng nhau.

Hãy lắng nghe những gì người khác nói mà không phán xét. Hãy nghĩ về việc bạn muốn người ta lắng nghe bạn như thế nào, và sau đó hãy cố gắng lắng nghe họ theo cách giống như vậy.

Hãy tạo cơ hội cho người ta quyết định. Bạn có thể giúp người khác hiểu được họ đang cảm thấy như thế nào, và chia sẻ những trải nghiệm của chính bạn. Nhưng mọi người phải tự quyết định phương cách tốt nhất trong việc chăm sóc con của mình.

Hãy tôn trọng sự riêng tư của mỗi người. Không bao giờ được kể với người khác về những gì nhóm đã thảo luận trừ phi tất cả mọi người đều cho rằng việc đó không có vấn đề gì.

Lập kế hoạch hành động

Các cha mẹ làm việc cùng nhau có thể hành động nhằm giải quyết nhiều vấn đề. Dưới đây là các bước có ích cho việc hành động:

1. Hãy chọn một vấn đề mà hầu hết mọi người trong nhóm đều cảm thấy quan trọng. Mặc dù có thể cần có nhiều thay đổi nhưng nhóm của bạn có thể thành công hơn nếu giải quyết từng vấn đề một. Đầu tiên, hãy đưa ra một vấn đề mà nhóm của bạn có cơ hội tốt để giải quyết một cách nhanh chóng. Sau đó khi nhóm đã học được cách làm việc cùng nhau, các bạn có thể làm việc với những vấn đề phức tạp hơn.

2. Hãy quyết định về việc bạn muốn giải quyết vấn đề như thế nào. Hãy liệt kê nhiều cách giải quyết vấn đề và sau đó chọn ra một cách có thể sử dụng tốt nhất các thế mạnh và nguồn lực từ nhóm của bạn.

Chúng ta có thể thuê một ai đó chăm sóc con cái chúng ta. Có lẽ chúng ta có thể tìm một người biết ngôn ngữ ký hiệu.

Chúng ta có thể thay phiên nhau. Mỗi gia đình có thể chăm sóc tất cả các cháu một ngày trong tuần.

Át-ti đang tìm việc.

3. Hãy lên một kế hoạch. Các thành viên của nhóm sẽ cần làm những việc khác nhau để hoàn thành công việc. Hãy cố gắng đưa ra thời gian cần phải hoàn thành cho mỗi công việc.

Gút-di, anh là một thành viên trong cộng đồng người điếc. Anh có thể tìm xem có ai đó đang xin việc mà biết ngôn ngữ ký hiệu không?

Tôi sẽ tìm hiểu xem chúng ta nên trả cho người đó bao nhiêu.

Tôi sẽ hỏi át-ti xem liệu cô ấy có muốn học tôi một số ký hiệu không?

4. Khi các bạn gặp nhau, hãy nói về tiến triển của công việc. Hãy điều chỉnh kế hoạch của bạn khi cần phải đối mặt với nhiều khó khăn hơn.

Chị đã tìm thấy ai biết ngôn ngữ ký hiệu chưa?

Chưa, không có nhiều người biết ngôn ngữ ký hiệu đâu.

Nhưng át-ti đang muốn học ký hiệu và chăm sóc con cái chúng ta.

MỘT NHÓM CÓ ÍT NGUỒN LỰC VẪN CÓ THỂ LÀM NÊN MỘT BƯỚC ĐỘT PHÁ!

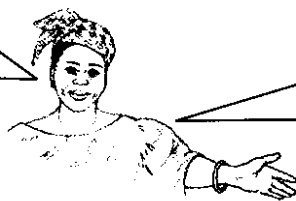
Chúng ta tin là cả cộng đồng – vùng lân cận, làng, thành phố hay cả nước - đều có trách nhiệm hỗ trợ gia đình có con bị khuyết tật. Nhưng đôi khi các cha mẹ cần liên kết với nhau để làm cho cộng đồng lớn hơn thực hiện trách nhiệm đó. Như câu chuyện kể dưới đây về nhóm các cha mẹ rất kiên cường ở Nam Phi cho thấy, khi người ta hợp tác và dồn các nguồn lực lại, họ có thể vượt qua mọi rào cản và làm được một điều gì đó tưởng chừng như không thể làm được.

Xây dựng các nguồn lực – sức mạnh của sự quyết tâm

Tại một thành phố ở Nam Phi, những trẻ học có khó khăn về học hiếm khi chơi với những trẻ khác hoặc đến lớp học. Nhiều cha mẹ không thể đi làm ở ngoài vì các trung tâm chăm sóc ban ngày ở địa phương không muốn cho con của họ vào học. Các trung tâm này nói với các bậc cha mẹ đến với họ là “Ông bà không thể bắt chúng tôi phải làm gì” và “chúng tôi không có cơ sở vật chất để dạy những trẻ này”.

Một nhóm các bậc cha mẹ – tất cả những người mẹ thất nghiệp, nhiều người trong số họ không được hoặc chỉ được đào tạo chính quy một chút, đã liên kết lại và quyết định là họ phải làm một điều gì đó cho những đứa trẻ này và gia đình của họ. Họ quyết định là 1 hoặc 2 trong số họ trông nom tất cả những đứa trẻ này để những người khác có thể rảnh rang tìm kiếm việc làm.

Chúng tôi không có tiền, không có một nguồn hỗ trợ nào đặc biệt. Chúng tôi đồng ý là các bậc cha mẹ sẽ mang một cái gì đó đến cùng với con của họ – một nửa cái bắp cải, một củ cà rốt hoặc một củ khoai hay bất kỳ một cái gì mà chúng tôi có.

Với những thứ này, những người đang chăm sóc trẻ cho chúng tôi sẽ nấu món súp.

Những người mẹ đã lập một thời gian biểu cho việc chăm sóc những đứa trẻ này. Một người trong số họ tình nguyện nấu bếp. Một người là giáo viên. Những người khác tìm công việc mà họ có thể làm tại nhà. Các bậc cha mẹ được sắp xếp đi tìm việc bắt đầu đóng góp chút ít cho những người chăm sóc trẻ và cho trung tâm chăm sóc ban ngày mới mọc lên này. Một phụ huynh đi làm bắt đầu mua sách cho trẻ.

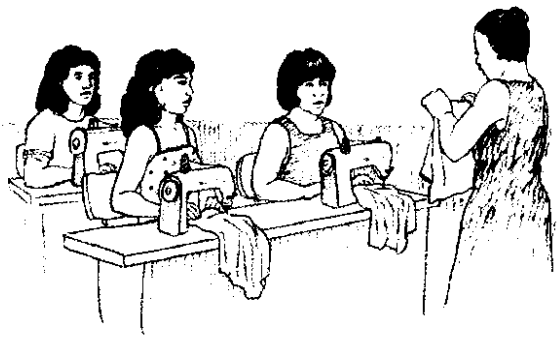
Một nhân viên công tác xã hội nghe được thông tin về nhóm này và đến để xem họ đang làm gì. Nhân viên đó đã đề nghị chính quyền địa phương trả một số tiền cho những người mẹ đã chăm sóc các trẻ này.

Chỉ với một thứ duy nhất mà những người mẹ có, đó là sự quyết tâm, họ đã có thể thiết lập một trung tâm ban ngày cho con cái họ và họ cũng có thể kiếm sống.

Kết hợp với nhau để tạo nên sự thay đổi

Các nhóm cha mẹ làm việc dựa trên nhiều dự án khác nhau. Họ có thể cố gắng cải thiện điều kiện kinh tế gia đình, thái độ của cộng đồng hoặc luật pháp của chính phủ và các dịch vụ cho trẻ điếc. Tất cả các cách đó đều giúp cho con của họ. Để có thêm các nguồn lực cho con cái của họ, các nhóm cha mẹ có thể:

- tìm cách gây quỹ cho những dự án mới nhằm giúp trẻ điếc.
- giúp cha mẹ phát triển các kỹ năng thực hiện các công việc mới.
- tổ chức các buổi tập huấn về phương pháp dạy và giúp đỡ trẻ.
- chia sẻ thông tin về máy trợ thính.
- tổ chức các lớp học về ngôn ngữ ký hiệu.
- đưa những người nghe được và người điếc đến với nhau.

Các bà mẹ này đã học được nghề may nên họ có thể kiếm thêm tiền, làm việc gần nhà hơn, và có nhiều thời gian cho con của họ hơn.

Nhiều nhóm cha mẹ làm việc để nâng cao nhận thức cho các bộ phận khác của cộng đồng về tật điếc. Họ thường làm việc cùng với những người bị điếc. Các nhóm sử dụng các cuộc hội thảo, các chương trình phát thanh, bản tin, bảng thông báo, các gánh hát trên đường, và các áp phích để giúp người khác hiểu hơn về tật điếc.

Một số nhóm cha mẹ làm việc để cải thiện các chương trình và bộ luật của chính phủ về trẻ điếc. Họ tiếp xúc với những người trong chính phủ, như các bộ trưởng bộ y tế và bộ giáo dục. Họ nói với các bộ trưởng về các dịch vụ mà cộng đồng của họ cần, hoặc về các bộ luật cần thiết để bảo vệ trẻ điếc hoặc trẻ nghe kém. Họ viết các bức thư, gửi các lá đơn thỉnh cầu tới chính phủ để yêu cầu cải thiện các điều kiện cho con cái của họ.

Chương 15

Tại sao trẻ em bị mất thính lực và chúng ta có thể làm gì

Có hàng triệu trẻ em trên thế giới bị điếc hoặc có vấn đề về nghe. Hầu hết các trẻ em này đều nghèo. Cứ 3 trẻ có vấn đề về nghe thì có 2 trẻ sống trong các quốc gia nghèo. Tật điếc của chúng thường do bị nhiễm trùng và dinh dưỡng kém. Đối với hầu hết các trẻ này, có thể ngăn chặn được tật điếc bằng cách chăm sóc tốt và đáp ứng tốt các nhu cầu cơ bản như dinh dưỡng đầy đủ, nước uống sạch, một môi trường sống sạch sẽ, an toàn và được tiếp cận với hệ thống chăm sóc sức khỏe.

Trẻ này bị nhiễm trùng tai chưa được chữa trị.

Trẻ này không đủ iốt trong thức ăn và nước.

Mẹ của trẻ không đủ thức ăn trong thời gian mang thai.

Trẻ này bị lên sỏi.

Chương này có thể giúp bạn biết về nguyên nhân và các cách điều trị y học đối với một vài vấn đề về nghe. Để ngăn ngừa tật điếc, các cộng đồng phải kết hợp với nhau cùng giải quyết những nguyên nhân xã hội mà thuốc cũng không thể điều trị được.

Sức khỏe và thính lực của trẻ sẽ được cải thiện nếu các cộng đồng có được một bầu không khí trong sạch (không khói thuốc và bụi bẩn), một hệ thống vệ sinh tốt, và không bạo lực. Chăm sóc sức khỏe tốt bao gồm việc giáo dục sức khỏe, tiêm chủng, và điều trị bệnh sớm rất quan trọng trong việc bảo vệ sức nghe của trẻ.

Những quan niệm sai lệch

Một số người cho rằng trẻ bị điếc là do cha mẹ trẻ đã làm một điều gì đó sai trái. Những người khác lại cho rằng trẻ bị điếc là do ai đó đã nguyên rủa người mẹ của trẻ và trẻ đã bị “phù phép”. Không một nguyên nhân nào trong những nguyên nhân trên gây nên tật điếc.

Tai ta nghe như thế nào?

Cấu tạo của tai gồm 3 phần chính : tai ngoài, tai giữa, và tai trong. Tai ngoài là phần mà bạn có thể nhìn thấy. Tai giữa và tai trong nằm bên trong đầu và không thể nhìn thấy được. Tất cả 3 phần của tai đều cần thiết cho trẻ nghe.

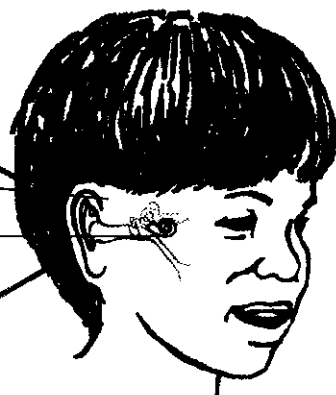

Tai ngoài hứng âm thanh.

Âm thanh đi qua ống tai và màng nhĩ tới tai giữa.

Sau đó tai trong đưa âm thanh tới bộ não để giúp trẻ có thể nghe được.

Sau đó bộ não sẽ giúp trẻ hiểu âm thanh đó có nghĩa gì.

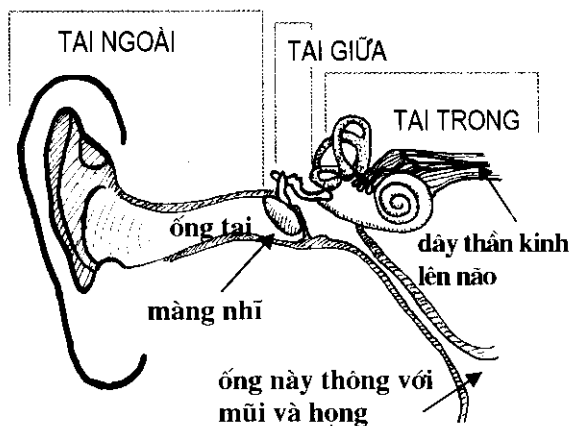
Những vấn đề tại các bộ phận của tai có thể gây nên tật điếc

Những vấn đề ở tai ngoài và tai giữa:

- nhiễm trùng tai (trang 93)
- một vật gì đó ngăn âm thanh đi qua tai (trang 198)
- bị thương (trang 214).

Những vấn đề ở tai trong và dây thần kinh đi tới não:

- mẹ bị nhiễm trùng trong thời gian mang thai (trang 208).
- não trẻ bị tổn thương trong khi lao động
- hoặc khi được sinh ra (trang 212).
- trẻ bị bệnh lúc bé như viêm màng não (trang 201).
- thiếu iốt trong thức ăn của mẹ khi mang thai (trang 207).
- thuốc gây hại cho tai.
- tật điếc do di truyền trong gia đình (trang 214).
- tổn thương do tiếng ồn quá to (trang 213).

Nhiễm trùng tai

Nhiễm trùng tai là một trong những bệnh phổ biến ở trẻ nhỏ và nếu không được chữa trị, chúng có thể gây nên mất thính lực vĩnh viễn. Nhiễm trùng tai thường có nguyên nhân ban đầu là nhiễm trùng mũi và họng. Nhiễm trùng đi từ họng dọc theo ống dẫn lên tai giữa.

Trẻ rất dễ bị bệnh nhiễm trùng này vì ống dẫn giữa họng tới tai ngắn hơn của người lớn. Khi tai bị nhiễm trùng, chất dịch và chất nhiễm trùng không thể thoát ra khỏi tai giữa. Và nếu trẻ bị lạnh, ống dẫn từ họng lên tai giữa thường bị tắc. Khi trẻ lớn hơn và khoẻ hơn, chúng tăng khả năng đề kháng và ít bị nhiễm lạnh và nhiễm trùng họng hơn.

NHIỄM TRÙNG TAI CẤP TÍNH

Nhiễm trùng tai giữa cấp tính có thể xảy ra ở bất kỳ tuổi nào nhưng thường xảy ra phổ biến ở trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ. Trẻ có thể quấy khóc và bị sốt. Thường thì nhiễm trùng trở nên tốt hơn trong 1 hoặc 2 ngày mà không cần điều trị. Một viên thuốc giảm đau sẽ giúp trẻ cảm thấy dễ chịu hơn nhưng không chữa khỏi được bệnh nhiễm trùng này. Đôi khi cần một liều kháng sinh để chữa bệnh nhiễm trùng này (xem trang 195). Màng nhĩ có thể rách và mủ chảy ra qua một lỗ nhỏ, lỗ này thường liền lại rất nhanh.

NHIỄM TRÙNG TAI LÂU DÀI (MÃN TÍNH)

Khi bệnh nhiễm trùng tai cấp tính lặp đi lặp lại mà không được chữa trị, nhiễm trùng sẽ thành bệnh mạn tính. Nhiễm trùng tai kéo dài nếu có mủ chảy ra từ tai và chảy mủ kéo dài trong 14 ngày hoặc lâu hơn. Điều này có thể làm tổn thương màng nhĩ. Màng nhĩ có thể bị kéo vào trong hoặc có một lỗ thủng không thể liền lại được. Cả hai vấn đề này đều dẫn tới nhiễm trùng và chảy mủ nhiều hơn.

Nếu không được chăm sóc y tế thích hợp và sớm, trẻ có thể bị suy giảm thính lực, bị choáng, yếu một bên mặt hoặc áp-xe sau hoặc dưới tai. Đôi khi, nhiễm trùng tai cũng có thể gây ra các biến chứng nặng nề như áp-xe não hoặc viêm màng não (xem trang 204).

Trẻ em nghèo bị mất thính lực vì nhiễm trùng tai nhiều hơn vì các nguyên nhân khác. Mất thính lực do nhiễm trùng tai có thể được phòng ngừa bằng cách cải thiện tình trạng sức khoẻ chung, điều kiện sống và tiếp cận với chăm sóc y tế. Mọi cộng đồng đều cần có những người được đào tạo để phát hiện nhiễm trùng tai sớm, hoặc có các trạm xá, bệnh viện để thu nhận bệnh nhân và có mức chi phí vừa phải.

Mủ tai

Đôi khi sau khi bị nhiễm trùng tai đột ngột, những chất dịch đặc, dính đọng lại và dính chặt vào tai giữa (được gọi là mủ tai). Mủ tai thường không đau và dịch chảy ra ngoài theo ống dẫn tới mũi sau một vài tuần, nhưng đôi khi kéo dài hàng năm. Mủ tai thường ở cả hai tai và làm cho trẻ điếc một phần cho đến khi khỏi. Hầu hết các trường hợp mủ tai sẽ liền lại mà không cần điều trị. Nhưng nếu bị đau, cần phải uống kháng sinh như đối với nhiễm trùng cấp tính (xem trang 195 –196).

Các dấu hiệu nhiễm trùng tai

- Đau - một trẻ nhỏ có thể khóc, bóp một bên đầu, hoặc kéo tai.
- Sốt khoảng 37,7° C - 40° C.
- Chảy mũi, đau họng, ho.

chất lỏng

- Dịch có thể chảy ra từ tai. Dịch có màu vàng, trắng, lỏng hoặc dính. Chất dịch có thể có máu ở trong. Một dòng chất dịch rõ ràng, dính có thể chảy từ lỗ trong màng nhĩ. Chất dịch này có thể ngừng chảy nếu sử dụng thuốc nhưng nó có thể lại xuất hiện khi trẻ bị lạnh hoặc cho tai xuống nước hoặc đi bơi.
- Một dòng dịch mủ nhẹ có mùi và có màu vàng hoặc xanh có thể chảy từ chỗ bị tổn thương tới màng nhĩ. Có thể phải phẫu thuật để vá màng nhĩ.

- Mất thính lực – tạm thời hoặc vĩnh viễn – ở một hoặc hai tai.
- Đôi khi buồn nôn và nôn.
- Đôi khi nhiễm trùng lan tới xương sau tai (viêm xương chũm). Bệnh này gây đau và cần phải uống kháng sinh.

Hãy đến bệnh viện ngay!

Các dấu hiệu khác nhau có thể xuất hiện vào những thời điểm khác nhau – ví dụ, có thể không đau nữa khi chất dịch bắt đầu chảy ra ngoài tai.

Kiểm tra tai trong 3 đến 4 tháng sau khi bị nhiễm trùng tai, kể cả khi không thấy đau và kiểm tra thính lực cho trẻ (xem trang 50 đến trang 58).

xương chũm

CHỮA TRỊ NHIỄM TRÙNG TAI

Để chữa trị bệnh nhiễm trùng tai cấp tính

Nếu đau và sốt:

- uống paracetamol (acetaminophen) 3-4 lần một ngày khi cần.

3 tháng – 1 tuổi.....	60 -120 mg
1 tuổi – 5 tuổi.....	120 - 250 mg
6 tuổi – 12 tuổi.....	250 - 500 mg

hoặc

- uống ibuprofen

1 - 2 tuổi.....	50 mg, 3 – 4 lần/ngày
3 - 7 tuổi.....	100 mg, 3 - 4 lần/ngày
8 - 12 tuổi.....	200 mg, 3 – 4 lần/ngày

Lưu ý: không cho uống ibuprofen cho trẻ dưới 1 tuổi hoặc cân nặng dưới 7 kg.

Đối với nhiễm trùng:

- uống amoxicillin, trong 3 đến 10 ngày

2 tuổi hoặc nhỏ hơn:.....	125 mg, 3 lần/ngày
3 tuổi hoặc lớn hơn:.....	250 mg, 3 lần/ngày

hoặc

- uống amoxicillin và clavulanic acid dạng xiro (tốt hơn là không đường), trong 5 ngày.

dưới 6 tuổi amoxicillin 125 mg với

clavulanic acid 31 mg, 3 lần/ngày.

(nếu không có xiro cho uống nửa viên amoxicillin 250 mg và clavulanic acid 125 mg, 3 lần/ngày.)

6 -12 tuổi:..... amoxicillin 250 mg

và clavulanic acid 62 mg, 3 lần/ngày

(nếu không có xiro cho uống nửa viên amoxicillin 250 mg và clavulanic acid 125 mg, 3 lần/ngày.)

Ghi chú : Nên cho trẻ đi khám bác sĩ nhi để có phác đồ điều trị tốt nhất.

Khi nào cháu
đỡ hơn?

Thuốc Ibuprofen sẽ
giúp cháu đỡ đau trong
khi thuốc kháng sinh
chữa trị nhiễm trùng.

Phải chắc chắn là
cháu uống tất cả các
viên kháng sinh nếu
không cháu sẽ bị
nhiễm trùng trở lại.

Những cách chữa trị khác đối với bệnh nhiễm trùng tai cấp tính
Nếu trẻ bị dị ứng với penicillin hoặc cách điều trị này không có hiệu quả

- uống co-trimoxazole (trimethoprim + sulfamethoxazole) từ 3 đến 10 ngày.
 6 tuần – 5 tháng tuổi:..... 120 mg, 2 lần/ngày
 6 tháng – 5 tuổi:..... 240 mg, 2 lần/ngày
 6 tuổi – 12 tuổi: 480 mg, 2 lần/ngày

hoặc

- uống cefuroxime, trong 5 ngày
 2 tuổi và dưới 2 tuổi: 125 mg, 2 lần/ ngày
 trên 2 tuổi: 250 mg, 2 lần/ngày

hoặc

- uống cefaclor, trong 3 đến 10 ngày
 1 tháng đến 1 tuổi : 62,5 mg, 3 lần/ngày
 1 tuổi đến 5 tuổi : 125 mg, 3 lần/ngày
 trên 5 tuổi..... 250 mg, 3 lần/ngày

hoặc

- uống erythromycin, trong 3 - 10 ngày.
 1 tuổi và dưới 1 tuổi 125 mg, 4 lần/ngày
 2 – 8 tuổi:..... 250mg, 4 lần/ngày
 trên 8 tuổi..... 250 – 500 mg, 4 lần/ngày

Ghi chú : Nên cho trẻ đi khám bác sĩ nhi để có phác đồ điều trị tốt nhất.

Nếu có chất dịch chảy ra từ tai, phải lau ngay nhưng **không được ngoáy bất kỳ một cái gì vào trong tai để làm sạch nó**. Cho trẻ nghỉ ngơi và uống nhiều nước. Trẻ có thể tắm, nhưng không nên cho tai trẻ xuống nước hoặc bơi ít nhất 2 tuần sau khi trẻ khỏi.

Nếu bạn nghĩ là trẻ có biến chứng, hãy đưa trẻ đến bệnh viện. Nếu bạn nghi ngờ trẻ bị viêm màng não, hãy cho trẻ uống thuốc ngay lập tức (xem trang 204).

Để chữa trị bệnh nhiễm trùng tai tái phát hoặc kéo dài
(chảy mủ trong 2 tuần hoặc lâu hơn)

Dùng thuốc nhỏ tai có chứa ciprofloxacin, framycetin, gentamicin, gramicidin, neomycin, polymyxin B hoặc ofloxacin trong 1 tuần (2-3 giọt, 3 lần/ngày).

Đôi khi uống kháng sinh kết hợp với nhỏ thuốc cùng một lúc có thể đem lại hiệu quả cao hơn. Sử dụng kháng sinh giống như đối với nhiễm trùng tai cấp tính (xem trang 195).

Thuốc nhỏ tai có chứa kháng sinh không nên sử dụng quá 10 ngày, hoặc lặp lại thường xuyên vì chúng có thể gây mất thính lực. Nhưng nhiễm trùng tai mãn tính có thể gây mất thính lực hơn là nhỏ thuốc kháng sinh.

Nếu tiếp tục chảy mủ hoặc tái phát hoặc nếu không có thuốc kháng sinh loại giọt:

- Nhỏ chất khử trùng vào tai như giấm (xem trang 201) hoặc Providone iodine (betadine)

cho mọi lứa tuổi.....	2 giọt vào tai, 2 lần 1 ngày trong 2 tuần
sau đó nhỏ	2 giọt vào tai, 1 ngày 1 lần (trước khi đi ngủ), trong vài tuần hoặc vài tháng

Hãy tiếp tục điều trị tương tự như vậy nếu lại bị nhiễm trùng và chảy mủ.

Cán bộ y tế hoặc bác sĩ có thể hướng dẫn cha mẹ lau sạch mủ bằng bông trước khi nhỏ thuốc cho trẻ.

Hãy giữ không cho nước vào tai. Cần thận lau khô tai hai lần một ngày bằng bông hoặc gạc trong vài tuần (cho đến khi khô).

Đôi khi cần phải phẫu thuật để điều trị màng nhĩ. Công việc này do bác sĩ trong bệnh viện đã được đào tạo đặc biệt thực hiện, thường cho trẻ ít nhất đã 10 tuổi.

PHÒNG NGỪ NHIỄM TRÙNG TAI

Để phòng ngừa nhiễm trùng tai, cho trẻ bú mẹ đến 2 tuổi. Sữa mẹ giúp trẻ chống lại nhiễm trùng. Cho trẻ bú mẹ cũng làm khoẻ các cơ giữ cho ống dẫn giữa họng và tai giữa mở.

HIV/AIDS và bú mẹ

Nếu một người phụ nữ nhiễm HIV/AIDS, đôi khi căn bệnh này có thể sẽ truyền sang con qua sữa mẹ. Nhưng nếu người mẹ không sử dụng nước sạch, con của cô ta có thể sẽ chết vì ỉa chảy, mất nước và suy dinh dưỡng nhiều hơn là bị AIDS. Chỉ có người mẹ mới có thể đánh giá được các điều kiện trong gia đình mình, cộng đồng và quyết định phải làm gì.

Trẻ trên 6 tháng tuổi ít có nguy cơ tử vong vì ỉa chảy, vì chúng đã lớn và khoẻ hơn. Một người phụ nữ nhiễm HIV/AIDS cho con bú nên ngừng cho bú khi trẻ 6 tháng tuổi và cho trẻ uống các loại sữa và thực phẩm khác. Cách này sẽ giúp cho trẻ ít có nguy cơ bị nhiễm HIV/AIDS hơn.

Các cách khác giúp phòng ngừa nhiễm trùng tai

- Nếu một trẻ phải uống sữa từ bình hoặc cốc, hãy giữ cho đầu trẻ cao hơn bụng trẻ khi bạn cho trẻ ăn. Nếu trẻ ăn ở tư thế nằm, sữa có thể chảy từ họng xuống ống dẫn và vào tai giữa và gây nhiễm trùng.
- Hãy dạy trẻ lau mũi thay cho xì mũi. Nếu trẻ xì mũi thì nên làm điều đó một cách nhẹ nhàng.
- Hãy giữ cho trẻ tránh xa khói càng nhiều càng tốt. Khói có thể làm cho ống dẫn giữa họng và tai giữa sưng lên và đóng lại. Khi đó chất lỏng sẽ bị bít kín trong tai giữa, gây nhiễm trùng.
- Khi trẻ bị cảm lạnh hãy tìm xem liệu trẻ có bị đau tai không. Hãy giữ trẻ tránh xa những người bị cảm lạnh càng nhiều càng tốt.

Một thứ gì đó ngăn không cho âm thanh qua tai

Trẻ có thể mất thính lực tạm thời khi một cái gì đó như ráy tai cứng hoặc một vật lạ gây tắc và không cho âm thanh qua tai.

RÁY TAI BỊ KÍN

Ráy tai giúp ngăn ngừa nhiễm trùng. Ráy tai tạo nên một lớp bảo vệ trên lớp da mỏng mảnh trong tai, giúp giữ cho tai sạch, và làm thành một lớp không cho da bị thấm nước. Thông thường, ráy tai dần dần ra khỏi tai, mang theo bụi, bẩn dính trong tai nhưng đôi khi ráy tai rắn lại bít kín và làm tắc. Điều này có thể xảy ra khi làm sạch tai bằng bông tai (que nhỏ có bông ở cuối) hoặc những vật khác đẩy ráy tai vào sâu trong ống tai. Ráy tai bít kín làm cho âm thanh không thể dễ dàng qua tai và có thể gây ra nhiễm trùng. Ráy tai cũng có thể là một vấn đề với trẻ sử dụng máy trợ thính, nên cần kiểm tra tai thường xuyên cho các trẻ này và cần làm sạch máy trợ thính của chúng khi cần thiết.

Các dấu hiệu:

- Một trẻ dường như nghe kém hơn bình thường.
- Đôi khi bạn nhìn thấy ráy tai bít kín trong tai.
- Đôi khi ráy tai bị kín hoặc nhiễm trùng xung quanh có thể làm cho trẻ đau tai và có mủ chảy ra.

Có một ít ráy tai là bình thường và không nên đụng chạm vào chúng.

Đối với ráy tai

Nếu không bị đau, sốt hoặc có mủ chảy ra, có thể lấy ráy tai khi nhiều quá hoặc chúng bịt kín ống tai bằng cách rửa sạch tai bằng nước ấm.

1. Trước tiên, làm mềm ráy tai bằng cách nhỏ một vài giọt dầu thực vật dịu, ấm vào tai. Hãy cho trẻ nằm nghiêng sang một bên tai trong 15 phút.
2. Sau đó, rửa sạch tai bằng cách đổ một vài cốc nước sạch và ấm (không nóng) vào tai với một cái vòi phun. Nếu không được, hãy sử dụng một chiếc ống tiêm không có mũi (tốt nhất là ống tiêm 20 ml) hoặc một ống tiêm có bầu bằng cao su để xịt nước ấm vào trong tai.

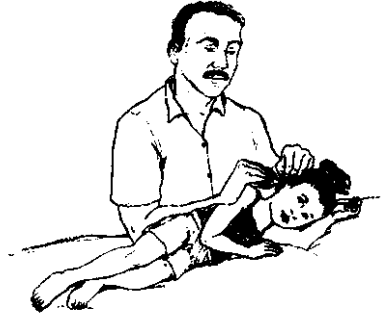
LƯU Ý: Không được xịt nước vào tai nếu có chất lỏng chảy ra khỏi tai.

- Hãy tháo mũi kim khỏi bơm tiêm và hút nước từ cốc vào bơm tiêm.
- Nhẹ nhàng kéo tai ra. Cẩn thận xịt nước vào ống tai. **Không được đưa trực tiếp ống tiêm xuống tai hướng tới màng nhĩ. Hãy để ống tiêm hướng sang bên cạnh tới vách sau của ống tai. Hãy ngừng lại nếu con bạn bắt đầu cảm thấy khó chịu.**

Với cái ống tiêm có bầu, không đặt đầu ống tiêm quá xa hoặc quá gần ống tai. Hãy giữ chắc đầu ống tiêm trong khi bóp bầu ống tiêm.

Hãy lặp lại việc này 3 lần/tuần trong 2 tuần và sau đó làm lại một lần nữa sau 1 hoặc 2 tuần. Làm việc này quá thường xuyên có thể làm tổn thương tai.

Hãy nghe lời khuyên của bác sĩ y tế đối với ráy tai bịt kín mà không dễ dàng lấy ra được.

CÔN TRÙNG TRONG TAI

Các dấu hiệu:

- Trẻ có thể nói là trẻ có thể cảm thấy hoặc nghe thấy cái gì đó cào, bò, hoặc kêu trong tai.
- Chất lỏng hoặc mủ có thể chảy ra từ trong tai.
- Trẻ có thể nghe kém hơn bình thường ở tai bị đau.

Nếu có côn trùng trong tai

Hãy nhỏ vào tai dầu thực vật hoặc dầu vô cơ sạch. Bằng cách đó côn trùng có thể bị chết và chảy ra ngoài. Nếu nó không có tác dụng, hãy cố rửa sạch tai theo cách giống như lấy ráy tai.

Nếu có dị vật trong tai

Trẻ đôi khi cho những đồ vật nhỏ vào trong tai của chúng. Nếu vật đó mềm và nhân viên y tế hoặc bạn có thể dễ dàng cho một cái dây móc nhỏ vào sau vật đó thì hãy cố gắng lấy nó ra một cách thận trọng.

Không sử dụng nhíp hoặc một cái gì đó khiến đẩy vật này vào sâu trong tai hơn.

Nếu vật này cứng như nhựa hoặc kim loại, hãy cố gắng đẩy chúng ra bằng nước ấm giống như với ráy tai. Không làm theo cách này với thực phẩm như các hạt, vì chúng sẽ phồng lên khi chúng bị ướt và sẽ khó lấy ra.

Hãy dừng lại nếu vật đó bắt đầu trôi vào sâu trong tai hơn hoặc nếu con bạn không thể chịu đựng được nữa. Bạn có thể làm tổn thương ống tai hoặc màng nhĩ.

Nên đưa trẻ đi khám bác sĩ ngay.

NHIỄM TRÙNG ỐNG TAI DO DỊ VẬT HOẶC NƯỚC TRONG TAI

Nhiễm trùng tai ngoài có thể do có côn trùng, ráy tai, nước hoặc những chất khác vào tai, hoặc do trẻ cào, gãi bên trong tai bằng một cái gì đó (như một cái que nhỏ). Nhiễm trùng ống tai thường phổ biến ở người lớn hơn là trẻ em.

Các dấu hiệu:

- Đau – nếu kéo tai ngoài thấy đau thì có thể có nhiễm trùng tai ngoài.
- Ngứa trong tai.
- Một cảm giác bị tắc hoặc đầy trong tai.
- Ống tai có thể bị sưng lên.
- Trẻ có thể nghe kém ở tai bị ảnh hưởng.

Ngăn ngừa:

Trẻ lớn tuổi hơn có thể giúp chăm sóc tai cho em trai và em gái của trẻ bằng cách kiểm tra đều đặn xem có nhiều ráy tai (hay mũ hoặc những vật khác) trong tai không. Hãy đề nghị trẻ nói cho bạn biết ngay nếu chúng nhìn thấy có gì đó bất thường.

Hãy dạy chúng không bao giờ cho tay hay một vật gì khác vào trong tai để lấy vật hay ráy tai ra. Việc này có thể đẩy những vật này vào sâu hơn và làm tổn thương màng nhĩ. Hãy ngăn không cho trẻ ngoáy vào trong tai bằng bất kỳ vật gì vì nó có thể gây nhiễm trùng.

Hãy giữ cho tai trẻ khô. Sau khi tắm hoặc bơi, hãy hướng dẫn trẻ lắc đầu nhẹ để cho nước chảy ra ngoài. Nếu có thể, không cho trẻ bơi hoặc tắm trong nước bẩn hoặc ô nhiễm. Nếu trẻ đã bị nhiễm trùng trước đó, hãy nhỏ một vài giọt cồn tẩy hoặc dấm vào tai trẻ sau khi tắm hoặc bơi.

Nếu nhiễm trùng ống tai do dị vật hoặc nước vào trong tai

Trộn một thìa giấm với một thìa nước đun sôi để nguội một chút cho đến khi ấm. Nhỏ hỗn hợp đó vào tai 3 hoặc 4 lần một ngày.

Nếu bị sốt hoặc sưng xung quanh tai :

Cho uống ampiciline, amoxicillin, hoặc penicillin (liều dùng giống như đối với việc chữa trị nhiễm trùng tai cấp tính, xem trang 195-196)

Tốt nhất là đưa trẻ đến bệnh viện ngay lập tức. Nhưng nếu trẻ không thể hoặc không có tiến triển gì trong 2 ngày, thì thay đổi amoxicillin bằng cloxacillin (liều dùng giống như amoxicillin ở trang 195, nhưng 4 lần/ngày thay cho 3 lần/ngày), hoặc erythromycin (xem trang 196 về liều dùng). Uống trong 5 đến 7 ngày.

Nếu có nhiều ráy tai hoặc thứ gì khác trong tai :

Có thể lấy ráy tai ra bằng cách rửa bằng nước ấm (xem trang 199). Phải giữ tai càng khô càng tốt sau đó.

Nếu tiếp tục bị nhiễm trùng hoặc ngứa sau khi hết đau :

Hãy nhỏ 2 hoặc 3 giọt gentian violet (20% trong 70% cồn) vào tai một lần 1 tuần trong 2 hoặc 3 tuần.

Lưu ý : Trẻ có thể tắm nhưng không nên để tai trẻ xuống nước hoặc bơi trong 2 tuần sau khi hết nhiễm trùng.

Các chứng bệnh ở trẻ nhỏ

Nhiễm trùng ở trẻ nhỏ do các bệnh như bệnh sốt rét, bệnh sởi, quai bị, hoặc viêm màng não có thể làm tổn thương dây thần kinh thính giác. Đôi khi chỉ một tai bị ảnh hưởng nhưng bệnh viêm màng não thường tác động tới cả hai tai. Để biết thêm thông tin về các chứng bệnh này, xin xem sách của Nhà xuất bản Hesprian

Nơi không có bác sĩ.

Ngăn ngừa các chứng bệnh ở trẻ nhỏ nhờ tiêm phòng

Tiêm phòng cho trẻ chống lại các chứng bệnh ở trẻ nhỏ - đặc biệt những bệnh có thể gây tật điếc như bệnh sởi, quai bị, rubella (Sởi Đức). Tiêm phòng vacxin thường miễn phí. Tiêm phòng cho trẻ tốt hơn là điều trị bệnh khi trẻ đã bị ốm.

Nếu nhân viên y tế không tiêm phòng ở làng của bạn, hãy đưa trẻ tới trung tâm y tế gần nhất. Hoặc hãy kết hợp với người khác trong khu vực đưa nhân viên y tế tới cộng đồng của bạn. Tiêm phòng giúp cứu vãn sự sống và thính lực - một việc làm dễ thực hiện.

Điều trị các chứng bệnh ở trẻ nhỏ

Trẻ cần nằm trên giường, uống nhiều nước và nước hoa quả, và ăn các thức ăn đủ dinh dưỡng. Nếu trẻ không thể bú mẹ hãy cho trẻ uống sữa mẹ bằng thìa.

Nếu bị sốt:

Cho uống paracetamol (acetaminophen – xem trang 195).

Nếu chất lỏng bắt đầu chảy ra khỏi tai:

Cho uống kháng sinh giống như đối với nhiễm trùng cấp tính (trang 195).

Nếu các dấu hiệu nhiễm trùng tai cấp tính nặng hơn:

Xem trang 196-197.

Nếu trẻ bị tiêu chảy

Cho uống rehydration từng ngụm nhỏ, 1 cốc sau mỗi lần đi ngoài ra nước.

Trong 1 lít nước sạch, trộn nửa thìa cafe muối với 8 thìa cafe đường. Hoặc nấu cháo loãng với 1 lít nước sạch, nửa thìa muối và 8 thìa cafe bột ngũ cốc (bột gạo, bột ngô, bột mì, kê hoặc khoai tây nấu chín nhừ).

Nếu các dấu hiệu viêm phổi, viêm màng não hoặc đau trầm trọng ở trong tai hoặc bụng tồi tệ hơn, hãy đến các cơ sở y tế.

BỆNH SỞI

Bệnh sởi có thể gây ra nhiễm trùng tai ở nhiều trẻ. Bệnh sởi có thể làm tổn thương tai trong và cũng có thể làm nhiễm trùng tai giữa có mũ ở tai và tạo ra một lỗ thủng ở màng nhĩ. Một vài trẻ có thể bị viêm não, viêm não có thể dẫn tới các cơn đau và làm cho trẻ bị điếc.

Đôi khi có những chấm nhỏ màu đen do chảy máu trong da. Điều này có nghĩa là nhiễm trùng rất nặng. Hãy đến cơ sở y tế để được giúp đỡ.

Phòng ngừa

Trẻ ở các gia đình khác không nên đến nhà có người bị sởi. Họ nên cách ly trẻ bị sởi với anh chị em của chúng. Để ngăn ngừa bệnh lây truyền, trẻ trong một gia đình có người bị sởi không nên đi học, đến cửa hàng, cửa hiệu, hoặc những nơi công cộng khác trong vòng 10 ngày, thậm chí ngay cả khi chúng không bị ốm. Cần bảo vệ cẩn thận những trẻ yếu, suy dinh dưỡng hoặc bị lao hoặc nhiễm HIV/AIDS khỏi bệnh sởi. Vì nó đặc biệt nguy hiểm đối với những trẻ này.

Lan không đến trường cho đến khi Thủy đỡ hơn.

BỆNH QUAI BỊ

Bệnh quai bị bắt đầu bằng việc sốt, và đau khi mở miệng hoặc khi ăn. Hai ngày sau bắt đầu sưng lên một bên cổ. Đôi khi quai bị có thể gây ra mất thính lực nặng thường chỉ ở một bên tai. Chỗ sưng lên sẽ tan đi sau khoảng 10 ngày mà không cần uống thuốc. Nếu đau hoặc sốt, hãy cho uống paracetamol (acetaminophen). Cho trẻ ăn những thực phẩm mềm, nhiều dinh dưỡng và giữ cho miệng trẻ sạch. Hãy đến ngay cơ sở y tế nếu các dấu hiệu viêm màng não xuất hiện (xem trang 204).

BỆNH SỐT RÉT

Trẻ bị ốm nặng do sốt rét có thể bị điếc. Bệnh sốt rét là một bệnh nhiễm trùng máu, do muỗi truyền bệnh gây lạnh và sốt cao (40°C hoặc cao hơn). Đôi khi, tạt điếc có thể mất đi trong 2-3 ngày, nhưng trẻ bị ốm vì sốt rét yếu hơn và dễ bị nhiễm trùng tai hơn, điều này có thể cũng gây ra tạt điếc.

Để điều trị bệnh sốt rét

- Ở những nơi thường bị sốt rét, hãy điều trị khi bị sốt mà không rõ nguyên nhân như điều trị sốt rét.
- Khi trẻ bị sốt lại hoặc nếu bạn nghi ngờ trẻ bị sốt rét, hãy đến gặp nhân viên y tế, và nếu có thể hãy đến trung tâm y tế để làm xét nghiệm máu. Trong những vùng mà có một dạng sốt rét nguy hiểm đặc biệt gọi là falciparum hãy điều trị ngay lập tức.
- Nếu trẻ có thể bị sốt rét bắt đầu bị co giật (các cơn) hoặc có những dấu hiệu khác của viêm màng não (xem trang sau), trẻ có thể bị sốt rét não. Hãy đến cơ sở y tế để được giúp đỡ ngay lập tức.

Lưu ý: Việc điều trị sốt rét ở các vùng khác nhau cũng khác nhau. Thuốc này có tác dụng ở nơi này chưa chắc đã có hiệu quả ở nơi khác. Hãy tìm thuốc chữa sốt rét tốt nhất trong khu vực của bạn qua nhân viên y tế. Một số thuốc thường được sử dụng để điều trị bệnh sốt rét cũng có thể gây nên tạt điếc (xem trang 206)

Phòng ngừa:

Che chỗ ngủ cho trẻ hoặc sử dụng màn hoặc che một lớp vải mỏng lên giường và nôi. Màn là công cụ hữu hiệu nhất ngăn các loại sâu bọ cắn, đốt.

Tránh để nước đọng để muỗi có thể đẻ trứng gây bệnh sốt rét. Hãy đổ nước trong can, thùng, lọ hoặc những chiếc lốp cũ đã đọng nước đi. Khơi thông hoặc lấp, hoặc thả cá vào ao nước, hoặc đầm lầy. Lấp bằng các vỉ tre dày đổ đầy cát.

Ngăn ngừa hoặc giảm các ảnh hưởng bằng cách uống thuốc phòng sốt rét.

Nếu nghi ngờ bị sốt rét hãy điều trị thật nhanh. Việc này sẽ tránh việc lây truyền bệnh sang người khác.

BỆNH VIÊM MÀNG NÃO

Viêm màng não (viêm não) là một bệnh nhiễm trùng nghiêm trọng não có thể lan tới dây thần kinh thính giác và gây điếc. Hoặc nhiễm trùng tai có thể dẫn tới não và gây viêm màng não. Viêm màng não có thể bắt đầu sau một chứng bệnh khác ở trẻ nhỏ như sởi, quai bị, ho nhẹ hoặc nhiễm trùng tai. Nó cũng có thể do virus gây ra.

Các dấu hiệu viêm màng não:

Các dấu hiệu viêm màng não là đau đầu nặng và sốt. Trẻ có thể buồn ngủ và đau từng cơn hoặc co giật. Đôi khi buồn nôn và phát ban. Trẻ bị viêm màng não có thể xanh xao (dễ ngắt)

Thóp phồng lên
(Trẻ dưới 1 tuổi)

cổ cứng

đau lưng,
đầu gối hướng lên

Hãy đến cơ sở y tế thật nhanh – tính từng phút

Hãy cho trẻ tới bệnh viện

Điều trị viêm màng não trong khi đưa trẻ đến bệnh viện

Tiêm một trong 3 loại thuốc dưới đây vào cơ hoặc vào ven. Chỉ có nhân viên y tế được đào tạo chuyên sâu mới được tiêm các mũi tiêm vào ven. Nếu không có nhân viên y tế, tốt nhất là hãy tiêm cho trẻ vào cơ.

- Ceftriaxone

Cho 50 mg đến 100 mg cho mỗi 1 kg cân nặng, chỉ 1 lần

hoặc

- Benzylpenicillin

Dưới 1 tuổi.....300 mg (500.000 đơn vị), chỉ 1 lần

1 tuổi đến 9 tuổi.....600 mg (1.000.000 đơn vị), chỉ 1 lần

trên 10 tuổi.....1,2 g (2.000.000 đơn vị), chỉ 1 lần

hoặc

- Cefotaxime

Dưới 1 tuổi.....12,5 mg đến 50 mg (trong trường hợp viêm nặng) cho 1 kg cân nặng, 4 lần/1 ngày (Trẻ 10 kg cân ít nhất 125 mg và tối đa 500 mg trên 1 liều)

1 tuổi đến 9 tuổi.....25 tới 50 mg trên 1 kg cân nặng 4 lần 1 ngày (trẻ nặng 20 kg cân ít nhất 500 đến 1000 mg 1 liều dùng và clavulanic acid 125 mg, 3 lần/ngày (nếu không có xiro cho uống nửa viên amoxicillin 250 mg và clavulanic acid 125 mg, 3 lần/ngày.)

Làm hạ sốt bằng khăn ướt và /hoặc bằng paracetamol (xem trang 195)

Nếu không có các loại thuốc khác

- Uống chloramphenicol nếu có thể. Nếu không tiêm vào cơ hoặc vào ven, thay bằng uống càng nhanh càng tốt.

Dưới 2 tuổi..... 6,25 mg mỗi kg cân nặng
4 lần một ngày (trẻ nặng 4 kg nên
dùng 25 mg 1 liều)

Từ 2 tuần tuổi đến 1 năm..... 12,5 mg mỗi kg cân nặng
4 lần 1 ngày (trẻ nặng 10 kg nên
dùng 125 mg 1 liều)

Từ 2 tuổi trở lên..... 12,5 đến 25 mg mỗi kg cân nặng
4 lần 1 ngày (trẻ nặng 10 kg nên
dùng 125 mg đến 250 mg 1 liều)

Chú ý: Chloramphenicol chỉ nên dùng khi viêm nặng hoặc sự sống bị đe dọa như viêm màng não. Trong trường hợp trầm trọng, chloramphenicol có thể được dùng như benzypencillin.

BỆNH VÀNG DA

Đôi khi da trẻ có thể bị vàng ngay sau khi sinh. Trẻ từ 2 đến 5 ngày tuổi nếu thể trạng tốt và vẫn bú mẹ bình thường thì vàng da một chút vẫn được coi là bình thường. Người mẹ nên thường xuyên cho con bú và cho trẻ ra nắng nhiều. Bệnh vàng da có thể nghiêm trọng hơn nếu màu vàng bắt đầu từ ngày đầu tiên sau sinh, nếu nó lan ra tay và chân, hoặc nếu trẻ ngủ không bình thường và bú kém. **Hãy đến cơ sở y tế để được trợ giúp.** Bệnh vàng da nặng có thể nguy hiểm và cũng có thể gây mất thính lực.

HIV/AIDS

Trẻ nhiễm HIV/AIDS kém sức đề kháng với các bệnh nhiễm trùng. Sự miễn dịch kém hơn dẫn tới rủi ro bị nhiễm như tăng lên như bệnh CMV, bệnh giang mai, bệnh lao (TB) và một số dạng viêm màng não. Tất cả những bệnh này có thể làm tổn thương tai. Xin xem cuốn **HIV, Sức khỏe và Cộng đồng của bạn**, do nhà xuất bản Hesperian xuất bản về cách phòng chống HIV/AIDS.

Thuốc gây mất thính lực

Một số thuốc có thể làm mất sức nghe của trẻ khi uống chúng. Một số thuốc có thể làm mất thính lực ở trẻ chưa sinh khi người mẹ mang thai uống thuốc đó. Rủi ro của các loại thuốc này tăng lên nếu trẻ hoặc người mẹ còn bị bệnh thận. Một số thuốc phổ biến gây tổn thương thính lực là:

Một số loại kháng sinh mạnh chứa aminoglycoside có thể gây tật điếc ở trẻ (như amikacin, garamycin, gentamicin, kanamycin, neomycin, netilmicin, streptomycin, hoặc tobramycin). Điều này sẽ có thể xảy ra nếu trẻ uống các loại thuốc kháng sinh này hoặc mẹ trẻ uống trong thời gian mang thai. Các loại thuốc kháng sinh này thường được tiêm. Chúng chỉ nên được sử dụng đối với các bệnh nhiễm trùng nặng có thể làm chết người.

Trẻ dưới 12 tuổi không nên sử dụng aspirin. Nếu đau và sốt, trẻ có thể uống paracetamol (acetaminophen). Aspirin có thể làm mất thính lực nếu sử dụng quá liều bình thường. Nó cũng có thể gây nên điếc tạm thời và có tiếng vo vo trong tai (ù tai) nhưng những vấn đề này thường mất đi sau khi ngừng uống aspirin.

Quinine và chloroquine (được sử dụng để điều trị bệnh sốt rét) đôi khi có thể làm mất khả năng nghe ở người uống chúng.

Nếu một người mẹ sử dụng thalidomide trong thời gian mang thai (để điều trị bệnh ung thư, bệnh phong, hoặc các tình trạng liên quan tới HIV/AIDS) thì có thể gây nên những vấn đề trầm trọng cho con, trong đó có những vấn đề về nghe.

Các thuốc điều trị truyền thống các bệnh về tai

Các loại thuốc và cách điều trị truyền thống đôi khi được sử dụng để điều trị những vấn đề về tai. Một số cách điều trị truyền thống có thể có hại. Dưới đây là một số điểm chung cần ghi nhớ về các cách chữa trị truyền thống cho những vấn đề của sức khỏe :

Không bao giờ được sử dụng phân người hoặc phân động vật để chữa trị. Nó có thể gây nhiễm trùng cho người.

Cách chữa trị càng giống hoặc càng tương tự như căn bệnh thì hiệu quả của nó chỉ có thể là do niềm tin của con người vào nó.

Tai rất mỏng manh. Không được cho bất kỳ một cái gì rất nóng vào bên trong hoặc để gần tai. Đổ chất lỏng hoặc cho các vật vào tai cũng có thể gây nguy hiểm.

Phòng ngừa:

- Giúp người mẹ tránh sử dụng một số thuốc có thể gây tật điếc trong thời gian mang thai. Người mẹ mang thai nên luôn luôn theo sự chỉ dẫn của bác sĩ hoặc nhân viên y tế trước khi uống thuốc trong thời gian mang thai.
- Hãy nói với nhân viên y tế ngay khi bạn cho rằng thuốc đó đang ảnh hưởng đến sức nghe.
- Không cho phép người chưa được đào tạo tiêm thuốc kháng sinh.
- Không tiêm các loại thuốc kháng sinh mạnh như gentamycine trừ phi nó cần thiết để cứu sống và không có loại thuốc nào khác.

Hãy xem liệu chúng ta có thể tìm thấy một loại thuốc kháng sinh nào mà an toàn cho cả bà và cháu bé.

Sức khỏe của người phụ nữ có thể làm tổn thương hoặc bảo vệ thính lực của trẻ

Điều quan trọng là các cô gái và những người phụ nữ, đặc biệt là những người đang mang thai phải có đủ thức ăn giàu dinh dưỡng và có quyền tiếp cận với sự chăm sóc sức khỏe. Một trẻ sơ sinh bị mất thính lực có thể do :

- Mẹ bé bị ốm hoặc không ăn tốt như thanh niên, hoặc trong thời gian mang thai. Ví dụ một trẻ sinh ra từ một bà mẹ không đủ ăn thường có thể sinh thiếu tháng hoặc nhẹ cân và có thể không nghe được.
- Ốm hoặc dinh dưỡng kém gây những vấn đề trong khi sinh. Ví dụ, nếu một người phụ nữ có khung xương chậu nhỏ do thiếu dinh dưỡng, con của người đó có thể bị kẹt trong khi sinh. Điều này có thể gây mất thính lực do tổn thương não.
- Một vài bệnh nhiễm trùng có thể lây từ mẹ sang con trong thời gian mang thai và làm mất khả năng nghe của trẻ. Các bệnh nhiễm trùng này bao gồm bệnh rubella (sởi Đức), bệnh lao, bệnh CMV, và bệnh giang mai.

CHẾ ĐỘ ĂN UỐNG THIẾU IỐT TRONG THỜI GIAN MANG THAI

Iốt là một chất khoáng có trong đất và nước – và trong thức ăn như gan, hành tây, lòng đỏ trứng, đồ biển và các thực vật ở đại dương. Khi một người phụ nữ mang thai không ăn đủ iốt, con của người đó sinh ra có thể bị chậm phát triển trí tuệ, hoặc gặp phải những vấn đề nghiêm trọng trong đó có tật điếc. Tại một vài nơi trên thế giới, đất chứa rất ít iốt tự nhiên nên rau và cây trồng trên vùng đất đó cũng chứa ít iốt. Ở những nơi này phổ biến bệnh sung tuyến giáp ở cổ. Người ta gọi nó là bệnh bướu cổ. Nếu nhiều người trong cộng đồng của bạn bị bệnh này, khi đó tất cả mọi người đều cần thêm iốt.

bướu cổ

Một trẻ thiếu iốt có thể bị chậm phát triển trí tuệ, điếc, không nói được, cổ và các cơ chân rất yếu. Nhiều trẻ chỉ bị mất thính lực, chân yếu và học chậm. Nhưng nhiều trẻ khác có thể có một cái mũi bè và tẹt, mắt lác, tóc thưa trên trán, mí mắt và mặt phù, và những vấn đề về thể chất khác như chậm lớn và thấp.

Điều trị:

Hãy đến cơ sở y tế ngay khi có thể. Một loại thuốc gọi là thyroxine có thể giúp trẻ thiếu iốt phát triển tốt hơn nếu bắt đầu trong tháng đầu tiên của cuộc sống. Tuy nhiên, nó không giúp nghe tốt hơn.

Toàn thể cộng đồng, gồm trẻ bị ảnh hưởng cần bổ sung iốt nhưng nó không chữa được những tổn thương thần kinh hoặc não đã xảy ra rồi.

Phòng ngừa:

- Bệnh bướu cổ và thiếu iốt rất dễ phòng chống và tốn ít tiền. Người phụ nữ phải uống iốt trước khi có thai. Uống iốt sau vài tuần đầu tiên mang thai là quá muộn.
- Cách dễ nhất để có đủ iốt là sử dụng muối iốt thay cho muối tự nhiên hoặc muối đá. Bạn có thể tìm thấy các gói muối iốt đã được đóng gói ở hầu hết mọi nơi.
- Hiện nay một số nước đã có dầu iốt sử dụng qua đường uống. Bạn chỉ cần uống 1 liều trong vòng 1-5 năm.

Iốt có nhiều trong các loại thực phẩm như gan, lòng đỏ trứng và hành tây.

Làm một hỗn hợp iốt để uống

Nhỏ 1 giọt iốt của Lugol vào một cốc nước lọc hoặc cốc sữa. Uống hỗn hợp này 1 lần 1 tuần. **Bảo quản iốt ở nhiệt độ trong phòng và trong một lọ tối tránh ánh sáng.**

BỆNH RUBELLA (SỞI ĐỨC)

Bệnh Rubella thường chỉ gây ra một chứng phát ban nhẹ và không gây cho người bệnh những vấn đề khác. Nhưng nếu một người phụ nữ mang thai mắc sởi Rubella trong 3 tháng đầu của thai kỳ, con của người phụ nữ đó khi sinh ra có thể bị điếc hoặc những vấn đề nghiêm trọng khác.

Phòng ngừa:

- Tiêm vaccin phòng sởi rubella cho các em gái trước khi các em trưởng thành và có thể mang thai. Nếu không có sẵn vaccin, hãy cho các em gái có sức đề kháng chống lại sởi rubella trước khi những em này lớn lên và có thể mang thai. Những người này có thể đến thăm những người trong cộng đồng bị sởi Rubella, do đó họ có thể bị lây nhiễm và phát triển sự đề kháng.
- Nếu các em gái và những người phụ nữ không được tiêm vaccin hoặc chưa bị sởi Rubella thì khi mang thai phải tránh xa những người đang bị sởi Rubella.

BỆNH LAO (TB)

Con của những người mẹ bị lao trong thời gian mang thai đôi khi bị mắc một loại bệnh viêm màng não gọi là “viêm màng não do lao” trong vài tháng đầu sau khi sinh. Bệnh này có thể gây ra tật điếc.

Để điều trị bệnh lao

Nếu một người nào đó trong gia đình nghi ngờ bị lao, hãy đến cơ sở y tế để được trợ giúp và đưa cả gia đình đi khám lao. Bắt đầu điều trị ngay lập tức. Ở nhiều nước, thuốc này được chính phủ cấp miễn phí. Điều trị sớm và đầy đủ là cách hữu hiệu nhất ngăn ngừa sự lây lan của TB. Để biết thêm thông tin chi tiết về điều trị bệnh lao, xin xem *Nơi không có bác sĩ* hoặc những cuốn sách về y tế khác.

Phòng ngừa:

- Tiêm phòng chống lao cho trẻ với vaccin BCG.
- Mọi người đặc biệt là trẻ em nên ăn nhiều thức ăn giàu dinh dưỡng.

BỆNH GIANG MAI

Bệnh giang mai là một bệnh truyền nhiễm qua đường tình dục có thể truyền từ mẹ sang con trong thời gian mang thai và gây nên mất thính lực. Nếu không được điều trị, bệnh này có thể tấn công bất kỳ một bộ phận nào của cơ thể. Nó có thể làm tổn thương tai trong và các dây thần kinh thính giác và gây điếc.

Các dấu hiệu:

Các dấu hiệu của bệnh giang mai ở trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ có thể là : mẩn ngứa, rộp da trên cánh tay hoặc ngón chân, hoặc có mụn cóc ở hậu môn, lá lách, gan hoặc võng mạc sung hoặc sung phồng lan rộng ; vàng da, có tiếng rung trong tai, choáng váng, lúc điếc lúc không, không nhìn thấy gì và đau đầu (Một số dấu hiệu khác với dấu hiệu ở người lớn).

Nếu một người nào đó, đặc biệt là người phụ nữ đang mang thai hoặc một trẻ có thể hoặc có nguy cơ bị giang mai, cần đến gặp nhân viên y tế ngay. Có thể cần thử máu và một số xét nghiệm đặc biệt khác.

Để điều trị bệnh giang mai (không phải giang mai thần kinh)

Đối với trẻ em và người lớn bị bệnh giang mai dưới 2 năm:

- Tiêm benzylpenicillin (cũng được gọi là penicillin G hoặc penicillin crystalline) vào cơ. Tiêm 1,2 triệu đơn vị (720 mg) vào mỗi mông, 1 lần duy nhất (một liều là 2,4 triệu đơn vị hoặc 1,44g).

hoặc

- Tiêm procaine benzylpenicillin vào cơ. Tiêm 1,2 triệu đơn vị (1,2g) hàng ngày trong 10 ngày.

Đối với trẻ em và người lớn bị giang mai trên 2 năm:

- Tiêm benzylpenicillin vào cơ. Tiêm 1,2 triệu đơn vị (720g) vào mỗi mông, một tuần một lần trong 3 tuần (2,4 triệu đơn vị cho một liều).

hoặc

- Tiêm procaine benzylpenicillin vào cơ. Tiêm 1,2 triệu đơn vị (1,2g) hàng ngày trong 3 tuần.

Nếu dị ứng với penicillin và trên 8 tuổi (và không có thai)

Đối với trẻ em và người lớn bị giang mai dưới 2 năm:

- Cho uống doxycycline, 2 mg cho mỗi kilo cân nặng (tối đa là 100 mg) đường uống, 2 lần 1 ngày trong 14 ngày.

Đối với trẻ em và người lớn bị giang mai trên 2 năm:

- Cho uống doxycycline, 4 mg cho mỗi kilo cân nặng (tối đa là 200 mg), 2 lần 1 ngày trong 28 ngày.

LƯU Ý: Phụ nữ có thai không được dùng doxycycline.

Để điều trị bệnh giang mai thần kinh

Khi bệnh giang mai ảnh hưởng tới hệ thống thần kinh, điều đó có thể gây mất thính lực nặng. Điều này có thể xảy ra khi bệnh giang mai không được điều trị còn trẻ có thể ra đời cùng với bệnh này. May mắn là dạng điếc thần kinh này có thể chữa trị được nên sẽ ngăn ngừa việc mất thính lực tiến triển thêm. Xét nghiệm để phát hiện bệnh giang mai thần kinh bao gồm xét nghiệm máu hoặc chích ở lưng (xét nghiệm chất dịch ở tuỷ sống). Nếu bạn không thể đưa trẻ đi thử máu nhưng nghi ngờ là trẻ bị giang mai, hãy điều trị ngay.

Đối với trẻ dưới 2 tuổi

- Tiêm benzylpenicillin từ từ vào cơ hoặc vào ven.
Tiêm 25.000 đơn vị (15mg) mỗi kilo cân nặng 2 lần một ngày trong 10 ngày.

hoặc

- Tiêm procaine benzylpenicillin từ từ vào cơ.
Tiêm 50.000 đơn vị (50mg) mỗi kilo cân nặng 1 lần 1 ngày trong 10 ngày.

Đối với trẻ dưới 2 tuổi trở lên

- Tiêm benzylpenicillin từ từ vào cơ hoặc vào ven.
Tiêm 200.000 đến 300.000 đơn vị (120 đến 180 mg) cho mỗi kilo cân nặng (lên tối đa là 2,4 triệu đơn vị hay 1,44 g) 1 lần một ngày trong 14 ngày.

Để chữa khỏi hoàn toàn bệnh giang mai, cần phải được điều trị đầy đủ

Mất thính lực do giang mai có thể phát triển khi trẻ ở giai đoạn sơ sinh hoặc lớn hơn khi đã là thiếu niên. Việc điều trị giang mai không chữa khỏi được thính lực đã bị mất nhưng nó sẽ ngăn ngừa mất thính lực có thể bị do giang mai.

Xin xem cuốn sách **Nơi không có bác sĩ** hoặc **Nơi phụ nữ không có bác sĩ** do Nhà xuất bản Hesperian xuất bản để biết thêm thông tin về giang mai.

Lưu ý : Nếu một trẻ bị giang mai, mẹ của trẻ và bạn tình của bà mẹ đó cũng cần điều trị.

VI RÚT CYTOMEGAL (CMV)

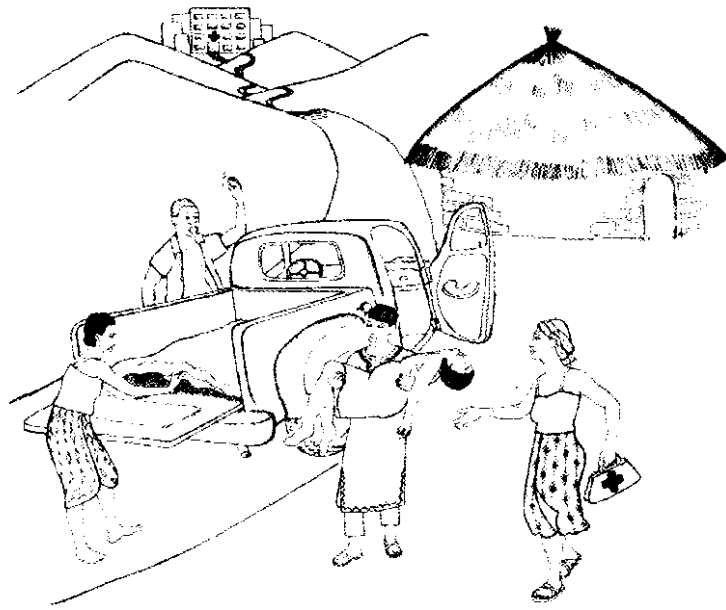
Hầu hết những người bị CMV không bị ốm. Nhưng con của những bà mẹ bị nhiễm vi rút này trong thời gian mang thai có thể bị điếc nặng, mù hoặc khuyết tật về thể chất và trí tuệ. Có thể tìm thấy vi trùng truyền bệnh CMV trong dịch cơ thể – như nước bọt, nước tiểu, phân, tinh dịch, chất dịch âm đạo, và sữa mẹ. Để ngăn ngừa CMV lây lan, rửa tay với xà phòng và nước, đặc biệt sau khi tiếp xúc với các chất dịch đó.

TỔN THƯƠNG NÃO TRONG KHI SINH CÓ THỂ GÂY MẤT THÍNH LỰC

Nếu một trẻ bị tổn thương não trong khi co dạ con trong cơn đau đẻ hoặc trong khi sinh, trẻ đó có thể bị điếc bẩm sinh. Não của trẻ có thể bị tổn thương nếu thiếu oxy nuôi não. Điều này dễ xảy ra hơn nếu các cơn co dạ con đau đẻ kéo dài, hoặc nếu trẻ ở vị trí khó sinh hoặc đẻ sinh đôi.

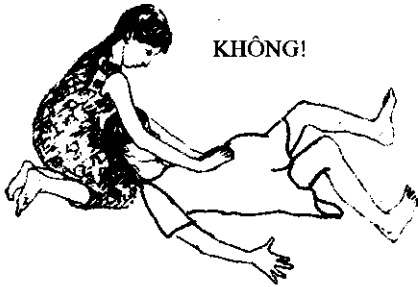
Để ngăn ngừa tổn thương não trong khi sinh

Các bà đỡ và những người chăm sóc thai phụ có thể học để biết về các dấu hiệu nguy hiểm trong thời gian mang thai và cơn đau đẻ để đưa đến các bệnh viện và để được giúp đỡ. Các thành viên cộng đồng có thể sắp xếp để đảm bảo chắc chắn là có nhiều cách đưa sản phụ tới bệnh viện trong các trường hợp khẩn cấp.

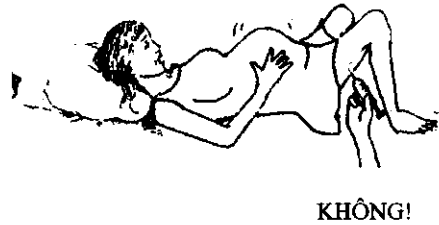

Một số biện pháp làm cho các con đau đi qua nhanh hơn nhưng có thể gây tổn thương não của trẻ và dẫn tới tật điếc. Để bảo vệ trẻ, tránh những cách làm các con đau đi qua nhanh hơn :

Không ấn mạnh vào da con.

Không được tiêm để làm các con đau đi qua nhanh hơn.

Hãy sử dụng thuốc ngay nếu các con đau đi quá dài, nếu trẻ nằm ở vị trí khó đi hoặc nếu dây rốn quấn cổ trẻ. Để biết thêm thông tin về sinh nở an toàn, xem *Cẩm nang cho các bà đỡ* do nhà xuất bản Hesperian xuất bản.

Các tiếng động và chấn thương có thể làm tổn thương thính giác

Một số trẻ mất sức nghe vì những tiếng động quá lớn hoặc vì chấn thương tai.

TIẾNG ĐỘNG LỚN

Những tiếng động quá lớn như bom, súng, pháo, tiếng động lớn của máy móc, và tiếng nhạc quá to có thể gây tổn thương tai trong và gây mất thính lực. Mức độ mất thính lực phụ thuộc vào tiếng động của âm thanh đó như thế nào, nó kéo dài trong bao lâu và trẻ nghe nó bao nhiêu lần. Tại các quốc gia bị ảnh hưởng của chiến tranh, nhiều trẻ mất thính lực vì bom, mìn và súng. Tiếng động làm tổn thương dây thần kinh ở tai trong. Tiếng nổ có thể làm tổn thương màng nhĩ.

Phòng ngừa:

Hãy cố gắng tránh những tiếng động lớn cho trẻ càng nhiều càng tốt. Nếu bạn không thể, hãy cố gắng bảo vệ tai của trẻ. Dùng một thứ gì đó dày để bịt tai cho trẻ, như một chiếc chăn dày quấn quanh đầu hoặc một cái bao tai dày. Bạn cũng có thể cần bảo vệ chính tai của mình khỏi tiếng động.

CHẤN THƯƠNG

Một trẻ có thể bị nhiễm trùng hoặc chọc thủng một lỗ trong màng nhĩ nếu cho một vật sắc nhọn (như diêm, lông hoặc bút chì) vào tai. Nếu lỗ thủng đó rất nhỏ, màng nhĩ thường sẽ tự liền lại và thính lực của trẻ sẽ trở lại bình thường. Nhưng nếu màng nhĩ bị tổn thương nặng thì sẽ không liền lại được và trẻ có thể bị mất thính lực hoặc bị giảm sức nghe ở bên tai đó.

Vỗ hoặc đâm vào một bên tai có thể làm rách màng nhĩ và gây điếc.

Chấn thương đầu và rạn sọ có thể gây mất thính lực nặng. Tiếng bom nổ và những tiếng động khác có thể làm rách màng nhĩ.

Phòng ngừa:

- Dạy trẻ không cho bất cứ thứ gì vào tai.
- Không bao giờ được đánh vào đầu trẻ và làm mọi cách giảm bạo lực gia đình.

Chiến tranh gây nên nhiều

khuyết tật cho trẻ

Tất cả chúng ta phải làm mọi cách để giảm thiểu việc sử dụng bạo lực và chiến tranh để giải quyết những vấn đề chính trị và cấm các vũ khí giết người gây khuyết tật, làm cho trẻ bị mồ côi, và làm cho hàng nghìn trẻ mất nhà mỗi năm.

Mất thính lực di truyền trong gia đình

Tai của một số trẻ phát triển không đầy đủ. Những vấn đề về gen đã di truyền lại trong gia đình, từ những thành viên khác trong gia đình và từ thế hệ trước, mặc dù không có ai khác trong gia đình có dấu hiệu điếc.

Li-hua bị điếc giống như ông nội. Tôi không biết liệu có bao nhiêu người sẽ bị điếc trong gia đình chúng tôi...

Mất thính lực vì hôn nhân cùng huyết thống

Một số dạng mất thính lực có thể xảy ra vì hôn nhân cùng huyết thống giữa những người họ hàng cùng huyết thống, như giữa các anh em họ thế hệ thứ nhất. Ở một số cộng đồng làng xã, việc kết hôn cùng huyết thống rất phổ biến. Các bậc cha mẹ có quan hệ huyết thống gần có thể sinh ra trẻ có vấn đề về nghe. Nếu bạn, con bạn hoặc các thành viên trong gia đình có vấn đề về nghe thì những trẻ sinh sau cũng có thể có vấn đề về nghe. Đôi khi một trẻ bị mất thính lực do di truyền cũng có thể có các vấn đề khác như vấn đề về nhìn; hai mắt có màu khác nhau hoặc có các vệt trắng trên tóc; bazơdô hoặc vấn đề về tim; hoặc hình dạng xương đầu, tay, bàn chân, cánh tay, chân, hoặc cổ không bình thường, nhưng đôi khi di truyền là nguyên nhân duy nhất gây mất thính lực. Có thể điếc một phần hoặc toàn phần và có thể từ khi mới sinh hoặc có thể sau này mới xuất hiện và phát triển.

Phòng ngừa:

Tránh kết hôn giữa những người cùng huyết thống như giữa anh em họ. Hiện đã có những chuyên gia tư vấn gen (những người biết rõ những nguy cơ của các bệnh nào đó có thể di truyền từ cha mẹ sang con) ở một số thành phố. Hãy thử nói chuyện với một nhân viên y tế nếu bạn lo lắng về khả năng mất thính lực trong gia đình bạn.

Đây là con trai tôi, Pra-táp. Cháu bị điếc và chú cháu cũng vậy.

Liệu đứa sau của chúng tôi có bị điếc không?

Hãy hành động để đem lại một sự thay đổi

Câu chuyện của Rút

Khi Rút ra đời trong một ngôi làng ở Nê-pan, mẹ Rút sinh khó phải mất nhiều giờ đồng hồ mới sinh được Rút. Ban đầu, bà nghĩ là Rút sẽ không sống được. Lúc mới sinh, Rút luôn khóc đêm và dường như luôn bị nhiễm lạnh hoặc bị sốt.

Rút chơi trên đất bùn bên ngoài nhà nơi mà gia đình cậu ta rải kê và ngô để phơi khô và sàng sảy thóc lúa. Gà, dê và chó của họ nuôi trong cùng một khu vực nhỏ đó. Rút thích ngồi và xem mẹ nấu cơm trên chiếc bếp lò ngoài trời ngay cả khi khói củi làm cay mắt và làm Rút sổ mũi.

Khi Rút lớn hơn, tai cậu ta dường như luôn bị chảy nước mũi. Đôi khi cậu bị đau cả hai bên tai và thường chảy mủ ở cả hai tai. Cậu thích bơi trên con sông nhỏ trong làng nhưng điều đó làm tai chảy mủ nhiều hơn.

Khi Rút bắt đầu đến trường, cậu ta học chậm và đọc không tốt. Thầy giáo rất tức giận vì ông nghĩ Rút bỏ ngoài tai những gì ông nói. Nhưng Rút khó nghe được giáo viên nói. Vì vậy để tránh gặp rắc rối, Rút ngồi ở cuối lớp. Bạn bè trêu chọc cậu. Cậu nói theo một cách rất buồn cười và khó hiểu.

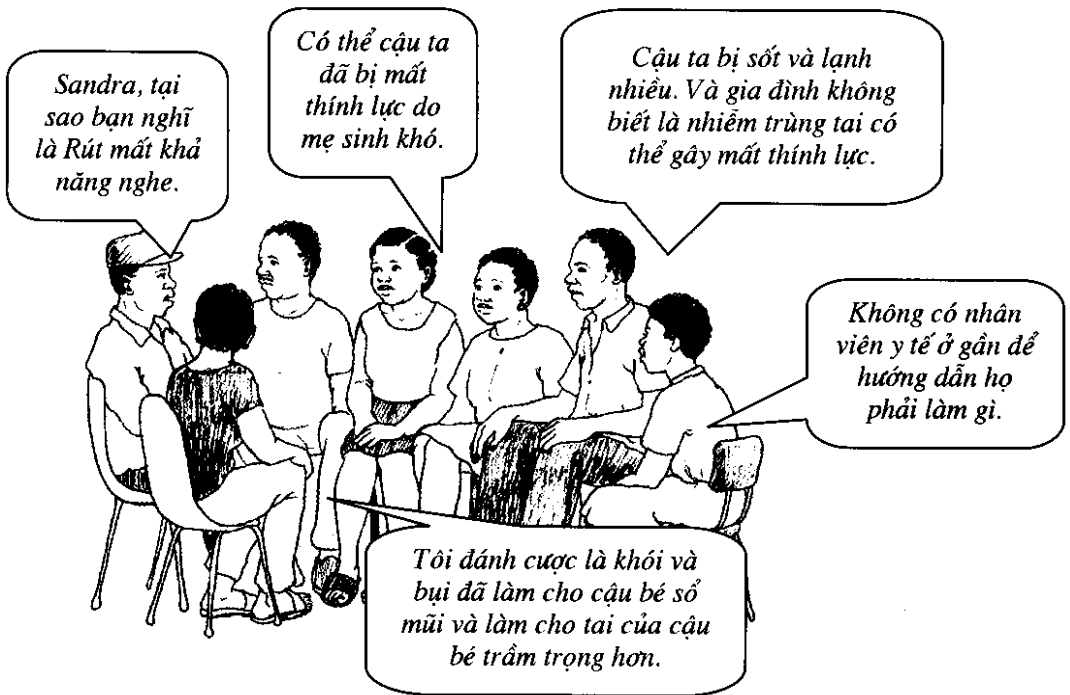
Cuối cùng, cha mẹ Rút quyết định là sẽ chẳng có ích gì khi phải chi phí tiền đồng phục, sách vở và bút trong khi Rút không học. Vì thế, Rút bỏ học. Thay vào đó, cậu cho củi vào lò, cho vật nuôi ăn, và cọ rửa nồi nấu cho mẹ.

Một lần, Rút bị đau tai kinh khủng kéo dài trong vài ngày. Tai của cậu đầy mủ và bắt đầu bị sưng sau tai. Cuối cùng cha cậu đưa cậu tới một lang y chữa bệnh bằng thảo dược trong làng nhưng thuốc không làm giảm được chỗ sưng. Cha cậu phải mang Rút tới một cơ sở y tế ở một làng khác. Nhân viên y tế hút mủ ở chỗ áp-xe sau tai Rút, tiêm cho cậu và cho cậu uống kháng sinh trong một tuần.

Sau một thời gian, Rút lại bị đau dữ dội. Cả hai tai của cậu luôn có mùi khó chịu và chảy rất nhiều mủ. Cổ của cậu sưng lên và cậu bị sốt rất cao. Nhân viên y tế khuyên họ đưa Rút đến bệnh viện thành phố. Bố mẹ Rút có rất ít tiền và không biết họ sẽ lấy tiền ở đâu nhưng họ đã theo lời khuyên của nhân viên y tế.

Rút đã gần như chết vì nhiễm trùng đã chạy lên não và vào máu. Tại bệnh viện, người ta đã cho cậu uống nhiều thuốc nhưng cậu vẫn rất ốm yếu. May thay, một bác sĩ tai mũi họng đã đến và hút mủ từ chỗ áp xe, cắt bỏ những chỗ xương bị nhiễm trùng, và chữa trị màng nhĩ cho cậu. Ông đã hướng dẫn cách chăm sóc tai cho Rút và khuyên Rút nên sử dụng máy trợ thính. Cha mẹ Rút chỉ nhìn bác sĩ và gật đầu.

TẠI SAO RÚT BỎ HỌC?

Rút đã thực sự muốn đến trường và học như các bạn khác. Trẻ mất thính lực sẽ trở nên tàn tật nếu giáo viên, gia đình và bạn bè trẻ không biết cách giao tiếp với chúng. Nếu trường học và giáo viên biết là Rút không nghe được tốt thì họ có thể đã giao tiếp với Rút theo một cách khác. Họ thậm chí có thể sẽ giúp trẻ khác hiểu là nhiễm trùng tai có thể làm mất thính lực. Nếu nhà trường chấp nhận Rút và giúp cậu học thì cậu bé sẽ có thể kết bạn và có một tương lai tươi sáng hơn.

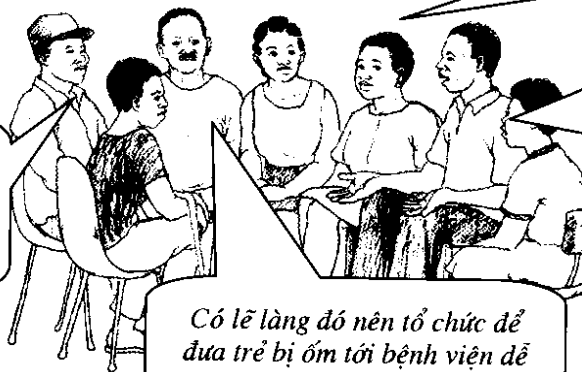
MỌI NGƯỜI CÓ THỂ THAY ĐỔI CÁC YẾU TỐ GÂY MẤT THÍNH LỰC Ở TRẺ

Bố mẹ của Rút đã đến gặp nhân viên y tế trước khi cháu bị mất thính lực.

Vâng, nhưng nếu nhân viên y tế đến làng của cậu bé và dạy mọi người về nguyên nhân gây tật điếc, họ sẽ biết phải làm gì.

Nếu chúng ta có thể trồng thêm rau để ăn thì con cái chúng ta sẽ không ốm nhiều như thế này.

Và nếu thuốc rẻ hơn họ đã có thể mua được thuốc sớm hơn.

Có lẽ làng đó nên tổ chức để đưa trẻ bị ốm tới bệnh viện để hơn khi họ cần.

Cộng đồng cùng hành động để tạo nên một sức mạnh, mang lại sự thay đổi. Dưới đây là một số ví dụ:

Có thể tổ chức các cuộc vận động tiêm phòng tại địa phương hoặc toàn quốc để phòng chống các bệnh phổ biến ở trẻ nhỏ. Các nhân viên y tế có thể sử dụng các tài liệu giáo dục y tế đơn giản cho cha mẹ, trẻ em, giáo viên và những người khác.

Có thể đào tạo các nhân viên y tế, giáo viên và nhân viên chăm sóc trẻ để tổ chức, điều trị và ngăn ngừa nhiễm trùng tai cấp tính và những nguyên nhân gây mất thính lực khác ở trẻ.

Có thể yêu cầu chính phủ cung cấp thuốc với giá rẻ để điều trị các bệnh ở trẻ nhỏ trong đó có nhiễm trùng tai, và các cơ sở y tế trong cộng đồng bảo quản các loại thuốc này trong kho.

Cùng hành động để phá bỏ các rào cản trong giao tiếp làm cho tật điếc trở thành một khuyết tật. Người ta có thể tự học ngôn ngữ ký hiệu và có thể cùng hành động nhằm tạo các cơ hội giáo dục cho trẻ không thể nghe tốt.

Việc cải thiện phúc lợi xã hội của toàn thể cộng đồng sẽ giúp ngăn ngừa và giải quyết nhiều vấn đề là nguyên nhân làm mất thính lực. Khi sự giàu có và thịnh vượng của một quốc gia được chia sẻ cho tất cả mọi người trong quốc gia đó thì tất cả nam giới, phụ nữ, các bà mẹ và trẻ em có thể được chăm sóc sức khỏe tương xứng và có thể yêu cầu để nhận sự chăm sóc về y tế khi cần thiết, có đủ thức ăn giàu dinh dưỡng, có giao thông thuận tiện và nước sạch giúp họ lớn lên khỏe mạnh, luôn có một sức khỏe tốt.

Phụ lục A

Máy trợ thính

Máy trợ thính là một thiết bị nhỏ giúp khuếch đại âm thanh to lên. Có nhiều người có quan điểm không đúng cho rằng máy trợ thính sẽ chữa được tật điếc của trẻ và làm cho trẻ có thể nghe được như người bình thường. Máy trợ thính chỉ làm cho âm thanh to lên mà thôi. Máy trợ thính không chữa được gì cả. Để biết thêm thông tin về các loại điếc, xin xem thêm Chương 5, bắt đầu từ trang 47.

Phụ thuộc vào loại điếc của từng trẻ mà có thể đeo máy trợ thính cho một bên hay cả hai bên tai. Máy trợ thính có thể giúp những trẻ còn nghe được chút ít nghe được âm thanh một cách tốt hơn. Nếu trẻ bị điếc hoàn toàn, không còn nghe được một chút âm thanh nào thì có lẽ đeo máy trợ thính cũng không có tác dụng gì.

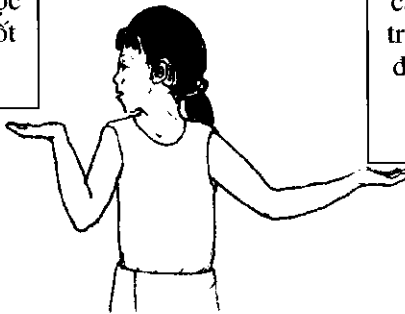
Con tôi đeo máy trợ thính có được không?

LỢI ÍCH

Máy trợ thính có thể giúp những trẻ còn nghe được chút ít âm thanh hiểu được lời nói, nghe âm thanh tốt hơn và nói tốt hơn.

KHÓ KHĂN

Máy trợ thính chỉ có thể giúp được một số loại điếc nhất định. Máy trợ thính cần phải có pin và cần được giữ gìn sạch sẽ. Máy trợ thính đắt và dễ bị hỏng. Trẻ đeo máy trợ thính cần đi kiểm tra thính lực định kỳ.

Máy trợ thính chỉ hoạt động tốt khi được gắn thật khớp vào tai trẻ. Núm tai (phần gắn vào tai) được làm theo khuôn tai ngoài của trẻ và không có hai tai nào giống nhau. Đối với trẻ còn nhỏ, cần phải kiểm tra núm tai ít nhất là 2 lần một năm. Núm tai cần được thay đổi khi tai trẻ lớn lên và thay đổi hình dáng.

MÁY TRỢ THÍNH CÓ THỂ LÀM ĐƯỢC GÌ?

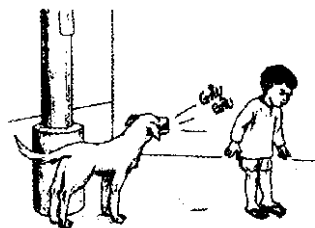
Hiệu quả của máy trợ thính phụ thuộc vào loại điếc của trẻ.

Nếu trẻ còn nghe được một chút âm thanh, máy trợ thính sẽ giúp trẻ nghe được những âm thanh quá bé mà tự bản thân trẻ không thể nghe được.

Nếu trẻ còn nghe được những âm thanh lời nói nhưng rất nhỏ, máy trợ thính sẽ làm cho lời nói to lên, và có thể giúp trẻ nghe được người khác nói gì. Điều này sẽ giúp trẻ học nói.

- Nếu trẻ còn nghe được một chút âm thanh, máy trợ thính sẽ giúp trẻ nghe được những âm thanh để tránh sự nguy hiểm.

MÁY TRỢ THÍNH KHÔNG LÀM ĐƯỢC GÌ?

- Nếu trẻ không còn nghe âm thanh ở một cao độ nào (xem Chương 5), máy trợ thính sẽ không giúp trẻ nghe được những âm thanh đó.

Trẻ không nghe được những âm thanh cao, mặc dù âm đó to ở mức độ nào. Máy trợ thính sẽ không giúp trẻ nghe được tiếng sáo.

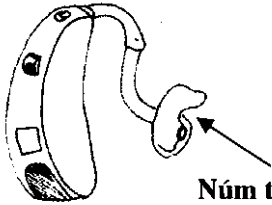

Máy trợ thính khuếch đại tất cả âm thanh to lên. Điều này có nghĩa là, ở nơi có nhiều tiếng ồn, máy trợ thính không thể giúp được chúng ta nghe tiếng nói rõ hơn những tiếng ồn ào khác.

Các loại máy trợ thính

Thông thường trẻ em sử dụng hai loại máy sau:

Máy trợ thính sau tai

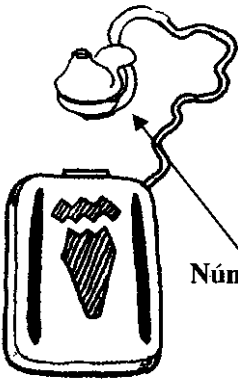

Núm tai
(phần gắn vào
trong tai)

Trẻ đeo máy
trợ thính sau tai
như thế này.

Máy trợ thính hộp

Núm tai

Trẻ đeo máy trợ
thính hộp như thế
này.

Tại một trường dành cho trẻ điếc ở Ấn Độ, tất cả trẻ đeo máy trợ thính trong một cái bao cứng trên ngực. Máy trợ thính được đeo trên ngực giúp trẻ nghe được giọng của chính mình. Bao đeo máy được làm bằng vải bông dầy. Micro của máy trợ thính được đặt trong túi. Túi được đính chặt (hạn chế tiếng sột soạt từ áo) và giữ cho micro trong tầm nhìn của trẻ.

Nếu trẻ có thể sử dụng máy trợ thính thì cần cho trẻ đeo máy càng sớm càng tốt. Được đeo máy sớm, trẻ sẽ được làm quen với âm thanh và bắt đầu học ý nghĩa của âm thanh. Để tận dụng tối đa sự hỗ trợ của máy trợ thính, trẻ cần được đeo máy trợ thính suốt ngày chỉ trừ lúc ngủ và tắm.

Có thể đeo máy trợ thính cho trẻ ngay từ khi 3 tháng tuổi.

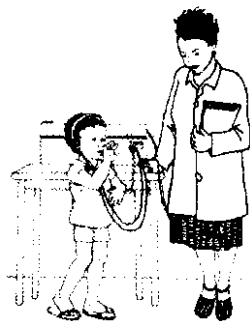

Máy trợ thính có phải là một lựa chọn tốt đối với gia đình bạn không?

Trước khi quyết định có nên mua máy cho trẻ không, bạn phải tìm hiểu:

- Trẻ sẽ đo sức nghe (đo điếc) ở đâu?
- Giá của máy trợ thính là bao nhiêu?

Sức nghe của con bạn phải được một người có chuyên môn và có các thiết bị đo xác định (xem Chương 5). Kết quả đo sức nghe sẽ được sử dụng để hiệu chỉnh máy trợ thính sao cho các âm thanh được máy trợ thính khuếch đại phù hợp với con bạn. Trẻ cần được đo sức nghe định kỳ hàng năm.

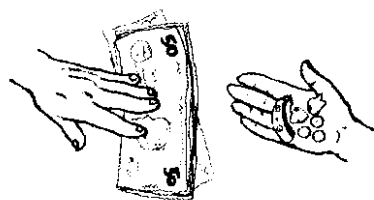

Chúng ta có đủ khả năng để đo sức nghe không ?

Đo sức nghe có thể rất đắt. Tuy nhiên, ở một số nơi có thể đo miễn phí hay với giá rẻ.

Chúng tôi có đủ khả năng để mua máy trợ thính, làm nút tai và mua pin mới không ?

Trước tiên, phải mất một khoản tiền lớn để mua máy trợ thính, nhưng không chỉ trả tiền mua máy trợ thính là xong. Một trẻ từ 2 đến 6 tuổi cần được thay nút tai mới 6 tháng một lần, vì tai trẻ phát triển rất nhanh. Nút tai buộc phải rất khít với tai, nếu không thì việc đeo máy trợ thính sẽ không có hiệu quả.

Chi phí cho việc làm nút tai mới, mua dây và mua pin có khi cũng đáng kể.

Ở một số nơi, chính phủ có thể có những chương trình cấp máy trợ thính miễn phí cho những trẻ cần đeo máy. Bạn hãy thử liên hệ với cơ quan quản lý giáo dục, y tế, hay những trường dành cho trẻ điếc. Tuy nhiên, các chương trình miễn phí không phải ở đâu cũng có.

Có thể hàng tháng hay vài tuần bạn cần mua pin mới. Khoảng thời gian bao lâu bạn cần mua pin mới phụ thuộc vào việc con bạn đeo máy trợ thính bao nhiêu giờ một ngày, loại máy trợ thính của trẻ, loại pin mà trẻ sử dụng. Ở một số nước, pin được cấp miễn phí cho trẻ đeo máy trợ thính.

Nếu máy trợ thính có tác dụng với trẻ thì tất cả những trẻ đó đều cần có máy trợ thính và pin mới chứ không phải phụ thuộc vào việc cha mẹ có điều kiện hay không?

Chúng ta có thể kiểm tra và bảo dưỡng máy trợ thính hàng ngày?

Ôi, bị ướt mất rồi.

Máy trợ thính cần được kiểm tra vào mỗi buổi sáng để chắc chắn pin và máy hoạt động tốt. Nút tai cũng cần được rửa sạch và lau khô thường xuyên để bụi bẩn đỡ ngăn cản đường dẫn truyền âm thanh đi vào tai.

Nên giữ gìn máy cẩn thận. Nếu bị ướt hay bị rơi, máy trợ thính có thể bị hỏng và cần được sửa chữa.

Nếu bạn quyết định mua máy trợ thính

Nếu bạn quyết định mua máy trợ thính cho con bạn, nhớ tìm hiểu các thông tin liên quan tới máy trợ thính để bạn có thể học cách:

- giúp đỡ trẻ có thói quen đeo máy trợ thính như thế nào.
- bảo dưỡng máy trợ thính ra sao.
- kiểm tra máy trợ thính như thế nào để biết máy trợ thính đang hoạt động.
- cần phải làm gì khi máy không hoạt động tốt.

► Những cách thức giúp trẻ làm quen với máy trợ thính

Mỗi trẻ có những phản ứng khác nhau khi đeo máy trợ thính. Một số trẻ thích máy trợ thính ngay từ những lần đeo đầu tiên, một số trẻ ban đầu lại cảm thấy khó chịu. Trước tiên, chỉ nên đeo khoảng 15 tới 30 phút. Sau đó dần dần tăng thời lượng đeo máy trợ thính lên. Có thể phải mất hàng tuần trẻ mới quen sử dụng máy trợ thính.

Bắt đầu sử dụng máy trợ thính ở môi trường yên tĩnh để giúp trẻ để ý tới những âm thanh mới mà trẻ có thể nghe được. Giúp trẻ chú ý những âm thanh bằng cách cho trẻ đến gần hoặc chỉ vào nơi phát ra âm thanh.

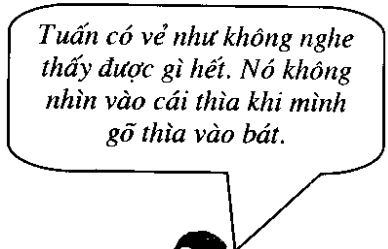
► **Làm sao để bạn biết là trẻ đang nghe được âm thanh mới?**

Không nên kỳ vọng là trẻ nghe được âm thanh ngay. Con của bạn sẽ phải học cách nhận biết âm thanh sau khi được đeo máy trợ thính. Cách phản ứng đối với âm thanh của trẻ phụ thuộc vào độ tuổi của trẻ và việc trẻ có thể nghe được bao nhiêu.

Bạn có thể phải quan sát rất kỹ để nhận ra phản ứng của con mình. Khi có âm thanh mới, trẻ có thể :

- nháy mắt hoặc dừng việc trẻ đang làm lại.
- thích chơi với những đồ chơi phát ra âm thanh.
- khóc khi nghe thấy âm thanh.
- ngược nhìn lên hay quay xung quanh khi nghe thấy âm thanh.

Có thể phải sau vài tuần hay vài tháng bạn mới thấy trẻ phản ứng với âm thanh.

► **Giúp trẻ hiểu được những âm thanh mới mà trẻ đang nghe được**

Mặc dù máy trợ thính có thể giúp trẻ nghe được âm thanh, nhưng con bạn có thể không hiểu được ngay những âm thanh nghe thấy. Con bạn cần phải tập nghe âm thanh qua máy trợ thính. Xem Chương 6 về những hoạt động giúp trẻ lắng nghe.

Lúc đầu, trẻ cảm thấy khó chịu khi nghe thấy âm thanh, bởi vì trẻ đã quen sống trong thế giới lặng im.

Bảo dưỡng máy trợ thính như thế nào

Được bảo dưỡng thường xuyên, máy trợ thính sẽ bền hơn và cho những âm thanh tốt hơn.

Sau đây là những hướng dẫn để giữ máy trợ thính được tốt

- Hãy để máy trợ thính cách xa những thiết bị điện tử như tủ lạnh và tivi.
- Không để máy trợ thính ở nơi quá nóng hay quá lạnh.
- Giữ máy trợ thính khô ráo - mồ hôi hay nước sẽ làm hỏng máy. Mỗi ngày, hãy lau máy nếu có mồ hôi hay máy bị ẩm. Tháo máy trợ thính trước khi đi tắm, bơi hay khi trời mưa. Ban đêm, cho máy trợ thính vào trong hộp có chứa những hạt hút ẩm. Không xịt nước hoa hay những dung dịch khác vào máy trợ thính.

Lau máy

- Hãy dùng miếng vải khô, mềm để lau máy trợ thính. Không dùng bất cứ nước lau rửa nào.

*Nào con,
hãy lau máy
bằng miếng
vải này đi.*

Núm tai

- Thường xuyên kiểm tra ráy tai trong núm tai.
- Rửa núm tai bằng nước ấm.

Pin

- Để dùng pin được lâu hơn, hãy tắt máy trợ thính khi trẻ không đeo.
- Khi không sử dụng máy, hãy lấy pin ra khỏi máy để tránh tình trạng han gỉ.
- Giữ cho pin sạch sẽ, tháo pin ra khi trẻ không dùng máy trong một thời gian dài - ví dụ như ban đêm lúc trẻ đang ngủ.
- Cần phải thay pin thường xuyên. Để kiểm tra xem đã đến lúc phải thay pin chưa, bạn vặn nút điều chỉnh âm lượng tới số cao nhất, nếu có tiếng rít có nghĩa là pin vẫn dùng được; nếu không thì phải thay pin mới. Nếu pin nhanh hết hơn bình thường thì có lẽ máy trợ thính đã có vấn đề.
- Hãy cất pin ở những nơi mát và khô ráo. Nếu cất pin ở tủ lạnh thì trước khi dùng phải làm cho pin ấm lên bằng nhiệt độ trong phòng.

Cố gắng kiểm tra máy trợ thính định kỳ ở những cửa hàng máy trợ thính.

Máy trợ thính có khi cần phải sửa chữa. Thông thường, chỉ có thể chữa máy trợ thính ở những thành phố lớn. Nhưng đã có nhiều tổ chức của người điếc đã bắt đầu đào tạo cho những người điếc biết lấy mẫu khuôn tai, làm núm tai và sửa chữa máy trợ thính.

Những lỗi thông thường của máy trợ thính và cách khắc phục

Hãy sử dụng bảng kiểm tra sau để khắc phục một số lỗi thông thường của máy trợ thính. Nếu máy trợ thính vẫn không hoạt động thì có thể phải mang máy đi chữa.

Nếu máy trợ thính không hoạt động

Đã bật ON chưa?.....

Pin hết hoặc pin yếu?

Pin đặt đúng chiều không?.....

Dây có bị đứt không?.....

Núm tai bị bít kín?

Máy trợ thính có nước?

Bạn nên

Bật máy.

Thay pin.

Kiểm tra những ký hiệu (+) và (-) trên pin khớp với ký hiệu đó trong máy.

Thay dây.

Rửa núm tai cho sạch.

Thay pin, lau sạch, cho máy vào hộp hút ẩm.

Nếu âm thanh không đủ lớn

Pin yếu không?

Để nút âm lượng quá nhỏ không?

Núm tai lỏng không?

Núm tai bị bít kín không?

Có quá nhiều ráy tai trong núm tai không?

Liệu sức nghe của trẻ thay đổi?

Thay pin.

Đặt số to lên.

Gắn núm tai cẩn thận

Rửa núm tai cho sạch.

Lấy ráy tai ra (xem trang 199)

Đo sức nghe.

Nếu lúc nghe được lúc không

Pin yếu không?

Dây đứt không?

Thay pin.

Thay dây.

Nếu âm thanh "rè, rè"

Pin yếu không?

Máy trợ thính bị ẩm

Thay pin.

Cho vào túi hút ẩm

Nếu âm thanh nghe không rõ hay bị nhiễu

Pin yếu không?

Dây có bị đứt không?

Micro bị áo che lấp không?

Micro có nhiều bụi không?

Thay pin.

Thay dây.

Cho micro hở ra.

Lau bằng vải mềm hoặc bàn chải.

Phụ lục B

Cây điện cực ốc tai và việc nghe

Chúng ta có thể nghe được âm thanh bởi vì một phần của tai gọi là “ốc tai” đã chuyển những tín hiệu âm thanh lên não. Nếu ốc tai của người nào bị tổn thương thì người đó sẽ nghe không tốt.

Cây điện cực ốc tai là một cách mới để giúp trẻ nghe được âm thanh. Mặc dù việc cấy điện cực ốc tai rất tốn kém nhưng đã được nhiều nước trên thế giới thực hiện.

Để đặt một “ốc tai nhân tạo” vào tai, phải tiến hành mổ một phần xương sọ. Một thiết bị nhỏ gọi là “điện cực ốc tai” được cấy vào phần trong cùng của tai.

bên trong tai

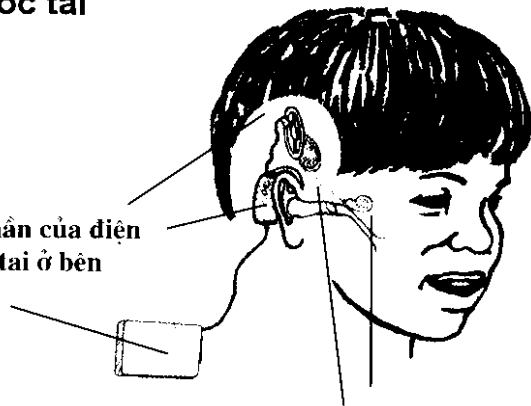
Ốc tai

Ốc tai là một bộ phận nhỏ của tai bên trong đầu. Nó có hình dạng giống như vỏ ốc.

Các bộ phận của điện cực ốc tai

Một phần của điện cực ốc tai bên trong đầu. Các phần khác được đeo ở ngoài như một chiếc máy trợ thính.

Các phần của điện cực ốc tai ở bên ngoài

Các phần bên trong đầu

Đối tượng nào nên cấy điện cực ốc tai?

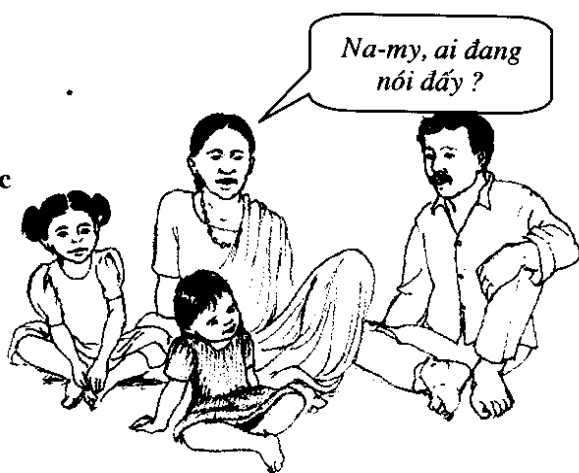
Điện cực ốc tai chỉ dành cho những trẻ điếc hoàn toàn hoặc nghe được rất ít ngay cả khi đeo máy trợ thính. Ở một số nước đã có thể cấy điện cực ốc tai cho trẻ 6 tháng tuổi. Một số nước khác chỉ cấy điện cực ốc tai khi trẻ đã 1 hoặc 2 tuổi. Điện cực ốc tai không giúp ích cho những người vẫn còn nghe được.

Tác dụng của cấy điện cực ốc tai

Cấy điện cực ốc tai không phải là cách chữa trị tịt điếc. Micro và bộ phận xử lý âm thanh ở bên ngoài sẽ gửi những tín hiệu vào điện cực ở bên trong và truyền lên não. Phần bên ngoài cần được căn chỉnh thường xuyên để phù hợp với nhu cầu của mỗi trẻ.

Nếu con bạn không sử dụng đúng điện cực ốc tai thì trẻ sẽ không nghe thấy âm thanh gì. Ngay cả khi điện cực ốc tai hoạt động tốt, những âm thanh nghe qua điện cực sẽ khác những âm thanh nghe được thông thường. Một số người cho rằng âm thanh dường như rất bằng phẳng hay “nhỏ” - họ so sánh những âm thanh đó với việc lắng nghe đài và thấy chúng không rõ ràng. Cần mất một thời gian để trẻ tập luyện và làm quen với điện cực ốc tai để học cách hiểu những âm thanh nghe được. Trẻ phải đi đến những lớp học để được huấn luyện cách “nghe” bằng điện cực ốc tai như thế nào.

Em bé này có thể nghe được giọng của các thành viên trong gia đình. Cháu phải học sự khác nhau về giọng của mỗi người.

Những kết quả của việc phẫu thuật, thiết bị và các lớp huấn luyện rất khác nhau đối với mỗi trẻ. Đa số các trẻ được cấy điện cực ốc tai và có sự tập luyện trị liệu chăm chỉ trong các lớp huấn luyện sẽ nghe và hiểu được âm thanh. Một số trẻ cấy điện cực ốc tai cũng sẽ học nói. Một số trẻ khác có thể học cách nghe âm thanh và nói như thế nào, nhưng kết quả không được tốt.

Cây điện cực ốc tai có phải là lựa chọn tốt đối với gia đình bạn không?

Nếu bạn đang cần quyết định xem cây điện cực ốc tai có phải là một lựa chọn hợp lý cho con bạn không, hãy xem xét những vấn đề sau:

Ở ĐỊA PHƯƠNG BẠN CÓ THỰC HIỆN CẤY ĐIỆN CỤC ỐC TAI VÀ HỖ TRỢ CHUYÊN MÔN HAY KHÔNG?

Rất nhiều nơi không có bác sĩ hay những nhà chuyên môn được đào tạo để làm việc với điện cực ốc tai. Nhiều nước có một số bác sĩ có thể phẫu thuật cấy điện cực ốc tai nhưng thường ở trong bệnh viện của các thành phố lớn nơi mà có thể có trung tâm cấy điện cực ốc tai.

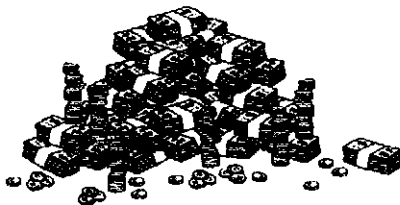
Trung tâm cấy điện cực ốc tai ở gần nơi bạn sống là điều rất quan trọng. Bạn và con bạn sẽ phải đi lại trung tâm nhiều lần và trong nhiều năm. Bộ Y tế hay trường dạy trẻ điếc có thể cho bạn biết ở gần chỗ bạn có trung tâm cấy điện cực ốc tai hay không.

CHI PHÍ CHO PHẪU THUẬT VÀ ĐIỆN CỤC ỐC TAI

Chi phí cho việc phẫu thuật, thiết bị và thời gian chuyên gia huấn luyện sẽ rất cao. Ở Ấn Độ, cấy điện cực ốc tai giá khoảng 10.000 đôla Mỹ. (Máy trợ thính giá khoảng 75 đôla Mỹ). Cũng như máy trợ thính, trẻ cũng có thể đánh mất hay làm hỏng những bộ phận bên ngoài của điện cực ốc tai. Để thay thế các bộ phận đó có thể rất đắt tiền.

Ở Trung Quốc, chi phí cho phẫu thuật, thiết bị và trị liệu tương đương với 20 năm lương của một công nhân.

Ở Mexico, giá của cấy điện cực ốc tai tương đương với 4 năm lương của một bác sĩ y khoa.

Những điện cực ốc tai cũ hơn, rẻ tiền hơn sẽ không hoạt động tốt bằng những thiết bị hiện đại hơn và đắt hơn. Ở một số nước đã có các chương trình thực hiện cấy điện cực ốc tai miễn phí hoặc với giá rẻ.

Cấy điện cực ốc tai, cũng như việc chăm sóc sức khỏe, không nên chỉ thực hiện đối với những gia đình có kinh tế khá giả. Nếu cấy điện cực ốc tai là cách tốt nhất để giúp trẻ thì trẻ cần được tạo mọi điều kiện để phẫu thuật và được hỗ trợ.

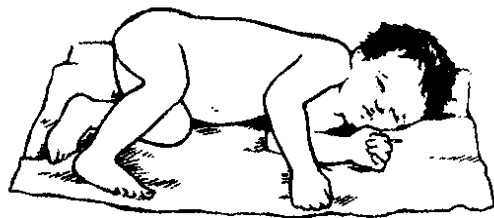

Cấy điện cực ốc tai và các chứng bệnh

Đôi khi cấy điện cực ốc tai là nguyên nhân gây nhiễm trùng tai làm cho việc nghe lại kém đi. Điều quan trọng là phải điều trị nhiễm trùng tai một cách nhanh chóng ở những trẻ cấy điện cực ốc tai. Việc tiêm vắc-xin phòng chống một số bệnh ở trẻ nhỏ cũng rất quan trọng.

Thiết bị điện cực ốc tai và việc phẫu thuật cũng có thể là nguyên nhân của một căn bệnh nghiêm trọng đó là viêm màng não, có khi xuất hiện ở những năm sau. Viêm màng não là tình trạng nhiễm trùng rất nghiêm trọng trong não và có thể xuất hiện nhiều hơn đối với những trẻ :

- nhỏ hơn 5 tuổi.
- bị điếc do viêm màng não
- bị nhiễm trùng tai
- hay bị đau ốm

Xin xem thêm thông tin về viêm màng não ở trang 201 và trong cuốn *Nơi không có bác sĩ*, nhà xuất bản Hesperian.

CHĂM SÓC VÀ HỖ TRỢ SAU PHẪU THUẬT

Trẻ nhỏ được cấy điện cực ốc tai cần được gia đình và các chuyên gia chăm sóc và hỗ trợ thêm. Sau khi trẻ đã bình phục, trẻ cần được chuyên gia huấn luyện hàng năm để học cách nghe và hiểu những âm thanh mà trẻ nghe thấy. Gia đình cũng cần được huấn luyện về cách giao tiếp với con mình.

Phụ lục C

Biểu đồ sự phát triển của trẻ

Sử dụng các biểu đồ về sự phát triển của trẻ như thế nào?

Trẻ phát triển một số lĩnh vực chính như : **thể chất** (cơ thể), **nhận thức** (suy nghĩ), **giao tiếp** (kí hiệu hay lời nói) và **xã hội** (quan hệ với mọi người). Mỗi một hành động của trẻ đều bao gồm một kĩ năng của mỗi lĩnh vực trên. Ví dụ, khi trẻ đưa cánh tay lên để được bế, trẻ đã sử dụng một trong các kĩ năng:

- kĩ năng thể chất - trẻ đưa cánh tay lên.
- kĩ năng nhận thức - trẻ nhận ra bạn.
- kĩ năng giao tiếp - trẻ nói với bạn trẻ muốn gì.
- kĩ năng xã hội - trẻ thích thú khi được bạn bế.

Các biểu đồ trong chương này cho biết một số kĩ năng mà trẻ đạt được và độ tuổi mà phần lớn trẻ có được những kĩ năng đó. Bạn có thể sử dụng các biểu đồ để có được những thông tin cơ bản về sự phát triển của trẻ và giúp bạn quyết định xem những kĩ năng nào mà con bạn cần học.

6

tháng

12

tháng

2

năm

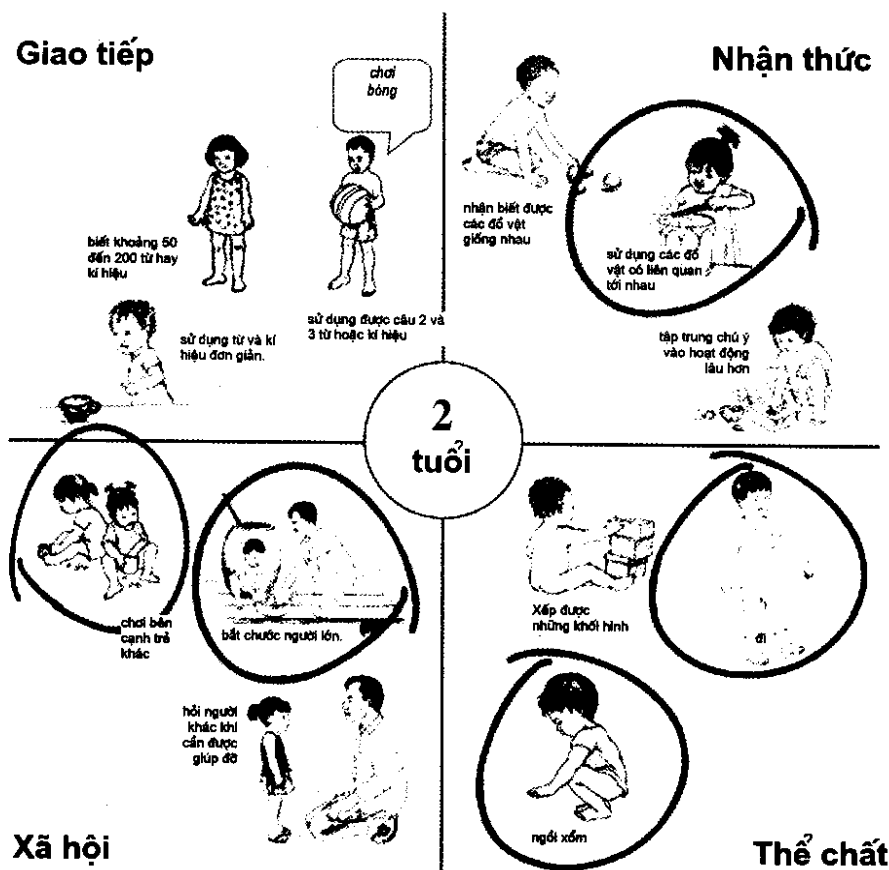
Các biểu đồ chỉ những kĩ năng thể chất thay đổi theo thời gian trẻ lớn lên.

► Làm thế nào để biết những kĩ năng nào trẻ cần học

Tìm biểu đồ đối với nhóm tuổi gần tuổi của con bạn nhất. Hãy khoanh tròn vào những kĩ năng mà con bạn đã đạt được. Có thể bạn sẽ thấy con bạn chưa có một số kĩ năng mà các trẻ khác cùng độ tuổi đã đạt được. Biết được điều này sẽ giúp bạn quyết định được các hoạt động nào bạn muốn thực hiện đối với trẻ.

Nếu con bạn phát triển muộn hơn so với các trẻ cùng độ tuổi

Điều quan trọng là luyện tập về những kĩ năng mà con bạn cần học **tiếp theo**, mặc dù đó là những kĩ năng mà các trẻ khác thường đạt được từ rất sớm. Khi con bạn đã thành thạo hơn những kĩ năng cơ bản, trẻ sẽ có khả năng học các kĩ năng mà các trẻ khác cùng độ tuổi đã có. Hãy cố gắng dạy trẻ những kĩ năng chứ đừng vội thất vọng.

Biểu đồ trên, một bà mẹ đã khoanh tròn những kĩ năng đã đạt được của cô con gái 20 tháng tuổi của mình. Con chị ấy cần hỗ trợ để phát triển thêm những kĩ năng ở các lĩnh vực, nhưng trẻ này cần được giúp đỡ nhiều hơn ở lĩnh vực giao tiếp và lĩnh vực nhận thức. Đối với trẻ còn nhỏ, gia đình cần luyện tập trên những kĩ năng giao tiếp cơ bản (Chương 4) và bắt đầu dạy trẻ nói.

Đối với trẻ lớn hơn, bạn có thể bắt đầu bằng việc nhìn vào biểu đồ của độ tuổi gần độ tuổi của con bạn nhất. Có thể bạn cần phải nhìn vào các biểu đồ ở các giai đoạn trước để biết được những kĩ năng mà con bạn có thể làm được. Các biểu đồ khác sẽ cho bạn những ý tưởng về những loại kĩ năng nào mà con bạn cần phải có được trước khi cháu có được các kĩ năng học tập như trong biểu đồ của giai đoạn gần độ tuổi của trẻ nhất.

Nếu con bạn nghe kém, thông thường trẻ cần phải được giúp đỡ thêm để phát triển các kĩ năng giao tiếp, nhận thức và xã hội. Chương 2 và Chương 3 sẽ giúp bạn rất nhiều vì hai chương này giải thích về việc trẻ học ngôn ngữ như thế nào và đưa ra những chỉ dẫn cơ bản về cách làm việc với trẻ nhỏ như thế nào. Do các kĩ năng nhận thức của trẻ phát triển cùng với các kĩ năng giao tiếp, các hoạt động trong chương 4, 7, 8 và 9 sẽ giúp trẻ phát triển giao tiếp và nhận thức.

Mỗi phần của vòng tròn này nói về một lĩnh vực phát triển khác nhau. Các hình vẽ và từ ngữ là những ví dụ về các kỹ năng mà nhiều trẻ sơ sinh có được khi 3 tháng tuổi.

Giao tiếp

Nhận thức

phản ứng với
giọng nói và mặt
người quen..

nhận ra
người chăm
sóc chính.

phản ứng
với những
âm thanh
hay cử động

khóc khi
đói hay
lúc thấy
khó chịu.

**3
tháng
tuổi**

có thể dỗ được
bằng giọng hay sự
vuốt ve.

bú vú mẹ.

mỉm cười khi ai
đó chơi cùng.

ngẩng đầu lên
khi nằm sấp.

Xã hội

Thể chất

Các hoạt động giúp trẻ sơ sinh bị điếc hay nghe không tốt phát triển tất cả các kỹ năng trong mỗi lĩnh vực. Các hình vẽ trên chỉ là những ví dụ về các kỹ năng. Trong vòng tròn này, nhìn vào phần “Giao tiếp”: bạn không nhất thiết phải thối sáo! Câu hỏi đặt ra cho bạn là bạn tự xem con bạn có phản ứng với những tiếng động hay cử động đột ngột không.

Ghi nhớ rằng mục đích là để con bạn thực hiện những hoạt động mà các trẻ sơ sinh khác cùng độ tuổi trong cộng đồng của bạn thực hiện được.

Mỗi phần của vòng tròn này nói về một lĩnh vực phát triển khác nhau. Các hình vẽ và từ ngữ là những ví dụ về các kĩ năng mà nhiều trẻ sơ sinh có được khi 6 tháng tuổi.

Giao tiếp

có những âm hay kí hiệu đơn giản.

quay đầu về hướng có âm thanh hay cử động.

Nhận thức

cắm đồ vật và cho vào miệng.

chơi với đồ chơi bằng những cách khác nhau.

thích chơi với đồ vật.

6 tháng tuổi

lăn từ tư thế nằm ngửa sang nằm sấp và từ nằm sấp sang nằm ngửa.

tỏ ra sợ sệt người lạ.

biết gây sự chú ý.

ngồi với sự hỗ trợ.

nhận ra một vài người gần gũi.

ngọ nguậy và khua tay chân.

Xã hội

Thể chất

Các hoạt động giúp trẻ sơ sinh bị điếc hay nghe không tốt phát triển tất cả các kĩ năng trong mỗi lĩnh vực. Các hình vẽ trên chỉ là những ví dụ về các kĩ năng. Trong vòng tròn này, nhìn vào phần “thể chất”: con bạn không nhất thiết phải chơi với xúc xắc. Câu hỏi đặt ra cho bạn tự xem con bạn có ngo nguậy và đá tay chân hay không.

Ghi nhớ rằng mục đích là để con bạn thực hiện những hoạt động mà các trẻ sơ sinh khác cùng độ tuổi trong cộng đồng của bạn thực hiện được.

Mỗi phần của vòng tròn này nói về một lĩnh vực phát triển khác nhau. Các hình vẽ và từ ngữ là những ví dụ về các kỹ năng mà nhiều trẻ nhỏ có được khi 12 tháng tuổi.

Giao tiếp

Nhận thức

12 tháng tuổi

sử dụng các cử chỉ điệu bộ.

khóc khi người chăm sóc đi khỏi.

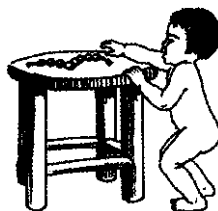
ngồi không cần hỗ trợ.

bò.

bắt đầu thích các trò chơi như ú oà

vịn để đứng lên.

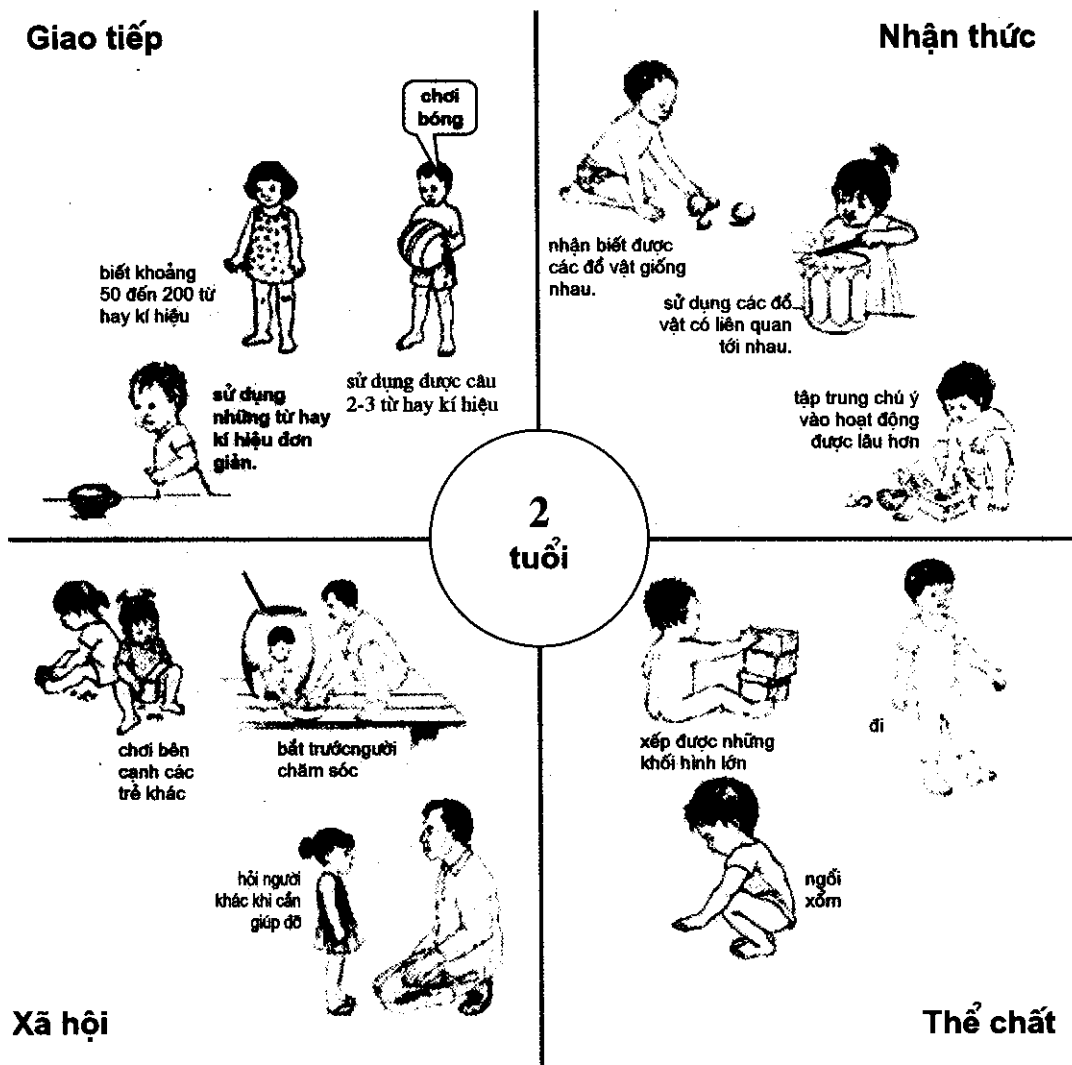
Xã hội

Thể chất

Các hoạt động giúp trẻ sơ sinh bị điếc hay nghe không tốt phát triển tất cả các kỹ năng trong mỗi lĩnh vực. Các hình vẽ trên chỉ là **những ví dụ** về các kỹ năng. Trong vòng tròn này, nhìn vào phần “Xã hội”: bạn không nhất thiết phải chơi ú oà với con bạn. Câu hỏi đặt ra là bạn hãy tự xem con bạn có thích các trò chơi mang tính xã hội hay không.

Ghi nhớ rằng mục đích là để con bạn thực hiện những hoạt động mà các trẻ khác cùng độ tuổi trong cộng đồng của bạn thực hiện được.

Mỗi phần của vòng tròn này nói về một lĩnh vực phát triển khác nhau. Các hình vẽ và từ ngữ là những ví dụ về các kỹ năng mà nhiều trẻ nhỏ có được khi 2 tuổi.

Các hoạt động giúp trẻ sơ sinh bị điếc hay nghe không tốt phát triển tất cả các kỹ năng trong mỗi lĩnh vực. Các hình vẽ trên chỉ là **những ví dụ** về các kỹ năng. Trong vòng tròn này, nhìn vào phần “Nhận thức”: con bạn không nhất thiết phải biết chơi trống. Câu hỏi đặt ra là bạn hãy tự xem con bạn có sử dụng được hai đồ vật cùng nhau không.

Ghi nhớ rằng mục đích là để con bạn thực hiện những hoạt động mà các trẻ khác cùng độ tuổi trong cộng đồng của bạn thực hiện được.

Mỗi phần của vòng tròn này nói về một lĩnh vực phát triển khác nhau. Các hình vẽ và từ ngữ là những ví dụ về các kỹ năng mà nhiều trẻ nhỏ có được khi 3 tuổi.

Giao tiếp

hiểu được hầu hết ngôn ngữ đơn giản.

biết và sử dụng được 500 đến 1000 từ hay kí hiệu

đi với bố mẹ.

giao tiếp rất rõ ràng

Nhận thức

ghép đúng hình vào chỗ khuyết.

phân loại đồ vật.

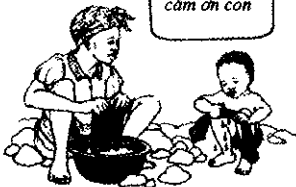

biết tháo, lắp các bộ phận của đồ vật.

3 tuổi

thích làm việc vặt trong nhà.

cảm ơn con

thích được khen sau khi hoàn thành những nhiệm vụ đơn giản

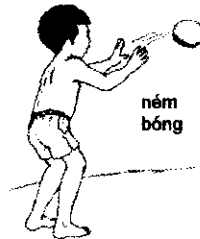
nhận biết được cảm xúc của người khác.

chạy, nhảy, trèo.

Biết sử dụng hai tay đối với những nhiệm vụ phức tạp hơn

ném bóng

Xã hội

Thể chất

Các hoạt động giúp trẻ sơ sinh bị điếc hay nghe không tốt phát triển tất cả các kỹ năng trong mỗi lĩnh vực. Các hình vẽ trên chỉ là **những ví dụ** về các kỹ năng. Trong vòng tròn này, nhìn vào phần “Xã hội”: con bạn không nhất thiết phải biết quét nhà. Câu hỏi đặt ra cho bạn tự xem con bạn có thích giúp các công việc trong gia đình không.

Ghi nhớ rằng mục đích là để con bạn thực hiện những hoạt động mà các trẻ khác cùng độ tuổi trong cộng đồng của bạn thực hiện được.

Mỗi phần của vòng tròn này nói về một lĩnh vực phát triển khác nhau. Các hình vẽ và từ ngữ là những ví dụ về các kỹ năng mà nhiều trẻ nhỏ có được khi 5 tuổi.

Giao tiếp

con bị ngã xuống nước

Ai ở đây kia? Họ đang làm gì?

nói hay là kỹ hiệu về những gì trẻ đã làm.

hỏi nhiều câu hỏi.

sử dụng được 2000 từ.

Nhận thức

thực hiện được những chỉ dẫn đơn giản.

gép được những hình đơn giản

hiểu được việc đếm

5 tuổi

chơi với những trẻ khác

hiểu được những quy định

điền đạt được nhiều cảm xúc.

Con rất buồn, con xin lỗi.

bắt chước những hình vẽ đơn giản.

đi lại để dàng

nhảy được bằng một chân

Xã hội

Thể chất

Các hoạt động giúp trẻ sơ sinh bị điếc hay nghe không tốt phát triển tất cả các kỹ năng trong mỗi lĩnh vực. Các hình vẽ trên chỉ là **những ví dụ** về các kỹ năng. Trong vòng tròn này, nhìn vào phần "Xã hội": con bạn không nhất thiết phải tập trung chú ý vào giáo viên. Câu hỏi đặt ra là bạn hãy tự xem con bạn có hiểu được các quy định như các bạn khác không.

Ghi nhớ rằng mục đích là để con bạn thực hiện những hoạt động mà các trẻ khác cùng độ tuổi trong cộng đồng của bạn thực hiện được.

Có thể biết thêm thông tin ở đâu

Xin giới thiệu danh sách một số tổ chức và các tài liệu đã được xuất bản để có thể cung cấp những thông tin hữu ích về tật điếc và trẻ nhỏ. Chúng tôi đã cố gắng liệt kê một danh sách các tổ chức và tài liệu có càng nhiều chủ đề trong cuốn sách này càng tốt, kể cả các nhóm làm việc trong các lĩnh vực trên thế giới. Nhiều tài liệu đã được xuất bản rất dễ dàng sửa lại cho phù hợp và thường có cả danh sách các nguồn có ích khác.

CÁC TỔ CHỨC

Alexander Graham Bell Association for the Deaf and Hard of Hearing (AG Bell)

3417 Volta Place, NW
Washington, DC 20007

USA

phone: (1-202) 337-5220

tty: (1-202) 337-5221

fax: (1-202) 337-8314

website: www.agbell.org

Hiệp hội AG Bell cung cấp cho các thành viên nhiều chương trình và dịch vụ về tật điếc, tư liệu, hỗ trợ và khuyến khích mọi người biết và hiểu các vấn đề về người điếc.

Ali Yavar Jung National Institute for the Hearing Handicapped

K.C. Marg

Bandra Reclamation, Bandra (W)

Mumbai 400 050

India

phone : (91-22) 2640-0215, 2645-5937

fax : (91-22) 2642-2638

email : ido@ayjnihh.org

website : www.ayjnihh.org

Thu thập và chia sẻ những thông tin về tật điếc, tổ chức đào tạo, phát triển các phương thức phát hiện sớm, can thiệp sớm và phục hồi chức năng. Nguồn cung cấp đồ dùng dạy học, phim, băng hình tiếng về dạy nghề, giới thiệu việc làm và các dịch vụ khác.

Christian Blind Mission International (CBMI)

Nibelungenstrasse 124

D-64625 Bensheim

Germany

phone: (49-6251) 131-215

fax: (49-6251) 131 - 165

email: cbm_bensheim@compuserve.com

website: www.cbmi.org

CBMI hoạt động phòng chống mù và hỗ trợ các hoạt động y tế, giáo dục và phục hồi chức năng dựa vào cộng đồng cho trẻ khuyết tật. CBMI cũng hỗ trợ người điếc và nghe kém.

Deaf Africa Fund (DAF)

Chapel Cottage, 7 King street

Much Wenlock

Shropshire TF13 6BL

United Kingdom

phone: (44-1952) 727-093

fax: (44-1592) 728-473

email: dewdaf@aol.com

Khuyến khích các cơ hội giáo dục cho trẻ điếc ở những nước nghèo.

Delhi Foundation of Deaf Women

First Floor, DDA Community Hall
Gali Chandiwali, Pahar Ganj
New Helhi 110 055
India

phone: (91-11) 2353-3276

fax: (91-11) 2353-3276

email: info@dfdww.org

website: www.dfdww.org

Tổ chức này giúp đỡ phụ nữ điếc tự lực.

Disable Children's Action Group (DICAG)**South Africa**

3rd Floor, Norlen house

17 Buitenkant Street

Cape Town 8001

South Africa

email: dicag@iafrica.com

DICAG là một tổ chức vận động nâng cao nhận thức cộng đồng về người khuyết tật và những thách thức của người khuyết tật ở Nam Phi. DICAG nhằm đảm bảo sự bình đẳng về cơ hội cho trẻ khuyết tật, đặc biệt là về giáo dục.

Enabling Education Network (EENET)

c/o Educational Support and Inclusion,
School of Education

University of Manchester, Oxford Road

Manchester M14 9 PL

United Kingdom

phone: (44-161) 275-3711

fax: (44-161) 275-3548

email: info@eenet.org.uk

website: www.eenet.org.uk

Mạng lưới các tạp chí chia sẻ các thông tin về giáo dục. Phát hành bản tin định kỳ công bố các trường hợp nghiên cứu của các chương trình nổi tiếng trên thế giới trong đó có sự đóng góp của các nhóm cha mẹ. EENET phát hành nhiều tài liệu tiếng bằng Anh. Trang web có nhiều nội dung liên quan đến tật điếc.

The Forest Bookshop

Unit 2, New Building

Eliwood Road

Milkwall, Coleford

Glos. GL167LE

United Kingdom

phone: (44-1594) 833-858

fax: (44-1594) 833-446

website: www.forestbooks.com

Một nguồn tư liệu phong phú với đầy đủ sách, băng video và đĩa CD về các vấn đề liên quan tới tật điếc. Cũng là nơi cung cấp các sách của trường Đại học Galladet.

Gallaudet University

800 Florida Avenue, NE

Washington, DC 20002-3695

USA

phone/tty: (1-202) 652-5000

email: visitors.center@gallaudet.edu

website: www.gallaudet.edu

Gallaudet là trường đại học duy nhất trên toàn cầu có thiết thiết kế cho sinh viên điếc và nghe kém. Đây cũng là kho sách, tạp chí và các nghiên cứu tuyệt vời về tật điếc.

International Deaf Children's Society (IDCS)

15 Dufferin Street

London EC1Y 8UR

United Kindom

phone: (44-020) 7490-8656

fax: (44-020) 7251-5020

email: idcs@idcs.infor

website: www.idcs.infor

Một tổ chức của các gia đình và người chăm sóc trẻ điếc và các chuyên gia làm việc cùng họ. Phát triển và chia sẻ các thông tin, kinh nghiệm, IDCS tổ chức các diễn đàn về những ý tưởng, thảo luận, nghiên cứu và các thông tin về tất cả các vấn đề liên quan tới trẻ nhỏ bị điếc trên phạm vi toàn cầu.

